

Foile lui George Barițiu

Printre bărbații care și-au jertfit tihna și truda în scopul emancipării românilor transilvăneni de sub jugul sclaviei și al dezonoarei fizice și intelectuale un loc de mare cinste îl revine lui George Barițiu, care a fost apărătorul inflăcărat și neobosit al intereselor românești.

Încă din fragedă tinerețe și pînă la cei 81 de ani impliniți, nu a fost aproape nici o chemare a neamului românesc la care George Barițiu să nu fi alergat cu toată căldura inimii, cu toată lumina minții sale și cu toată demnitatea românească.

George Barițiu s-a născut la 12/24 mai 1812 în Jucul de Jos, lângă Cluj. Strămoșii săi se așază în aceste părți, coborînd din districtul Cetății de Piatră, Ținutul Chioarului-Maramureș. La vîrsta de 3 ani a fost trimis împreună cu fratele său Alexandru la Trascău, iar peste 3 ani la Blaj și pe urmă la Cluj. După terminarea gimnaziului se întoarce din nou la Blaj, unde, după cum declară mai tîrziu (...) „aici am învățat a fi și a rămîne român pentru totdeauna“.

La Blaj a ocupat catedra de fizică, după care, în două rânduri este chemat la Brașov, unde, după cum mărturisește mai tîrziu (...) „am observat la mulți români un neastîmpărat dor de luminare“, fapt ce îl îndeamnă pe tînrul cărturar ca, în anul 1835, să înainteze brașovenilor un memoriu în care cu glas profetic a spus: (...) „românii peste puțin timp vor fi cunoscuți de nație (...) fapt pentru care este nevoie de școli, școli, bărbați brașoveni“. Glasul lui se face ascultat de către români și peste un an se deschide la Brașov o școală românească, unde George Barițiu devine profesor. La început deschide școala românească numai cu 12 copii, dar acest număr a sporit la 80, ceea ce a determinat să ceară venirea unui ajutor, care nu a fost altul decît Andrei Mureșanu, marele cîntăreț de mai tîrziu al dorințelor seculare ale neamului românesc, redactat cu toată strălucirea în marșul revoluționar de la 1848 „Deșteaptă-te Române“ și care a zguduit și inflăcărat toate inimile românești.

George Barițiu s-a afirmat cu putere nu numai ca dascăl al tuturor românilor transilvăneni, dar s-a afirmat cu putere ca ziarist, numit de contemporanii săi: „Nestatorul ziaristicii noastre“.

Pe tîrîmul ziaristicii românești transilvănene, pe drept cuvînt se poate spune că George Barițiu a fost deschizător de cale. El a dat nu numai forma și conținutul acesteia, ci a croit și direcția ce avea să urmeze această ziaristică (...) „pentru a sluji cu credință poporul și nația română“.

Primele începuturi ale ziaristicii românești datează din prima jumătate a secolului al XVIII-lea și pîrșesc din Sibiu, de la vestitul Ioan Molnar Piariu.

În anul 1837 tînrul Barițiu primește să redacteze o gazetă românească intitulată „Foile de săptămînă“, care apare doar în două numere din cauză că nu a avut „aprobarea de la guvern“. La 24 iulie 1837, prin intermediul lui Gott, se aprobă redactarea pentru o „foaie românească“, (...) „cu condiția ca din fiecare număr să se trimită cite un exemplar la Cancelaria aulică și să se observe dacă se respectă legile cenzurii“. Această foaie, peste o jumătate de an, primește numele de „Foaie pentru minte, inimă și literatură“. În sfîrșit, la 13 martie 1838, a apărut primul număr din „Gazeta de Tran-

silvania“, care a pătruns puternic în masele largi românești, desfăcînd vîlul de întineric și (...) „împrăștiînd dezorientarea în care orbecăia românimea transilvăneană“.

Desigur că începutul a fost deosebit de greu, pentru că (...) „straturile adînci și largi ale poporului românesc, pe care se întemeia întreaga cetățuie de privilegii nemțești“ (...) „se afla într-o tristă stare de neștiință, pe cea mai primitivă treaptă a culturii“. Această apreciere se datorea faptului că de tîrîmul român nimeni nu a încercat să se apropie decît pentru a-i lua zeciuiala din roada muncii lui, mai ales pentru a-i dijmui avutul. Nici o rază de lumină culturală nu picura în sufletul românului transilvănean pentru a-l deștepta la demnitatea de om.

Deșteptarea românilor prin școli s-a făcut cu mare greutate datorită faptului că secole la rînd ușile școlilor românești nu se puteau deschide într-o țară în care națiunea română (...) „era tolerată“. După legea ungară pînă la 1848 românii din Transilvania, asimilați cu grecii, evreii, slavii, armenii, țigani, erau considerați pe propriul lor pămînt națiune tolerată. Românii sînt opriți să poarte haine și pantaloni de postav, cizme, pălărie mai scumpă de un florin și cămașă de pînză fină. Ei erau numiți prin lege „plebea vagabondă“, deși formau 2/3 din populație, în timp ce ungurii, sașii, secuii, grecii, armenii formau cealaltă treime.

De aceea George Barițiu prin „foile sale“ ținea să inaugureze un proces de frămîntare și închegare a unui puternic „front românesc“, pentru a ridica pe românii transilvăneni la lumina adevărului istoric, că sînt cei mai mulți și cei mai vechi locuitori ai Transilvaniei.

De aceea George Barițiu se adresează cu toată căldura lui Ioan Eliade Rădulescu cerîndu-i informații despre literatura română și despre principate. Iată ce scrie Ioan Maiorescu lui Barițiu: „Temeiul de adevărată prietenie cu tine, îmi este dragostea și simlînța ta către luminarea neamului nostru. Pînă ce tu vei rămîne acel care ești acum către neamul tău, îți sînt prieten“.

Este adevărat că glasul timpului chema pe toți românii deopotrivă să se pregă-

tească pentru schimbările ce aveau să vină. De aceea scopul principal al lui Barițiu era trezirea poporului la viața națională, iar mijloacele prin care cerea să se apropie de acest scop erau graiul dulce românesc, răspîndirea gustului de citit și dezvoltarea interesului pentru... „toate chestiunile publice românești“.

George Barițiu își dădea seama de marile greutăți cu care avea de luptat. Un prim obstacol era aspra cenzură care închidea calea spre cititori, iar al doilea obstacol era reprimarea editorilor și a redactorilor de către stăpînirea vremii. De aceea „Foile românești“ primeau chiar din „botez“ drept „nași“ cenzori sași și unguri. Adresîndu-se poporului, Barițiu spunea: „Noi mai mult decît ceilalți, dragii mei frați români, avem cea mai strînsă datorință de a ne folosi de științele scoase de alții la lumină și a trage din aceleași elemente de viață învățăminte de viitor (...) Să ne facem vrednici de virtuțile acelora, a căror nume îl purtăm, limba le-o vorbim, obiceiurile le păstrăm — a daciilor și romanilor“.

Desigur că au urmat zile viforoase, ani de zguduire și cutremur. Anul 1848, așa cum spunea Alecu Russo, „Furtuna a început și nu peste mult, palaturile din străinătate aveau să se prăbușească surpate de blestemul norodului“. În toamna anului 1848 George Barițiu este chemat la Sibiu, iar din 18 octombrie 1849 este rechemat la Brașov, unde continuă activitatea ziaristică. La 25 februarie 1850 a început să publice „Raportul lui Avram Iancu“, care a stîrnit o viforoasă revoltă în Dietă, ceea ce a făcut să fie înlocuit de la conducerea revistei „Foaie pentru minte“. Dar Barițiu a rămas pentru mai departe primul și cel mai harnic gazetar, muncă plătită cu multă trudă și sudoarea frunții. În anul 1868, „Asociația transilvăneană pentru literatură și cultura poporului român“ se transformă în „TRANSILVANIA“ care apoi, la rîndul ei, devine o revistă de istorie, unde George Barițiu își aduce o deosebită contribuție, prin lucrarea: „Părți alese din istoria Transilvaniei“. A rămas redactorul „Transilvaniei“ pînă la adînci bătrînețe (...) „dîndu-și toată simlînța ca să răspîndească și prin acest organ cultura și literatura națională“.

Aceeași încredere o avea Barițiu și în puterea de viață a limbii române, iar atacurile îndreptate împotriva ei prin legile de la 1879 și 1880 pentru maghiarizarea școlilor românești le considera drept anacronice și foarte primejdioase. „Este minciună politică — spunea George Barițiu — că românii, din ură nu vreau să învețe limba maghiară, ci poporul nostru fiind cel mai numeros nu vrea să învețe limba ei din simpla cauză că nu-i simte lipsa“.

Optimist cum a fost în tinerețe, așa a rămas George Barițiu pînă la sfîrșit. Cu aceeași ardore a luptat întreaga viață pentru un ideal, pe deplin realizabil — unirea românilor de pretutîndeni și pentru dezvoltarea liberă a neamului. A scris toată viața, luminînd și apărînd pe români, și a rămas în toate împrejurările, purtătorul de cuvînt al românilor transilvăneni. „Scrisul lui George Barițiu — spune Nicolae Iorga — așa imbelșugat, a fost practic și trecător, el a fost ca aceia parte din apa cerurilor, pe care pămîntul o înghite fără a mai da riuri veșnice, dar din care se înalță pe cîmpurile de catifea verde și de aur palid, hrana miilor de oameni, care adesea uită să mulțumească“.

IOAN C. NEGRU

„Datoria față de noi înșine“

(Urmare din pagina 19)

ce rezultă e una singură: măcar tot atîta comprehensibilitate (altfel spus, maturitate ideologică) pentru clasiici, ca și pentru contemporani.

— La întîlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu activul de bază al Uniunii scriitorilor, din 13 octombrie 1980, s-a vorbit, printre altele, de ispită cosmopolitismului. La ce credeți că ar duce o evaluare cosmopolită a literaturii noastre?

— Ceea ce numim „evaluare cosmopolită a literaturii noastre“ ar putea însemna, după mine, aplicarea unor învățăminte și precepte estetice — rezultate din observarea unui alt peisaj literar — la literatura noastră. Stare de lucruri care uneori se poate constata, vechi reflex al complexului de inferioritate provincială. Și este interesant că, eludînd cuceririle criticii românești, de o valoare europeană, de la Maiorescu la Călinescu, se apelează la critici străini, excelenți pentru literaturile lor, dar nu totdeauna potriviți la noi. Critica străină, ca și literatura altor țări, se cer, nici vorbă, cunoscute. E o problemă elementară de pregătire profesională. O intensificare a spiritului critic în aplicarea la realitățile literare românești, cum preconiza, încă la început de veac, Ibrăileanu, aceasta îmi pare a fi soluția înțeleaptă.

— Cărei generații de critici îi aparțineți?

— Mă ocup mai degrabă cu istoria literară. Cărțile mele de pînă acum nu sînt, cu o parțială excepție, cărți de critică. Mai toți colegii de generație sînt, cu precădere, istorici literari: I.D. Bălan, Marin Bucur, Șt. Cazimir, Dan Grigorescu, Al-

Oprea, Z. Ornea, Valeriu Răpeanu, M. Tomuș, T. Virgolic, H. Zalis.

— Cum vă delimitați de predecesori? Dar de tineri?

— Nu mi-am propus să mă delimitiez de predecesori. Îndemnul inițial a fost acela de a-i cunoaște cit mai bine. Cunoașterea este o condiție mai degrabă de solidarizare decît de delimitare. Iar solidarizarea pe temele marilor valori naționale asigură continuitatea și, pe cit se poate, îmbogățirea moștenirii primite de la înaintași. Iar dacă pe predecesori am datorită să-i studiez permanent, ca pe niște etaloane, pe tineri îmi propun să-i urmăresc cu simpatie. Nu mă fereșc să spun că am, de multe ori, de învățat de la ei. Nici nu s-ar putea altfel. Chiar dacă unii mi-au fost studenți: docendo, discimus.

— Ce părere aveți despre cea mai nouă generație de critici?

— Mi se pare excelentă. Am încredere deplină în critica foarte tineri (care, mai toți, n-au cărți și nu sînt membri ai Uniunii scriitorilor, deși prezența lor e remarcabilă, chiar mai convingătoare decît a „maestrilor“). Să-i numesc? Ion Buduța, Paul Dugneanu, Ilie Guțan, Valentin V. Mihăescu, Dan C. Mihăilescu, Cornel Moraru, Marian Popescu, Constantin Pricop, Artur Silvestri, C. Sorescu ș.a. Pătrunderea lor în literatură: temerari, deși, fără prejudecăți de confrerie (de care să se ferească pe cit pot, ca de foc), în același timp cultivați și cu un stil deja format, cu gust proaspăt, sofisticat, e un semn excelent pentru critica actuală, în care se simte de mult nevoia unei aerisiri.

— Și ca să încheiem, cu voia dv., și noi: din producția literară a ultimului an, ce vi s-a părut a fi mai proeminent? Aceeași întrebare pentru istoria literară: care credeți că este, aici, cîștigul zilei?

— În poezie: Ioan Alexandru: „Imnele Moldovei“; Mircea Dinescu: „Te-roarea bunului simț“; Ion Gheorghe: „Elegii politice“; Eugen Jebeleanu: „Ar-

ma secretă“; Adrian Păunescu: „Manifest pentru sănătatea pămîntului“, „Iubiți-vă pe tunuri“; Marin Sorescu: „La Liliaci (III)“; Dan Verona: „Viața a treizeci și trei de ani“. În proză: Paul Anghel: „Fluviile“; Augustin Buzura: „Vocile nopții“; Laurențiu Fulga: „Salvați sufletele noastre“; Dumitru Popescu: „Pumnul și palma“; Marin Preda: „Cel mai iubit dintre pămînteni“ (de departe, romanul proeminent al lui 1980). Evenimentul capital pe planul istoriei literare? De departe, apariția „Istoriei literaturii române de la origini pînă în prezent“ de G. Călinescu, urmată de publicarea în românește, la Editura științifică și enciclopedică, a cărții lui Mircea Eliade „De la Zalmoxis la Genghis-Han“. Traducerea în engleză a „Istoriei...“ lui Călinescu în vederea difuzării ei în toate marile universități și biblioteci ale lumii, va propulsa, sînt sigur, literatura română în universalitate.

— Care vi s-a părut a fi, în ultima vreme, discuția cea mai pasionantă, mai incitantă, găzduită în presa noastră literară?

— În ultima vreme? Discuție pasionantă și incitantă? Îmi vine să cred că, după o atît de lungă discuție, sînteți pus pe glumă. E explicabil.

— La ce lucrări, ce proiecte aveți?

— Întrebarea mă provoacă la un fel de autoreclama. Nu mă las, deci, provocat. De aceea, am să transform răspunsul la această întrebare în cap. XII din „Pseudokinetikos“, „cel mai plăcut pentru cititor“.

N. R. Din motive de spațiu, nu prezentăm cititorilor noștri decît o parte din convorbirea pe care redactorul nostru a purtat-o cu criticul și istoricul literar Pompiliu Marcea. Așa cum e lesne de înțeles, în timpul interviului au fost abordate numeroase alte aspecte ale literaturii, ale culturii. Ne propunem ca unele din aceste probleme să le dezbătem cu alte prilejuri.

O completare

Scriind cu entuziasm despre momentul actual al teatrului românesc, colegul nostru Adrian Dohotaru a arătat răbduriu care sînt temeiurile acestei explozii (sau implozii) pe care o trăiește scena noastră astăzi, cum textul de teatru a egalat și chiar a preluat accentul în dubletul unde precumpăna pînă nu demult regia, și cum el marchează acum o etapă la fel de pertinentă ca aceea ilustrată alternativ de poezia sau de proza contemporană. Argumentele d-sale s-au însoțit de nume în ambele direcții — dramaturgie și spectacol. E firesc că numele citate să nu fi putut acoperi pe de-a-ntregul cîmpul realizărilor noastre de azi care sînt multe și variate. Mi-a părut însă rău să nu fi înțîlnit în tabăra regiei nume pe care cu greu le-aș putea trece cu vederea. Am pentru asta și rațiuni subiective de debit personal în sensul că fără cîțiva regizori ca Horea Popescu, Ion Cojar sau Dan Alecsandrescu nu m-aș fi învrednicit poate să fiu astăzi în măgulitoarea situație de a fi menționat printre autorii mai reprezentativi.

Dar cred, cu fermitate, că există și rațiuni obiective care ar cere, de pildă, să nu uităm că Horea Popescu este în prezent autorul a două spectacole foarte puternice, **Caligula** și **Generoasa Fundație**, care nu pot fi omise din nici un bilanț cînd vorbim de explozia teatrului azi; și care, se adaugă la el, unui Beckett solid și unui Danton remarcabil realizate în ultimii ani. Nu mi se pare drept ca acest artist ajuns acum la maturitatea mijloacelor sale (ca și alții) și a cărui contribuție la promovarea dramaturgiei românești covîrșește destule nume citate, să fie amendat prin uitare, pentru lipsa lui de „inovatorism“, în sensul în care orice transpunere sau parafrază ori chiar pas-tișă imprumutată se revendică de la inovație. Echilibrul, măsura, fantezia controlată, marea artă compozițională, marea știință a culorii scenice, a grupării, a mișcării, a clarobscurului cu reverberații poetice armonizate pe structuri clasice, să nu merite oare atenția acordată barocului, topăielii, caricaturii, sau privirii pe dos ce dau uneori, unor spectacole ale zilei, o gloriolă factice? Îmi vine greu să cred că arhitectura lui Horea Popescu ar avea să cedeze pasul unor efecte, citeodată facile, sau cromolitografice, învelite într-un prețios staniol cosmopolit ori în glazura mirobolantă a unui eseu bombastic, ori într-o beție gimnastică, plină de subtexte obscure, cum se mai întîmplă. Mi se pare că la cocteilul festiv al prezentului teatral se poate veni și în haine cuviincioase, bine croite, nu numai în pantaloni peticiți sau cu etichete de aiurea; și pe o estetică de teatru solid elaborată nu numai pe genialisme riscate.

Sînt convins că Adrian Dohotaru va fi de acord cu mine cînd voi spune că regia bună nu e numai decît ieșitoare din comun în sensul voluptății estetice auto-satisfăcute sau a viciului dus pînă la perversiune, sau a culorii suprasaturate, sau a mișcării supracinetice; ci poate fi și articulată, logică și clară, în direcția curgătoare a textului, nu în buburuze eucubatorii. Și că, așa fiind, fără să luăm nîmănuși nimic din cei pomeniți, un artist actualmente de primă audiență ca Horea Popescu și cei din lînia lui merită în mod egal gloria de a întrupa acest moment de înflorire a teatrului românesc.

PAUL EVERAC

La Ploiești

Muzică folk între da și nu

Timp de două zile, la Ploiești, în cochetă aulă a Institutului de petrol și gaze, s-a desfășurat un interesant festival de muzică tânără studențească, festival la care au fost invitați să participe folkști din toate centrele universitare ale țării. Din păcate, deși festivalul se afla la a doua ediție, numindu-se, ca și anul trecut, **Armonii de primăvară**, prea puțini au fost cei ce-au dat curs invitației. Dar, dincolo de acest neajuns, de care se fac vinovați nu numai folkștii din centrele ce au absentat, ci și forurile de resort din acele centre, festivalul ploieștean ne-a oferit o imagine destul de fidelă a situației muzicii pe care de atîta ani, cu un devotament și cu un entuziasm de netăgăduit, Căminul Flacăra al Tineretului Revoluționar a propagat-o în rândul tinerilor din țara noastră.

Primul argument ce ne îndreptățește să-l calificăm astfel ar fi calitatea însăși a cîntecelor prezentate în concurs, cu precădere a celor premiate de un juriu foarte pretențios. În acest sens, atribuindu-i-se studentului ploieștean **Constantin Mingheraș** marele premiu al festivalului, juriul și-a manifestat opțiunea pentru acele cîntece a căror frază muzicală, dincolo de simplitate, dincolo de puterea de a rămîne în memoria ascultătorului, au și meritul unei inedite relații pe care o descoperă și pe care ne-o propune vizavi de un text. Precizînd că Mingheraș Constantin s-a prezentat cu două cîntece, **Stele** (versuri M. Eminescu) și **Romanele din Cavaia** (ver-

suri de D. Bolintineanu), mult diferite ca ritm, dar amîndouă ilustrînd o bună cunoaștere a chitarei, să-l menționăm și pe studentul **Laurențiu Voroneanu**, tot din Ploiești, care a cucerit premiul special al juriului pentru cea mai bună transpunere folk a unui text consacrat, text care s-a numit **Corul copiilor uciși**, fragment din amplul poem **Surisul Hiroșimei** de Eugen Jebeleanu. Altfel Mingheraș, cit și Voroneanu au dovedit că au asimilat în mod creator, adică original, maniera interpretativă și linia melodică a cîntecelor semnate de **Nicu Alifantis** (Decembre) ori **Vali Sterian** (Antirăzboinică). O altă plăcută surpriză a constituit-o prezența în concurs a studentului polonez **Krzysztof Narkiewicz** care, cucerind premiul III prin două cîntece pe versuri de G. Topîrceanu (**Sfîrșit de vară**) și N. Labiș (**Albatrosul ucis**), ni l-a reamintit pe **Mircea Vintilă**, la primul cîntec, și pe **Victor Socaci**, la al doilea. În aceeași ordine de idei poate fi menționată și strădania studenților clujeni **Felicia Ionescu** (premiul II) și **Roberto Geczy** (premiu pentru tehnică interpretativă) care au vrut parcă să ne confirme că, la Cluj-Napoca, școala **Marceli Saftiuc** lucrează din plin și cu rezultate dintre cele mai bune. Au mai fost acordate alte două premii, al Comitetului municipal al U.T.C. — Ploiești, pentru cel mai angajat cîntec, **Dumitru Negru** și premiul de popularitate oferit de Căminul Forex al studenților ploieșteni cucerit de **grupul folk Tiofon**, precum și un pre-

miu de consolare pentru studentul gălățean **Chirilă Petrică**.

În atenția juriului au mai intrat Marian Tudorici, Marius Molocca, Octavian Clorțea, grupul Orpheu, Mircea Remeșean, Monica Geczy și Eugen-Geo Dobrescu. Ce anume au demonstrat piesele acestora? Că muzica folk se află în situația de a aluneca spre o reducere pînă la minimum a mijloacelor de interpretare, de unde anularea înseși a liniilor melodice, sau, dimpotrivă, de a aluneca spre o supraincercare a interpretării cu mult prea multe infiorări, de unde aceeași renunțare la melodia însăși. Un alt pericol al muzicii folk ar fi și lipsa de discernămint a unora față de text, altfel nu putem înțelege de ce unii tineri au cîntat o sumedenie de versuri lipsite de valoare artistică sau au atacat poeme de evidentă dificultate, aproape înaptele pentru a fi abordate în dulcele stil al muzicii folk. În ceea ce privește melosul propriu-zis, am remarcat o prea accentuată apropiere de muzica country, fapt care, după părerea noastră, ar putea strica, dar, în același timp, ar putea să și ajute folkului nostru, totul depinzînd de neconfundarea, mai ales de către interpreți, a celor două stiluri. În fine, ultimul punct asupra căruia vrem să ne oprim este cel al unui ton mult prea intimist, cantonat într-o zonă de simțire minoră, pe-alocuri excesiv de pesimistă.

Acestea fiind zise, ne-am bucura dacă participanții ar medita asupra adevărului că totuși spiritul și destinația muzicii folk se află în minile lor și de ei depind consecrarea și răspîndirea acestui gen prin ceea ce are el mai bun și mai specific. Dealtfel, în ceea ce ne privește, la o viitoare ediție, cînd încrederea în mișcarea folkistă de la Ploiești se va încetăeni în toate centrele universitare, vom participa cu gîndul mărturisit, de a constata evoluția evidentă a acestui gen de muzică atît de îndrăgită de tineri.

V. NIȚĂ

0 propunere

Ce reprezintă azi autorul **Morometilor** pentru conștiința noastră literară a ratată splendidul volum apărut zilele acestea la **Cartea Românească**: **Timpul n-a mai avut răbdare** de **Marin Preda**. Pe copertă, figura marelui scriitor, a cărui dispariție, exact acum un an, a lăsat literalmente buimăcită mulțimea prietenilor, colegilor și admiratorilor săi, ne privește cu ochii întredeschiși, scrutători, cu părul, puțin citit mai rămasese, răvășit, cu un zîmbet enigmatic, abia perceptibil. Datorită nu știu cărui efect fotografic curios, imaginea pare ieșită din realitatea imediată și intrată într-alta fantomatică, extra-temporală. Dar cîtele de pe obrazul neras, gulerul cămășii neîncheiat, buzele gata să spună ceva creează senzația că omul din fața noastră e pregătit pentru o înfruntare, a venit să ne pună niște întrebări aspre, merite a-și chema semenii la răspundere.

Intr-adevăr, așa înțelege să-și reînălținească **Marin Preda** contemporanii, un an după ce l-a părăsit.

Cu sentimentul acesta infuzat în măturile pe care le cuprinde (amintiri, încercări de portretizare, considerații critice asupra scriitorului, texte ale sale, scrisori, documente, fotografii) a fost alcătuită cartea. Ea izbuteste să ia efectiv temperatura spirituală a momentului literar prezent, în punctul lui de ardere maximă, cum bine remarcă inițiatorul inimos, îngrijitorul volumului (împreună cu **Magdalena Popescu**), **Eugen Simion**, care semnează și prefața.

Nu-mi propun să comentez aici tomul masiv, a cărui bogăție și substanță stîrnete admirație. Aș vrea să subliniez rapid doar cîteva lucruri sîrtoare în ochii oricui răsfoiește cartea.

Întîi: nimic solemn, nimic convențional, nimic de circumstanță. Nici un fel de vorbe mari, găunoase și, totuși, o stimă imensă, care l-a obligat pe fiecare să caute a spune ce putea smulge mai adînc din suflet. Prețuirea sinceră și solidă nu prea agreează ditirambul. **Marin Preda** se dovedește totodată a fi, peste orice alt considerent, un necontent și pilduitor îndemn la asumarea întregii răspunderi a profesiei de scriitor.

Textele acestea au țîșnit spontan, la un simplu apel, fără să aibă nevoie de îmboldiri și siciele. O năzuință către zonele înalte și curate ale conștiinței literare le însuflețește, răsărită simpatetic și grăitor cum a fost vorba de **Marin Preda**.

E tot atît de mișcătoare și prezenta la acest omagiu a unor scriitori, oameni cu care directorul Editurii „**Cartea Românească**” a lucrat zilnic, atîta vreme. Și aici nimic de formă. O vibrație intimă, neprefăcută a sufletului se lasă ușor recunoscută. Chiar și dincolo de paginile scrise, în strădania, nu o dată eroică, spre a face ca volumul acesta omagial să apară la vreme și cit mai frumos.

Poate exista în viața literară, peste divergențe, conflicte pasagere sau gusturi neconcidente, o convergență superioară ivită din respectul valorilor incontestabile și un cod etic imprescriptibil al breslei? Cartea aceasta a rată că da, tocmai într-un moment cînd destul încearcă să facă totul spre a nu lăsa măcar o asemenea speranță.

Faptul îmi dă curajul unei propuneri: n-ar putea continua ceea ce a început atît de salutar? Iarăși fără proiecte grandioase din care nu ne cam alegem cu nimic. Ceva modest dar serios, Mă gîndesc la niște „**Caietele Marin Preda**” scoase anual. Există încă mulți oameni care l-au cunoscut îndeaproape pe **Preda** și au de înmăntat date interesante, dacă nu chiar revelatoare, privitoare la el. Vor apărea, sînt sigur, și numeroase noi documente, scrisori, fotografii inedite, amănunte biografice necunoscute.

Caietele ar putea găzdui, sore folosul tuturor, astfel de contribuții. S-ar încetăeni și la noi un obicei civilizat, de a întretine treaz interesul în jurul memoriei marilor scriitori contemporani dispăruți, fără a aștepta numai ocaziile aniversare, fără tîmbălău, fără vorbe goale, ci prin lectura productivă neînteruptă și fidelitatea pasiunilor literare autentice.

OV. S. CROHMALNICEANU

0 carte de teatru

A apărut, în prima parte a acestui an, la Editura „**Cartea Românească**”, un amplu volum de piese de teatru aparținînd cunoscutului scriitor clujean **Vasile Rebreanu**, autorul unor romane ce s-au impus în peisajul literaturii române contemporane precum **Casa** (1962), **Călușul cel bun** (1965), **Pisica roșcată și ingerii** (1966), **Marșul** (1967), **Securi pentru funii** (1970), **Jaguarul** (1972), **Iubirile cascadei** (1977), **Un caz de iubire la Hollywood** (1978) și altele.

Recenta carte, **Fintina cu patru adevăruri**, cuprinde cinci piese de-o respirație mai largă (**Fintina cu patru adevăruri**, **Asasinatul de pe plaja pustie**, **Sutiene pentru călugări**, **Conferința de la Balta și Pe loc repaus... asasinii**), dar și un important grupaj de piese pe care autorul însuși le-a grupat sub titlul **Teatru de buzunar**, un anume gen de literatură dramatică foarte la modă între anii 1968-1972, cînd scenele teatrelor noastre se întrecuau

în a monta și experimenta astfel de producții ce și-au dovedit aderența la public. Ajunși la acest punct, nu lipsit de interes ar fi să semnalăm că prin osîrdia de atunci a dramaturgilor noștri s-a creat o reală zestre literară ce a lansat numeroase manifestări de teatru scurt, care, astăzi, în opinia regizorilor, a actorilor și a teatrelor, au o deosebită valoare, întrucît acest teatru de buzunar solicită, menține și chiar fortifică mijloacele de expresie artistică a artei spectacolului contemporan. Dar despre o reală și temeinică analiză a acestui tip mai special de teatru, cu un alt prilej. Deocîndată îl consemnăm ca fiind foarte puternic reprezentat în volumul aflat în discuție.

Fără să intrăm într-un amănunțit comentariu al conflictului și al portretului de personaj pe care ni le propune dramaturgia lui **Vasile Rebreanu**, se cuvine să relevăm dialogul pe care autorul, ca și în majoritatea romanelor sale de pînă acum, ne invită să-l purtăm cu marele spectacol al lumii, cu idealurile și sentimentele ce au animat dintotdeauna omul, care, prin confruntările lui cu sine, sau cu toți ceilalți semenii ai săi, fixează în

timp și-n spațiu chiar viața noastră. Să-luăm, cu alte cuvinte, această deschidere și dezbateră profund umană ce le conține literatura lui **Vasile Rebreanu**, inclusiv teatrul său care, alături de opera altor confrăți, se înscrie, ca tehnică a dialogului, ca abordare a personajului, ca simetrie a cuplurilor, ori ca tehnică a contrapunctului, la nivelul celor mai de seamă și mai recente succese ale teatrului european contemporan. S-ar putea, desigur, să fi exagerat intructiv cu această apreciere, dar ea se referă nu numai la **Vasile Rebreanu**, ci, în general, la cei cîțiva dramaturgi cu care teatrul nostru, mai ales cel scris în ultimii 10 ani, se poate lăuda. Acestea fiind zise, mărturisim că ne-ar bucura să intrăm cit mai curînd în posesia unor cărți de teatru aparținînd, bineînțeles, și altor scriitori. Nu de altceva, dar, fie că o spunem sau nu, editurile noastre au, față de dramaturgia contemporană, o datorie de care trebuie să se achite cit mai repede, așa cum „**Cartea Românească**” a făcut-o prin publicarea aproape integrală a dramaturgiei lui **Vasile Rebreanu**.

N. VICTOR

Expozițiile din holuri între consacrare și uitare

Cu ani în urmă, la Eforie Sud, într-o curte plină de dalii, mușcate și regina noptii, cu o casă joasă mult prelungită cu camere de închiriat sezonierilor, o bătrînă își făcea viața mai frumoasă „pictînd” pe o pinză grosolană, unsă din plin cu vopsea, panseluțe viu colorate. Erau atît de naturale încît fiecare trecător ce pășea pe strada cu pricina se oprea pentru o clipă ca să vadă ce face bătrîna „artistă”, care, strategic, lucra lîngă poartă... Așa, toți „impresionații” de panseluțele sale se grăbeau să-i cumpere cîte o „pinză”. Mai din milă, mai din lipsă de educație estetică, mai din lipsă de gust panseluțele sale poposeau în casele oamenilor. Le vindea ieftin. La început, 15 lei bucata, în anii următori prețul crescuse la 25, la 40... apoi bătrîna a murit. Desigur, încă mulți mai păstrează în casă florile sale. Oamenii eu nevoie de frumos, au nevoie de artă. Vor să-și facă viața mai frumoasă. Unii își „pictază” singuri nepeni, căprioare, flori sau chipurile copiilor lor. Alții preferă să cumpere tablouri, neavînd încredere în forța „talentului lor”. Un lucru e sigur: toți cel care încep astfel să „pictaze” sînt ferm convinși de înalta valoare a lucrărilor lor, nu mai au modestia bătrînei de odinioară. Ei vor să participe la expoziții, vor să fie luați în seamă de criticii de artă, vor să fie prezenți în presă etc. Se zbat, perseverează, apelează la prieteni, prietenii pictorilor, la tot felul de strategii pentru a-și atinge scopurile... Si iată cum, dacă la noi nu există o „galerie” oficială a picturii de gang (deși în atelierele de rame și sticlă întîlnim mult prea multe asemenea produse expuse aici, parcă așa, nevinovat, spre vînzare) ea proliferază în fel și chip, fiind exe-

cutată în atelierele improvizate din apartamentele de bloc. Dacă magazinele artistice ale pensionarilor pun în vînzare asemenea lucrări încă nu e nimic periculos. Oamenii optează singuri. Mai grav este faptul că unii dintre autorii unor asemenea produse își fac simțită prezența în fața marelui public, strecurîndu-se în „expozițiile” improvizate din holurile teatrelor, cinematografele, caselor de cultură... Nu e vorba de artiștii amatori de talent, care propun lucrări de artă, gîndite și executate cu un simț estetic deosebit, ci de aceia care nu sînt nici artiști amatori, nici artiști profesioniști și se balansează între cele două categorii, nedecizîndu-se să se apuce de ceva util. Mulți scriu poezie, proză, dar asta nu înseamnă că manuscritele tuturor e obligatoriu să vadă lumina tiparului. Mulți pictază, dar nu toți trebuie încurajați să se expună. În fond, fiecare expoziție nu este decît un gest de conștiință lansare a unui talent, de educare estetică a maselor. Si cum le educăm? Organizînd expoziții de pictură ca acelea din holul Sălii Palatului, cu flori, marine și naturi moarte de un gust îndoieinic? Sau în holul Operei de Stat unde am avut ocazia, forțat evident de faptul că eram spectatori, să „vizităm” o expoziție cu planșe decorative inspirate din Țara Soarelui-Răsare, sau altă dată să vedem o galerie de „portrete” ale scriitorilor români semnate de Al. Ban, o înșiruire de grosolan antitalent și Kitsch?! Violenta de aceste demonstrații de lipsă de exigență, ne grăbim să-i uităm. Ne grăbim să căutăm artă adevărată. E mult mai indicată, și servind mai bine ideea de artă, propunerea Teatrului Național de a expune în holul sălii Atelier lucrări

cu schițe de decor și costume ale studenților de la arte plastice. Laboratorul de lucru în această mirifică lume a artei, a realizării unui spectacol, poate interesa mai mult publicul, poate servi mult mai mult ideea propagării artei. Mergînd pe o asemenea idee, Teatrul Mic în holul său a avut deschisă o expoziție originală organizată cu ocazia premierei **Maestrul și Margareta**. Proiecte de afișe (vedem, prin comparație, cum s-a ales, de fapt, cel mai reușit afiș), apoi fișele de lucru, partiturile lui **Mircea Florian**, pentru muzica aceluiași spectacol: schițele de costum ale **Liei Mantoc**, dar și o frescă semnată de pictorul **Ion Pacea**. Binecunoscutul pictor participă astfel la această expoziție cu toată seriozitatea, subliniînd încă o dată că holul unui teatru poate și trebuie să devină o expoziție cu adevărată. Si deschiderea expoziției de caricatură social-politică în holul Teatrului Foarte Mic demonstrează preocuparea permanentă a direcției teatrului și a secretariatului său literar de a organiza expoziții cu temă, interesante, solicitînd cu toată responsabilitatea artiștii plastici de renume. Aici însă au avut loc și debutanții care, prin ceea ce propun fac artă cu adevărat, fie ei amatori sau nu.

În schimb în holul Teatrului „**Ion Creangă**” din piața Amzei, o mică expoziție a arhitectului **Adrian Stoenică** din Ploiești a adunat cîteva pasteluri transparente și diafane, însoțite de versuri demne de stihurile gen „un semn în calea uitării”, și „ca semn că te iubesc, colea jos mă iscălesc”.

Un alt teatru, care își urmează cu perseverență obiceiul de a-și înfrumuseța holul cu pictură. Este Teatrul de Comedie, unde, pentru a expune, trebuie să treci prin furcile caudine ale secretariatului literar. Acesta selectează, optează și hotărăște. Ni se spune că au fost prezenți și amatori, și studenți de la arte plastice, și grupuri de artiști plastici, debutanți dar și pictori binecunoscuți ca **Pacea**, **Piliuță**, **Bițan**, **Ioan Grigore**... /

CORNELIA BARBU

Mă numesc **Leontin Badea**, lucrez și locuiesc în Cluj-Napoca de cîțiva ani, iar în aprilie 1978 — cu toate aprobările de rigoare — m-am mutat în apartamentul propriu. Mișia mi-a aplicat viză de flotant pe buletinul de identitate, pînă la mutarea definitivă. Acum, în urma unor dispoziții date de organe C.F.L., unitatea imi cere să restituie diferența dintre alocațiile pentru copii în mediu urban și mediu rural. Legea face această deosebire tocmai pentru că în mediul rural există alte surse de aprovizionare, ceea ce nu este cazul meu, care am locuința și locul de muncă în oraș. Rog să mi se dea de către cei în drept răspunsul legal și foarte exact.

Subsemnatul **Mihai Enăchescu**, inginer horticol în cadrul I.V.V. Buzău, am fost înlocuit din funcția de șef de secție la Pietroasele, cu un tovarăș fără studii superioare, care are 64 ani, pentru a fi sprijinit la pensionare. Asta însă numai în scris, fiindcă tot mie imi revine conducerea efectivă a secției. Practic (acesta este cuvîntul! — n.r.), am primit... un fel de pedeapsă pentru vina de a avea 35 de ani. E drept?

Sintem un grup de oameni ai muncii (scrisoarea poartă 29 semnături) de la Antestația C.F.U. a Combinatului petrochimic Solventul din Timișoara. Deși specificul muncii noastre ar cere-o, nu ne putem spăla după program. Există cîteva procese verbale ce coasemnează necesitatea racordării la rețeaua de apă și canalizare și lucrările au fost începute, de către T.C.C.H. Cluj, dar întrerupte în octombrie anul trecut. În martie a.c. au fost reluate și tot în aceeași lună întrerupte iar. De ce, nu se știe. Rugăm să fim sprijiniți urgent.

În ziua de 23 aprilie, de la orele 15 la 15.50, prin stațiile Parc și Piața Șintei nu a trecut nici un autobuz 31 R. Apoi am venit pachet 5 (1) mașini: 35-B-1472, 36-B-477, 36-B-2561, 36-B-2555, 32-B-9379. Reamintim conducerii I.T.B., în eventualitatea că a uitat, că „R” este inițiala cuvîntului „rapid”. (N.R.) — Într-un timp, I.T.B. a scăpat de compromiterea inițială „R”, autobuzul respectiv se numește acum 331 și circulă la fel de alandala. Propunem I.T.B.-ului să înlăture și inscripțiile privind ritmicitatea vehiculelor afișate în stațiile principale, care inscripții, ca să nu ne ascundem după deget, nu sînt decît vorbe goale. (Radu Savelciuc, str. Fabrica de gheață nr. 10, bl. 91, sc. A, ap. 23)

C.P.M.B. — Comitetul executiv. Lucrările necesare pentru combaterea fenomenului de condens în locuința tovarășului Cristescu Maria (str. Codrui Neamțului nr. 13, bl. NBI, ap. 101), constînd din tencuială cu modilit aplicate din interior, au fost programate de se execută de către I.C.R.A.L. Vitan pînă la finele trimestrului II.

U.C.E.C.O.M. — Direcția secretariat-administrativ. Conflictul dintre Cooperativa de consum Sebis, județul Arad, și Cooperativa meșteșugărească Record din Aiud a fost tranșat conform legii de către Arbitrajul de stat interjudețean Deva, în favoarea celei dintîi. Totuși este de reținut că litigiul a fost declanșat din vina conducerii Cooperativei Record, motiv pentru care a fost sancționată.

Consiliul popular al municipiului Tulcea. Avînd în vedere că cele sesizate în scrisoarea numitului Tudorache Costică corespund cu realitatea, s-a luat măsura ca I.J.G.C.L. să restituie chiriilor din cele 19 apartamente din str. Spitalului 31, bl. 19, sc. F, sumele încasate anticipat pentru lunile ianuarie și februarie, ținînd cont de faptul că apartamentele au fost date în folosință abia în martie a.c.

Comitetul municipal Focșani al P.C.R. Din verificările efectuate reiese că este întemeiată cererea unor locuitori din str. Ștefan cel Mare, între care **Ușurelu Culiță**. Drept urmare, cu prilejul întîlnirii de la sfîrșitul lunii martie dintre alegătorii și deputat, au fost analizate

Scrisoare comentată

Răspunsuri fără răspuns

„Blocul în care locuim este fond locativ de stat și a fost dat în folosință la 1 ianuarie 1976, fără să i se facă recepția preliminară de către I.C.R.A.L.-COLENTINA, cu sediul în strada Icoanei nr. 17, sector 2. De atunci și pînă astăzi imobilului nu i s-a făcut fațada, timp de aproape 6 ani cele 44 de familii fiind obligate să suporte infiltrațiile ploilor și temperaturile foarte scăzute, cu mult sub limita stabilită agentului termic. Neprotejat, materialul de construcție, respectiv plăcile și cărămizile de b.c.a. au început să se fărîmîțeze din cauza ploii și a vîntului, iar proasta izolație a terasei a determinat infiltrarea apei în apartamentele superioare. Neglijența și lipsa de răspundere a unității care are în administrare acest bloc credem că sînt de condamnat. În interior, după seismul din 1977 scările au fost deplasate din rosturile lor. Pereții de la ghelele de gunoi și din casa scării sînt într-o stare jalnică, imbinările care au avut de suferit nu au fost acoperite, lăsînd goluri prin care suflă vîntul. O asemenea lipsă de răspundere față de avutul obștesc este greu de închipuit.”

Acesta este, pe scurt, fondul scrisorii trimise pe adresa redacției noastre de către Asociația de locatari a blocului 74, de pe str. Sinata nr. 10, sectorul 2, București. Trebuie să spunem de la început că amintita Asociație de locatari este un „client” mai vechi al revistei noastre, deoarece, exact pe 6 septembrie 1979, în paginile „Flacăra” apărea un semnal de alarmă al aceleiași asociații care dorea ca în acest mod să scoată dintr-o inerție păgubitoare respectul I.C.R.A.L.-COLENTINA. Dar... așteptările celor 44 de familii au fost înșelate nu doar în 1979, ci din 1976 încoea, în fiecare an. Și cînd spunem „înșelate” ne referim la acțiunile concrete și eficiente care trebuiau să vină în întîmpinarea sesizărilor și care, din păcate, nu au venit. Au venit în schimb răspunsurile cu angajamente și promisiuni, care, după cum spune o zicală, de aceea sînt făcute, pentru a fi încălțate. Locatarii le-au citit dar din păcate cu ele nu au putut înrădăci apa să intre prin plafoane și

nici acoperi golurile dintre rosturi. Iată, spre exemplificare, două asemenea răspunsuri făcute la rețea și consfîțite de cîte o stampilă liniștitoare: „I.C.R.A.L.-COLENTINA către Asociația de locatari blocul 74, sector 2. (...) Cu ocazia recepției preliminare care va avea loc după ultimele comunicări D.G.D.A.L., în trimestrul II/1977 se va lua în discuție și lista de deficiențe prezentate de dumneavoastră, completată cu eventuale deficiențe apărute ulterior (...), urmînd ca remedierile să fie efectuate în cadrul anului de garanție”. Data: 18.10.1976. Semnează: director A. Bălău. Inf. a.r. de promptitudine, merită observată sollicitudinea maximă de care dădea dovadă I.C.R.A.L.-Colentina, ca urma să remedieze pînă și deficiențele care nu existau. (?) Într-un timp, au trecut anii, s-au schimbat directorii, au apărut alte răspunsuri, alte nuanțe dar, practic, nimic. În 1981, pe 16.03. Asociația de locatari primește o scurtă epistolă care sună așa: „Urmare scrisorii dv. vă facem cunoscut că lucrările de finisaj fațadă la acest imobil sînt în sarcina de execuție a constructorilor blocului, și aume Grupul de șantier nr. 2 C.C.M.B. I.C.R.A.L.-Colentina a intenționat să preia spre execuție aceste lucrări în anul 1979 venînd în sprijinul constructorului însă neavînd posibilități materiale nu a putut executa lucrarea. Semnează director Ing. Gh. Constantin. În limbaj cotidian asta înseamnă „a arunca mortal în ograda altuia”. Din păcate, nici această joacă de-a „hoții și varăștii” nu rezolvă în nici un fel o problemă foarte acută, și anume aceea a păstrării cu grijă a unui bun al statului. De aceea, invităm I.C.R.A.L.-Colentina și Grupul de șantier nr. 2, din str. Făbri nr. 1, să se pună grabnic de acord în ceea ce privește executarea remedierilor și să efectueze, în cele din urmă, recepția blocului, mîcar după 6 ani de la darea în folosință. Ce s-a întîmplat cu „posibilitățile materiale” ale constructorului, care trebuia să execute complet o lucrare dar nu a făcut acest lucru, aceasta este o altă întrebare.

GEORGE CUȘNARENCO

propunerile formulate de locatarii ai blocurilor din zona respectivă și s-a hotărît ca stația de taximetrie — dealtfel provizoriu amplasată în str. Ștefan cel Mare — să fie mutată, începînd cu 15 aprilie, într-un loc special amenajat pe str. Socialismului.

Comitetul județean Bistrița-Năsăud al P.C.R. Avînd în vedere că se confirmă o parte din cele sesizate de către tov. Popa Adriana în scrisoarea adresată redacției dv., vom lua măsuri pentru îmbunătățirea activității la Inspectoratul județean pentru protecția plantelor.

Comitetul de partid al sectorului 2 București, ca răspuns la scrisoarea tovarășei Neagu Virginia. A fost analizată cererea privind anularea amenzii de 1.000 lei, aplicată de I.C.R.A.L. Foișor, intrucît petenta nu s-a putut muta la timp în apartamentul proprietate personală care avea unele deficiențe. (N.R.) — „Unele deficiențe” este un teribil eufemism pentru halul în care i s-a prelat beneficiarilor apartamentul, după ce servise ca magazie șantierului. Constatăția a fost soluționată prin anularea amenzii de către Comitetul executiv al C.P. sector 2. (N.R.) — Dar pentru cei ce se joacă cu amenzile nu s-ar putea găsi vreo amendă datorată de cumîntenie? Așteptăm răspunsul conducerii I.C.R.A.L.)

Inspectoratul General al Mișiei. Confirmîndu-se aspectele semnalate în sesizarea cetățeanului Indrieș Teofil din Oradea, s-a început urmărirea penală pentru infracțiunea de luare de mită împotriva numitului Troiuc Ioan, maestru la S.C.M. Oradea. Dosarul a fost trimis Procuraturii locale, pentru definitivarea cercetărilor și sesizarea instanței de judecată.

Vă scriu din Hmelovka Lya Kelemen. Impresionată de cele citite în rubrica „Tinerii trebuie să știe” de Oliver Lustig, vă adresez o rugămînte care cred că este în asentimentul a sute de cititori. Aș dori să văd, mîcar în fotografie, chipul acestui om care a fost martor mai mult decît ocular al grozăviilor din lagărele hitleriste. N.R.: La sfîrșitul anului va apărea cartea colaboratorului nostru Oliver Lustig, prilej pentru noi de a-i publica fotografia în revistă.

În ziua de 4 mai am cumpărat de la magazinul alimentar Ciuperca din bd. 1 Mai din Capitală cîteva sticle de bere de 1 kg. Acasă am constatat cu stupeoare că una dintre ele avea ca emblemă — în relief, pe sticlă — un cap de mort !? ! Plus inscripția „Lindavet 15 produs toxic”. Ard de curiozitate să citesc în revistă răspunsul celor în drept, din care să aflăm cu toții cine a inventat noua marcă „BERE CAP DE MORT” și ce răsplătă a primit pentru ea. (Maria Rotaru, bd. 1 Mai 339 bl. 15, sc. A, ap. 21)

Subsemnatul Nistor V. Vasile din Conțești, comuna Valea Seacă, județul Iași, dorește să fac în paginile revistei o propunere adresată primăriei noastre. În fiecare an, eu contractez cu statul 1-2 vitei, dar mereu am de făcut față unor mari greutăți. De aceea propun să fie introdusă și la noi ajutorarea cu furaje și teren de pășune sau arabil. Atunci numărul de animale crescute de cetățeni și contractate cu statul ar crește mult.

Comitetul de partid al sectorului 3 București răspunde la scrisoarea unui grup de oameni ai muncii navești. Transportul din comunele subordonate pe traseul Autogara Rahova — co-

muna Bragadiru se face zilnic cu 160 curse (124 la Mihăilești, 28 la Clînceni și 8 la Bragadiru). Pentru îmbunătățirea deservirii naveștilor, începînd cu data de 11 aprilie au fost suplimentate cursele suprasolicitate (orele 7-8 și 16-18). De asemenea, la cursele cu mare eficiență autobuzele obișnuite au fost înlocuite cu autobuze articulate.

Comitetul municipal Tirgoviște al P.C.R. Problema ridicată de ing. Duță Ștefania a fost soluționată provizoriu prin repararea, în alt bloc din cota C.O.S., a unui apartament de 2 camere conf. I. Dacă se va căsători cu ing. Tomei, vor fi sprijiniți să primească un apartament de 3 camere, avînd în vedere și cei 2 copii, unul din căsătoria anterioară a tovarășei Duță și al doilea recunoscut de Tomei Ion. În finalul discuției ce a avut loc, ambii s-au declarat mulțumiți.

Subsemnata Floarea Petrescu, din Snagov, sectorul agricol Ilfov, am călătorit în data de 14 aprilie cu troleibuzul 81, avînd numărul 5285, condus de o femeie. Era ora 14 cînd am ajuns la stopul din Băneasa. Un călător a rugat-o pe soferiță să deschidă pentru a cobori. A deschis, am dat și eu să cobor dar mi-a închis ușa stringîndu-mă în ușa pînă la capăt de linie. La rugămintele și plîngerile mele a răcnit „să tac, că eu deschid ușa numai la cine vreau”. A mai aruncat și alte vorbe grele și urite. Oare ce părere are conducerea I.T.B.-ului?

Sevastița Popa — Bicăz (Neamț), Alexandru Simion — Timișoara, Leonida Tolea — Băneasa (Constanța), Rodica Voicu — Medgidia (Constanța), Ion Tarbac — Tg. Jiu, Cîtin, Dascălu Stănilă — Dorna Candrenilor (Suceava), Aurel Bota — Oradea, Ioan Penia — Sibiu, Iorgu Marghescu — Drobeta-Tr. Severin, Nicolae Petrescu — Deveselu (Olt), Maxim Tamăș — Singeoz Băi (Bistrița-Năsăud), Ion Castravete — Tirgoviște, Gheorghe Degeratu — Ploiești, Mariana Gheorghe — Coșoia (Teleorman), Gă. Gh. Torcătoru — Ploiești, Marin Bozdoc — Deva, Teodor Istoc — Băcău, Ioan Gurguță — Butea, Grigore Soșu — Dioști (Dolj), Adalbert Șorek — Ovidiu (Constanța), Ion Anghel — Vela (Dolj), Ioan Velescu — Roșiori (Bacău), Romeo Bustan — Roșia Montană (Alba), Elena Constantin — Brăila, Anisoara Anghelescu — Ploiești, Ion Popescu — Corbi (Argeș), Nicolae Mogoșanu — Răcari (Dîmbovița), Cornelia Bulau — Iași, Mișu Zarafu — Orlea (Olt), Mircea Munteanu — Racova (Bacău), Elisabeta Sabău — Satu Mare, Gheorghe Miu — Teleorman, Achim Ioviță — Timiș, Iliaș Stoicescu — Techirgileu (Constanța), Petre Zotoiu — Slatina (Olt), Mihai Rambu — Meștăc (Botoșani), Lidia Popa — Brașov, Nicolae Borza — Brad (Hunedoara), Olimpiu Bădescu — Pitești, Romu Balcan — Ploiești, Vasile Ciupci — Cluj-Napoca, Olimpia Dincă — Peșceana (Vilcea), Vera Ghib — Petritu (Hunedoara), Cristian Lăpăduș — Craiova, Viorica Manea — Cahul Silvaniei (Sălaj), Gheorghe Manu — Pitești, Paul Nicolae — Sandra (Timiș), Dr. Pușcășoiu — Brădești (Dolj), Rada Predescu — Tirgoviște, Ioan Preda — Oradea, Aurel Răduțu — Lîcurel (Gorj), Tatiana Tăutu, Tudor Mina, Eva Farcaș, Felicia Moraru, Teodor Dumitrescu, Virginia Demetriu, Ilina Veres, Gheorghe Pamfil, Cornel Ilie, Anisoara Hristache, Letitia Iorga, Cornelia Constantinescu, Ludmila Bondarenco, Florea Pană și Gheorghe Mihai — București. Scrisorile dv. au fost trimise spre competență rezolvare forurilor de resort, din partea cătorora urmează să primiți răspuns.

Pagină realizată de MIRCEA FODOREANU

Poșta redacției

ADMINISTRATIV

Elena Popa — Ploiești: Nu vă încadrați în prevederile legale de a vi se aproba schimbarea domiciliului în municipiul

Ploiești, deoarece localitatea Dumbrăvești (Prahova), unde aveți domiciliul stabil, este situată la o distanță de sub 30 km de Ploiești. Florin Miulescu — București: Concediul pentru îngrijirea copilului bolnav se acordă mamei încadrate: pentru situații excepționale, în care copilul este lipsit de prezența mamei, legislația în vigoare prevede ocrotirea copilului în leagăn. Constantin Ailoe — București: Pensile care se acordă după l. l. 1981, la aceleași condiții de retribuție medie, vechime în muncă, grupa de muncă etc., nu vor putea fi mai mici decît cele acordate pînă la 31. XII. 1980. Lămuriri detaliate puteți primi de la organele teritoriale de pensii. Ioana Ploscaru — com. Padeș (Gorj): Pentru obținerea pensiei de urmaș I.O.V.R. este necesar să dovediti cu acte că soțul dv. la data decesului primea pensie I.O.V.R. Elisabeta Berivole — Fieni (Dîmbovița): Vi s-a întocmit corect dosarul potrivit art. 8 din Legea nr. 3/1977, în sensul că ați depășit vîrsta de 57 ani, vîrsta la care unitățile pot cere pensionarea.

MARGA NEDELEA

INVATĂMÎNT

Constantin Devesel — Craiova: Ministerul Educației și Învățămîntului ne anunță că nu intruniți criteriile necesare pentru a participa la concursul de admitere respectiv. Ion Ianoș — Timișoara: Înscrierea fiului dumneavoastră a fost aprobată, rămîne să expediati poștal la Iași, actele respective. Sorin Andraș — Lugoj: Potrivit regulamentului privind activitatea profesională a studenților, art. 32, „studentul poate să repete un singur an pe toată durata studiilor”. M.E.I. ne-a anunțat că nu revine asupra exmatriculării. Cecilia Pătruian — Slatina: Așteptăm scrisoarea promisă, repetăm: nu trimiteți acte în original! Boris Niculae Călin — Piatra Neamț: Nu sintetizați singurul în această situație. Totul constă în felul în care vă pregătiți. Nu uitați, dumneavoastră dați un examen și nu participați la un concurs de admitere, ca să aveți în vedere și noțiunea de şansă. Carola L. Pîntea — Craiova: Școala la care vă referiți nu ține de M.E.I., ci de UCECOM.

HORIA PATRAȘCU

SOCIAL

Cornelia Lupășcu — București: Convingerile intime au desigur importanță lor în susținerea unui lucru sau altul. Ele au totuși un defect: intră în contradicție cu convingerile tot intime ale ceilalți. Stănel Tudor — București: Greșiți cînd afirmați că au fost adevărați martori minciñoși. Au fost adevărați martori. Dacă au fost spuse neadevăruri, de vină sînt chiar martorii, nicidecum cei ce i-au audiat. Există metode pentru dovedirea erorilor în afirmațiile martorilor. Ele sînt însă de altă natură decît aceea pe care ne-o propuneți. Uneori faptele oamenilor nu urmează logica. Mircea Buzdugan — Teleorman: Nu cred că faptul de a fi urmat îndrumarea greșită a avocatului poate constitui un motiv suficient pentru promovarea unui recurs extraordinar. Miricioiu Viorel — Mehedint: Cum să convingeți o femeie conștientă o? Melania Ivan — București: Nuanța este următoarea: nu soțul dv. a căștigat, Dumneavoastră ați pierdut. Faptele sînt reale, nu și timpul cînd s-au petrecut. Virginia Ioachim — Iași: Răspunsul dovedește incultura celui ce l-a întocmit. Proba este totuși destul de neconvîngătoare intrucît fondul pare a fi pînă la urmă real. Popa Costin — Iași: Sînt enorm de numeroase căile prin care un tată își poate manifesta grija față de copilul său. Reclamația este mai mult șicanatoare.

NICOLAE CRISTACHE

„FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

RUGBY

Prin telefon, de la Moscova

România — campioana Europei

Imi este nespuse de plăcut să transmit cititorilor noștri vestea cuceririi de către România, prin victoria de la Moscova, asupra echipei de rugby a U.R.S.S., cu scorul de 18-10 (12-3), a mult râvnitului titlu de campion european în cadrul competiției anuale F.I.R.A.

Într-o atmosferă festivă, a unui însoțit și înfloritor mai, stadionul FILI, dedicat sportului cu balonul oval, ne-a întâmpinat din pragul unui superb parc recreativ, pe cit de prietenos tot pe alit de incitant, către viitoare emoții. Erau prezente în tribunele stadionului și câteva grupuri de români turiști din Vrancea, Hunedoara, Cluj-Napoca și București, care au încurajat cu freametă echipa noastră, arborând tricolorul și pancarda cu „Hai România!”. În mijlocul unui asemenea grup de suporter, gazetari, fotografi și spectatori apropiați, simți cum entuziasmul fiecăruia devine mobilizator și aportul

personal și se pare a fi o forță în sprijinul alor tăi.

Căci, într-adevăr, dată fiind miza jocului, deși victoria apare certă și scorul categoric, poate că niciodată naționala noastră de rugby nu a solicitat într-atât stimulul tribunelor. Spre argumentare, iată un microfilm al meciului. Sub arbitrajul francezului Jacques St. Guilhem, înegal în decizii dar fără a influența soarta partidei, au intrat în arenă două atletice echipe, hotărâte a face față unui suprem efort. Chiar din minutul 3 de joc, printr-o lovitură de picior căzută, uvertura sovietică Sliusar deschide scorul: 3-0 pentru U.R.S.S. În minutul 12, după o șarjă decisă, marchează eseu Fuicu, transformă Constantin: România — U.R.S.S.: 6-3. În minutul 37, printr-o acțiune personală splendidă, marchează eseu aripa noastră Aldea, transformă Constantin: România — U.R.S.S.: 12-3, scor care definește superioritatea noastră din prima repriză. De remarcat faptul că sovieticii ratează două lovituri de pedeapsă, destul de favorabile pozițional. În repriza a doua, sovieticii se remarcă la jocul de margine și însușirile liniei a treia pe lângă gramadă, atacând dezlănțuit, dar tot românii sînt gata să marcheze. Totuși, o interceptie a aripei Belvin, care înscrie eseu la colț, netransformat, modifică scorul: România — U.R.S.S.: 12-7. Sovieticii sînt tot mai periculoși, încit Ienciu și Borș salvează în ultima clipă situații critice pentru noi. În minutul 63, excelentul Sliusar realizează o bună lovitură de pedeapsă, ameliorînd scorul pentru adversarii noștri, astfel că: România — U.R.S.S.: 12-10.

Din acest moment, situația de pe teren devine îndrăgă, Ienciu este rănit și schimbat cu Murariu, sovieticii avînd la rîndul lor două schimbări de jucători. Echipa noastră este mai hotărâtă în final și experiența ei superioară își spune cuvîntul. În minutul 78, întreaga echipă colaborează la o șarjă fructuoasă și Fuicu înscrie eseu, transformînd Constantin. Scor final, deci: România — U.R.S.S.: 18-10. Imi rezerv datoria de a reveni, printr-un comentariu viitor, asupra acestei partide, la rubrica noastră.

TUDOR GEORGE

Fotbal pe scurt

● Viorel Mateianu a revenit deci la Progresul, după o absență de aproape 5 ani de zile, fiind primit în strada dr. Staicovici cu mare căldură, ca unul de la care se așteaptă restabilirea echilibrului unei echipe aflate în derivă. Măsura conducerii clubului apare ca deplin justificată, chiar dacă ar fi să luăm în considerație numai victoria de duminică, în fața solidei S.C. Bacău, echipă pe care e greu de crezut că Progresul-Vulcan ar fi reușit să o învingă fără impulsul primit de la un antrenor nou. Cu toate acestea, deși jucătorii bucureșteni, în frunte cu Marica sau Tevi, au jucat cu o mare ambiție duminică, este evident că echipa este încă „subțirică” și că ultimele etape ale campionatului nu vor fi deloc ușoare pentru Mateianu și noua sa formație. ● S-a retras din arbitraj tîrg-mureșeanul Ioan Rus, despre care aflăm că a condus la centru în prima divizie, timp de 13 ani, nu mai puțin de 150 de partide. ● Cu toate că luni după-amiază jucătorii steliști I. Gheorghe și Bolba au susținut, timp de mai bine de două ore, un pasionant meci de antrenament în compania unor zia-riști, acest lucru nu i-a împiedicat să joace destul de bine și a doua zi, marți, cînd Steaua a înfrînt pe Ghencea o Selecționată a armatei sîriene, primul numit mai sus marcînd dealtfel golul formației militare. Să nu uităm însă să precizăm că luni cel mai în formă jucător nu s-a părut a fi foarte tînărul Curtean, pe care însă antrenorul Constantin nu l-a introdus încă în prima formație a Stelei. ● La Hunedoara, după înfrîngerea Corvinului în fața Sportului studentesc, un număr mare de suporter ai echipei locale au luat cu asalt vestiarele, căutînd o răzbunare a decepțiilor lor. Organele de ordine au intervenit însă prompt, protejînd în egală măsură atât pe jucătorii hunedoreni, cit și pe arbitrul partidei, brașoveanul C. Ghiță, a cărui „vină” ar fi fost neacordarea unui penalty în minutul 88 al meciului. ● La Galați se dă ca sigură fuziunea echipei F.C.M., practic retrogradată în divizia secundă, cu Otetul, echipă aflată pe primul loc (3 puncte avans față de a doua clasată) în seria a III-a a diviziei C, caz în care formația-fanion a orașului de pe Dunăre ar urma să fie preluată de marele Combinat siderurgic. Se semnalează de asemenea plecarea antrenorului C. Tească, care nu a însoțit echipa la ultima deplasare, cea de la Timișoara. ● Este destul de probabil ca în etapa de duminică să se limpezască oarecum apele în privința luptei pentru primul loc și în seria a II-a

a diviziei secunde. Cele două protagoniste, C.S. Tîrgoviște și Petrolul Ploiești, joacă ambele în deplasare, tîrgoviștenii la Cîmpina (Județul Prahova!), echipa amenințată de retrogradare, iar ploieștenii la București, împotriva Rapidului. Meciul echipei antrenate de Traian Ionescu ni se pare totuși mai ușor, mai ales dacă ne amintim că în ultimul joc susținut pe teren propriu Rapidul a fost învins de Chimica Tîrnăveni, echipă aflată la aceea oră la —2 în clasamentul „adevărului”. ● Politehnica Iași promite o revenire spectaculoasă chiar acum, în final de sezon, ieșenii fiind departe de a se fi împăcat cu soarta retrogradării în divizia secundă. Oblînuita lor tentativă de salvare în ceasul al 12-lea are însă un mare hop, meciul pe teren propriu cu Dinamo, care se desfășoară sîmbătă, echipa bucureșteană jucîndu-se la Iași una dintre ultimele șanse de cîștigare a campionatului! ● Antrenorul secund al craiovenilor, C. Oțet, a urmărit duminică meciul dintre Progresul și S.C. Bacău. „Punctul pe care echipa l-a cîștigat la Bala Mare, ne spunea dînsul, valorează imens în lupta pentru titlu. E aproape cit o victorie!” ● De la 1 iunie Rapid București urmează să treacă sub directul patronaj al Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, măsură pe care suporterii giuleștenilor o așteaptă de ani de zile. Să fie de bun augur! ● Iordache a primit la Cluj-Napoca un gol parabil, care a deschis drumul „șepcilor roșii” spre o victorie confortabilă, la un scor la care Steaua n-a mai pierdut de multă vreme. Bine însă că l-a primit în fața lui „U” și nu pe Wembley, în fața Angliei! Oboseala liderilor este cit se poate de omenească. ● În „Sportul” de sîmbătă trecută, sub semnătura lui Andrei Rădulescu, președintele F.R.F., iubitorii fotbalului au putut citi articolul intitulat „Numai cel mai bun trebuie să învingă”, în care federația a ținut să aducă aminte cluburilor și asociațiilor de fotbal să sancționeze drastic în cazul pierderii jocurilor prin „atitudine antisportivă” (a se citi facilitarea unui rezultat nămeritat unei echipe vădit inferioare, evoluția slabă, sub adevărată valoare a echipei și jucătorilor proprii). Chiar a doua zi, însă: F.C. Bihor — Rapid Arad 0-1 (0-0), prin golul marcat de Broșovschi în min. 68. Este cel puțin curioasă înfrîngerea echipei oădene, multă vreme aflată în lupta pentru promovare în prima divizie, în fața unei formații care se zbate să scape de retrogradare în „C”. Ce spune de astă dată federația?!

DUMITRU GRAUR

Judo, europenele de la Debrețin

Medalie de aur pentru Constantin Niculae

Încheiate duminică la Debrețin, în Ungaria, europenele de judo au consemnat un frumos succes al sportului românesc. 3 dinamoviști, Constantin Niculae și Arpad Szabo din București, Simion Toplicean din Brașov, au urcat pe podiumul de premie-re, Constantin Niculae (în imagine), devenind, la 26 de ani, campion al Europei la categoria semiușoară. Adăugînd medalia de argint cucerită de Szabo, la superușoară, și pe cea de bronz a lui Toplicean, dobîndită la categoria ușoară, e clar că și la Debrețin judokanii români și-au făcut pe deplin datoria, demonstrînd prin fapte și prin medalii că această disciplină se află, la noi, în mare progres. Pentru remarcabilă evoluție de la europenele ei si, deopotrivă, antrenorii Iacob Codrea și Dorin Gavra merită sincere și fierbinți felicitări.

Cum a fost la Tampere?

Cei 12 pugiliști români prezenți la europenele din Finlanda au fost astfel „punctați” de Dumitru Ciobotaru, Gheorghe Iliuță și Dumitru Gheorghiu: Dumitru SCHIOPU: 6, 7, 10 ca dăruire, 6 ca valoare; Constantin TITOI: 9, 9, 9+; Dumitru CIPERE: 7, 8, 8; Titu CERCEL: 4, 4, 4; Viorel IOANA: 8, 9, 9; Ilie DRAGOMIR: 3, 3, 3; Mihai CIUBOTARU: 7, 8, 8; Marin OUAU: 7, 6, 6; Valentin SILAGHI: 4, 4, 4; nota de 9 și una de 2; Georgică DONICI: 10, 10, 9; Ion CERNAT: 7, 7, 8; Teodor PIRJOL: 5, 6, 5.

La federația de box, a doua zi după întoarcerea pugiliștilor noștri de la Tampere, atmosfera e așa și așa. Dumitru Ciobotaru, marele campion de altădată, azi secretar federal, pare mai degrabă îngîndurat. Am luat 5 medalii, socotește, 2 de argint și 3 de bronz, Titoi și Donici, respectiv Cipere, Silaghi și Cernat, dar am rămas fără aur și e cu atît mai rău cu cît ni-l propusese. Se vor sparge, poate, citeva oale, dar Ciobotaru nu stie în capul cui. Normal ar fi, îl auzim, s-o tragă Cercel și Dragomir, ei o vor trage, căci au boxat sub orice critică?!

În schimb, antrenorul Gheorghe Iliuță se arată mai destins. Așa e, acceptă, numai că Donici a cîștigat finala, dar arbitrii au vrut altfel. Să nu dăm vina pe arbitri și nici pe mașină, pune Ciobotaru lucrurile la punct, să vedem, mai întîi, birna din ochii noștri, da? La cluburi, am mai spus-o, se lucrează încă puțin, chiar și la cele mari, la Dinamo, la Steaua, la Rapid, la Metalul, peste tot. Boxerul se dezbracă și după un poșpai de antrenament se îmbracă și fuga la film? Cîț îl controlezi, lucrează. Cum îi lasi, trag pe dreapta. Abia venit, Dumitru Gheorghiu, antrenorul coordonator, preia ideea din zbor. Da, zice, convocăm lotul și 10-12 zile nu facem altceva decît să ne ocupăm de pregătirea fizică, nu-i în regulă.

Secretarul federal e de părere că, la lot, s-a muncit zdravăn, la citește, Iliuță, zice, și Iliuță deschide un caiet voluminos și calculează. Am efectuat, săptămînal, 16 antrenamente, între care 5 mici, la 7.30, înainte de masă. Nu totdeauna însă am avut de unde pleca. N-am avut o bază, am clădit peste nimic. Ca nouate, am introdus individualizarea pe grupe de stil, împărțind lotul în 3, în ofensivi, defensivi activi și adaptativi. Cerem lămuriri și Iliuță, om cu două diplome, absolvent de Drept și de I.E.F.S., ni le dă. Donici sau Ciobotaru sînt, prin excelență, ofensivi. Cipere nu, el e boxer de contraatac, iar Ioana nu-i nici una, nici alta. I-am inclus în categoria celor adaptativi. Ioana, sare Gheorghiu, era cel mai în formă, la ora europenelor, arbitrii însă i-au pierdut meciul cu bulgarul Lesov, pe care-l bătuse. Dealtfel, publicul finlandez a fost, pe toată durata campionatelor, civilizat, corect. N-a protestat decît la 3 meciuri, dar la cel dat pierdut lui Ioana credeam c-o să se dărîme sala de atîtea fluturături.

Autoritar, Ciobotaru intervine din nou. Sigur, îl auzim, s-a lucrat serios, s-a lucrat științific, dar mai e mult pînă de parte. N-a fost numai vina altora, a fost și a noastră, și cînd zic asta mă gîndesc în primul rînd la Silaghi. El a pierdut la olandezul Raamsdonk o confruntare pe care, dac-ar mai sustine-o de 10 ori, n-ar mai pierde-o? După 6 minute, cînd meciul era pe muchie, Silaghi a fost convins că a cîștigat și n-a mai ascultat sfaturile de la colț? Antrenorii i-au recomandat să forteze, dar Silaghi le-a zis, în ultima pauză, să-l lase în pace, că stie el că are avantaj? În ultima repriză s-a agitat mult, l-a alergat pe Raamsdonk, dar n-a dat drumul la brate, n-a lovit mai deloc. Urmează? 1-4, deși atît Baumgardt din R.D.G., cît și Thygesen din Danemarca au

punctat la fel, 50-50 și, respectiv, 59-59, dar cu preferință pentru olandez? Așa s-a scris istoria unei medalii care a rămas de bronz deși putea, foarte ușor, deveni de aur.

În general, se amestecă în discuție Dumitru Gheorghiu, băieții noștri au terminat meciurile în creștere, dovadă că au stat bine în privința pregătirii fizice. Dar tactice? Întrebăm, gîndind că „Sportul” a scris, sub semnătura lui Mihai Trancă, despre unele greșeli tactice comise la Tampere. Am citit și noi, încuviințînd Iliuță, Trancă are dreptate în ce spune, dar despre tactică nu pomeneste decît în titlu? S-a greșit, poate, în meciul lui Ciobotaru cu suedezul Kokkela, pe care Mihai l-a ratat, din neatenție, cu puțin timp înainte de gongul final. Ciobotaru a nimerit, la sorti, pe un culoar bun și, după cum începuse, victorie prin k.o., victorie prin abandon, parea că va ajunge departe, mai ales că Kokkela nu era un Clay. Și, într-adevăr, primele reprize i-au aparținut. În a treia nici nu mai trebuia să dea, ajungea să fi stat, acumulate destule puncte. Numai că el, lipsit de experiență, s-a aruncat peste adversar, acesta l-a prins cu un pumn și bulgarul Parlananov, arbitrul din ring, s-a grăbit să-l abandoneze?!

Parcă ziceați ceva de-o mașină, ce mașină?

Ni se explică, de către Iliuță, că la Tampere s-a folosit, în premieră, o mașină electronică de punctat, fabricată în U.R.S.S. Arbitrii au în fața două butoane pe care apasă, în funcție de loviturile date de unul sau de celălalt dintre boxeri. Mașina e, opinează antrenorul, iar ceilalți 2 tehnicieni îl aprobă, nedreaptă. Ea numără, asta e clar, dar nu ține cont de elementul calitativ. Punctează la fel o lovitură puternică și una filfîită, dată din fugă. Ignoră apărarea, eschivele, adică tocmai acele elemente care fac, cel mai adesea, frumusețea a ceea ce se cheamă „nobila artă”. Dumitru Gheorghiu aduce în discuție și alte argumente. În meciul Ioana-Adach, de pildă, folosind noul sistem de punctaj, grecul Kiriakopoulos a dat 60-52, iar ungurul Döry 59-58? Așa a pierdut Cipere la Mirosnicenko. Cipere a lovit serios, în timp ce adversarul său i-a fluturat cîțiva pumni în plus, deloc periculoși.

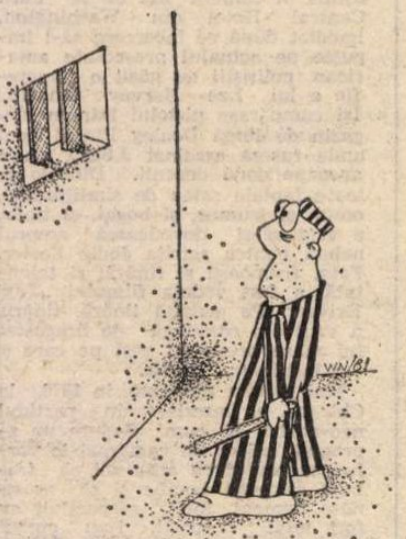
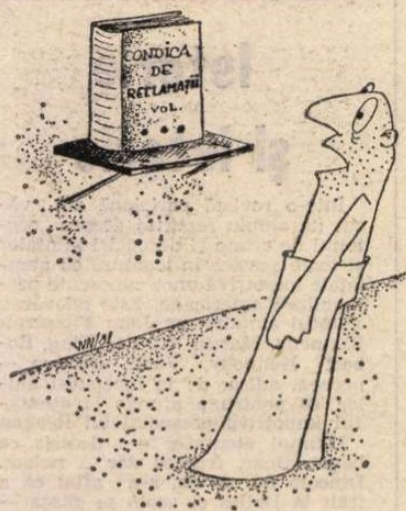
Ce urmează? Întrebăm.

Cîteva turnee de prestigiu, între care, curînd, cele din Filipine și Cuba. Apoi, în toamnă, Balcaniada, în Iugoslavia. Sintem, e opinia lui Ciobotaru, în curs de redresare și lotul național are în spate cîțiva băieți harnici și talentați. Tîrcomnicu de la Craiova, Baci de la Cluj-Napoca, Mihai Valentin de la Constanta, Fedea de la Măcin, Niculescu și Ciobanu de la Steaua, Catană de la Pitești, alții de care trebuie să avem grijă să nu se piardă. Dar Radu Daniel? Îndrăznim. Se pregătește la club, sperăm să revină. Depinde numai de el.

După care discuția se frînge. În biroul lui Ciobotaru urmează să se rascheteze parchetul. Gheorghiu și Iliuță pleacă la lot. Boxul românesc, aflat la ora stringerii rîndurilor, pare presat de timp.

OVIDIU IOANIȚOIA

Racul

MIHAI ZGUBEA ■

RADU VAIDA ■

Din istoricul fotbalului

Fotbalul a apărut după descoperirea omului de către om; înainte nu avea cine să joace și de ce să smulgă 2 puncte, iar meciurile care aveau loc numai fotbal nu se numeau. Se practica foarte mult schiatul, mai ales în perioada glacială când umblau mastodonții cu furături la nas.

Dându-se omulețul primitiv jos din copaci s-a apucat de vânătoare, desen în aer liber și în peșteri de artă, precum și de practicarea unor sporturi: fuga, pe distanțe nelimitate, din fața nămilelor care ieșeau și ele, ca tot omul, la vânătoare, săritura în înălțime când focul le pîrlea blănușile naturale și cele artificiale, precum și fotbalul.

În epoca de piatră se foloseau mingi de piatră, în epoca de bronz mingi adidas de bronz, în epoca fierului, mingi de fier forjat, ocazie cu care a apărut și artizanatul în serie care n-a dispărut nici azi; jocul se desfășura de la o peșteră la alta, ale căror intrări erau păzite de cîte un portar cu ciomag care reteza avîntul înaintașilor prin slobozirea ciomăguțului respectiv

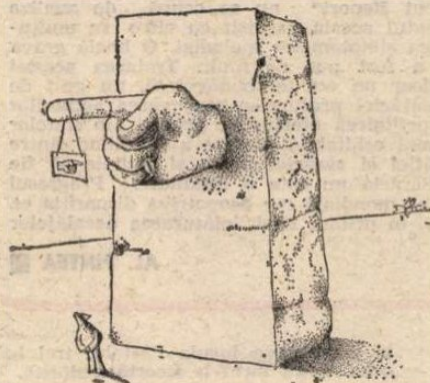
drept în turloaiele atacantului.

Nu se arătau cartonase, se arăta pumnul — asta parcă am mai văzut-o undeva, iar eliminarea se producea automat, ori de cîte ori cite un jucător sărea la cap, să dea în minge; lufturnile, de aceea, erau la mare cinste ținute. O partidă ținea între două minute și două decenii, în funcție de numărul jucătorilor și al mingilor.

Nefiind pus încă la punct un sistem mulțumitor de comunicare, mingea se cerea prin gesturi care adesea erau interpretate altfel, lucru care se mai întîmplă și în alte perioade ale istoriei fotbalului.

Avem date precise despre un veritabil campionat continental — pe atunci continentele nu se dezlipiseră de tot, puteai trece cu pasul din Africa la Polul Nord — în finala căruia au jucat F.C. Cromagnon și Neanderthal 2345 i.e.n., meci care s-a încheiat cu rezultatul de 10:10 capete sparte, egalitate care a dus la prelungirea meciului pînă în epoca feudalismului.

CORNEL UDREA ■

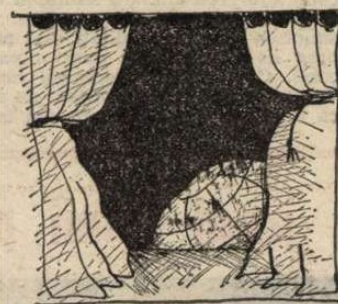
ROBERT DRĂGHICI ■

MIHAI PINZARU-PIM ■

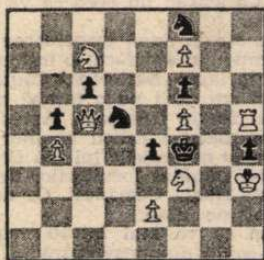
ȘTEFAN POPA ■

SORIN POSTOLACHE ■

Șah

Început de drum

Nu vrem să facem o pledoarie pentru șah. Nu vom insista asupra laturilor educative ale practicii jocului respectiv. Să demonstrăm ce au dovedit alții, cu argumente convingătoare, că jucind șah sistematic acest lucru ajută la formarea unei gândiri logice, la dezvoltarea memoriei, a spiritului de combativitate etc. Nici nu intenționăm să demonstrăm că șahul este mai mult sport, într-un anumit fel știință, un domeniu al artei sau, poate, toate la un loc. Dorim, numai, să fim alături de cititori, iubitori și pasionați ai șahului din țara noastră. Să găsească, în cadrul rubricii noastre, răspuns la ceea ce doresc să cunoască atît începătorii cit și jucătorii legitimați, clasificați și chiar să trezească interesul celor cu titluri internaționale.

Vom insera, la această rubrică, știri și comentarii din viața șahistă a cluburilor, a comisiilor de șah, activitatea din sălile de șah, sfaturi pentru începători, partide sau poziții celebre, combinații rămase în analele șahului mondial, programe și activități competiționale, tribuna schimbului de experiență, interpretări și extrase din regulamentul jocului de șah, din culisele marilor turnee din țară și străinătate și altele. Vom avea o mare satisfacție dacă vom reuși să realizăm un dialog permanent, fructuos și la obiect cu cititorii din toate colțurile țării. Nu vom ocoli și chiar vom saluta cu satisfacție, număr de număr, prezența compoziției șahiste sau a „șahului artistic”, cum i se mai spune. „Poștașii” șahului, practicantii prin corespondență, vor avea spațiul lor rezervat în cadrul rubricii. Știm că șahiștii sînt și pasionați filateliciști. Le vom răspunde acestei pasiuni, comunicîndu-le noutăți filatelice șahiste din țara noastră și din străinătate.

Deci, stimați cititori, sperăm să fim alături de dv. și să vă înțelegem. Să cuprindem o arie cit mai largă din problematica preocupărilor lumii șahului, interesante nu numai pentru aceștia, ci și pentru toți aceia care îndrăgesc sportul, arta și știința.

Unul din turneele zonale în România. Recent, Federația internațională de șah (F.I.D.E.) a aprobat, la propunerea federației noastre de specialitate, ca unul din cele 12 turnee zonale, pentru campionatul mondial ediția 1981—1983, să se desfășoare în România. Acest turneu zonal cuprinde competitori din Bulgaria (5 jucători), Cehoslovacia (4). R.D.G. (2), Polonia (2), Ungaria (6) și România (5). S-a stabilit ca cei 24 de jucători să fie împărțiți în 2 grupe, desfășurîndu-se astfel două turnee paralele, în perioada 9—24 ianuarie 1982. Primii cinci clasati în fiecare grupă vor juca un turneu final de 10 participanți, în perioada 26 ianuarie—7 februarie 1982. Stațiunea Băile Herculane a fost aleasă ca gazdă a acestei interesante întreceri șahiste, iar salonul de recepții al hotelului „Roman” va fi locul de desfășurare a ostilităților de pe tablele cu 64 de pătrățele. Primii cinci clasati în turneu final se vor califica pentru turneele interzonale. În toată perioada turneului zonal, Federația română de șah, împreună cu organele locale din Băile Herculane, va organiza un mare festival șahist denumit „HERCULES '82”, asupra căruia vom reveni.

Și acum o problemă interesantă, care aparține maestrului Virgil Nestorescu, multiplu campion național. Enunțul problemei, albul mută și face mat în două mutări. Soluția problemei, într-un număr viitor.

ANGHEL VRABIE ■

MATEI MIHAI ■

Lumea în care trăim

Sărăcia săracilor

Un text sobru, fără figuri de stil. Un text auster însoțit de multe cifre. Coloane întregi. Cifre ce adunate la un loc oferă un tablou al planetei. Un tablou al bogăției și sărăciei, al fericirii (unora, puțini) și al nefericirii (multora, prea multora). Un tablou zguduitor prin dezvăluirile sale, deși nici una dintre ele nu reprezintă o surpriză.

„World Development Report 1980” (Raportul privind dezvoltarea pe plan mondial) a fost editat de Banca Mondială (International Bank for Reconstruction and Development), organism specializat al O.N.U. Raportul, scos de sub tipar la începutul acestui an, este o lucrare statistică de mari proporții, un fel de oglindă sintetică a economiei mondiale actuale. Datele prezentate în raport se referă la situația dezvoltării economice și sociale din 125 de țări ale lumii. Nu sînt cuprinse date despre dezvoltarea țărilor cu o populație sub un milion. Cu toate acestea, în ansamblu, raportul îngăduie o apreciere destul de exactă a principalelor probleme ale zilelor noastre.

Dintre cele 125 de țări la care se referă, raportul consideră că 38 fac parte din categoria celor mai sărace din lume. Sînt țările cu un venit anual sub 360 dolari pe locuitor. Pe lista acestor 38 de țări, cea mai săracă ar fi Bangladesh cu cei 84,7 milioane de locuitori ai săi. Aici revine pe locuitor un produs național brut de 90 dolari, ceea ce nu reprezintă nici... 8 dolari pe lună. Rata inflației, în anii '70, a fost de 17,9%. Doar 26 la sută din adulți știu să scrie, iar vîrsta medie este de 47 de ani. În rîndul țărilor sărace se numără Nepal, Mali, Etiopia, Birmania, Burundi, Ciad, Volta Superioară, Madagascar, Benin, Sri Lanka și altele.

O simplă înșirare de țări? Nici vorbă. Realitatea trebuie privită printr-o altă dimensiune a ei: în țările sărace nivelul mediu al produsului național brut pe locuitor este de 200 dolari, ritmul mediu de creștere era de 1,6% în anii '70, în schimb rata inflației de aproape 11%. Proportia știutorilor de carte este de 39% iar vîrsta medie de 50 de ani. Indicele producției alimentare în aceste țări a fost în deceniul '70 mai mic decît în deceniul '60 în ciuda oricărui bune intenții și sacrificii. Iar în aceste țări trăiesc 1 300 000 000 de oameni. Aproape o treime din întreaga populație a planetei.

Desigur, noțiunea de sărăcie nu poate fi redusă pur și simplu doar la venit. Dincolo de venitul aproape incredibil de mic pot fi observate și alte caracteristici comune în rîndul acestor țări. De exemplu există disproporțional de mulți copii sub zece ani. Un simptom de tinerete? Neîndoielnic un efect al exploziei demografice. Dar, în același timp, și un simptom al altor realități mai puțin optimiste — peste acest prag de vîrstă trece doar o parte redusă a efectivului de copii. Căci pînă la zece ani mulți din acești copii mor de foame sau de boli provocate de subnutriție. Statistica pretinde că din zece copii născuți, doi mor înainte de a împlini doi

ani, încă unul nu depășește vîrsta de cinci ani și doar cinci au șansa de a ajunge pînă la vîrsta de 40 de ani. Analfabetismul este masiv, copiii frecventează școala doar un an-doi — în cazul cel mai fericit. Majoritatea nu ajung să poată citi nici măcar indicatoarele de pe șosele. De fapt, trei sferturi din populația săracă trăiește într-o mizerie incredibilă. Patru cincimi din venitul lor atît de limitat îl cheltuiesc pentru a-și procura hrană.

Sărăcia săracilor înseamnă așadar și subnutriție și lipsa asistenței sanitare și a învățămîntului. Sărăcia înseamnă o teribilă sentință, o condamnare la o existență dramatică. Fatalitate? Nici vorbă! Este rezultatul îndelungatei perioade a colonialismului. După datele din „Report '80”, aproape jumătate din cei care suferă de o asemenea sărăcie absolută se află în Asia de Sud: în Bangladesh și India, o șesime se află în Asia de Est și Sud-Est, mai ales în Indonezia, o altă șesime trăiește în condiții inumane în țările situate la sud de Sahara. Restul de peste două sute de milioane de oameni se împart între Africa de Nord, Africa centrală și America Latină.

Realitățile dezvăluite de statistici nu trebuie să ne facă să uităm eforturile desfășurate de multe popoare din țările în curs de dezvoltare în vederea ameliorării situației lor economice. Sînt eforturi depuse cu abnegație și, uneori, cu prețul multor sacrificii. Dar progresele realizate sînt încă modeste deoarece lipsesc resursele necesare și pentru că pe scară mondială colaborarea nu a atins nici proporțiile sperate și nici ritmurile scontate.

În fapt, în ultimele decenii decalajele între bogății și săracii planetei s-au accentuat, deoarece țările industrializate manifestă o insensibilitate condamnată. Bogății privesc indiferenți la suferințele semenilor lor. Iar pentru multe companii multinaționale subdezvoltarea „lumii a treia” reprezintă chiar o sursă de profituri — o sursă de fantastice beneficii, realizate fără nici o remușcare. Căci în business nu există sentimente...

„World Development Report” nu se ocupă de analiza cauzelor sărăciei. Textul acesta garnisit cu cifre se mulțumește cu înregistrarea simptomelor mizeriei. O boală gravă, al cărei diagnostic a fost pus de mult. Tratatul acestei boli nu reprezintă doar un act de bunăvoință, un gest de caritate. Eradicarea sărăciei presupune conjugarea acțiunilor la scară mondială, sprijinirea eforturilor proprii ale statelor rămase în urmă, o mai echitabilă așezare a relațiilor dintre state. Statistica bogăției și sărăciei poate și trebuie să fie modificată radical. Sărăcia nu este o fatalitate. Progresul uman ca și stabilitatea mondială cer deopotrivă dispariția ei. Iar aceasta înseamnă, în primul rînd, înlăturarea decalajelor economice...

AL. PINTEA

În jurul lumii pe vasul „Aventura”

Simbătă, 16 mai 1981, ne aflam pe cheiul portului turistic Tomis din Constanța pentru a consemna întoarcerea din cursă a „Aventurii”. După încheierea formalităților vamale am reușit să schimbăm câteva vorbe cu căpitanul acestei ambarcații. El se numește, deci, Jimmy Cornell dar este cunoscut de prietenii din țară sub vechiul lui nume: Răzvan Cornel Cismașiu. S-a născut lângă Odorhei și pasiunea de a naviga l-a absorbit de mic copil. Iată cum descrie începutul acestui vis într-un volum de povestiri pe care îl pregătește: „De la șase ani vroiam să fiu marinăr. La zece ani am văzut pentru prima oară marea, în timp ce mă îndreptam cu trenul spre Mamaia. Am văzut-o prin fereastră, în depărtare, contopindu-se cu orizontul siniliu. Era ca argintul topit, strălucind în bătaia soarelui de după-amiază. Acea imagine prinsă în goana trenului nu m-a părăsit niciodată. Să fi fost acela începutul pasiunii care m-a însoțit de atunci peste tot? Tot ce se poate. Marile visuri ale copilăriei rămîn mereu tainice.”

— Deci, Jimmy Cornell, din nou în țară după o absență de cinci ani. Nu vă întreb cum a fost și nici care a fost itinerarul. Vreau să știu doar un lucru: nu e mai bine pe uscat?

— Acum, da. Și am toate motivele: mă aflu în țara mea, printre prietenii din copilărie, am revăzut-o pe mama, care mă așteaptă de trei ani. Cit despre atracția mării sau a uscatului pot să vă spun că toată lumea m-a întrebat cum de m-am încumetat să plec cu toată familia pe mare, în jurul lumii. Dacă nu cumva e

periculos? Am calculat toate riscurile de la început. Pe uscat sînt de zece ori mai multe riscuri decît pe apă. Accidente de masină, de avion, în timp ce pe mare risți, o dată la un milion, să te ciocnești cu un vapor sau să eșuezi într-un port. În ceea ce mă privește mă simt în cea mai mare siguranță în mijlocul oceanului. În cazul unei furtuni năprasnice ni se poate rupe catargul, dar viața nu ne-o pierdem. Dealtfel, ca să-mi termin ple-doaria cu o glumă, pot să vă spun că îți poți rupe o mină chiar aici, în port, în vreme ce ne dăm jos de pe iaht. Dar noi am scăpat de astfel de întâmplări.

— Observ că vorbiți cu mare ușurință despre pericolele mării aici pe uscat. Cred că nu sintetizați fel de vorbăreț și pe timp de furtună.

— Într-adevăr, atunci, pe iaht, nimeni nu are timp de conversații. Copiii se duc în cușeta lor și se culcă. Soția mea, care în mod normal face de cart cot la cot cu mine, intră în cabina principală, iar eu rămîn la cîrmă. Cu pinzele coborîte „Aventura” este în mijlocul valurilor dezlănțuite ca limba unui clopot în interiorul lui. Dar, vă repet, nu acesta este cel mai mare pericol. Datorită celor trei tone de plumb de pe fundul iahtului, „Aventura” este un fel de hopa-Mitică care nu se poate răsturna pe furtună. Pericolul mare este altul, anume ciocnirea cu balenele care dorm la suprafața apei. Ziua le mai poți evita, însă noaptea cînd totul este negru ca smoala în jur, ciocnirea este inevitabilă și fatală. Odată rănite sau numai zgîndărite balenele cu o singură lovitură de coadă devin uclăgase. Țin minte că în 1978,

în drum spre Insula Pastelui trei balene orca ne-au făcut o escortă nedorită. Una, care înota chiar sub iahtul nostru, a vrut probabil să se scarpine de coca „Aventurii” și a reușit să ne rupă un bulon de oțel gros de 2,5 cm, de parcă ar fi fost din cașcaval. Și nu mai tirziu de alaltăieri, în timp ce veneam spre Constanța, era să ne strîvească un vas grecesc care probabil mergea cu pilot automat. De fapt nu era nimeni pe punte, cred că dormeau toți. Norocul nostru că l-am văzut din vreme, altfel eram pe fundul mării acum.

— Nu pot decît să mă bucur că avem totuși ocazia să stăm acum și aici de vorbă despre asemenea lucruri, deja întimplate... Și, ca să revenim la „cer senin”, propun să ne relatăți dacă se poate, câteva momente, să le zicem deosebite, din croazieră. Ca ziarist nu cred că vă va fi foarte greu.

— Prima escală după traversarea de 26 zile a Atlanticului am făcut-o într-o insulă din arhipelagul Barbados. Căutam o adresă cînd am zărit pe o tarabă o carte cu ilustrații foarte frumoase. Am cumpărat-o și am făcut-o cadou copiilor mei pentru că erau povestirile lui Ion Creangă. Un alt nume familiar locuitorilor de acolo a fost și este Nadia Comăneci. Ca dealtfel pretutindeni pe glob.

— Doream să vă mai întreb: cum își fac școala copiii dumneavoastră în condițiile voiajului îndelungat?

— Soția mea se ocupă de programul lor de învățămînt. Ați văzut că pustii au așezat în cabina principală un orar de la care nu au cum să chiuiească. Ei urmează școala prin corespondență, examinările lunare întîmplîndu-se tot prin corespondență. Iar cînd în Noua Zeelandă am rămas trei luni, ei au urmat un trimestru, „pe uscat” de data aceasta. Adevărul este că Doina, mai mult decît Ivan, dorește acum să meargă la o școală unde să aibă în sfîrșit colegi și să lege prietenii adevărate. Este de acum o domnișoară.

— În final, am dori Jimmy Cornell să ne spuneți cum ați fost primit în locurile prin care ați ajuns?

— Peste tot, fie că a fost vorba de porturi mari, fie mici sau în insulele necartografiate încă, ni s-a făcut o primire extraordinară. Marele nostru noroc au fost copiii, Ivan și Doina. Ei ne-au deschis toate porțile, au fost pass-partout-ul nostru pretutindeni în lume. Eram o familie unită, o celulă indivizibilă și oamenii ne-au iubit din primul moment, fără nici o suspiciune. A fost o experiență extraordinară, pentru noi și pentru copii, și chiar dacă nu am urmărit o performanță, realizarea acestei călătorii în jurul lumii de către un român, pentru prima dată, cred că merită să fie cunoscută și este cunoscută datorită emisiunilor în limba română pe care le am săptămînal la B.B.C., emisiuni care sînt dedicate aventurilor unui vas ce poartă un nume românesc: „AVENTURA”.

Pe digul portului Tomis, doi copii care au făcut inconjurul lumii contemplă cu aviditate strălucirea Mării Negre sub soarele care se pregătește să apună. În timp ce căpitanul „Aventurii” se gîndește, poate, la alte călătorii.

GEORGE CUȘNARENCO

Mondo umano?

Isterie și istorie

Într-o revistă pariziană am văzut un amplu reportaj despre „coc-teilul de crime și dereglări mintale” și toate acestea în legătură cu aten-tatele împotriva unor cunoscute personalități americane. Este adevărat, autorul amintea pe John Fitzgerald Kennedy, Martin Luther King, Robert Kennedy, John Lennon — pornea, adică, de la începutul anilor '60 pentru a ajunge la atentatul împotriva președintelui Reagan.

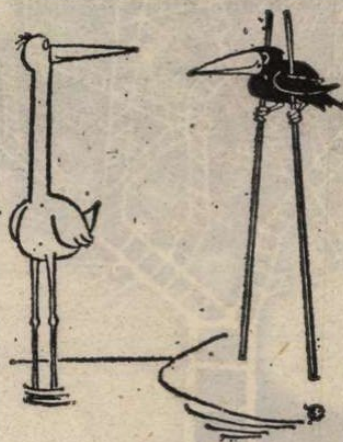
Ultimul atentat era descris ca bogat, tînăr, frumos dar... nebul. Dincolo de asta, s-a aflat că a trăit la Dallas și acolo se găsea — și avea 8 ani — în ziua aceea de noiembrie 1963 cînd J. F. Kennedy a fost asasinat. (Dealtfel, cînd au ajuns în camera 312 de la Park Central Hotel din Washington, imediat după ce încercase să-l împuște pe actualul președinte american, poliștii au găsit o fotografie a lui Lee Harvey Oswald.) Iși cumpărase pistolul într-un magazin de lingă Dealey Plaza, locul unde fusese asasinat J.F.K., acum aproape două decenii. Dincolo de toate faptele astea de similitudine, omul, și frumos, și bogat, și tînăr, a vrut să-și dovedească amorul nebul pentru actrița Jodie Foster. Fata, frumoasă și tînără, și talentată, a fost vedeta filmului „Taxi Driver”. Pe această tînără, tînărul a vrut s-o convingă de dragostea lui mare printr-un gest pe care și l-a închipuit... istoric.

Mai înainte de asta, în 1978, la Chicago, se inscrieseră în partidul neo-nazist și, cum declara un apropiat, noilor săi camarazi le vorbea mereu și cu atîta zel că trebuia să pună bombe și să asasinezze oameni, înțit respectivii au fost total derutați, l-au crezut chiar provocatori și... l-au exclus din rîndurile lor. La Washington, s-a instalat la Park Central Hotel într-un apartament aflat în fața cartierului general al serviciilor secrete americane. A doua zi a tras asupra președintelui.

...Tot un gest istoric a vrut să facă, la 13 mai, și tînărul turc Mehmet Ali Agca care a ținut asupra papei Ioan Paul al II-lea. În țara sa mai asasinase pe directorul ziarului „Milliet”, evadase din închisoare, fusese condamnat la moarte în contumacie, s-a presupus că se află prin peninsula în formă de cizmă, autoritățile turce avertizaseră pe cele italiene de incomoda prezență a lui Agca, dar, timp de o săptămînă, acestea n-au întreprins nimic. Nu știm de unde a avut pistol, cu ce bani a călătorit, cum a pătruns pe acele locuri, unde s-a antrenat cu singe rece și dacă s-a consolât cu această „reușită” parțială. Căci, ca și Hinkley, Agca a vrut un gest istoric, iar lumea lor, luată cu treburile cotidiene mărunte, a uitat că există și asemenea aspirații isterice. Oricum, e limpede din nou, adevărata istorie nu se scrie cu isterie sau cu isteric.

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză

(După MOSCOW NEWS — U.R.S.S.)

Ochii și urechile lumii

Bridge-ul,
o belă donă

Omul care răspunde la acest superb nume, Giorgio Belladonna, chemat parcă din adîncul silabelor sale, să dețină un titlu mondial și ajungînd chiar să-l dețină, fiind de 16 ori campion mondial de bridge, a sosit din nou la București, născînd printre pasionați acel fior pe care-l dau marii atleți, marii șahiști, somitățile arenei. Belladonna s-a retras mai demult din echipa națională a Italiei, motivînd că tensiunea nervoasă a turneelor pentru supremația mondială a devenit, pentru el, insuportabilă. Fără a mă pune în fașă, o putînd în bridge să candideze la titlul pentru cel mai bun guguif mondial (acest cuvînt adorabil înseamnă, în limbajul misterios al jocului, pur și simplu un fraier...) — voi declara că-l înțeleg pe Belladonna și nu o dată am vrut să-l urmez ideea, adică să mă retrag din partidele mele, tensiunea nervoasă fiind, într-adevăr, și la nivelul meu guguif, insuportabilă. Numai că așa cum greșile mele gogonate sînt cu totul altele decît cele ale lui Belladonna, tot astfel tensiunile nervoase ale unui guguif sînt substanțial diferite de cele ale unui campion mondial. Tensiunea mea nervoasă vine dintr-un cerc vicios de virtuți: eu consider bridge-ul un joc atât de frumos și de inteligent încît, pentru a nu-i umbri strălucirea, nu pot fi partener decît cu oameni care — cum să vă spun? — îl joacă la fel ca mine; mă tem să supăr, prin lăcomia și levata mea, jucători buni, superiori; or, nu poți progresa în bridge — ca și în orice alt domeniu al spiritului — decît jucînd lîngă oameni care-ți sînt superiori. Am închis cercul vicios. Și atunci deschid altul: nu progrez dar jocul îmi place tot mai mult; îmi place și mă trec toate sudorile — ca pe vremea cînd învățam pianul — cînd joc ca partener al unui tip care, cum se zice, „știe bridge”. Tremurînd, greșesc. Greșind, îl supăr rău pe cel din față și mă supăr pe mine: de ce-ți chinui un semen? Semenul, la rîndul lui, poate fi de două feluri care, și ele, se leagă într-un cerc infernal: poate fi un jucător realment bun, deci care nu va țipa la tine după fiecare eroare a ta (e o definiție a jucătorului bun — aceea de a nu urla la partenerul, prost, aflat în greșală) sau poate fi un jucător mai slab dar care va urla tare, de te va băga în mormînt; și atunci urmează întrebarea: dacă-i bun și tace la prostia pe care ai făcut-o, tăcerea e oare preferabilă strigătului atroz, venit dintr-o mediocritate a superiorității? Numai cine n-a întîlnit asemenea situații în viața de toate zilele — om fericit, ce să mai vorbim... — mă va putea întreba de ce nu învăț bridge la un nivel la care să nu mă mai chinui? E exact cum ai întreba de ce nu te faci frumos pentru a fi la înălțimea unei femei frumoase, a unei bele done, pe care n-o poți prîci.

Toate aceste cumplite frămîntări eu mi le-alin cu o singură idee care mă face însă egalul lui Belladonna: eu joc așa că nu am la cine striga. Decît la mine însumi. Dătează bridge-ului meu de guguif această minunată calitate umană: a fi conștient că n-ai baza morală să strigi la nici un semen de al tău. Încercați! Simți că trăiești.

RADU COSAȘU

Lumea se amuză

(După „ULENSPIEGEL” — R.D.G.)

SHAKESPEARIZÎND

Cineva a avut ideea să se întrebe cu voce tare: cum va arăta lumea în viitorul, pe atunci, îndepărtat? Ca în Dumas — peste 20 de ani. Și-a ales cîteva cărări, și-a potrivit lunetele ipotezei și, însoțit de cîteva capete luminate ale contemporaneității, a început să traseze meridiene și paralele pe harta unui an ales, parcă dinadins, nerotund: 1984. Sigur că azi cînd întinzînd mina atîngem cu degetele iarba răsărită deja pe multe din parcelele respectivului an, operația nu prezintă nimic spectaculos, nimic de senzație. Cele ce se spuneau la vremea lor despre ce ar putea să vină poate constitui însă un posibil instrument de extrapolare. Măsurînd cit s-a urzit din supozițiile deja confruntate cu terenul ne-am proiecta probabil mai cu folos pe ecranul perspectivei. Să rememorăm.

În douăzeci de ani va avea loc o veritabilă revoluție tehnică atît în ce privește tipărirea cit și difuzarea noutăților, care poate fi comparată cu transformările provocate de apariția ziarului. Fotoculegerea, înlocuitorul tiparului înalt, culegerea și tipărirea simultană a mai multor ediții ale aceluiași ziar la mii de kilometri depărtare vor prîmi fără complexe redacțiile, tipografiile, drumul spre ziuă al gazetei. Metodele de tipărire prin offset cu hirtie sul (web-offset) și prin gravură, cunoscute deja, anunță crearea aceluia climat în care ziaristica locală să-și redescopere spectaculos vocația, barînd, cu foloase, ascensiunea monopolurilor de presă.

Mutîndu-ne privirea dincolo de acest peisaj convențional fixat — 1984. Mai departe?

Ziarul viitorului va deveni electronic, se afirmă categoric, nu fără precizarea:

Centenarul Atatürk

S-au împlinit, la 19 mai, 100 de ani de la nașterea lui Mustafa Kemal Atatürk, moment aniversar de o deosebită semnificație pentru poporul turc, căruia acest „părinte al Turciei moderne” i-a croit drumul spre civilizație și democrație. Mustafa Kemal Pașa s-a născut în orașul Salonik din Grecia unde a și locuit cîțiva ani într-un cartier musulman. Omul care și-a închinat întreaga viață. Împlinirii idealurilor de progres ale poporului său, a participat activ la principalele momente care au premers întemeierii statului turc modern. După ce s-a impus prin merite militare deosebite în timpul revoluției „junilor turci” din 1908—1909, Kemal, devenit general în timpul primului război mondial, a chemat în 1919 forțele patriotice la luptă pentru păstrarea independenței și integrității teritoriale a țării, amenințată de împărțirea în zone de influență ale marilor puteri imperialiste. El a condus revoluția burgheză națională din 1919, ale cărei principale izbînzuri au fost izgonirea armatelor anglo-grecești, abolirea sultanatului, proclamarea republicii (1923) și lichidarea califatului. Ca președinte al

tinerei republici născute la 29 octombrie 1923 Kemal Atatürk a inițiat și promovat toate marile reforme politice, sociale, economice, juridice, de ordin etic și moral, în măsură să transforme Turcia obscurantismului medieval într-un stat modern. În această perioadă, capitala țării a fost mutată de la Istanbul la Ankara, centrul geografic al noii republici. Primul președinte turc a laicizat învățămîntul, creînd și prima universitate, cea din Ankara, a separat total statul de biserică, a introdus alfabetul latin în locul celui persano-arab (la baza acestei reforme el a așezat alfabetul latin în varianta lui românească), calendarul gregorian, sistemul occidental de măsuri și greutate. Ca urmare a măsurilor luate de Atatürk, această regiune a lumii, focar al unor anacronisme cimentate de secole, a devenit în cîteva decenii un stat modern, înscris pe traiectoria progresului și civilizației.

Politica externă a Turciei a căpătat, potrivit devizei lui Atatürk „Pace în țară, pace în lume”, o nouă orientare, promovînd cu consecvență relațiile de prietenie

națională pleacă din Hamburg cu avioane de buzunar, cu șalupe sau chiar cu vase de croazieră și poartă aici pentru cumpărături (alcool, țigări, suveniruri, stufe și bijuterii) și pentru o porție de aer curat pe cea mai modernă, mai mică

Itinerar

între două oceane

Pescărușii
în shop...

și mai frecventată insulă aflată deasupra paralelei 50.

Pentru că în Helgoland nu există automobile, întrucît nu au loc, s-a fabricat un lift care preia clientela de la baza insulei și o urcă, printr-un tub de stîncă, pînă în vîrf, de unde se poate zări marea și, bineînțeles, incredibila busculadă a minclădirilor care curg, înghesuite, la vale.

În insulă apa potabilă, hrana și restul lucrurilor mai mult sau mai

imaginatiei, Gerald Barry se amuză pe alocuri, vorbindu-ne despre prim-ministri viitorului renunțînd la obositoare zboruri supersonice în favoarea discuțiilor „face-to-face” prin intermediul dispozitivelor aflate lîngă fotoliul din birou — telefon plus televiziune, ne propune spectacole de teatru comandate la domiciliu, „depozite particulare” de date, oricînd accesibile nouă și celor cu care facem schimburi, precum cu volumele din bibliotecă. La un moment dat, tonul său devine mai puțin jucăuș, gratuitul pierde teren, sub ochii noștri se desenează acum harta globului terestru dominată de transformările radicale — în sfera cunoștințelor și concepțiilor — provocate de explozia comunicației vizuale. În acest univers populat de invențiile secolului, ziaristica „aeroporată” de tehnica avîntată a aceluiași secol ar putea interesa și pregăti oamenii indiferent de numele ce-l poartă palma de loc unde trăiesc și-și cîștigă piine în perspectiva transformărilor ce or să vină. Ar putea, zice preoientul, să adapteze mințile și emoțiile oamenilor la schimbare, atenuînd decalajele care întîrzie progresul. În cele din urmă, conchide Barry, un singur lucru contează: omul însuși. Ipotezele se pot innădi, precum mărgelele pe o sfoară înfinită, se pot dubla și tripla în unitatea de timp, capitală este întrebarea: ce curs vor cunoaște numeroasele, captivantele și de ce nu, înfricoșătoarele prefaceri din zodia tehnicii?

Ne putem reprezenta o societate comandată de sisteme electronice superdelicate, circumscrind felurite căi de sănătate și distracție. Sub ce steag va defila generația care are deja tichetele rezervate pentru fotoliile aceluia anotimp?

Aceasta-i întrebarea, pare a shakespeariza autorul, ieșind cu mult în afara subiectului de meditație propus.

NEAGU UDROIU

și colaborare cu celelalte țări. În acest spirit s-au dezvoltat și relațiile româno-turce, impulsionate de sprijinul acordat de România cauzei drepte a poporului turc în cadrul difilelor tratative internaționale din 1923, în urma cărora, prin Tratatul de la Lausanne, a fost recunoscută independența și suveranitatea acestei țări balcanice. Ca o ilustrare a dorinței României de dezvoltare a relațiilor de prietenie cu Turcia, în 1933 ilustrăm om de stat și diplomat Nicolae Titulescu a făcut o vizită la Ankara, convorbirile sale cu președintele Atatürk culminînd cu încheierea primului Tratat de prietenie româno-turc care a deschis calea unei rodnice colaborări.

Kemal Atatürk, marele om politic ale cărui înfapturi sînt indisolubil legate de devenirea Turciei moderne, vedea în relațiile cu România „un motiv de continuă satisfacție”. Într-adevăr, cele două state dezvoltă relații de prietenie și colaborare pe multiple planuri, cursul lor ascendent ilustrînd fidel faptul că atunci cînd există voința politică necesară, indiferent de deosebirile de orînduire socială, de apartenență la grupări militare diferite, este posibilă o fructuoasă cooperare, atît în zona intereselor bilaterale, cit și pe plan internațional.

IOAN ROȘCA

puțin importante pentru cei 2 500 de locuitori stabili se aduc din Hamburg pe calea aeri. Doar știrile vin singure: capetele de locuitori corespunzînd radiourilor și televizoarelor și nu invers, cum se întîmplă în general.

Ca orice magazin, Helgoland își riscă destinul în fiecare sezon, dar cu o demnitate austeră, care estompează senzația că fără amatori de cumpărături insula ar muri. Adevărul este că, în lipsa cîrurilor de turiști sosiți nu s-a stea, ci s-a plece cu oarecare nimicuri în sacose, așezarea nu ar avea sens, pentru că aici nimic nu se produce, ci se aduce pentru a se duce din nou. Din diferența de preț rezultă viața insulei și a locuitorilor ei cu ochii mereu în larg și cu inimile în sertărașele nichelate ale incasatelor.

O zi întreagă am urcat și am coborît pantele pietruite ale Helgolandului, mi-am imbat plămîni cu sarea suierată de vîntul nordic și, cu o groază bucurie, am privit zborul pescărușilor, zvârliați și indolenți. Sfidînd marketingul local, își făceau de cap pe ulițele înguste, izbind cu arpile vitrinele sau zdruncinînd marfa expusă pe minusculele terase. Insula părea a lor, iar comercianții și turiștii, niște pescăruși cu aripile tocite din cauza viciului de a trăi derizoria eternitate a fluxurilor și refluxurilor cursului monetar.

RADU BUDEANU

Arii din opere în expresul de Lausanne

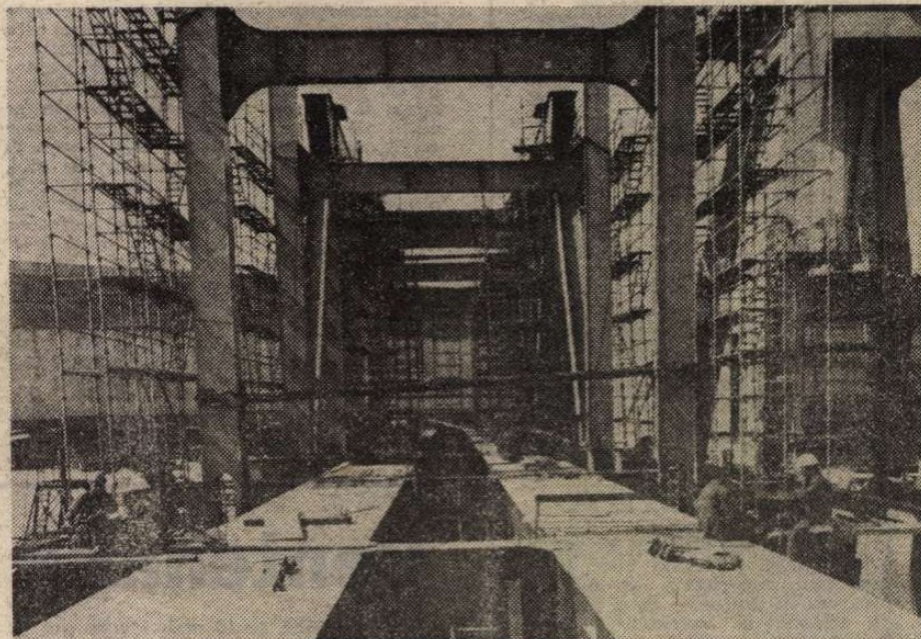
Expresul de Lausanne a fost luni, 18 mai 1981, trenul special constituit pentru membrii Operei române de stat care se deplasează la Festivalul internațional de operă ce va avea loc în cunoscutul oraș elvețian. Ansamblul va prezenta publicului din Elveția operele **Tannhäuser**, **Onegin** și **Oedip**, spectacole în care vor cînta artiști binecunoscuți în întreaga lume printre care David Ohanesian, Eugenia Moldoveanu, Eduard Tumagianian, Mariana Stoica, Nicolae Florei, Vasile Martinoiu, Valentin Teodorian, Corneliu Fănațeanu, alături de care vor evolua Pompei Hărășteanu, Elena Grigorescu și Marcel Roșca, pentru prima oară la un festival internațional. „Sintem în total 250 de membri ai Operei, în care sînt incluși și 34 balerini conduși de Doina Andronache”, ne spune muzicologul **Petre Codreanu**, directorul Operei române de stat. „Ne ducem la Lausanne ca o echipă sportivă care „trage” spre un loc măcar cu o treaptă mai sus în clasamentul internațional. Primul spectacol va avea loc pe 23 mai, ultimul pe 29 mai, acesta cîn

urmă fiind pentru noi și cel mai important pentru că se va prezenta opera **Oedip** de George Enescu, marcîndu-se astfel prezența într-un festival internațional a unei capodopere a muzicii românești. Cu ce premiu sperați că vă veți întoarce? „Fiind vorba despre un festival, deci unde nu se oferă premii, sperăm ca totuși premiul nostru să fie sala plină, ropote de aplauze îndelungi și, bineînțeles, o presă bună pentru artiștii români”. La ora 18.05, trenul special, pe care noi l-am numit expresul de Lausanne s-a pus în mișcare. Sute de mîini au fluturat în semn de rămas bun. De la o fereastră a trenului o voce de bariton ne-a strigat „Sărutări pentru toată lumea”. Doar megafonul Gării de Nord a rămas mut, fără nici un anunț. Îi adresăm noi, acum: „Distinselor voci ale Operei române, drum bun și satisfacții pe măsura eforturilor depuse pentru afirmarea în lume a Operei românești.”

GEORGE CUȘNARENCU ■

Miercuri, 20 mai 1981, în jurul orei 13, la sediul Editurii Cartea Românească a fost lansat volumul omagial **Timpul** n-a mai avut răbdare, redactat și tipărit în memoria marelui scriitor **Marin Preda**, dispărut prematur și tragic dintre noi cu un an în urmă. Încă de la primele ore ale zilei, în curtea editurii și pe străzile laterale se adunaseră zeci de oameni dorind să rețină un exemplar din acest volum comemorativ, ca semn de prețuire și adîncă venerație pentru creatorul **Moromeților** și al Celui mai iubit dintre pămînteni.

Pe Șantierul naval de la Galați se execută în aceste zile structura metalică a noului pod peste brațul Borcea. Anunțăm pe această cale că în numărul viitor al revistei vom publica o amplă relatare, însoțită de fotografii, de la înlocuirea vechiului cap de pod peste Dunăre, de la Cernavodă, cu o porțiune nouă de „tablier” pregătită de cîva timp alături de monumentală construcție a lui **Anghel Saligny**.

Un eveniment artistic de seamă s-a desfășurat marți, 19 mai, în sala Teatrului Mic: premiera „scenariului dramatic în șapte anotimpuri” de **Cătălina Buzoianu** după romanul **Niște țărani** de **Dinu Sărau**. Într-o montare excepțională (regia artistică: **Cătălina Buzoianu**; scenografia: **Mihai Mădărescu**; muzica: **Dorin Liviu Zaharia**) și o distribuție aflată într-o mare vervă de joc (dintre cei peste patruzeci de actori care apar pe scenă amintim pe **Gheorghe Visu**, **Mitică Popescu**, **Dinu Manolache**, **Valeria Seciu**, **Vasile Nițulescu**, **Carmen Galin**, **Florin Vasiliu**, **Ștefan Iordache**, **Rodica Negrea**) spectacolul reprezintă un triumf al artei teatrale românești, tot mai interesată de problemele cele mai profunde ale omului. Dar despre această mare izbîndă vom referi pe larg în numărul viitor al revistei.

Universitatea Craiova și Politehnica Timișoara în finala Cupei României

Ieri s-au desfășurat semifinalele „Cupei”, competiție care a ajuns, iată, în fața ultimului act, cel al finalei, care urmează să se desfășoare în ziua de 24 iunie 1981. Se vor întîlni atunci învingătoarele de ieri, anume echipa campioană „en-titre”, **Universitatea Craiova**, și actuala deținătoare a trofeului, **Politehnica Timișoara**. Va fi fără îndoială un meci foarte interesant, demn de o finală de Cupă, pe care cele două formații studențești îl vor disputa aprig.

La Oradea, pe ploaie, **Politehnica Timișoara** a trecut destul de greu de foarte ambițioasă echipă **Sticla-Arieșul Turda**, care, pentru a spune lucrurilor pe nume, „și-a vindut foarte scump pielea” în fața unei echipe situate cu două divizii mai sus decît ea.

La București, într-un meci excepțional, în care **Universitatea Craiova** a ținut parcă să ne arate tuturor că rămîne cea mai bună formație a fotbalului românesc la ora actuală, **S.C. Bacău** a fost învinsă de studenții craioveni cu categoricul scor de 4-0 (2-0). Trebuie precizat că jucătorii băcăuani n-au jucat deloc rău, ba dimpotrivă, ei reușind pe parcursul partidei să pună destule probleme liderului campionatului. Cele patru goluri marcate — **Țicleanu** (min. 31, șut violent de la 16 m, după o pasă de 40 de metri a lui **Balaci**), **Balaci** (cel mai bun de pe teren, gol în min. 44, șut direct în vînt, într-o perioadă cînd băcăuanii dominau insistenț), **Cămătaru** (min. 69, reluare directă la centrarea lui **Țicleanu**, gol splendid de la 16 m) și **Crișan** (min. 86, la o acțiune individuală) — ca și alte faze extrem de frumoase au incitat asistența. Așa cum joacă în momentul de față, este foarte puțin probabil că o mai poate opri cîeva pe **Universitatea Craiova** să obțină „eventul” în acest an, dobîndind atît titlul de campioană, cît și trofeul Cupei României.

Flacăra. Redacția: București, Piața Școlii 1, casuța poștală 3312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția **Viața politică** (Mihai Pelin, Ion D. Goia, Ilie Purcaru, N. Grigore Mărășanu) — 2600, 2566; Secția **Economie, Știință, Sport** (Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Emanuel Valeriu, Ovidiu Ioanitoaia) — 1457, 2559; Secția **Cultură-Invățămînt** (George Arion) — 2560; Secția **Scrisori, Probleme social cetățenești** (Adrian Dohotaru, Tudor Octavian, Mihai Stănescu, Marga Nedelea) — 2130, 2558; **Administrație** — 2124; **Fotoreportaj** — 2542; **Secretariat de redacție** (Dan Birlădeanu, Ion Predoșanu) — 2123, 2563, 2072; **Secretar responsabil de redacție** — **Nicolae CRISTACHE** — 18 48 75, 17 60 10 interior 2550; **Redactor șef adjunct** — **Nicolae ARSENIE** — 18 48 05, 17 60 10 interior 2128; **Redactor șef** — 17 60 10 interior 2176. Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la **ILEXIM** — Departamentul Export Import Presă. P.O. BOX-136-137, telex: 1 12 26, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: **ADRIAN PĂUNESCU**

22

ANUL XXX (1355)
28 MAI 1981

Flacara

Săptămânal editat de
Frontul Democrației
și Unității
Socialiste

**„Nu cifrele sînt totul,
ci conștiința, spiritul
de răspundere, inițiativa
gospodărească,
ele hotărăsc”**

Interviu cu tovarăsa **ALEXANDRINA GAINUȘE**, membră a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului județean Bacău al P.C.R., președinte al Consiliului popular județean

— Tovarăsa prim-secretar, nu am mai fost la Bacău de patru ani. Ieri am mers ore întregi pe jos în oraș, am colindat zeci de magazine, am vorbit cu oamenii: aproape că nu am mai recunoscut Bacăul de odinioară. Este și acesta un semn al timpului în care trăim, timp de prefaceri rapide, innoitoare. Iar într-un sens se poate spune că orașul reprezintă fața județului, și el în continuă ascensiune. E drept, un județ favorizat care dispune de resurse naturale pe care mulți le-ar invidia — țitei, sare, cărbune, lemn, minerale, potențial hidroenergetic... dar, vorba românului, omul sfințește locul.

— Da, totul începe și se sfîrșește cu factorul OM. Sîntem un județ bogat, însă problema, la noi ca și pretutindeni, constă în a folosi eficient și cu pricepere aceste bogății, precum și baza industrială făurită în ultimii ani. Nu cifrele sînt totul, ci conștiința, spiritul de răspundere, inițiativa gospodărească, ele hotărăsc.

Nu ne putem plînge că în județ nu s-au făcut investiții importante. Drept rezultat al grijii permanente a conducerii partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, pentru dezvoltarea multilaterala, echilibrată a tuturor zonelor țării, județul Bacău a beneficiat în ultimii 16 ani de investiții în valoare de zeci de miliarde de lei, destinate punerii în funcțiune a unor importante capacități de producție, extinderii și modernizării celor existente. În municipiul Bacău au apărut două platforme industriale moderne —

(Continuare în pag. 14)

LIONEL NIȚESCU ■

Pomul

Cînd omul se-ntoarce din ceruri
Și pare mai mult decît om,
În creier cu mari adevăruri
Și-n aripi cu scrum de atom,

Pe buze cu magice săruri,
Pe pleoape cu dorul de somn,
El, rupt dintre cosmice geruri,
Visează să pună un pom.

A fost unde nimeni nu este
De nici-o lumină răsrînt,
Se-ntoarce brumat de poveste,
Pe frunte cu semne de sfînt.

Acum, oțelit de tempeste,
De flacăra ochii îi sînt,
Dar regele boltei celeste
Sădește un pom în pămînt.

Ce dîr i-a fost, doamne, de brazdă,
La ea dintre stele privea,
Din bolta cea rece și vastă,
Fierbinte gîndea doar la ea.

O brazdă ce nu-i nici albastră,
Nici n-are statură de stea,
Dar care pe el îl adastă
Să-nfigă-n pămînt o cazma.

Aseptica lume stelară
În care — așa greu a ajuns
În stare nu este să-l doară,
Chiar dacă-n mister a pătruns.

El simte plăcerea primară
Ca după un ras și un tuns
Să iasă-n grădină, afară,
Și asta îi e de ajuns.

Și brațele încă i-s grele
Și cerul îi bate-n ficat,
Îi ies înainte drapele
Acestui erou înstelat.

Mai are și cosmos pe piele,
Va fi monument onorat,
Dar el reîntors dintre stele
E totuși pămînt intrupat.

Nu-i trebuie titluri și navă,
Urale și salve de tun,
Cu ceafa spre cosmică slavă
El prinde țărînă în pumn.

Îl poartă o foame grozavă
Să pună-n pămîntul cel bun
Un ulm, un cireș, o garoafă,
Un nuc, o pansea, un gorun.

În aripi ceva mai apasă
Și-un vuiet el simte-n cuvînt,
Dar gîndul în pace nu-l lasă,
Se simte mai mic ca oricînd.

De-aceea sub bolta sticloasă
Ars încă, de cosmicul vînt,
El simte că este acasă,
La el pe planetă acasă,
Cînd pune un pom în pămînt.

ADRIAN PAUNESCU ■

Copiii de ieri, copiii de azi

Copiii de ieri sîntem noi.

Copiii de azi sînt copiii noștri...

Legătura e de singe din singe. Carne din carne. Suflet din suflet.

Ce eram noi? Ce sînt ei?

Cred că ne unește un lucru fundamental:

și noi am avut părinți buni,

și ei au părinți buni.

De aici, de la această asemănare esențială, par să înceapă totuși deosebiri.

Tara ne-am iubit-o și noi (mare, frumoasă iubire de copil), așa cum și-o iubesc și ei. Altfel, n-am fi avut, iar ei n-ar avea, părinți buni...

Dar țara noastră nu prea era a noastră, în timp ce țara lor e a lor...

Tara noastră era bogată în manualele de geografie („avem o țară cu munți de aur și cîmpii mănoase”, scria în acele manuale), în timp ce țara lor

(Continuare în pag. a 2-a)

EUGEN FLORESCU ■

O viață eroică

Cu cîțiva ani în urmă citeam într-o noapte manuscrisul devenit astăzi carte (apărută la Editura „Dacia”) **Pe barica-dele vieții**, datorată marelui pedagog al neamului nostru Onisifor Ghibu. Lectura cărții este mult ușurată de aparatul critic și de prefața de patruzeci și cinci de pagini, scrisă cu forță de convingere de editorul de fapt al citorva cărți tipărite pînă acum din opera masivă a cărturarului transilvănean, Nadia Nicolescu, ca și de cuvîntul cald din postfață, datorat lui Mircea Zăciu.

Cartea, ca și **Hronicul vîrștelor** al lui Lucian Blaga, descrie copilăria și anii de formare ai autorului zecilor de cărți și miilor de studii și articole ce acoperă și exprimă o epocă. Ghibu a fost patriotul excepțional, învățatul de rang european, stăpînind culturile vechi și noi pentru a apăra interesele poporului român nedreptățit din Transilvania în ultimul deceniu și jumătate înainte de Marii Uniri.

Erau anii cînd drepturile noastre istorice în Transilvania trebuiau apărate prin știință, prin argumente dobîndite în urma unor ani de studii serioase pe băncile marilor universități europene. Ghibu a bătut acest drum anevoios al asimilării științei universale de ultimă oră în pedagogie, filozofie, religie, istorie așa cum erau ele slujite de cei mai pasionați umanisti europeni ai sfîrșitului și începutului de secol, pentru a se putea angaja cu toată ființa la greul ceasului istoric pe care îl străbătea Transilvania.

Treptat, prin publicarea cărților, se conturează chipul unei personalități în cultura românească de frumusețea celor din Școala ardeleană, de rangul unui Gheorghe Lazăr. Vom avea mereu multe de învățat, cu toții, de la Onisifor Ghibu, iar de cartea aceasta vor avea mereu nevoie toți tinerii de pe băncile școlilor noastre peste vremi.

Fără asimilarea culturii altor popoare în amănunt ne va fi mereu greu, dacă nu imposibil, să apărăm, să impunem și să iubim propria noastră cultură națională.

Destinul lui Onisifor Ghibu stă sub steaua București din Simfonia a noua de Beethoven, al cărei text îl traduce la pagina 305: este destinul unui om trăind și jertfindu-se pentru împărțirea umanității, întru slujirea binelui, adevărului, frumuseții de pe pămîntul românesc.

IOAN ALEXANDRU ■

ANDREA ANASTASIU, clasa a VI-a

Curcubeul

Curcubeul este și el o ființă.

Am luat curcubeul în brațe și l-am sărutat.

Apoi am plecat către casă dar noaptea nu s-a lăsat de mine tot drumul.

Cînd am ajuns acasă mi-am adus aminte că aveam într-un pahar trei raze de soare.

Am luat paharul și am împrăștiat toată lumina prin casă.

Atunci am văzut cum se petreceau toate lucrurile. Deodată un glas îmi spuse:

— Aruncă lumina repede afară!

Am strîns cu putere lumina în brațe și așa am adormit.

GAROFIȚA RUS, clasa a VI-a

DIN SUMAR:

Viața României (pag. 4, 5, 6) ● București, o așezare care trebuie descoperită de bucureșteni (pag. 18, 19) ● Tonul definește omul, chiar și tonul telefoanelor (pag. 20) ● Doi repórteri în căutarea adevărului unei familii (p. 27)

LA 45 DE ANI DE EROISM

Priviri inteligente, drepte și dirze, deși îmbrățișate de oboseală; trupuri tinere, neincovoiate și pașii fermi, deși brațele și picioarele purtau povara zornăitoare și zguduitoare a zalelor din oțel; frunți senine, deși sărutate și încercate de griji și de aerul dintotdeauna rece al străzilor de sub Timpa; dar și calm; dar și demnitate; dar și curaj; dar și hotărâre; totul între baionete — iată ceea ce atrăgea atenția asupra convoiului care în dimineața zilei de 27 mai 1936 se îndrepta implacabil spre clădirea Tribunalului militar al Consiliului de război al Corpului V Armată din Brașov. La ora 9,00 sala de judecată răsună de rostiri sacadate ca niște trosnete de arme — se face apelul acuzaților și se citește ordonanța definitivă de dare în judecată. 154 capete de acuzare. Cele mai multe și cele mai grave îl priveau pe acuzatul Nicolae Ceaușescu. Abia împlinise 18 ani (la 26 ianuarie 1936), dar încă din toamna anului 1935, la indicația partidului, îi fusese încredințată sarcina de secretar al Comitetului regional Prahova al Uniunii Tineretului Comunist. O alegere care s-a dovedit pe deplin îndreptățită și care prin ea însăși semnifică recunoașterea calităților de militant revoluționar ale tinărilor de 17 ani și jumătate. Căci în scurt timp, în județele Dimbovița și Prahova, în pofida stării de asediu se organizează noi nuclee ale tineretului comunist, se creează filiale locale ale Blocului pentru apărarea libertăților democratice — organizație legală de masă făurită în acei ani de partidul comunist în vederea realizării Frontului Popular Antifascist. Se desfășoară numeroase sedințe și întruniri conspirative, pe coșuri de fabrici și rafinării se arborează drapele roșii, se rostesc discursuri potrivnice ordinii de stat burgheze, sinte răspindite manifeste și broșuri comuniste — numai cele confiscate de jandarmi însumând peste 80 de titluri. O activitate care trezește o serioasă îngrijorare printre autoritățile locale, activitate în urma căreia, la 15 ianuarie 1936, în cursul întâlnirii conspirative de la Ulmi (Dimbovița) tină-

rul militant, împreună cu tinerii săi tovarăși de crez comunist a fost arestat. Procesul inscenat la Brașov se dorea epilogul acelor activități. Motiv pentru care autoritățile locale solicitaseră forurilor centrale date suplimentare privind activitatea anterioară a acestuia. Și iată conținutul raportului pe care-l trimite Prefectura Poliției Capitalei: „Nicolae Ceaușescu, fiul lui Andruța și Alexandra Ceaușescu, plugari din comuna Scornicești, Olt, figurează în cazierul Direcției Generale a Poliției ca unul ce militează în mișcarea comunistă încă de la 14 ani, fiind arestat și judecat în mai multe rânduri după cum urmează: ● în anul 1933, cu adresa nr. 109 592 a fost înaintat Parchetului Tribunalului Ilfov pentru acte de sabotaj și indemn la grevă, făcute printre lucrători... ● în cursul lunii iunie 1934 a fost arestat (...) de către Consiliul de război al Corpului I Armată Craiova, având asupra sa un număr de 22 de liste de subscripție și proteste semnate de membrii organizațiilor comuniste din Capitală, el fiind trimis ca delegat al organizațiilor comuniste din București la Craiova pentru a face declarații favorabile ceferiștilor implicați în rebeliunea de la Atelierele Grivița și fiind înaintat cu acte de anchetă Parchetului Tribunalului Dolj... ● în anul 1934 a fost arestat de Prefectura Poliției Municipiului București și înaintat Consiliului de Război al Corpului II de Armată pentru răspândire de manifeste revoluționare, comuniste. Pe baza acestui raport, la care se adăugau datele despre activitatea revoluționară desfășurată în județele Prahova și Dimbovița procurorul regal l-a caracterizat astfel pe tovarășul Nicolae Ceaușescu: Membru activ și bun propagandist comunist și antifascist, cunoscut de mult timp ca atare de către organele Siguranței și ale Justiției. Bineînțeles că, fără să dorească acest lucru, ordonanța de dare în judecată era un nedezmintit elogiu pentru acela care și închinase cei mai tineri ani ai vieții sale de erou comunist celor mai scumpe idealuri ale poporului din mijlocul cărui se

ridicase la luptă. Dar mai ales în acele condiții, respectiva caracterizare se constituia într-un la fel de nedezmintit pericol. Care nu i-a intimidat pe tinerii arestați.

«Cel care a contribuit cu vorba și cu fapta sa, cu întreaga sa atitudine la puternica sudare sufletească a micului nostru grup, la întărirea hotărârii sale de luptă a fost tovarășul Nicolae Ceaușescu» — își amintește un fost acuzat în același proces, Ion Stănescu, Concomitent, necruțător și deosebit de combativ. Judecata sa matură și forța argumentelor sale i-au pus de multe ori în dificultate pe acuzații, prin glasul său au răsunat cel mai convingător telurul luptei partidului. Este motivul pentru care a primit și cea mai grea dintre pedepse: 2 ani închisoare, 2.000 de lei amendă și un an domiciliu obligatoriu! La care s-au adăugat încă șase luni — hotărâte la 30 mai — pentru «ultragierea» completului de judecată. Din care nu s-au scăzut cele aproape cinci luni petrecute în beciurile jandarmeriei din Ulmi și Tirgoviște. A fost singurul cărui i s-a cumulat o pedeapsă privativă de li-

bertate de aproape trei ani de zile. După care a urmat Doftana...

Însă curajul și dirzenia tinerilor acuzați, largul ecou în opinia publică din țară și de peste hotare au înscris procesul de la Brașov cu litere roșii în istoria luptei antifasciste, revoluționare, din patria noastră. Acel proces, ca și altele, care l-au urmat, acele jertfe, toate acele sacrificii s-au constituit în tot atâtea lecții de eroism susținute la supremul examen al istoriei. Iar anii care au urmat au fost fără nici o putină de tăgadă — 45 de ani de eroism. Este o afirmație care dă, deopotrivă, glas mindriei fiecăruia dintre noi că, în neîntrerupta sa ascensiune spre noi culmi de progres și bunăstare, poporul român are în frunte un partid încercat, călăt în atâtea aspre încercări, un conducător înțelept și vizionar, erou al atitor evenimente înscrise cu litere nepieritoare în istoria patriei și partidului — tovarășul Nicolae Ceaușescu. Eroul neamului nostru de dincolo de milenii.

Procesul muncitorilor dela Brașov

Rechizitoriul. Pledoariile apărării

BRASOV, 4. — Sedința de dimineață de sesiune posturilor de jandarm s-a deschis la ora 9. D. com. — m. Se ocupă de substratul personal

Procesul unor comuniști la Brașov

Continuă să se deschidă în orele Sedința de după amiază

JUDECAREA LUI CEAUȘESCU

Consiliul intră în deliberare, spre a hotări asupra incidentului ridicat de apărare

...nă cu
...se
...ac
...ite
...să
...se
...la
...omun,
...cu. în
...atitu-
...se fa-
...rin a.

...almen.
...Cere o pedeapsă minimă și cu
...circumstanțe atenuante.
...Acuzatul CEAUȘESCU decla-
...ră că a avut acea atitudine, fi-
...ind nemulțumit de felul cum
...răspundea martorul acuzării și
...spre a determina consiliul să le
...dea voie să pună cât de multe
...întrebări martorilor acuzării.
...CEAUȘESCU CONDMNAT LA
...6 LUNI INCHISOARE
...Consiliul intră în deliberare,
...spre a hotări asupra pedepsei
...lui Ceaușescu și aduce o sentin-
...ță prin care-l condamnă, în u-
...nănită, la 6 luni închisoare.
...Sedința se ridică la ora 1 jum.

Sentința în procesul celor 19 antifasciști din Brașov

Replica comisariatului regal și ultimul cuvânt al apărării

Copiii de ieri, copiii de azi

(Urmare din pagina 1)

e bogată și-n leagănele lor, și pe mesele lor, și-n grădinițele lor, în școlile lor, în atelierele lor, în diplomele lor de absolvire, în meseriile lor...

(Și pe dumneavoastră, imi vine să vă întreb, și pe dumneavoastră, cei ce sinteți de la țară, vă luau mamele, cind erați mici, cu ochii cirpiți de somnul zorilor ce nu apuca să fie dormit, și, ținându-vă în brațe cu aceeași mină cu care țineau și-o strachină cu lapte, minau de la urmă vaca, sau cele două-trei oi, și vă lăsau cu ele la păscut, îndemnându-vă să serviți „micul dejun” sub o tufă, la „capul locului”?).

Ei au mese frumoase în casele noastre. Ei intră, dimineața, mii și mii, în sălile de mese ale creșelor, grădinițelor, școlilor...

Tara noastră era frumoasă în poze. Citiți dintre noi am călătorit fiind copii?

(Și dumneavoastră, imi vine să vă întreb, ați stat, cind erați mici, ascunși după vreun copac, ori în pridvorul școlii, ca să vă agățați de vreo căruță ce se ducea la „tîrg”, dornici de marea aventură de a ajunge pînă la un cîmp cu oale, tobe și tiribombe, distracția țărânului de altădată?).

Tara lor, a copiilor de azi, e o țară cu drumuri de asfalt, cu autobuze la fereștele cărora flutură cravate cu tigheluri tricolore, o țară cu vizite în muzee, cu popasuri în tabere, cu focuri și cîntece, cu poteci de munte marcate de ei înșiși.

Tara noastră fusese o țară cu visuri mari și nădejdi mici.

(Și dumneavoastră, cind erați copii, vi-sați ca la o mare cucerire, un aparat de radio cu galenă și o pereche de căști, căutînd o legătură audio cu universul?).

Tara, pentru copiii de azi, înseamnă visuri și mai mari — incomparabile cu acele ale noastre —, visuri dublate nu numai de nădejdi, dar și de certitudini mari. În zilele de laboratoare și ateliere — de la cele cu profil agrar, pînă la cele aerospațiale —, ei intră cu o seninătate dezarmantă (nu ni se par, uneori, neînțelegători și infatuți?), dar cuceritoare prin sinceritatea dăruirii și impresionantă prin dovezile realizărilor.

Ne-au lăsat mult în urmă, în ceea ce privește condițiile de viață?

Ne-au lăsat, dar adevărul e sursă de bucurie.

Fiindcă toate aceste condiții li le-am creat noi, oamenii epocii socialiste.

Ne vor lăsa în urmă în ceea ce privește realizările?

Mai mult decît sigur.

Dar aceasta este marea, suprema noastră bucurie.

...Căci ei, copiii de azi, sint copiii noștri!

Iar dacă țara noastră nu prea era a noastră, țara lor e a lor...

CRINA BALAN, elevă

Vizita oficială de prietenie a președintelui Republicii Ghana, dr. Hilla Limann

O contribuție de seamă la extinderea și întărirea relațiilor de prietenie și colaborare româno-ghaneze

Intre 22 și 25 mai a.c., la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, dr. Hilla Limann, președintele Republicii Ghana, a efectuat o vizită de prietenie în țara noastră.

Intimpinați pretutindeni cu deosebită cordialitate și ospitalitate, expresie a sentimentelor de prietenie pe care le nutresc reciproc popoarele română și ghanee, președintele Hilla Limann și membrii delegației Republicii Ghana au vizitat obiective economice, culturale și sociale din București, Ploiești și județul Brașov. Intre președinții Nicolae Ceaușescu și Hilla Limann au avut loc convorbiri oficiale. Din partea română, la convorbiri au participat: Petru Enache, vicepreședinte al Consiliului de Stat, Ștefan Andrei, ministrul afacerilor externe, Angelo Miculescu, viceprim-ministru al guvernului, ministrul agriculturii și industriei alimentare, Alexandru Mărgăritescu, ministrul secretar de stat la Ministerul Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale, Nicolae Popovici, procurorul general al Republicii Socialiste România, Silviu Curticeanu, secretar prezidențial și al Consiliului de Stat, Constantin Mitea, consilier al președintelui republicii, Petre Tănăsie, director în Ministerul Afacerilor Externe, Constantin Herăscu, ambasadorul României în Ghana. Din partea Republicii Ghana au participat: Nana Okutwre Bekoe al III-lea, președintele național al Partidului Național al Poporului, Isaac K. Chenebuah, ministrul afacerilor externe, Joe Reindorf, ministrul justiției și procuror general, Y.N.A. Agbesi, ministrul agriculturii, A.M. Arthur, secretar al președintelui, S.E. Quarm, secretar principal în Ministerul Afacerilor Externe, A.Y. Aggrey-Orleans, director a.i. în Ministerul Afacerilor Externe, George Yise Mahama, ambasadorul Ghanei în România, Sam Quaco, șeful serviciilor prezidențiale de presă.

Expresie a bunelor raporturi existente între România și Ghana, a politicii consecutive a țării noastre de dezvoltare a relațiilor de colaborare și solidaritate cu noile state independente ale Africii, vizita oficială de prietenie a președintelui ghanee, Declarația comună, celelalte documente semnate cu acest prilej au evidențiat dorința celor două țări de a extinde cooperarea reciproc avantajoasă, de a întări solidaritatea și conlucrarea pe plan internațional. Pe această linie, vizita președintelui Hilla Limann deschide noi perspective colaborării și cooperării dintre România și Ghana pe multiple planuri. În același timp, cursul ascendent al relațiilor româno-ghaneze, puternic stimulat de noul dialog la nivel înalt, se înscrie ca un aport de seamă la cauza generală a libertății, independenței și progresului tuturor popoarelor.

Dorința comună ca relațiile româno-ghaneze, caracterizate prin deplină egalitate în drepturi, prietenie și colaborare, stimă și prețuire reciprocă, să înregistreze noi progrese în viitor, să cunoască o evoluție mereu ascendentă, rodnică pe multiple planuri — politic, economic, tehnico-științific, cultural — a fost exprimată în cadrul convorbirilor oficiale, în documentele semnate. Referitor la colaborarea în domeniul economic, Declarația comună apreciază că există în continuare posibilități importante pentru extinderea cooperării economice reciproc avantajoase, în domenii de înaltă prioritate, precum și a schimburilor comerciale.

Pornind de la aceste posibilități, cei doi președinți au hotărât — după cum se menționează în Declarația comună — ca ambele părți să-și sporească eforturile pentru creșterea volumului comerțului și pentru concretizarea realizării obiectivelor economice pentru care cele două țări și-au exprimat interesul. În îndeplinirea acestor obiective, un rol important îl are Comisia mixtă româno-ghanee de cooperare economică și tehnică. S-a arătat că este necesar ca activitățile acestei comisii să se intensifice astfel încât să se identifice noi posibilități de cooperare și să se urmărească îndeaproape finalizarea celor aflate în curs de negociere, să se asigure o creștere constantă și echilibrată a schimburilor comerciale bilaterale. S-a hotărât ca lucrările celei de-a treia sesiuni a Comisiei mixte să aibă loc în ultimul trimestru al anului curent la București, prilej cu care să se convină, în vederea semnării, documentele de cooperare pentru realizarea în Ghana a unor obiective în domeniile agriculturii, petrolului și altor resurse naturale, prelucrării lemnului, chimiei și al altor ramuri industriale.

Un loc important în convorbirile româno-ghaneze l-a ocupat schimbul de păreri privind evoluția situației internaționale. S-a apreciat că în viața internațională se produc adinci transformări revoluționare, naționale și sociale, ca ur-

mare a afirmării tot mai puternice a voinței popoarelor de a fi pe deplin stăpâne pe destinele lor, de a se dezvolta liber și independent, de a pune capăt politicii imperialiste, coloniale și neocoloniale. În același timp, a fost subliniată preocuparea României și Ghanei față de deteriorarea în ultima vreme a climatului politic mondial datorită accentuării crizei economice, ascuțirii contradicțiilor între diferite state și grupări de state, intensificării tendințelor de consolidare sau reimpărțire a sferelor de influență, perpetuării politicii de forță, dominație și amestec în treburile altor popoare, de încordare și război, care pun tot mai grav în pericol pacea omenirii. În aceste condiții — s-a arătat în cadrul dialogului româno-ghanee la nivel înalt — se impune mai mult ca oricând ca forțele progresiste, antiimperialiste, toate popoarele lumii să acționeze ferm pentru diminuarea tensiunii din viața internațională, pentru reluarea și continuarea politicii de destindere, colaborare, independență și pace, pentru așezarea relațiilor interstatuale pe baza principiilor egalității în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, nerecurgere la forță și la amenințarea cu forță.

Referitor la situația din Africa a fost evidențiată afirmarea tot mai puternică a dorinței popoarelor și țărilor africane

de a se dezvolta liber și independent, fără nici un amestec din afară. A fost reafirmată hotărârea României și Ghanei de a sprijini activ lupta poporului din Namibia pentru dobândirea independenței depline, de a milita susținut pentru lichidarea definitivă a politicii de discriminare rasială și apartheid în Africa de Sud. S-a subliniat că problemele continentului african trebuie rezolvate de către africanii înșiși, evidențindu-se necesitatea întăririi unității și solidarității statelor din Africa, a tuturor forțelor patriotice în lupta comună pentru consolidarea independenței naționale, împotriva politicii de divizare și amestec, precum și importanța deosebită a concentrării eforturilor, pe plan național și regional, în vederea propășirii lor economice și sociale.

O atenție deosebită a fost acordată, în cadrul convorbirilor româno-ghaneze la nivel înalt, lichidării subdezvoltării. S-a considerat că actuala situație internațională reclamă în mod imperios sporirea eforturilor pentru lichidarea subdezvoltării, a marilor decalaje dintre țările sărace și țările bogate, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale, care să asigure dezvoltarea mai rapidă a țărilor rămase în urmă, să înlesnească accesul tuturor statelor la cuceririle civilizației moderne și, totodată, să deschidă perspectivele progresului, stabilității economice și politice mondiale, realizării unor relații de echitate între toate statele lumii. S-a subliniat, în același timp, că marile probleme cu care este în prezent confruntată omenirea nu pot fi soluționate decât prin participarea egală a tuturor țărilor; în acest cadru, un rol tot mai activ trebuie să-l joace statele în curs de dezvoltare, țările nealiniate, în general țăările mici și mijlocii. Legat de aceasta, au fost relevate rolul și importanța deosebită a mișcării țărilor nealiniate în lupta pentru promovarea unei politici de independență, dezarmare, colaborare și pace, împotriva oricăror forme de dominație, asuprire și exploatare.

Evidențind dorința României și Ghanei de a dezvolta în continuare colaborarea economică, tehnico-științifică și culturală dintre cele două țări, de a întări solidaritatea dintre ele și conlucrarea lor pe plan internațional, în eforturile generale de edificare a unei lumi mai bune și mai drepte, vizita președintelui Hilla Limann se înscrie, prin întreaga sa desfășurare, prin documentele semnate, ca o nouă și remarcabilă contribuție la dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și Ghana, în folosul celor două țări și popoare, al cauzei păcii, destinderii și cooperării internaționale.

ION CODRU ■

ȘEDINȚA COMITETULUI POLITIC EXECUTIV

Ținută sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, ședința de marți, 26 mai, a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a avut pe ordinea de zi probleme de importanță deosebită, după dezbaterile cărora Comitetul Politic Executiv a adoptat hotărâri și a luat măsuri corespunzătoare.

Astfel, în cadrul ședinței a fost aprobată, după discutarea proiectului, Hotărârea privind îmbunătățirea modului de organizare a întreprinderii socialiste în întreprinderi, între persoane, precum și între secții și ateliere și, de asemenea, între unitățile economice, centralele și institutele de cercetare și proiectare, între consiliile populare, precum și între județe, pentru îndeplinirea și depășirea planului național unic de dezvoltare economico-socială. S-a hotărât ca toate criteriile de întrecere să fie legate mai organic de orientările privind realizarea unei noi calități în toate domeniile de activitate, aplicarea noului mecanism economico-financiar, întărirea autoconducerii muncitorești și autogestivității. Drept criterii de apreciere se au în vedere indicatorii în măsură să reflecte mai cuprinzător eforturile tuturor unităților, ale tuturor oamenilor muncii.

Comitetul Politic Executiv a luat, în continuare, în discuție și a aprobat un raport privind situația protecției muncii pe anul 1980. Raportul evidențiază măsurile care s-au luat în această privință anul trecut, arătând că pentru creșterea unor condiții corespunzătoare de muncă, unităților socialiste le-au fost alocate fonduri în valoare de 2.355,7 milioane lei. Apreciind că reducerea accidentelor nu este încă în concordanță cu eforturile pe care partidul și statul nostru le-au făcut și le fac pentru dotarea economiei cu instalații și

utilaje de înalt nivel tehnic, modernizarea proceselor de producție, perfecționarea organizării producției și muncii, îmbunătățirea calificării și specializării personalului muncitor, Comitetul Politic Executiv a trasat consiliilor de conducere ale oamenilor muncii din întreprinderi și centrale, conducerilor ministerelor, organelor de control ale Inspecției de stat pentru protecția muncii, precum și organizațiilor de partid, sindicale și de tineret sarcina: să acționeze cu toată hotărârea pentru creșterea răspunderii în respectarea strictă a normelor de protecție a muncii, acordind mai multă atenție bunei organizări a producției și muncii, întăririi ordinii și disciplinei la fiecare loc de muncă, intensificării controlului preventiv, gospodăririi judicioase a fondurilor financiare prevăzute în scopul îmbunătățirii condițiilor de muncă, creșterii eficienței instrumetajului consacrat protecției muncii și ridicării pregătirii profesionale a personalului muncitor.

La punctul următor al ordinii de zi, Comitetul Politic Executiv a trasat organelor și organizațiilor de partid sarcina să extindă formele și metodele care au dat cele mai bune rezultate în consultarea maselor și unirea eforturilor lor în îndeplinirea politicii partidului și statului, să întărească neîncetat legăturile activului de partid, ale organizațiilor de masă și obștești cu oamenii muncii din întreprinderi, de la sate, din toate domeniile, să extindă practica întâlnirii periodice a organelor de partid cu categorii cit mai largi de cetățeni. În același timp, s-a indicat ca organele de partid să analizeze periodic modul în care se aplică hotărârile Congresului al XII-lea al partidului privind consultarea permanentă a maselor în cele mai importante probleme privind construcția socialistă în țara noastră.

La ședința, tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat o informare cu privire la vizita oficială de prietenie a delegației române de partid și de stat, conduse de secretarul general al partidului, președintele republicii, în Republica Socialistă Cehoslovacă, efectuată la invitația secretarului general al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, președintele Republicii Socialiste Cehoslovace, Gustav Husak, al Comitetului Central al P.C. din Cehoslovacia și guvernului R.S. Cehoslovace, precum și o informare cu privire la vizita oficială de prietenie efectuată în țara noastră de președintele Republicii Ghana, dr. Hilla Limann. Comitetul Politic Executiv a aprobat în întregime și a dat o înaltă apreciere activității desfășurate, în cadrul vizitei în R.S. Cehoslovacă, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, de delegația română de partid și de stat, rezultatelor întâlnirilor și convorbirilor dintre cei doi conducători de partid și de stat, care constituie o nouă și importantă contribuție la întărirea prieteniei și colaborării româno-cehoslovace, în folosul și spre binele ambelor popoare, al întăririi unității țărilor socialiste și mișcării comuniste și muncitorești internaționale, al asigurării păcii și progresului social în lume. De asemenea, Comitetul Politic Executiv a aprobat întru totul rezultatele fructuoase ale convorbirilor dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Hilla Limann, desfășurate într-o atmosferă de caldă prietenie, stimă și înțelegere reciprocă, apreciind că ele reprezintă o contribuție de seamă la întărirea continuă a colaborării dintre România și Ghana, în interesul ambelor popoare, al cauzei păcii, cooperării și înțelegerii între națiuni.

ION DUMBRĂVA ■

Forme și culori ale pământului aduse de peste tot către oraș, spre bucuria oamenilor, spre inima copiilor. Aceste bijuterii ale pământului, slefuite de oameni, ne umplu sufletul nu numai de 1 Iunie, Ziua internațională a copilului, ci în fiecare moment al vieții.

Fotografie de SORIN POSTOLACHE

CEZIENI, LA PRIMA ȘI LA A DOUA VEDERE

Dintotdeauna s-au înțeles bine cu pământul cei din Cezieni, adică ei au muncit iar pământul le-a dat griul pentru piine, și nu s-ar zice la prima vedere că în primăvara aceasta lucrurile stau altfel, fiindcă și aici, ca pretutindeni, oamenii pleacă de dimineață la cîmp, pentru așa-numitele lucrări de întreținere a culturilor, și se întorc seara, firește, de la aceleași amintite lucrări. Sigur că am putea acum să dăm și numele citorva, ale celor mai harnici dintre acești oameni, cit au prășit ei, de exemplu, sau cit mai au de prășit, dacă la o a doua vedere, ca să ne exprimăm astfel, nu s-ar dovedi — iar cel care dovedește este inginerul Tudor Dănaș, președintele C.A.P.-ului — că abia din această primăvară oamenii încep să se înțeleagă, mai bine decît oricînd, cu pământul. Și ca să nu existe nici o îndoială că vorbele nu reprezintă numai un fel de a vorbi ci, din cite am înțeles, cel mai important eveniment în agricultura Cezienilor, ca și în întregul județ Olt, ce-și propune să ajungă județ, cu producții record, trebuie adăugat că faptul se datorează aplicării a ceea ce specialiștii numesc „bonitarea” solurilor.

Prin „bonitarea” terenurilor agricole, spune Tudor Dănaș, se înțelege acea operație de cunoaștere aprofundată a condițiilor de creștere și rotire a plantelor, de determinare a gradului de favorabilitate a acestor condiții pentru fiecare plantă, „în fond, adăugă el, e vorba de a pune ordine, de a face dreptate, de a crea un sistem de criterii care să asigure o echitate desăvîrșită în ce privește retribuția, plata muncii oamenilor. Bineînțeles, intră în discuție acordul global care, după opinia mea, dacă nu este fundamentat pe aceste lucrări de „bonitare”, de apreciere economică a terenurilor, duce nu la mobilizarea, ci la demobilizarea oamenilor. Cînd dădeam oamenilor un teren să-l lucreze, trebuia să stabilim un nivel al producției. Însă treaba asta se făcea cam la întîmplare. De pildă, avînd în vedere media producțiilor din ultimii ani. Criteriul acesta, deși pare realist și plin de obiectivitate, include destul de mult subiectivism, fiindcă într-un an unii pot să lucreze mai bine, iar într-alt an altă echipă poate să lucreze mai puțin bine. Și așa, zice, stabileam producția pentru anul în curs. Dacă se nimeria să fie mai mare decît puterea pământului, nu făceam altceva decît să omenii aceia, în ciuda efortului lor, nu reușeau să ajungă la nivelul așteptat, așadar cîștigau mai puțin decît ar fi meritat, iar acordul global, forma aceasta nouă de organizare a muncii, nu-i prea mai îndemna la muncă. Pe de altă parte, dacă stabileam un nivel mai mic decît ar fi permis potențialul productiv al

pământului, ne loveam de un rău la fel de mare: apăreau cîștiguri nemuncite, mai bine zis disproporționate de mari față de munca prestată. În felul acesta, tîind seama numai de cifrele producțiilor realizate iar nu și de pământul care le-a făcut posibile, a fi fruntaș era uneori numai o chestiune de noroc.”

Reținem, așadar, convingerea inginerului Tudor Dănaș că organizarea muncii în funcție de bonitatea terenurilor reprezintă o condiție de prim ordin pentru înfăptuirea noii revoluții în agricultură. Așa-numitele note de bonitare, spune el, rezultă în urma studierii unei serii de 17 elemente ce îngăduie o apreciere economică exactă a pământului (precipitații, temperatură, rezervă de humus, grad de poluare etc.). Fiecare dintre acești factori este notat cu un coeficient de la 0 la 1 (0,1; 0,2 etc.), în primul caz însemnînd că planta nu se poate cultiva pe acel teren, iar în al doilea caz că sînt întrunite cele mai bune condiții de creștere a ei. Intrucît metoda „bonității” presupune înmulțirea celor 17 coeficienți ai celor 17 elemente, se înțelege că dacă unul singur dintre acești coeficienți este zero, totul — adică orice șansă de cultivare a plantei pe terenul respectiv — este egal cu zero.

Se respectă, zice Tudor Dănaș, legea factorului minim, formulată de un neamt, Liebig, acum o sută și ceva de ani: recoltele depind de factorul cel mai slab reprezentat, tot așa cum un butoi, de exemplu, care are o doagă mai scurtă, nu va putea reține apa — oricît ai turna în el — decît pînă la înălțimea acelei doage mai mici.”

În urma unor riguroase calcule, la Cezieni se știe acum că, de exemplu, pe sola numită Buciovul trebuie să fie obținute 133 tone de griu, iar la locul numit Leși — 535 de tone. „Noi, adăugă Tudor Dănaș, în Consiliul agroindustrial Caracal, de care aparținem, trebuie să dăm — producție medie — 3 800 kilograme de griu la hectar. După sistemul vechi de lucru, am fi putut să ne-nvîrtim în jurul acestei cifre, ba chiar, zicînd noi că ne mobilizăm să sălțăm la 4 000 sau 4 500. După sistemul nou am stabilit însă — mobilizîndu-ne să facem exact ceea ce putem noi și ceea ce poate pământul să facă — producții diferite de la solă la solă: pe una 3 270 kilograme la hectar, pe alta 4 214, pe alta 5 094. Tot astfel, la porumb diferențele sînt de la 3 907 la 8 162 de kilograme la hectar!”

La Cezieni, înțelegîndu-se mai bine decît oricînd cu pământul lor, oamenii vîd cit de adevărat este că nici muncă fără piine nu se poate, dar nici piine fără muncă.

DUMITRU CONSTANTINESCU

Roata lui Toader Popa aprinde 80 de becuri

— Nea Toader, cum îți mai spune matală?

— Toader Popa al lui Toader. Așa mă cheamă. Aici în Ortoaia mai sînt și alți Toader Popa. Eu sînt Toader Popa al lui Toader. Pe frate-miu îl cheamă Constantin Popa și stăm împreună.

— Nea Toader Popa al lui Toader, unde ne aflăm noi?

— La mine acasă, în Ortoaia, comuna Dorna Arini. Pe piriul Ortoaia. Mai precis în fundul Ortoaiei. De ce îi spune așa? Păi, casa mea, a lui frate-miu și a bătrînei sînt ultimele case de pe piriul Ortoaia. De aici, de la noi, se termină drumul și încep muntele și pădurea.

— Cîți ani aveți?

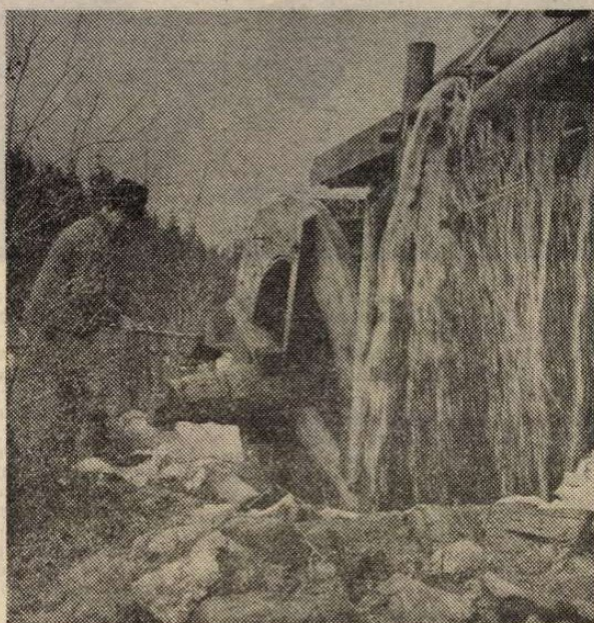
— Eu 36, iar Constantin 32. Eu lucrez aici în comună. Sînt cantonier. Frate-miu este miner la Crucea.

— Nea Toader, în întreaga casă ai instalație electrică. Mai mult decît altă lume spune că, aici, noaptea în întreaga curte este lumină ca ziua. Cum ai făcut de ai lumină, cînd rețeaua electrică se oprește undeva în vale?

— Ei, parcă dumneavoastră nu știți? Ce, nu cunoașteți cîntecul?

— Desigur, îl cunoaștem. Pînă și fiul meu care are trei ani îl fredonează. Dar alta-i întrebarea: cum ai făcut matală, cum ai proiectat și cum ai lucrat roata?

— Povestea este ceva mai lungă. În urmă cu vreo cinci, șase ani, eu și frate-miu ne-am făcut case mari și frumoase aici, lângă muica. Și am hotărît să ne și însurăm. Dar nu aveam lumină. Și dacă nu ai lumină parcă n-ai o mină. Și apoi ce femeie ar fi venit aici, la capătul pământului, dacă nu aveam lumină? Puteam noi să luăm pe cine ne era drag? Nu puteam! Am făcut noi cerere pe la primărie ca să se tragă lumina pînă la noi, au venit tot felul de experți și au măsurat și s-au uitat și cred că pînă la urmă ar fi aprobat. Dar trebuiau montați 30 de stîlpi, fiindcă ultimul este la vîr-miu Mihai Popa. Am vorbit eu cu mai toți ceilalți vecini. Unii ar fi vrut, alții ba. Și așa treceau anii, casă frumoasă aveam, dar eu îmbătrîneam fiindcă nu îndăzneam să mă însor. Și stăteam și mă perpeleam ziua și noaptea. Intr-o zi, i-am zis lui Constantin: măi, băiete, dacă noi sîntem în stare să producem altăea și altăea lucruri, de ce n-am putea să producem și curent electric. Iacă, eu

unul mă apucă să gîndesc că prea se irosește apa asta ce curge pe la noi prin curte. El s-a uitat la mine, a făcut ochii cit cepele și m-a scuipat de deochi. Și am stat eu și m-am gîndit nopți în șir ce să fac? Și mi-am adus aminte de bătrînul Nicolae Pașoti, al lui Constantin, care a avut, cînd eram eu copil, moară prin părțile locului. M-am dus la el. Și a început nea Pașoti să-mi povestească despre moară, iar eu notam totul. Apoi mi-a spus că mai are prin curte dinamul vechi și roata care-i mincă de carii și putregai. Am cumpărat dinamul cu 2 000 de lei, iar pe roată nu mi-a cerut bani. Am dus dinamul și roata acasă și m-am apucat să fac schițe și pentru o altă nouă. Ai mei și vecinii s-au crucit. I-am spus lui frate-miu să-și ia concediu odată cu mine și să ne apucăm de treabă. Și uite așa, într-o vară, împreună cu fratele am construit o nouă roată, am montat dinamul, am făcut un canal din lemn care dozează debitul și am dat drumul la instalație. Ion Marcu, cel mai apropiat vecin, stătea și ridea împreună cu cei cinci feciori. Unul nu mi-a dat nici o mină de ajutor. Dar cînd au văzut că se aprind becurile,

de abia atunci s-au trezit la realitate. Asta-i, pe scurt, toată povestea. Ce să vă mai spun?

— De înșurat v-ați însurat?

— Desigur. Imediat. Și eu și fratele. Avem și copii. Păi, cum să nu mă însor? Acum avem tot confortul: fier de călcat, televizor, magnetofon, boiler, mașină de spălat — numai frigider nu avem, fiindcă nu ne trebuie. Avem beci.

— Animale creșteți?

— Asta-i bună! Păi noi asta sîntem: crescători de animale. Ce credeți că dacă acum știm să fabricăm curent electric am uitat să fabricăm cașul?

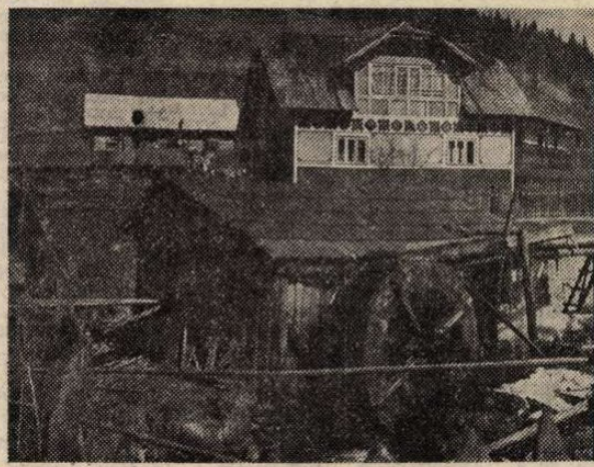
— De ce nu se mai fac, chiar și pe riul Ortoaia, asemenea instalații?

— Întîi s-a spus că o să se mai facă citeva. Mulți au venit pe la noi și s-au uitat. Dar vîd că s-a abandonat ideea. Eu cred că din comoditate.

— Nea Toader Popa al lui Toader, știi că peste tot, în țară, oamenii cîntă „Roata” ce a fost special scris pentru dumneavoastră. A devenit de mult un șlagăr.

— Emilia, te rog pune caseta cu „Roata”. Musafirii noștri dorește să asculte cîntecul chiar la noi...

SORIN POSTOLACHE

CRÎNGUL DORULUI DE CÎNTEC

Erau adunați, în sala căminului cultural din Crîngu-Teleorman, în jurul a 150 de oameni — femei, bărbați, copii. Își ocupaseră locurile și vorbeau în șoaptă, semn că aici se petreceau anume întâmplări în fața cărora glasul slobod s-ar fi simțit stingher. Nimeni nu le impusese această stare de șoaptă, era un îndemn al firii, un preludiu al armoniei de suflet, la care fiecare dintre ei își va aduce partea de contribuție. Mulți veniseră pe jos, direct din cîmpul C.A.P.-ului, unde-i prinsese asfințitul. Pînă și copiii din Drăcea, sat al comunei, nerăbdători din cauza întîrzierii mașinii ce trebuia să-i aducă la repetiție, o porniseră pe jos. Parte dintre ei abia împliniseră 8 ani. Își așteptau maestrul — maestrul D. D. Stancu, teleormănean și dumnealui, de baștină. Împreună cântăseră, la ultima ediție a Cîntării României, locul I pe țară. Cu Miorița lor, de Teleorman, variantă pe care nu numai că au cântat-o de a plăcut lumii întregi — dovadă că la această oră se așteaptă apariția pe piață a discului formației lor —, cu Miorița și alte cîteva cîntece de-ale locului. Sint oameni însemnați definitiv cu pecetea dorului de cîntec. Pe ei, oameni în toată firea — țărani în cîmpul mare, legumicultori, crescători de vite, învățători, profesori, ofițieri sanitari. Copiii, la rîndul lor, în pauze, la școală, cîntă Miorița, iar mai nou, Balada Soarelui — pentru care s-au adunat ei la căminul cultural în acest asfințit al zilei. Speră ca și de această dată să câștige locul I la Cîntarea României. E prea frumoasă această baladă — al cărei vers și cîntec au fost prelucrate de maestrul lor, D. D. Stancu —, iar ei o simt atît de mult a lor încît cavalele cîntă parcă singure, cobzele asemenea, iar corurile de voci egale ale femeilor și copiii par îngemănate de cînd lumea, în aceste armonii încărcate de frumusețe.

Și acum, cînd așternem aceste rînduri pe hîrtie retrăim vraja ce ne-a cuprins cînd i-am ascultat. Nu ne mai aflăm cînd o sală a unui cămin cultural, ci într-o catedrală a naturii, încărcată cu dorul lumii întregi. Ne invadează glas de păsări, sunet de tălăgi, șoaptă de izvor, vaiet de pădure în furtună. Cavalele întreabă, cobzele articulează și ele aceste întrebări esențiale, corul femeilor, apoi cel al copiilor, răspund. Soarele, luna, Bădica Traian își fac apariția firesc în această lume a dorului și a cîntecului. Povestea bobului de griu, luat sub oblăduirea Soarelui și Lunii, este povestea dintotdeauna a satului lor, peste care a curs timpul istoriei.

Pe vremuri, comuna purta numele Ologi, nume despre care legenda spune că s-ar trage de pe timpul lui Mihai Viteazul. Turcii s-ar fi răzbunat pe bătrînii satului — singurii care nu-l putuseră însoți pe domnul lor Mihai Viteazul în lupte — și le-ar fi tăiat picioarele. Pentru că ei, acei bătrîni, ar fi apărat cu strălucire podul peste apa Călmățuiului. Mai înainte de a-i cunoaște pe artiștii ansamblului Crîngu, primarul comunei, Nicolae Meca, ne demonstrase, pe viu, ce înseamnă acest „frumos prin muncă”. Vizitasem împreună cele două C.A.P.-uri, — Drăcea și Crîngu —, notasem succesele din sectorul zootehnic al C.A.P.-ului Drăcea, numele celor care l-au adus în acest prag al reușitei; la C.A.P.-Crîngu reținusem inițiative demne de semnalat, apoi, un popas mai îndelung făcusem la secția de conserve a C.A.P.-ului, care asigură o producție globală anuală de aproape 6 milioane lei, pentru că gospodarii locului au știut să producă singuri materia primă, pe plan local. Notasem multe, foarte multe fapte de muncă și de viață, demne de un reportaj al zilelor noastre: micii grădinari ai școlii generale din Crîngu, care au luat în primire 5 hectare de grădină, devenită, fără exagerare, grădina model; viticultorii din Crîngu, oamenii comerțului din Crîngu care vor — și reușesc să dovedească — un fapt anume: găsesc în comună ce găsesc și la oraș.

Poate cu altă ocazie să ne oprim mai mult printre harnicii gospodari ai comunei. Deocamdată, simțim nevoia să ne întorcem la acel ansamblu al dorului —

uriasă ansamblu, de 150 membri, care reunește nu numai localnici, ci și îndrăgostiți ai cîntecului din comunele vecine — Furculești, Băduleasa, Putineiu. Cei mai mulți sînt țărani. În miinile lor butucănoase cavalele și cobzele devin adevărate intruchipări ale unui frumos fără seamăn. Maistrul D. D. Stancu vorbea despre un „simfonism” al instrumentelor populare și, înclinăm să-l credem, acum după ce i-am ascultat. Cei doi cavaliști mai vechi ai comunei Crîngu, verii Gherghie (unul dintre ei fiind numit instructorul unei clase de elevi-cavaliști, care va ființa pe lingă școala din Crîngu), ne declară că dacă, odată sosiți din cîmp, nu intră să vadă ce le mai face cavatul, (adică, nu cîntă o melodie, două), parcă nu-și află rostul acelei zile. Că el, cavatul, le dă îndemn în muncă. Poate așa se explică faptul relatat de Jeni Calotă, directoarea căminului cultural, veche și inimoasă activistă culturală a comunei, că în formație, ca un făcut, s-au adunat frunțașii ogoarelor, cei mai buni acolo, pe cîmpul muncii, cei mai buni dintre profesori, pînă și cei mai buni elevi. De unde se vede că, în zilele noastre, în viața unui sat, munca și cîntecul și-au găsit împlinirile căutate întotdeauna de sufletul românului.

GEORGETA ȘTEFĂNESCU ■

NICOLAE TĂTARU A DESCINS ÎNTR-UN TÎRG ÎN CARE JUMĂTATE DIN POPULAȚIE O LUASE DIN LOC

Nicolae Tătaru s-a născut la București, pe Calea Rahovei, stradă cu istorie și negustori de tot felul, și a venit la Medgidia în 1950, fiind trimis, alături de meșteri din Brașov, să încropească industrie într-un tîrg din care o luase din loc jumătate din populație. Nicolae Tătaru, azi maistrul la întreprinderea mecanică de utilaj din orașul dobrogean, își amintește că aici, în '50, casele erau foarte joase și albite de praf. Pe străzile din centru se vindeau sarații, sugiuc și rahat cu nucă, amănunt despre care azi nu mai știe nici un copil, iar în cele 32 de circumi, record național pe vremea aceea, se minca cea mai bună ciorbă de burtă din lume și se bea enorm. Industria locală se compunea din potcovărie (și astăzi singurul loc din țară unde se mai fac potcoave este întreprinderea mecanică), curelării și o puzderie de tarabe pline de cuie, funii și felinare, pentru că Medgidia era tîrg vestit, de pe fiecare arteră, la orice oră din zi, ieșind cîte o turmă de vite care tropăiau în dușmănie și ascundeau așezarea în praf. Și pentru ca tabloul să fie complet, mai numărai, pe degetele de la o singură mină, doar strungarii, fiindcă ingineri nu existau.

„În niște locuințe ale întreprinderii proaspăt întemeiate dormeau șapte inși în două camere, iar alături, Diaconescu cu doi copii. Orașul lipsit de lumină și asfalt avea o singură grijă: să poată respira”.

Aici, la doi pași de mare și la alți doi de Dunăre, întreprinderea mecanică, mai binecunoscută azi și în țară și în străinătate prin inițialele sale, IMUM, n-a crescut spectaculos, ca în basme, iar tradiția, oricît ne-am încăpățîna noi să credem, nu s-a născut peste noapte. Ba chiar se mai lucrează și acum la ea, cu sirguință, cu tenacitate. Nicolae Tătaru știe bine că, în trei decenii, de la reparatul utilajelor agricole și pînă la fabricarea mașinilor de adunat și căpîtat de azi, celebrele MAC 6 și, mai nou, MAC 3, drumul a fost la fel de lung ca acela parcurs de la desființarea circiului pînă la deschiderea primei librării moderne, la parter de bloc, în stînga cărți, în dreapta papetărie.

Trîind aici mai bine de treizeci de ani, maistrul Tătaru crede că istoria orașului se confundă cu istoria întreprinderii me-

canice și a fabricii de ciment, Medgidia crescînd ca un copil cu două moașe, dar crescut bine, cu gust pentru vrednicie și demnitate.

„Am avut și ani slabi, nu ne găseam, și unii, din aceeași ramură, ne priveau cu milă. În multe privințe, am luat-o de la capăt: reciclarea maștrilor, calificarea oamenilor, organizarea fluxurilor... În 1979, am preluat MAC 6 de la Semănătoarea. Am stat la București, pentru specializare, cu 42 de oameni, care, în numai trei săptămîni, și-au însușit mai bine de jumătate din fluxul de fabricație. De atunci și pînă la ora asta, MAC 6 a fost mult îmbunătățit funcțional și a pierdut 400 de kilograme din greutate. Am economisit metal, iar mașina este mai ușoară, nu mai stă pe cîmp cînd plouă, ca ancora pe fundul mării. MAC 3, ultima noastră ispravă, are jumătate din greutatea celeilalte, se manevrează ușor și poate lucra în pantă, fiind „ultimul strigăt” în materie”.

Ca om al Medgidiei, Nicolae Tătaru are nostalgii legate nu de plecarea din București, ci de istoria locurilor unde trăiește azi. Cu ani în urmă, trecea pe la un bătrîn din comuna Saligny, de la care cumpăra, în fiecare săptămînă, cîteva ouă și ceva lapte. Bătrînul, care trăia singur, avea o gospodărie frumoasă, creștea vaci, găini și îl țineau puterile să aducă și apă de la o fîntînă aflată departe. „Am trecut deunăzi pe la el, a făcut 78 de ani și are apă în curte. Înainte, imi povestea moșul, aveam vaci, dar căram apă de la o jumătate de kilometru, iar azi am apă în curte, dar nu mai am nici o vacă”.

Povestea era tîlcul ei. Orașul, aflat nu departe de Saligny, este modern, luminat, asfaltat, are, poate, cel mai modern stadion din țară, piscină și bowling, dar rar mai mînci o ciorbă de burtă în Medgidia, nu mai vezi deloc sugiuc și sarații, iar turmele de vite, nu numai în oraș, dar nici în împrejurimi, nu mai stîrnesc praf. Praf mai vezi doar în partea de jos a orașului, unde se lucrează la canal. Canalul de la Dunăre, care taie Dobrogea în două, pregătind Medgidiei surpriza ieșirii la mare, un alt drum, mai scurt, pentru produsele purtînd inscripția „Fabricat la IMUM”.

RAZVAN BARBULESCU ■

SACȘII DIN VADUL CRIȘULUI

Un car de oale și ulcele, ulcioare, străchini și sacși a descins dinspre Vadul Crișului pe taraba unei piețe din municipiul Oradea. Priveliștea este tot mai rară, chiar dacă nu e rară de tot. Într-o singură generație de oameni, soarele unui meșteșug s-a mutat pe zarea asfințitului. Și mai devreme sau mai tîrziu o socoteală se cere împlinită. L-a Glogova s-au lăsat de meserie Ioniță Tutunaru, Tănase Cocir, Dumitru Gheorghiu și fratele său Emil Gheorghiu, Alexandru Tutuila, Ioniță Goncea și Ioniță Iepure, ca și Alexandru Prunea sau Ioniță Panduru. La Șișești, unde înainte de război un Barbu Slătineanu numărăse nu mai puțin de 52 cupatoare fără-nești de ars oale, mai stăruie în indeletnicirea aceasta un Andrei Trască, dacă nu s-o fi dus și el, și dintre ultimii istovii de nespornicia ei mai trăiau, în urmă cu numai cîțiva ani, Marin Nicolae, Trandafir Popescu și Constantin Paș. La Șimian s-a stins încă de acum zece ani ultimul olar al comunei, Ion Ghenciu. La Oboga mai stau pe picioarele lor doar Grigore Ciungulescu, Nicolae Dincă, Nicolae Pătru și Constantin Gh. F. Dincă. La Noapteașă s-ar mai ține în meșteșug Ion Oprea cel bătrîn, Ion Urucu și Nicolae Tănase, olar și drumeț, întîlnit de noi într-o latură a Zegujanilor, cu un băț de alun într-o mină și cu cinci ulcioare de pomană în spate. Și dacă trecem munții, spre miazănoapte, și ajungem în Mijlocenii Birgăului, vom vedea că lucrurile nu stau nici acolo mai bine, Ilie Robotin, Ion Cirlan, Casian Bondriș, Nicolae Monda și Ștefan Gița au lăsat de izbeliște lutul și roata, sau pămînturile ceva mai subțiri, pentru culori și angobe. Mai invirte la roată, cu inima într-o mare cumpănă, numai Ștefan Gănuș. Și un anume gînd, față în față cu taraba din piața Oradei se cere rostit: de ulcior și de strachină ne-am dezlățat; ne vom dezlăța și de sacșii și de florile înrădăcinate în ele?...

P. MIHAI ■

PROPUNERE PENTRU FRUMOS

Socotim că la toate s-au gîndit gospodarii clujeni atunci cînd au înființat o casă de comenzi cu profil dendro-floricol.

Ca să aflăm mai în detaliu despre ce este vorba l-am solicitat pe directorul administrației parcurilor din Cluj-Napoca, tovarășul Mircea Micu, care, amabil ne-a mărturisit: „Pornind de la o constatare, dar și de la o necesitate economică, am pus bazele acestei case de comenzi. Evident am trecut și prin cîteva greutăți birocratice, dar argumentele noastre au izbîndit în fața hîrtiilor... Mai exact, am observat cum oamenii veneau la expozițiile de flori, se uitau, le admirau și le doreau acasă. Adică, doreau să cumpere. Nu aveam cum să le îndeplinim dorința. Expozițiile noastre erau fără finalizare. Plecau dezamăgiți. Pentru a repara cîte ceva ne-am gîndit să începem prin a „subtiliza” la una dintre florăriile orașului cîteva aranjamente florale, executate pe diferite suporturi de pai, răchită, etc. Au fost imediat cumpărate. Apoi au apărut coșurile, mai mici sau mai mari, cu prețuri variînd între 10 și 400 de lei, în funcție de dorința clientului. Căutînd să diversificăm această inițiativă, încurajați fiind și de solicitările oamenilor, ne-am gîndit că buchetul de flori poate să însoțească și un alt dar”.

Inițiative frumoase, am adăuga, căci prin propunerea lor pentru frumos se rezolvă o mare problemă: aceea de a pune la dispoziția oamenilor posibilitatea oferirii unui cadou fără prea multă goană prin magazine, fără prea mult efort și fără nervi.

Cei 8 specialiști, în general tineri, s-au gîndit să fie prezenți chiar și pe „teren”, acolo unde, la un eveniment, oamenii își doresc apartamentul înfrumusețat, ornamentat. Amenajările florale, vegetale, au pătuns în blocuri, pe balcoane, în grădinele oamenilor. „Am venit în întîmpinarea oamenilor, ajutîndu-i să-și rezolve o problemă. E suficient doar să formeze un număr: 21817. Cluj-Napoca”.

STELIANA VASILE ■

UN ÎNȚELES AL DURATEI, REGĂSIT LA ISLAZ

Am trecut Oltul dispre soare-răsare spre asfințit, pe un pod de pontoane, și am ajuns în Islaz, un sat românesc sub cerurile căruia s-a scris cîndva o pagină de istorie. Și de aici încep toate, chiar dacă va mai fi fost și ceva înainte. Adică abia de aici se poate alege din lucruri un înțeles oarecare sau mai mult decît oarecare. Pentru că și aici, ca în atitea și atitea sate vechi românești, oamenii au dăruit istoriei mai mult decît a fost în măsură istoria să le reîntoarce. Chiar dacă se poate spune, cu destulă seninătate, că nu țărani au conceput Proclamația de la Islaz, noi sintem datorți totuși să ne întrebăm ce valoare ar fi avut proclamația pașoptiștilor dacă nu ar fi fost rostită chiar în inima cercului de mii de inimi clocotitoare ale țărănilor din Islaz și împrejurimi, cu mai mult decît cinci sferturi de secol în urmă. Astfel, Islazul a dăruit țării prima ei constituție; țara care a fost a răspălit prea puțin acest gest de generozitate supremă. Fiind un gest de generozitate supremă curajul să te legi, ca țaran, de un ideal înțeles mai mult cu sufletul decît cu mintea. Fiind o aventură încă netraversată de niște simpli țărani, legămintul cu un ideal despre care atunci încă nu știau încotro i-ar putea duce.

Bogăție, putere, durată, în înfățișările lor aparente, ce se pot pipăi și pricepe cu simțuri de rînd, s-au adunat toate între zidurile orașelor înfiripate din loc în loc și crescînd lent în largul Cîmpiei Române. Dar aici, la Islaz, bogăția a avut întotdeauna altă culoare decît aceea a aurului, poate culoarea pămîntului. Aici, puterea a avut întotdeauna altă scripă decît acela al lamei de sabie sau al glonțului țîșnit din feva unei carabine, poate scripă pîcăturilor de sudoare prelingîndu-se pe urma adîncă a plugului. Aici, durată a avut întotdeauna altă măsură decît aceea a timpului în care un om, un arbore sau o zidire ajung în neființă. De fapt, durată, așa cum o trăiesc țărani din satul Islaz, nici măcar nu se leagă într-un fel sau altul cu neființa. Și credința aceasta a lor dăinuie aici și acum, cînd țara nu mai este țara care a fost.

Aparent, ei cred că trecerea în neființă, de cele mai multe ori, ține de ghinionul individual al omului. Cutare care s-a dus este unul care n-a avut noroc. Și cu toate că noi știm prea bine că durată unei țări de oameni se împlinește și prin sacrificiu deliberat, nu vedem nici o împlietate în a le respecta credința aparentă. Cu atît mai mult cu cît cei din Islaz, în mai puțin de un veac, au purtat pe umerii lor, laolaltă cu țara, trei războaie. Primul, pentru ei, a început la 4 mai 1877, cînd unul din basimentele militare ale Turciei urcă Dunărea dinspre Nicopole și deschide focul asupra Islazului. Și i-a cuprins pe oameni, atunci, o mare și cumplită minie. Foarte

MIHAI PELIN ■

Finala Festivalului artei și creației studentești

Vîrsta generoaselor anticipații

Pentru cercetătorul literaturii, al evoluției creației ultimelor două decenii nu va fi greu de observat că o bună parte dintre autorii acestora au făcut primii pași în presa studentească sau și-au verificat vocația întotdeauna în pasionantele confruntări din cenacurile studentești. Într-un anume fel, starea de spirit și o parte dintre trăsăturile distinctive ale literaturii contemporane s-au conturat și se conturează, urmînd a fi mai tirziu pregnant puse în valoare, în mediul cultural al studențimii.

Ne vom aminti acum — ca să dăm doar cîteva exemple — că destinul noii poezii își ivea la orizont noul chip prin originalitatea și inventivitatea, prin prospețimea și curajul inovării, nu doar formale, a unor tineri, pe atunci, poeți: Nichita Stănescu, Cezar Baltag sau, mai tirziu, Ioan Alexandru, Adrian Păunescu, Gheorghe Pituț; ori în proză: Nicolae Velea, Dumitru Radu Popescu, Fănuș Neagu, Nicolae Breban sau, mai tirziu, Sorin Titel, Augustin Buzura, Eugen Uricaru. Sint, acestea, doar cîteva nume din numeroasele care, afirmîndu-se la începuturile lor literare, în primul rînd în viața culturală universitară, conferă azi personalitate literaturii noastre contemporane.

Iată de ce este mai mult decît legitimată și necesară organizarea Festivalului artei și creației studentești, festival care și-a consumat, nu demult, prin finala de la Suceava, cea de-a XIV-a ediție. Că la fiecare ediție, s-au acordat distincții pentru creație literară, pentru publicistică și presă studentească. Printre numele de minie ale publicisticii și literaturii noastre este mai mult decît posibil să fie așezate și cîteva din promisiunile legiferate de juriul acestei ediții în a cărei componență s-au aflat poeți, prozatori, critici și istorici literari de recunoscut prestigiu.

Înainte de a propune atenției cîteva din aceste nume, aș remarca faptul că, așa cum s-a înfățișat la această ediție a festivalului, presa studentească a dovedit o lăudabilă maturizare, atît în ceea ce privește structurarea paginilor sale, cit și în privința mijloacelor de expresie, în această din urmă direcție mai fiind, desigur, necesare multiple perfecționări. Important este însă faptul că, prin coloanele lor, numeroasele publicații studentești constituie un veritabil laborator de creație publicistică, de ucenicie gazetărească și, totodată, de edificare în mediile studentești, împreună cu alte modalități specifice, a unei conștiințe civice, a unor răspunderi moral-cetățenești situate mereu sub semnul angajării patriotice a generațiilor tinere în noul timp al țării.

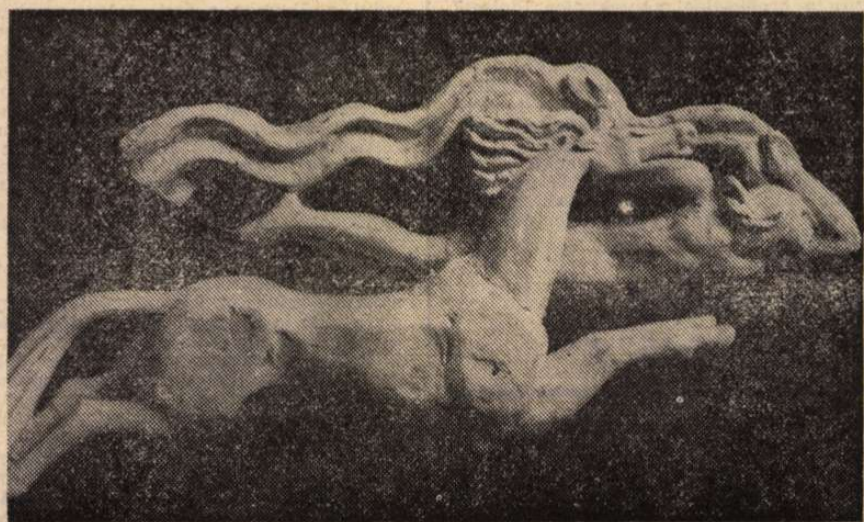
Evident, un spațiu însemnat al pagini-

lor presei studentești este destinat creației literare. Cercetînd paginile de literatură din revistele studentești, precum și creațiile prezentate la această finală a Festivalului artei și creației studentești sîntem îndreptățiți să găsim o deplină justificare generozității cu care sînt puse la dispoziția studenților spații pentru poezie, proză și critică literară.

Din creația studentească, așa cum s-a ilustrat ea și prin lucrările selectate pentru această ediție, se împlinește portretul unei vîrste pline de elan dar dublată de luciditate, ca semn al inteligenței și unei temeinice pregătiri culturale, al unei vîrste de creație care, fără a surprinde prin individualități pregnante, propune o stare de spirit, o atitudine culturală capabile să aducă în timp o notă proprie la configurarea literaturii de minie. În grade diferite: Ion Mureșan, Adrian Sehelbe, Nicolae Băciut, Dănuț Goanță, Mihaela Doina Sava, Bogdan Ghiu și, desigur, și alți autori, anunță posibile personalități lirice, după cum Lucian Petrescu, Aurel Buzincu sau Gheorghe Truță au toate datele, dacă își vor privi cu gravitate vocația, să rețină atenția ca autori de proză. Revelația acestei ediții imi pare însă a fi fost, așa cum eu îndreptățesc s-a apreciat de către juriu, lucrările de critică literară semnate de Ion Bogdan Lefter, Doru Mareș sau Mircea Bențea.

Firește, distincțiile acordate nu vor și nu pot fi mai mult decît cîteva repere pentru viitoare destine literare și publicistice. Climatul de exigență în care urmează a se desfășura vocația celor numiți sau nenumiți în rîndurile de față, gravitatea cu care aceștia vor privi actul creației și necesara sa rezonanță în conștiințele țării, puterea de muncă, respectul organic față de valorile culturii naționale și universale, respect ce nu poate fi conceput decît printr-o cuprinzătoare și profundă cunoaștere a acestor valori, vor fi hotărîtoare. Avem însă temeiul să privim cu încredere evoluția unora dintre ei, evidențiată în finala acestei noi ediții a tradiționalului și generosului festival, finală desfășurată într-un climat cu adevărat studentesc, de colegialitate și prețuire reciprocă, a cărui reușită s-a datorat deopotrivă organizatorilor, Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România, gazdelor, atît de ospitaliere, din Suceava, responsabilității și obiectivității cu care a lucrat juriul acestei ediții, participării pasionate și corecte a tuturor celor peste două sute de studenți prezenți la actul final al competiției artei și creației studentești.

NICOLAE DRAGOȘ

ION IRIMESCU — Visul

Întoarcere în trupuri

Se-ntore în trupuri oamenii de rînd
Aproape vii și aș putea să-i sperii
Rupind sonor sigiliile serii
La marginea de nord a unui gînd.

Prin pietre părăsite de fîntini
Vinez închis cu alte simulacre
În culele văzduhului ca-n racle
Lunare cratere de ochi păgîni.

Și mari ogive zarea o deschid,
Orașul cade-n trepte și uitare,
Înconjurat de focuri fiecare,
Se-ntore în trupuri oamenii din vid.

CORTEZ CONSTANTINESCU
Ploiești

Baie la Capul Horn sau despre intrarea în roman

Nu mai închipirea tulbură adevărul
acestei inserări. (S-ar spune
că, afară, lumina roșatică nu
e decît o hemoragie internă a peisajului
dar e mai importantă, pentru tine, acum
lumina lăuntrică, a spaimii, ea îți
potrivește închipirea)
Alături e un fel de întîmplare absurdă
în care o verișoară îi povestește fratelui
meu Naratorului,
ca și cum ar dicta, despre dorințele ei de
a face o baie la Capul Horn și intră
pe nesimțite într-un roman ca într-o

altă încăpere care nu-ți este străină.
(Gîndești : ce legătură au toate acestea
cu tine, cu spaima ta de acum, ar fi destul
dacă

ți-ai întoarce fața să rămi singur
dar ai face-o tot în această întîmplare)
De-acum inserarea este o oglindă
în care verișoara își potrivește părul
și intră pe nesimțite într-o altă încăpere
în care dă din nou peste tine.

IOAN MORAR
Timișoara

Arca I

Lin să lunec, mai departe de mine,
de vîrsta ce mi-o închipui ca pe un tîrm
prădat
în ochiul tău că trec ca-n tremurată apă
în care noaptea-ntregă luceferi s-au
surpat.

Se face iarăși seară din umbra mea căzută
cum mantia pe lespezi a unui prînz ucis,
o limbă de zăpadă, o limbă de cucută-i
lumina cit de-afară pe glezne am adus.

Cu moartea înceată în gestul cu care
amii inserarea prelînsă pe clape,
mereu în balans, cum lunecă singele,
în paseri de-agavă m-afund între ape.

LIANA COMBEI
Craiova

Buletinul de identitate al buletinului de știri

nu mă-ntrebați de sănătate, nu sunt bolnav
dar am apucături de moașă și-un zîmbet de zugrav

armata a treia de fluturi m-a luat prizonier
vroiau să-mi dea aur, iar eu să le distilez din singele-mi fier

s-a stăfîdit lumina, copiii scutură chei
reuter anunță cutremur de aer, upi alegeri
trucate-n tranșei

flacăra lungă păzește pădurea, chelneri ne poartă de grije
iar eu și iubita ne ungem dimineața piinea cu schije

prietenii mei poeții scot flăcări din gît —
— inocenții caută chibrituri pentru astăzi atît.

DAN GOANȚĂ
București

Iarnă

Uite, au înflorit ciresii zăpezilor,
Vezi ?
Parcă simți hirjoneala iezilor...
Ce albastru e totul în jur, ca o apă
Orizontul e alb și e sur
Și departe, spre ochii de-azur
Micii stelelor botu-și adapă.
Citeodată și-astupă privirea
Sărutarea-i de blindă mireasă —
— Ce spunea, că mă iubești și-acum ?
Lasă...

CARMEN BUHAS
Craiova

Pastorală

Moto : „Din nou Sisif mai ridică o
piatră”.

Nu știu dacă ai auzit vreodată prietene
cum merg peste dealurile noastre
turmele de oi în sunet de apă curgătoare,

sau cum aceste ființe minunate
numite oameni se iubesc asemeni florilor
într-un sunet tăcut, născător de bucurii.

Nu știu, prietene, dacă ai auzit vreodată
cum se ridică din nou bunătatea
și suferința strămoșilor amestecate asemeni
parfumurilor,

sau cum oamenii, neîntorcînd spatele
întind mina apropierei lor
prins fără voie în capelele vîntului
turbat.

Nu știu dacă ai auzit prietene vreodată
pastorală simfonie a firii umane.

CORNELIA MIRON
Pitești

Mai sint unii de treabă

Recunosc, mai sint și
crocodili de treabă,
nu pirăse,
nu umblă cu lacrimi false
de la unul la altul,
nu-și pun dinți de carton
să păcălească copiii
și nu-și iau niciodată în serios
condiția de crocodil.
Necazul e că nu putem recunoaște
crocodili de treabă
de cei obișnuiți.
Fie pentru că s-au înțeles
să răspundă toți la același nume,
fie pentru că îi strigăm noi
în același fel.

CARMEN FIRAN
Craiova

Ceasul meu

Acesta e ceasul meu
Îți simt pe frunte limbile reci
Și deodată aerul
Se face lumină
Acum văd limpede
Distanța dintre mine și noapte
Ca pe o sfoară verde
Întinsă între două amurguri
Mai văd și cerul
Pe care încă nu serie nimic
Mai văd și ochiul unui fluture
Cu aripi tirzii
Acesta e ceasul meu
Și totuși
Cineva îl poartă-n piept
Ca pe o inimă.

CORINA RUJAN
Timișoara

Jocurile livide de primăvară

scimecurii se joacă cu iepuri prin săli
transpirate

fețele lor grimate, aerul de bătrîni mimi
de fatidice marionete
măștile lor crîncene și lunare
jocuri eliptice moi hibernale
cu iepuri de o docilitate stupefiantă
și salturile lor se aburesc pe sticlă
bufnesc și scîrțîie prin nămeții de tale
norșori de pulbere le ies pe buze în loc
de dojeni
nu trîntiți ușa sunetele prea puternice le
însingerează urechile

mișcărilor lor sint minime umile politicoase
ca să nu stîrneasă
echilibrul delicat al pereților de sare în
avalanșe

eu degetele lor de sîrmă scimecurii
caută iepurii prin aerul asudat
bijbiie printre mormanele de vată de
sticlă
printre cioburile de meteoriți ce se
învîrtesc sfîrșind prin bazine

compătimiți de mesteceni de antrenorii
ingerilor
ochi roșii îi urmăresc dintr-o tăcere
pufoasă

din cînd în cînd
cite un iepure se joacă prea tare
și moare
iute îl răpese pompierii cu adinci
aspiratoare.

ADRIAN SEHELBE
Baia-Mare

Premiile

JURIUL finalei Festivalului artei și creației studentești, format din Nicolae Dragoș, președinte, Carmen Arbunescu, Ana Barbu, Constanța Buzea, Livius Ciocirile, Constantin Cosman, Ion Cristoiu, Florian Dudu, Constantin Dumitru, Socz Geza, Constantin Horbovanu, Vasile Igna, Negoită Irimie, Mircea Ivănescu, Vasile Macoviciuc, Teohar Mihadaș, Florin Mugur, George Muntean, Constantin Pricop, Daniel Tei, Laurențiu Ulici și Constantin Zărnescu, membri, a acordat următoarele premii :

POEZIE : Premiul I : Ion Mureșan — Cluj-Napoca ; Alejandro Lopez — (Columbia) Cluj-Napoca ; Adrian Sehelbe — Baia Mare ; Premiul II : Nicolae Băciut — Cluj-Napoca ; Dănuț Goanță — București ; Ioan Morar — Timișoara ; Premiul III : Delia Strău — București ; Bogdan Ghiu — București ; Andrei Ileni — Sibiu ; Kurt Schneider — Cluj-Napoca ; Andros Visky — Timișoara.

PROZĂ SCURTĂ : Premiul I : Lucian Petrescu — București ; Daniel Vighi — Timișoara ; Premiul II : Aurel Buzincu — Suceava ; Gheorghe Truță — Craiova ; Premiul III : Cristina Felea — Cluj-Napoca.

ESEU : Premiul I : Marius Lazăr — Cluj-Napoca ; Premiul II : Dorin Andeci — Sibiu ; Premiul III : Florin Lupescu — București.

CRITICĂ LITERARĂ : Premiul I : Ion Bogdan Lefter — București ; Premiul II : Doru Mareș — București ; Premiul III : Mircea Bențea — Cluj-Napoca.

TEATRU : Premiul I : nu s-a acordat. Premiul II : Octavian Dobrișan — Craiova ; Premiul III : Constantin Măreșcu — Timișoara ; Carmen Firan — Craiova.

ROMAN : Premiile I și II nu s-au acordat. Premiul III : Marie Jane Jutea — Timișoara.

CULEGERI DE FOLCLOR : Premiul I : Cercul de folclor al Centrului universitar Suceava ; Premiul II : Cercul de folclor al Facultății de filologie din Iași ; Premiul III : nu s-a acordat.

La publicistică s-au acordat premii pentru PRESĂ STUDENȚEASCĂ : Premiul I : revista Forum studentesc — Timișoara ; Premiul II : revista Opinia studentească — Iași ; Premiul III : revista Ing — Politehnica București.

PROPAGANDĂ VIZUALĂ, creații publicistice individuale : Premiul I : Dorin Serghei ; Premiul II : Cezar Stratoni ; Premiul III : Elena Maria Șerban și Laura Grünberg ; SUPLEMENTE ALE REVISTELOR : Premiul I : „Ștevia” — București ; Premiul II : „Rebus” — Craiova ; Premiul III — „Paradis” — Timișoara.

PROPAGANDĂ AUDIO și PREMIUL SPECIAL AL REVISTEI „VIAȚA STUDENȚEASCĂ” și „AMFITEATRU” pentru revista Echinox — Cluj-Napoca.

4

cercetări
prioritare

Există o „grosime” a oricărui lac. Dar de ordinul micronilor!

Industria electrotehnică românească, în permanentă dezvoltare și modernizare, utilizează pentru confecționarea generatoarelor, transformatoarelor și motoarelor electrice o tablă de oțel produsă în cadrul Combinatului siderurgic Tirgoviste dar care, pentru a avea proprietățile obligatorii funcționării unor asemenea agregate trebuie să fie tratată cu un lac solubil în apă. Acest lac era procurat din Anglia și Austria, în cantități de circa 500 de tone anual și, în imediată perspectivă, de 1 200 de tone.

Dacă facem un calcul foarte simplu, ne spune cercetătoarea științifică Adriana Dimitriu, unul dintre autorii noului produs românesc, celălalt fiind cercetătorul principal III Mihai Moțoiu, ajungem la concluzia că, numai pentru aceste „tole” de oțel se cheltuiau, anual, sume în jur de 15 mii de dolari S.U.A., fără a mai include în calcul uriașă instalație de „roluire”, lungă cam de 100 de metri, prin intermediul căreia se aplică lacul și care a reprezentat, de asemenea, o investiție importantă. Principala problemă de cercetare reieșea din faptul că stratul protector, grosimea peliculei, cum îi spunem noi, este foarte mică, de ordinul micronilor. Maximum 5—6. Intrucit „tolele” de oțel aliat, adică acele foițe care prin suprapunere alcătuiesc „miezul” oricărui motor electric, generator, transformator etc. capătă volume foarte mari ori, la fel de bine, și foarte mici, în funcție de destinația lor finală, se impune ca lacul să modifice cât mai puțin cu putință grosimea respectivelor „tole”, să aibă, cu alte cuvinte, un coeficient de impachetare cât mai redus, iar ca electroizolant să fie impecabil. Măsurătorile de rezistență, în acest domeniu, se fac după un principiu notat cu litera F, ceea ce înseamnă că funcționarea unui motor, spre a lua un singur exemplu, trebuie să fie asigurată la o temperatură de 155 de grade Celsius, pe o durată de 20 de mii de ore. Prin urmare, la niște parametri de o deosebită exigență și de o durată îndelungată.

Pentru punerea la punct a noului lac, colectivul de cercetare și-a început activitatea în anul 1980, la solicitarea C. S. Tirgoviste, această muncă reprezentând o premieră națională în specialitate. După o serie de prelungite încercări, pe baza unor rășini produse de Întreprinderea „Policolor”, ale căror proprietăți au trebuit să fie testate în amănunțime, comparate și selecționate, s-a depășit faza aplicării în laborator, trecându-se la cea industrială. În prezent, s-au produs 300 tone de lac solubil în apă, pe care muncitorii de la Tirgoviste îl și aplică, cu foarte bune rezultate, fără a fi fost nevoiți să apeleze la alte tehnologii decât cele obișnuite, deci fără investiții speciale. Rezultatul cercetării constituie subiect de brevet de invenție. Formele au fost înaintate forurilor în drept.

Consecințele schimbării unei verigi dintr-un proces chimic

Autoturismele nu mai respectă, de mult, conveniențele anilor trecuți, în ceea ce privește gama coloristică și nici pe cea a substanțelor, care se aplică pe caroserii. Deși, poate, pe neobservate, de la an la an, se înregistrează o dinamică foarte activă a acestor schimbări, care parcă vor să țină pasul cu noutățile tehnice ale motoarelor, combustibililor, performanțelor. În acest efort general, există un factor comun: calitatea. Și dacă recunoaștem realitatea în ansamblul ei, trebuie să o acceptăm și în fazele sale particulare. Una dintre acestea este reprezentată de culoare, privită nu exclusiv ca argument cromatic ci tehnico-industrial. Prin urmare, ca mod de gândire.

Vopsirea autoturismelor, ne spune șefa de laborator Mitica Popescu, a fost și a rămas o problemă de concepție, în primul rând, și de estetică, în final. Materia care colorează reprezintă o protecție a caroseriei, pe care oricine o doarește cit mai sigură, cit mai îndelungată, în timp. Așa se justifică și căutările

Cine folosește, curent sau întâmplător, o vopsea ori un lac nu poate bănuși că muncă și efort de gândire implică realizarea acestor produse, care fac parte integrantă din peisajul cotidian al fiecărei locuințe, întreprinderi și instituții ca și din cel al oricărui mediu, în care omul își desfășoară activitatea, fie acesta terestru, aerian sau acvatic. De rezolvarea complicatelor probleme ale obținerii unei vopsele, a unui lac sau a unor materiale protectoare se ocupă colectivul Centrului de cercetări pentru protecții anticorozive, lacuri și vopsele, unitate aparținând Institutului central de chimie ICECHIM, centru care a luat ființă în anul 1970 cu prilejul reorganizării activității Ministerului Industriei Chimice, efectuată sub îndrumarea directă a tovarășei acad. dr. ing. Elena Ceaușescu. Noul centru, o formulă nouă, originală, în ceea ce privește domeniul cercetării, s-a format prin centralizarea forțelor, până atunci disperate, ale unor laboratoare răspândite în teritoriu, la diferite întreprinderi.

Actualul centru răspunde necesităților de producție ale întreprinderilor de vopsele „Azur” din Timișoara, „Sinteza” din Oradea, „Apollo” din Galați, „Victoria” din Tirgoviste și „Policolor” din București, Întreprinderii de utilaj chimic din Făgăraș și I.P.A.U.S. București.

Deși foarte veche, activitatea destinată obținerii de vopsele nu s-a desprins total de aspectele ei meșteșugărești inițiale, din care cauză, în întreaga lume, se întreprind eforturi majore în scopul fundamentării, cit mai solide, a unei științe cu toate atribuțiile ei specifice și unanim recunoscute, tipice viciilor moderne, în care calitatea, economicitatea, productivitatea și varietatea sortimentelor impun o adevărată bătaie, ce începe cu procesul de gândire și originalitate. În condițiile țării noastre, ale economiei sale actuale, în fața cercetătorilor stă și sarcina găsirii de soluții, care să conducă la eliminarea importului de materii prime, prin înlocuirea lor cu alte produse ale industriei autohtone.

Prezentăm astăzi cititorilor revistei noastre patru recente noutăți realizate de cercetători ai Centrului de cercetări pentru protecții anticorozive, lacuri și vopsele datorită cărora se reduc simțitor importurile de materii prime.

În acest cuptor se fac determinările rezistenței la îmbătrânire a vopselei

noastre ca și cele ale specialiștilor de peste hotare. Să importăm rășini și emailuri, la etalonul tehnicii actuale, poate fi o soluție, dar una foarte scumpă. De aceea, urmărind să reducem efortul valutar al economiei noastre și, concomitent, să respectăm calitatea vopselelor, am întreprins studii de laborator, pornind de la faptul concret că aceasta se compune, în mare, din pigmentul care-i dă culoarea, din rășină, care formează pelicula și din solvenții menși să se evapore. Noi am încercat să operăm asupra celui de al doilea factor: rășina, cea care conferă luciu, elasticitate, durabilitate și care se importă. Soluția a condus la înlocuirea acidului izoftalic, care nu este încă produs de industria noastră chimică, cu tereftalat de metil, de care dispunem, urmărind să eliminăm complicațiile care survin în procesul tehnologic de fabricare a acestei rășini. Emailul finit, pe care l-am realizat, împreună cu colega mea Doina Ivăniță, cercetător științific, este mai ieftin cu circa două mii de lei pe tonă de produs. Industria noastră consumă cam cinci mii de tone anual din acest email. Cu excepția autobuzelor, toate celelalte mijloace de transport auto, ca și numeroase obiecte electrocasnice, tablouri de bord etc. confecționate din tablă uscată în cuptor apelează la vopseaua despre care vorbim.

Aflăm că cifra componentelor unui email de acest gen se ridică la 25, din care 10 sint rășini, fiecare din ele fiind, obligatoriu, cercetată, experimentată, testată, astfel încât produsul final să ducă la obținerea unui buchet unic de proprietăți necesitate de exploatarea obiectului pe care se aplică vopseaua. Cercetarea aceasta a durat trei ani de zile, însumând nu numai un volum mare de timp ci și de muncă. Cu începerea din acest an, noul email pentru autoturisme, se produce pe cale industrială. Cheia succesului a constatat într-o singură schimbare a unei verigi intermediare, dintr-un proces chimic simplu, dar complicat de descompus. Beneficiarii cereau ca procesele tehnologice existente să nu fie modificate, „tactul” producției să rămână același, deci uscarea să se realizeze în timp convenabil, condițiile de aplicare să fie și ele conforme cu dotarea existentă. Gama cromatică a noului produs se va întinde pe distanța a 15—20 de culori diferite.

Și această cercetare va fi înscrisă printre invențiile ce se cer a fi protejate prin lege.

Rotativa Harris poate fi pusă în funcțiune

La Combinatul poligrafic „Casa Scintei” — o veritabilă centrală a imprimărilor de tot felul, de la foaia de ziar la lucrarea de artă — s-a adus o mașină rotativă tip offset, foarte modernă și... pretențioasă, care necesită un anumit tip de hirtie și o anumită cernelă. Ambele condiții sint strict obligatorii.

Problema cernelii destinate unei mașini tipografice care folosește hirtie creată în bobină și care dezvoltă o viteză

de 30 de mii rotații pe oră, lată un subiect de cercetare pasionant.

Cea care ne vorbește, exprimând, desigur, și punctul de vedere al kolegei sale Sultana Beli, cercetător științific, este șefa laboratorului de cerneluri tipografice, tovarășa Florica Sima, cercetător principal III. Faptul că tiparul este cunoscut și practicat, sub diverse forme, de foarte multă vreme, nu înseamnă că și-a epuizat aria de necunoscute, de nevoi de adaptare, de surprize.

Pe de o parte vitezele noilor mașini, pe de alta calitatea „suporturilor” pe care se imprimă (hirtia sintetică fiind o realitate, încă scumpă, dar o realitate), fibrele de paie, cele de stuf, care înlocuiesc celuloza din lemn de altădată, reprezintă, fiecare în parte și toate împreună, căi de adaptare a cernelurilor tipografice. Rotativa „Harris” este destinată să imprime și pe hirtie de ziar, nu numai cretă, cărți școlare, reviste policrome, lucrări de beletristică etc. și pentru a răspunde tuturor solicitărilor are nevoie de cerneluri speciale din import. După o cercetare de aproape doi ani, am predat spre industrializare „Policolorului” primele cantități de cernelă, deocamdată neagră. Mașina a fost adusă în acest an, însă noi ne-am început activitatea din 1979, primele încercări efectuându-se în Elveția, pe același tip de rotativă, așa încât montarea ei la „Casa Scintei” găsește deja pregătita cernelă trebuitoare. În prezent, studiem și alte culori, în afara celei negre. În acest an, vom livra 40 de tone, peste un an, alte 60. Prima economie realizată este deci de 100 de tone, care nu se mai aduc din import, cantitatea fiind calculată pentru '81 și '82. Actuala compoziție a cernelii conține 85 la sută materii indigene. Pentru eliminarea restului de 15 procente ne continuăm studiile. Uleiul pe care l-am folosit ne-a fost pus la dispoziție de Institutul de cercetare a produselor petrochimice Ploiești, dar pentru a-l pune de acord cu pretențiile rotativei a trebuit să facem tot felul de încercări și comparații cu alte cerneluri străine, deoarece folosința uleiului, de care dispunem, era cu totul alta decât cea pe care aveam să i-o dăm noi, solicitând un anumit timp de distilare, un conținut precis de naftene, aromate și parafine, respectarea punctului de inflamabilitate etc. Evident, am întocmit formele legale de brevetare a rezultatelor obținute ca invenție.

Ce se ascunde sub cifra 5452?

Vă spunem de la început: este un parametru de identificare a acelei vopsele cu care se marchează străzile și șoselele orașelor noastre. Și acest produs era importat, în cantități anuale de peste 1 000 de tone. Cercetătoarea principală III Ortansa Brătulescu și cercetătorul științific Dumitru Neagu, ambii din colectivul de lacuri și vopsele cu uscare la aer și caldă, au realizat acest tip de vopsea.

Cu cit se dezvoltă circulația rutieră — ne spune tovarășa Ortansa Brătulescu — și oricine poate constata în ce ritm accelerat crește de la o zi la alta, cu atât mai necesare vor fi marcăjele care să delimiteze spațiile admise pietonilor ca și cele care-i îndrumă pe conducătorii auto. Prin urmare, vom consuma mereu mai multă vopsea de marcaje. Ea trebuie să aibă o mare rezistență în timp și calități antiderapante. Bioxidul de titan, care intră în proporție de 60 la sută în compoziția vopselei, a fost înlocuit cu materiale românești. În acest mod s-a redus cu 70 la sută efortul financiar în valută, fiecare tonă de produs fiind acum mai ieftină cu 350 de dolari și intenționăm să coborâm și mai mult aceste procente, menținând însă calitatea vopselei la nivelul produsului importat. Până în prezent am efectuat nu numai testările de laborator, dar, în colaborare cu Întreprinderea de marcaje a municipiului București, am verificat vopseaua pe „viu”, în anumite zone ale Capitalei. Înlocuirea titanului, despre care am amintit, s-a făcut prin alte produse ca sulfatul de bariu, barită, cretă, talc, cuarț, microzbest etc. De asemenea, s-a folosit, în locul clor-cauciucului, un polistiren de uz general fabricat la Borzești. În colaborare cu Întreprinderea „Policolor” trecem în acest an la fabricarea industrială a acestei vopsele.

SĂ-I AJUTĂM PE CEI CE VOR SĂ FACĂ!

Pe scurt, problema se pune cam așa: întreprinderea la care ne vom referi este una dintre cele mai rentabile și totodată cu rol important în economia românească; în același timp, cițiva tineri ingineri îndrăznesc să se gindească la ziua de mâine, punând în aplicare o metodă care poate aduce economii în valoare de milioane de lei anual. Și totuși lucrurile se mișcă deocamdată încet, inerția fiind greu de urnit de dinamismul gândirii tehnice noi.

Întreprinderea metalurgică „Neferal” specializată în valorificarea deșeurilor neferoase, înregistrează realizări valorice de peste 2,5 miliarde anual, dînd țării aproape 30 000 de tone de cupru și alte zeci de mii de tone de aliaje de aluminiu, plumb și zinc, în același interval. Problema la care ne vom referi a apărut în recent înființata secție de carburi metalice, o secție tinăra și prin vîrsta oamenilor, al căror șef avea, în 1978, 27 de ani, media de vîrstă a celorlalți nedepășind, tot la înființare, 20 de ani! Scopul activității de aici: realizarea de amestecuri din carburi metalice, care, prin presare și sinterizare, se transformă în plăcuțe așchietoare dure, necesare strunjirii. Aceste carburi metalice au în componența lor wolframul ca element de bază, metal rar asigurînd duritatea plăcuțelor așchietoare. „În general, ne spunea inginerul Ion Avram, șeful atelierului de amestecuri al secției amintite, domeniul pulberilor, ca ramură nouă a metalurgiei, este de mare viitor. Aceste pulberi metalice conferă produselor obținute caracteristici net superioare celor realizate din metal toptit. Aici, la „Neferal”, noi am preluat o licență mai veche, care cuprinde tehnologia necesară reducerii trioxidului de wolfram, obținerii bioxidului și apoi a carburii de wolfram. Am reușit unele îmbunătățiri ale procesului obișnuit, între care eliminarea operației de redozare a șarjelor (brevet de invenție care aduce o economie de circa 30 la sută în consumul de energie), dar numai asta nu ne-a mulțumit. Trioxidul de wolfram îl aducem din import, iar el a ajuns la circa 23 000 de dolari pe tonă. Mai exact, dacă vreți o comparație, pe piața internațională un gram de wolfram costă tot atît cît un kilogram de grîu! Ne-am gîndit deci să încercăm să înlocuim, într-o proporție însemnată, wolframul cu titanul, obținînd noi tipuri de amestecuri. Am brevetat procedeul la O.S.I.M., dar în paralel am mers și la cițiva beneficiari, rugîndu-i să folosească noile plăcuțe în producție. Nu am renunțat la cercetarea de laborator, dar ne-am gîndit că nici un test nu poate fi mai serios decît cel al strunjirii propriu-zise, la locul de producție chiar. Rezultatele de pînă acum sint destul de bune.”

Este puțin spus. Testul de durabilitate, efectuat într-un laborator al Politehnicii bucureștene, sub supravegherea profesorului A. Drimer, a fost trecut cu deplin succes, chiar dacă noile plăcuțe românești au fost comparate, în aceleași condiții de lucru, cu unele dintre cele mai bune plăcuțe așchietoare din import. Cei din producție au fost de-a dreptul entuziasmați, atît specialiștii de la întreprinderea bucureșteană, „23 August”, cit și cei de la „Tractorul”-Brașov dorînd o „exclusivitate” la livrarea plăcuțelor amintite. Mai mult decît atît, brașovenii și-au luat angajamentul să echipeze o întreagă linie tehnologică cu astfel de plăcuțe, care ar urma să lucreze o lună de zile fără cea mai mică modificare. Să vedem însă ce avantaje aduce procedeul tinerilor specialiști de la „Neferal”. Mai întîi o uriașă economie, o scutire a efortului valutar al țării ce s-ar cifra la milioane de dolari anual! În fapt, noul procedeu românesc de obținere a carburii complexe de titan și wolfram este de cel puțin 8—10 ori mai ieftin decît cel original, după licența de proveniență străină. Acest lucru, raportat la cantitatea de peste 500 tone de carburi metalice, ce se consumă la ora actuală în țară, reprezintă, cu adevărat, ceva deosebit. Trebuie să reținem că și bioxidul de titan, noua materie primă necesară, vine deocamdată din import, dar în condiții mult mai avantajoase, în deizve convertibile și la prețuri mult mai mici. Noile plăcuțe sint mai ușoare, practic din aceeași cantitate de pulbere metalică obținîndu-se două, două plăcuțe și un șfert, pe bază de titan, față de numai una pe bază de wolfram. Valoarea de întreținut are însă, cum subliniam, rămîne aceeași.

Pînă aici deci toate bune — invenția tinerilor ingineri Ion Avram, Lucica Cișea, Cristian Gheboș și Mircea Rudnic, pe care maestrul Dumitru Anghel, secretarul comitetului de partid din întreprindere, i-a susținut cu o consecvență și o dăruire ce-i sint proprii, bucurîndu-se de aprecieri aproape unanime. Dincolo de toate acestea există însă și un pericol, pe care maestrul Dumitru Anghel, om energetic și curajos în exprimare, l-a intuit primul. El spune: „Tinerii aceștia sint în stare să facă minuni, numai să fie lăsați să le facă! Ei cîștesc mult, mereu sint cu nasul prin cărți, au o specializare cum n-au avut alții, vor neapărat să facă ceva. Dar mai avem încă mulți oameni pe care eu îi numesc amorțiți, care nu pot sau nu vor să vadă decît sarcinile și planul curent. La noua secție cuptorilor nu mai e încărcat cu tone, ci cu kilogramul de materie primă, procesul tehnologic conținînd mai multă gîndire tehnică, deci calitate, nu doar cantitate! Și mai e ceva — avem nevoie de citeva dotări, minime, dar extrem de necesare, pentru ca lucrurile să meargă într-adevăr ca pe roate. Sint sigur că toate aceste amănunte se vor rezolva, dar deocamdată inerția e mare, ne mișcăm prea încet!”

EMANUEL VALERIU ■

DUMITRU GRAUR ■

Doctorul Caba și funcția energetică a organismului

Ce și cât știm noi despre noi înșine?

O cameră în care dacă faci 3 pași te lovești de un zid și multe cărți. Cite încap și diverse, poezie și medicină, parcă așezate cu furca. Printre ele, pășind cu grijă și zăbovind din când în când în fața unei mașini de scris „Optima”, un bărbat solid, indus, ascuns sub o barbă stufoasă, doctorul Teodor Caba.

— Tovarășe doctor, gândind că ai publicat, în '79, cea dintâi și singura carte de homeopatie tipărită la noi, îi zicea „Elemente de practică homeopatică”. V-am invitat, să fie citeva luni, la o masă rotundă organizată de „Flacăra” pe tema respectivă. N-ai venit. De ce? N-a venit, acceptă, dar nu pare să aibă la îndemână răspunsul. Crede că, fiind drum lung de la Călan la București, i-a fost greu. Atât. Apoi reia, plimbând o ascuțitoare dintr-o mână în cealaltă. Mai tirziu, doctorul Teleianu l-a invitat să țină o prelegere în fața cursanților în homeopatie, la Centrul de perfecționare. A promis și a greșit, căci iarăși n-a ajuns. Despre cursul acela a avut și are, în general, o părere bună. A fost util, zice, dar cu limite.

— Ce limite?

N-a prezentat ca lumea importanța homeopatiei și parcă, mai grav, și-a propus o justificare. Ce să justifice?! Se miră, totul e limpede, totul e demonstrat. În unele împrejurări, anumite substanțe capătă proprietăți noi, greu de sesizat cu mijloacele actuale. Un fel de electricitate, prin comparație. Elvețianul Voegeli, homeopat de elită, făcea această apropiere zicând că, deși invizibilă, electricitatea poate mișca un tren. După mine, îl auzim, homeopatia nu poate fi separată de energia biologică a fiecărui organism. Experiența cu cele două semințe de plop e, din acest punct de vedere, semnificativă. Exprimă, dacă vreți, esența.

— La ce experiență vă referiți?

Răspunde pe dată. Se iau două semințe de plop, tot Voegeli a început, și una din ele e pusă, citeva minute, în apă încălzită la 80 de grade. După ce ea se usucă, cele două semințe par identice și nici un biolog, nici un chimist nu va izbuti să le diferențieze, chiar privindu-le la microscop. Și totuși, bătate în pământ, semințele vor reacționa diferit. Din prima va ieși un plop. Din a doua, cea fiartă, nu va ieși nimic, ca o dovadă că între ele s-a produs o deosebire esențială, care nu ține nici de materie, nici de organizarea țesutului. Cu alte cuvinte, sămînța fiartă a pierdut energia vitală. A scris despre asta, pe larg, în „Funcția energetică a or-

ganismului”, ultima sa carte, tipărită în '80. Fiecare celulă, repetă, posedă propriul ei potențial biologic, vitalitatea ei specifică. Într-un organism sănătos, aceste potențiale formează un tot unitar, pe baza căruia organismul rezistă la orice agresiune.

— Să înțelegem că deținem, fiecare din noi, o energie?

Sigur, sigur, zice. Numai că azi, cu mijloacele pe care le avem, încă n-o putem detecta. Iată, aduce un argument, Valeriu Popa, despre care „Flacăra” a scris. Îl știam și, recent, am stat cu el o noapte întreagă la Botoșani, unde s-a ținut un congres de acupunctură. Popa e ceea ce se cheamă un P.A.D.!

— Un P.A.D.?

Exact, un P.A.D., adică o persoană cu aptitudini deosebite, termenul acesta fiind acceptat de știința mondială. Popa, continuă doctorul Caba, acționează la nivel energetic și, pe această bază, poate pune diagnostic și, mai mult decât atât, poate întui evoluția unei maladii. Credeți că e puțin lucru? Normal ar fi, e o părere, ca Popa să fie integrat într-un institut de cercetări, studiat și pus să lucreze.

— Tovarășe doctor, s-ar putea să aveți dreptate. Care e însă legătura între această energie și homeopatie?

Lasă o ascuțitoare și ia o alta. Să tot fie, încercăm să numărăm, 150 de ascuțitori rînduite pe tăblia canapelei, ne surprinde privirea și zîmbeste. Îmi plac ascuțitorile, fac colecție. Omul, reia, cînd e bolnav, e bolnav în totalitate, e optica homeopatiei. Orice leziune de țesut e rezultatul unei tulburări mai ample. Ca atare, homeopatia se revendică, privită corect, ca o terapie cauzală, a omului luat în ansamblu. Ea nu se adresează unui organ, ci caută să restabilească întregul echilibru, în cazul bolii deranjate. De aceea se și zice, pe bună dreptate, că homeopatia nu se referă la o boală, ci la un bolnav. Fiecare bolnav constituie, homeopatic vorbind, o problemă aparte. Și-ar mai fi ceva. Homeopatia, ca și acupunctura, dealtfel, consideră omul bolnav din faza primelor simptome, cînd leziunile anatomice nu sînt, de regulă, constituite. De fapt, faza aceasta e și cea mai importantă, analizele nu dovedesc nimic, dar procesul de alterare s-a declanșat și în acest moment ar trebui intervenit pentru întreruperea circuitelor vicioase.

— Și nu se intervine, da?

Evită un răspuns ferm, o confruntare. Homeopatia da, alopatia nu, îl auzim, deși e o greșală să le pui în opoziție. În prima etapă, zisă și funcțională, cînd se produce dereglarea energetică, neavînd dovezi ferme, oferite de analize, de radiografii etc., medicul alopat prescrie cel mai adesea un calmant și-l taxează pe bolnav drept nevrotic. Sau, în unele cazuri un medicament sofisticat, obligatoriu străin?! Lumea e, azi, o spun fără rezerve, tot mai stăpînită de medicamente. Agresiunea chimică e în floare și homeopatia tocmai asta face, dovedește că bolnavii se pot trata și altfel. Bolile iatrogene, provocate de medicamente, sînt în creștere și un medic englez, întrebă ce atitudine adoptă cînd aude că s-a inventat un medicament nou, afirmă că aleargă la pacienții lui ca nu cumva să-l încerce?! În plus, la noi, e moda medicamentelor străine deși ele nu sînt, în majoritatea zdrobitoare a situațiilor, mai eficiente decît cele produse în țară. Eu, de pildă, prefer celebrului „Bayer” aspirina românească și cînd procedez așa am, vă rog să credeți, motive întemeiate.

Caută o hirtie, dar n-o găsește. Posedă o abundență cazuistică pe tranchilizante, 250 de cazuri, poate mai multe. Terapia psihotropă susține, duce adesea la agravarea maladiilor, la ateroscleroză cerebrală, la sindroame de involuție, la senilitate chiar. Diazepamul, Toreanul, Rudotelul, Clordelazina, celelalte, fac ravagii mai ales în rîndul intelectualilor, căci omul simplu, dacă simte că un leac îi face rău, îl aruncă.

— Homeopatia, așadar, intervine din primul moment?

Firește, credea că am priceput. Așa stînd lucrurile, opinează, medicina de policlinică ar trebui să primeze. Acum, din păcate, situația e alta. Predomină cea de spital, iar studenții învață tocmai bolile instalate, cardiopatia, hipertensiunea etc. în care medicina are posibilitatea de a interveni mai puțin. E necesar, consideră, o schimbare de optică, legată de atenția ce trebuie acordată funcției energetice a organismului. Energia, zice, e cea dintîi lege a termodinamicii, nu poate fi nicî creată, nici distrusă, ci numai trecută dintr-o formă în alta. Prigogine a luat, cu asta, Premiul Nobel, aplicînd legile termodinamicii în biologie.

— Tovarășe doctor, ce-ar fi să discutăm și despre unele lucruri mai concrete. Despre destinul de azi al homeopatiei noastre. S-au făcut, în decursul mesei rotunde la care ne referem, cîteva propuneri la obiect, le-ați parcurs, ce părere aveți?

Are o părere bună. E necesar, cît mai urgent, un laborator de preparare a remediilor. Unul sau chiar mai multe. Soții Racz de la Tirgu Mureș ar putea ajuta mult, ei fiind mari specialiști în plante medicinale. Iată, zice, am o pacientă care suferă de pielonefrită colibacilară și se tratează homeopatic de cîteva ani, cu rezultate deosebite. Ia remediile mai mult din străinătate, are această posibilitate. Ele o costă cîteva lei și drumul cîteva mii?! Personal, colaborează de mulți ani cu farmacistul Horia Bucur din Sebeș, om minunat, numai că nu prea are timp de homeopatie și e păcat. S-a apucat, ride, să facă filme pentru televiziune și asta i se pare o mare pierdere. Da, gîndește cu voce tare, un laborator e imediat necesar. Crede că, la masa rotundă, invitații au pus, în general, problemele cele mai fierbinți, dar au și sărit, în cîteva rînduri, calul. Cum adică, se miră, să ai aprobare de la minister ca să practici homeopatia?! Îți poate cineva da o diplomă ca să faci oamenii sănătoși?! El, Teodor Caba, se ocupă de acupunctură de 25 de ani, i s-au pus destule piedici, dar adevărul pînă la urmă a triumfat.

— Altfel, tovarășe doctor?

Își împarte viața între bolnavi, are la Policlinica din Călan și două sute pe zi, și cărți. Citește mult și de toate. „Scrisorile imaginare” ale lui Paler sînt oprite la pagina 92. „L'Homeopathie pratique” a lui Binet la 158. „Fiziologia plantelor” de Nedelcu e închisă și plină de notări făcute pe margine. Văzîndu-ne răsfoind-o, devine brusc serios și zice că lumea vie are puncte comune și trebuie să ne întoarcem la plante. Cu cît mai repede, avertizează, cu atît mai bine.

■ OVIDIU IOANIȚOIA ■

Un robot s-a „angajat” la Întreprinderea de piese auto Sibiu

La Institutul de învățămînt superior din Sibiu, un colectiv interdisciplinar din cadrul Facultății de mecanică a pus la punct un robot care s-a și „angajat” la Întreprinderea de piese auto. O premieră națională pentru genul de activitate pe care o prestează robotul: alimentarea și transferul automat al foilor de arc la operațiile de încălzire și ștanțare. Dealtmînter, aceasta este și denumirea tehnică exactă a robotului: sistem flexibil de transfer al foilor de arc.

— De ce a fost aleasă tocmai Întreprinderea de piese auto? — l-am întrebat pe conferențiarul doctor inginer Valeriu Deac, decanul Facultății de mecanică și membru al colectivului care a creat sistemul, colectiv coordonat de conferențiarul doctor inginer Liviu Mășălar și din care mai fac parte șefii de lucrări ingineri Moise Țurturea, Iancu Voica, Petre Roșca și alții.

— Fiindcă la această întreprindere, producția are un caracter de serie mare, deci utilizarea sistemelor de roboți apare, în perspectivă, ca fiind cea mai promițătoare și justificată. În plus, în sectorul respectiv se muncește în condiții fizice dificile, altfel nu se poate! Sînt temperaturi înalte, foile de metal se încălzesc la 900—1100 grade, muncitorii stau permanent în fața cuptorului, este necesară manipularea unor greutăți de 20—30 kg de material incandescent care, în ciuda precauțiilor ce se iau, poate provoca accidente etc. Așadar, ne-am pus problema să înlocuim omul cu roboți. Ei vor alimenta automat cuptorul, vor prelua, la ieșirea din cuptor, lamele de arc încălzite și le vor așeza la presă, le vor evacua ordonat în container. De subliniat că sistemul nostru este conceput modular, astfel încît diferitele subsansambluri din componența sa să poată sluji în viitor și pentru alte sisteme de roboți.

— În ce stadiu se află lucrarea și ce grad de nouitate conține?

— Colectivul nostru, încă înainte de a se apuca de treabă, a întocmit un studiu în care sînt trecute în revistă practic toate realizările similare de la noi și de peste hotare în domeniul respectiv și putem afirma că soluțiile noastre au un grad de originalitate deloc neglijabil. Desigur, principiile sînt cunoscute, nu noi le-am inventat, totul e să le adaptezi la un anu-

mit gen de muncă: în cazul nostru, la deservirea cuptorului. În prezent, s-a executat prototipul robotului și este în curs de montare pentru probe de anduranță în ceea ce privește transferul „robotizat” al foilor de arc la presă. Rezultatele sînt excelente după cîteva sute de ore de funcționare de mers în gol. Ceea ce am dorit mai presus de toate — și credem că ne găsim pe calea cea bună — este să demonstrăm că robotul este viabil și fiabil, mai pe românește: că te poți bizui pe el. Or, socotim că am reușit să „inoculăm” încrederea în viitorul roboților în întreprindere.

Într-adevăr, de acum se prefigurează în următorii ani cam 10—15 locuri de muncă în care vor putea fi utilizați, cu rentabilitate economică și eficiență tehnică, roboți.

Faptul că această premieră a avut loc în cel mai tînăr institut de învățămînt superior din țară atestă din plin vitalitatea acestui nou centru universitar. Iată de ce credem nimerit să încheiem cu cîteva gînduri ale rectorului, profesorul doctor inginer Grațian Ștefiu.

Subliniind că înființarea institutului împlinește o veche năzuință a românilor de peste munți (însuși Avram Iancu, se știe prea bine, vorbea în „testamentul” său despre „baie la Vidra și universitate la Sibiu”, orașul unde studiase în tinerețe), Grațian Ștefiu arată că preocupările cadrelor didactice și studenților se încadrează armonios în linia de dezvoltare economică intensivă, prin investiția de inteligență:

— Accentul tot mai mare pus pe sporirea productivității muncii, pe competitivitatea produselor din județul Sibiu a făcut necesar și un centru de cultură tehnică (și nu numai tehnică). Acum îl avem! Iar în această preocupare continuă pentru eficiență și productivitate a întreprinderilor sibiene cadrele noastre didactice găsesc o bogată sursă de teme de cercetare. Dispunem de un portofoliu extrem de bogat de teme care, ca să spunem așa, nu au fost decît prea puțin prospectate de alte institute de învățămînt din țară, fie din cauza depărtării geografice, fie din alte motive. Așadar, consider că

una din principalele realizări ale colectivului de specialiști grupați în jurul Institutului de învățămînt superior din Sibiu constă în aceea că a amplificat interesul, în această zonă a țării, pentru cercetarea științifică, teoretică și aplicativă.

— Dar studenții?

— Sînt noutăți și în această privință: ei au preluat, începînd cu acest an, o linie de producție (dar și în concepție!) la Întreprinderea mecanică Mirșa. În cele trei zile de practică săptămînală în producție, studenții din anii IV și V rezolvă probleme de concepție inginerască, neapărat cu finalizare în producție, conform necesităților întreprinderii, respectiv ale liniei sus-menționate. Ca perspectivă, ne gîndim ca încă în cursul actualului cîincinal să producem în serie, în atelierul de microproducție al institutului, elementele robotului de la Întreprinderea de piese auto, mai precis elementele sistemului flexibil de transfer.

— Dar ca perspectivă mai îndepărtată?

— În afara sarcinilor didactice, institutul să se transforme și într-o Casă a teh-

nicii, pe care de mult o visează sibienii: cu bibliotecă posedînd noutățile tehnice din țară și de peste hotare, un centru de documentare bibliografică, servicii de consulting, expertiză etc. Și nu numai cu specialiști din cadrul institutului, deci cadre didactice, ci și cu ingineri și tehnicieni din întreprinderile Sibiului. Pe plan mai general, eu socot că sîntem grav afectați de lipsa de informație reciprocă între întreprinderi. Institutul național de informare și documentare face o muncă bună, dar e unic pe țară, nu poate cuprinde toate aspectele, toate detaliile care interesează. În ceea ce privește județul Sibiu, să încercăm să suplinim această lipsă începînd cu noi înșine, cu acea Casă a tehnicii de care vă vorbesc.

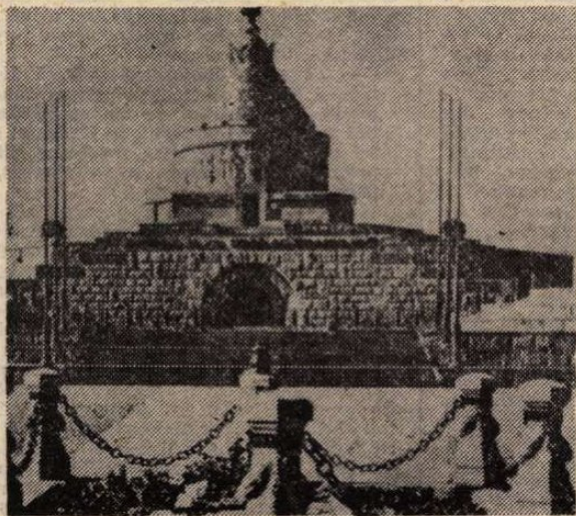
Iată, așadar, cum de la robotul sibian de azi, la Casa tehnicii de mâine — același fir roșu: investiția de inteligență, cea mai rentabilă dintre toate.

■ LIONEL NIȚESCU ■

MADALINA DUMITRESCU clasa a V-a

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

Continuăm cu transcrierea episodului următor din capitolul „Criza ministerială — Ofensiva pe Siret — Mărăști și Mărășești”. De astă dată, în memoriile sale, Ion Gh. Duca stăruie în principal asupra „crizei ministeriale” — fenomen politic care a existat ca atare, cu toate că puțina presă a vremii n-a fost învoită să consemneze mai nimic în această privință.

În adevăr, șeful conservator Take Ionescu promisesse „solemn” (prin prestare de „jurământ”, într-un cadru particular, al miniștrilor conservatori în fața lui C. Argetoianu și I. Grădișteanu) că de va da votul său pentru reformele agrare și electorală și grupul senatorilor obstrucționisti — în acest caz el, Take Ionescu, împreună cu colegii de partid M. Cantacuzino, D. Greceanu și C. Istrati vor urma să denunțe colaborarea cu liberalii. Grupul senatorilor potrivnici votului reformelor, puși la cale de profund reacționarul Argetoianu, se descompletază și Senatul trece cele două proiecte de legi având majoritatea votanților necesari.

Cei doi politicieni sterili, Argetoianu și Grădișteanu, ce urmăreau să trîntească guvernul — au mers mai departe, luând și „cuvîntul de onoare” al regelui că nu va accepta rezolvarea crizei ministeriale printr-un guvern de partid. Numai că la palat veghea Barbu Știrbey și, prin el, I. C. Brătianu era informat asupra tuturor zvîciorilor opozițiilor săi, pe care-i contracara în cunoștință de cauză.

În fond, Take Ionescu, denunțînd colaborarea de guvern, activa un mai vechi „moft” al său — participare mai substanțială (tînta: Externele) la treburile ministerului. Ceva va și obține, nou creată funcție de vicepreședinte de consiliu care, oricum, era mai mult decît ministru fără portofoliu; nu însă doritul Minister de Externe pe

care Brătianu și-l ținea aproape, atent la cînd va suna ceasul păcii generale.

Nu insistăm asupra lanțului de păcăleli: Brătianu sperînd pe Take Ionescu, acesta din urmă „trîndînd” pe legatarii „jurămîntului”, în fața „turbării” cărora (povestește Argetoianu) a avut o scenă de-a dreptul penibilă. Vrem să inserăm doar cîteva relevante cuvinte asupra cazului, luate din diluatele „Amintiri...” ale cînicului Argetoianu: „Pînă la 30 iunie, Take s-a ținut cum trebuie deși, cînd cu binele cînd cu răul, cînd cu oferte, cînd cu amenințări, Brătianu nu i-a dat pace un minut. Cu acest prilej, un nou personaj s-a ridicat de pe planul al doilea pe planul întâi: Alecu Constantinescu, căruia Brătianu i-a incredințat misiunea să-l aducă pe Take la limanul cel bun. Alecu Constantinescu, zis Porcu, era cel mai bun prieten al lui Take și deși în partide diferite și vrămășite se înțelegeau de minune. Pe vremea proceselor mari de la barou dinainte de război, de cite ori unul era ministru, își trecea procesele celuilalt... Firea lui Take (era caracterizată) și prin frică, prin frică de toate, de oameni, de evenimente, de răspunderi de luat, de pași greșiți de făcut. Aici era punctul său slab, și aici l-a atacat Alecu Porcu, care-l cunoștea bine. A încercat să-l sperie cu pericolul bolșevic și cu răspunderea Ofensivei ce trebuia să înceapă pe front în iulie. A căutat să-l prîndă între ruși și nemți”.

În rest, din episodul redat mai jos reținem cu deosebire grija sfîntă pentru păstrarea simbolului Marii Uniri — capul lui Mihai Viteazul, cum și unele aprecieri discutabile făcute în pripă de memorialist asupra indiscutabilului aport adus nescutului filon patriotic românesc de oameni precum Dr. N. Lupu.

STELIAN NEAGOE ■

1917 — Criza ministerială

Indiferent de considerațiuni, ne-am găsit deci în fața unei crize ministeriale. Și spre rușinea noastră, în ajunul zilelor în care trebuia armata reconstituită să-și înceapă ofensiva, noi, guvernul, am stat la Iași două săptămîni în criza ministerială. Au fost niște discuții nesfîrșite ale căror amănunte nici nu le-aș putea reaminti, fiindcă fîmî inspirau atîta dezagust încît nici nu voiam să urmăresc de aproape toate vicisitudinile lor. Marele negociator era din nou Alecu Constantinescu. Prietenia sa personală pentru Take Ionescu îl indica de altfel în mod deosebit și permanent pentru acest rol. El alerga într-una de la Brătianu la Take Ionescu și de la Take Ionescu la Brătianu. Și se simțea fericit să facă pe intermediar. Îl făcea cu dibăcie, cu energie, la nevoie și cu o simpatie bonomie întotdeauna. De asemeni Știrbey a intervenit și el mult în negocierile ce se urmau fiindcă regele ținea să aibă un guvern național și prin urmare îl însărcinase să lucreze în acest sens — cu toată autoritatea care i-o dădea calitatea sa de „homo regius”. Brătianu voia să păstreze direcția guvernului fiindcă răspunderea lui era în primul rînd angajată în pregătirea, în declararea și în conducerea războiului și fiindcă el dispunea de majoritățile parlamentare, dar în ce privește restul era dispus la concesii. În schimb intrinsigenta conservatorilor mergea crescînd, așa încît după 12-13 zile ajunsesem la convingerea că va trebui să renunțăm la speranța de a mai avea un guvern național și că va trebui să ne mulțumim cu un guvern de partid. Regele însuși se raliase la această idee și în rîndurile noastre începuseră discuțiunile în vederea desemnării noilor miniștri. Danielopol urma sigur să intre, erau însă discuții între Săveanu și Sucelescu de la Romanatși. Și unii și alții aveau susținători hotărîți. În genere preferențele vechilor cadre se îndreptau spre Săveanu, iar tinerii din partid nu-și ascundeau preferințele pentru Sucelescu care de fapt era un om cu o frumoasă inteligență, cu o judecată limpede și armonios echilibrată. Ca întotdeauna în asemenea împrejurări n-au lipsit scene amuzante. Intervenții de candidați, tăgădueli, protestări de amiciții, declarații de devotament — dar nu vreau să mai insist asupra acestor fantezmatice omenestii.

În momentul în care credeam totul împrăvălit și negociațiunile definitiv rupte — înțelegerea s-a făcut deodată, guvernul s-a reconstituit aproape în aceleași condițiuni și cu același raport de forțe ca în trecut. Singura deosebire e că Delavrancea a intrat la ministerul de industrie în locul Dr. C. Istrati, care începuse să simtă primele simptome ale bolii de cancer care l-a răpus cîteva luni în urmă și că Titulescu a fost numit la finanțe în locul lui Victor Antonescu, care pleca la Paris ca ministru plenipotențiar. Era prima dată cînd Titulescu intra într-un guvern. Am aflat pe urmă îndeosebi de la Dr. N. Lupu, care îl vedea des pe acele vremuri, că de cîteva luni chinuia pe Take Ionescu cu supărările și pretențiile lui izvorite toate din ne-cazul său că Take Ionescu nu-l impusese în prima formațiune a guvernului național din noiembrie trecut. În fine, Take Ionescu primea ca satisfacție de amor propriu titlul de vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, titlu pînă atunci necunoscut în nomenclatura noastră ministerială, iar Ministerul de Război era împărțit în două: în Ministerul de Război propriu zis în capul căruia trecea generalul Iancovescu și în Ministerul Municiilor a cărui conducere o lua Vintilă Brătianu.

De fapt unica concesie reală pe care o făcuse Brătianu conservatorilor era plecarea lui Vintilă Brătianu din capul departamentului războiului. Take Ionescu și prietenii săi nu încetaseră să atace în surdina pe Vintilă Brătianu, să-l acuze că nu conduce Ministerul de Război cu destul avînt pentru asemenea vremuri, în care moralul trupei juca un rol atît de însemnat ca și buna ei stare materială, că e prea birocrat, că e prea intransigent și așa mai departe. Invinuirile erau cu desăvîrșire ne-drepte. Ofițerii și Marele Cartier vedeau de moralul trupei și își îndeplineau atît

de bine misiunea încît moralul soldaților noștri inspirase admirația tuturor celor care vizitaseră unitățile pe frontul. Datoria Ministerului de Război era să vegheze ca armata să aibă tot ce trebuie, ceea ce nu era un lucru ușor în condițiile în care ne aflam noi atunci în Moldova. Ori, tocmai Vintilă Brătianu prin munca sa neobosită, prin exemplara sa conștiinciozitate era omul indicat pentru această anevoioasă și îngrată sarcină. El o îndeplinise foarte bine și trebuie toată nedreptatea de la noi ca să nu i se fie recunoscut îndată aceste mari merite. Dacă armata noastră se refăcuse atît de bine și atît de repede, aceasta se datora în bună parte eforturilor lui Vintilă Brătianu. Cauza adîncă a ostilității conservatorilor era de fapt antipatia pe care Vintilă Brătianu le-o inspira. Take Ionescu o mărturisea în convorbiri intime. Dacă n-ar fi fost factorul acesta psihologic sînt sigur că amicii conservatori nu s-ar fi năpustit împotriva lui Vintilă Brătianu și că ar fi trebuit să recunoască cum că lupta pe care o duceau împotriva lui nu se rezema pe nimic precis și întemeiat. Brătianu cînd era vorba de fratele lui era întotdeauna gata să facă o concesie, ca nu cumva să se creeze că e călăuzit de considerațiuni familiare, iar Vintilă, cu spiritul său de abnegație, cu lipsa de preocupări personale care îl caracteriza a primit soluția propusă cu o filozofică resemnare.

Cum s-a ajuns însă la o înțelegere cu conservatorii? Ce a determinat schimbarea de atitudine a lui Take Ionescu și a prietenilor săi? Din nenorocire, nici presiunile regelui, nici argumentele lui Brătianu, nici meșteșugurile intervențiunilor ale lui Alecu Constantinescu — ci situația de pe front. Într-adevăr, veștile de pe front erau iarăși grave. Ofensiva lui Brusilov după ce spărsese în Galiția frontul austriac și dădea cele mai frumoase speranțe — se oprise. Trupele rusești grav contaminate de acțiunea pacifistă a bolșevicilor începeau iarăși să se destrame. Unele unități nu mai voiau să se lupte, altele nu ascultau decît în parte de ordinele comandanților lor... Profitînd de acest complex de împrejurări, austro-germanii au dat un contraatac violent și armatele lui Brusilov din ce în ce mai dezorganizate au fost cu desăvîrșire incapabile să-și opună o rezistență. Învălmășeala a început și rușii se retrăgeau pe toată linia, lăsînd în minile inamicului numeroși prizonieri și o mare cantitate de arme și de munițiuni. Ne aflam deci amenințați, dacă retragerea rusească nu se oprea, să vedem pe austrieci intrînd în nordul Moldovei și întorcînd întregul nostru front. Generalul Scerbacev nu ascundea generalului Prezan grîjorarea sa și fără îndoială situația era gravă. Pot zice chiar că am trăit atunci una din clipele cu adevărat dramatice din timpul refugului nostru în Moldova. Dacă retragerea mai continua trei patru zile, declara generalul Scerbacev, trebuia să vă gîndiți la părăsirea Moldovei și să vă faceți pregătirile pentru a trece Prutul. În fața acestei noi și neașteptate întorsături a evenimentelor, Take Ionescu a priceput în sfîrșit că trebuie pus capăt crizei ministeriale. Știrbey i-a vorbit din partea regelui în termeni drastici și în douăzeci și patru de ore guvernul național a fost reconstituit în forma mai sus arătată.

Îndată după reconstituirea guvernului de concentrare, două mari preocupări ne-au stăpînit. Prima — să pregătim o evacuare pentru orice eventualitate și a doua — să încercăm ofensiva noastră pe frontul Nămolosa. Pentru a înlesni evacuarea, am dispus plecarea parlamentarilor în Rusia, la Odesa și la Cherson, am hotărît trimiterea la Moscova a tezaurului nostru și am sfătuit pe toți refugiații din Muntenia și din Oltenia, aflați în Moldova, să treacă Nistrul și să plece în Rusia și de preferință dacă au mijloacele, prin Rusia, în Apus. Deoarece mulți parlamentari care fuseseră deja la Cherson în timpul iernii soviaiau în hotărîrile lor, a

trebuit să exercităm o adevărată presiune asupra lor. I-am convocat în Aula Universității și am făcut apel la ei, adesea într-o formă aproape amenințătoare. Cei mai mulți au cedat stăruințelor noastre, alții, ca de pildă A.C. Cuza, nu s-au sfiit să ne declare categoric că preferă să sufere consecințele unei eventuale ocupații germane decît să părăsească pămîntul Moldovei. Totdeodată mulți particulari s-au decis să plece la Odesa și la Paris. Cu ajutorul guvernului rusesc s-au constituit trenurile speciale și încetul cu încetul Iașii s-au golit. Am rămas numai noi guvernul, autoritățile ale căror servicii erau indispensabile și bineînțeles și autoritățile militare.

Dintre autoritățile civile multe au fost trimise și ele la Cherson. Așa, spre pildă, am pornit acolo pe Girboviceanu și i-am incredințat... capul lui Mihai Viteazul, capul luat de la Mănăstirea Dealului în momentul invaziei germane, ca nu cumva acest adevărat simbol al unității noastre naționale să cadă în minile dușmanilor și în special ale ungurilor. Epopeea lui Girboviceanu cu cranul marelui Voievod în Rusia revoluționară merită să fie scrisă, istorica relicevă ascunsă în cutii de pălării spre a nu destopea atenția agenților străini. Spaima perpetuă a sărmanului conu Petrache Girboviceanu, conștiința răspunderii ce i se încredințase, lupta aceasta de-a ascunde la capul lui Mihai Viteazul e o adevărată tragi-comedie. În orice caz este curios și foarte simptomatic cum simbolul unității noastre naționale a trebuit să treacă prin aceleași neîncipute vicisitudini prin care a trecut statul român însuși pînă să ajungă la înfăptuirea unității sale. Și capul lui Mihai Viteazul a fost cu alai readus în Mitropolia de la Iași aproape în același moment în care trupele se pregăteau să reia armele și cu aliații invingători să înainteze peste Carpați, spre Alba Iulia și spre cîmpia de la Turda unde spada trădătoare a lui Basta rețezase acest cap, omorînd voievodul, dar neputînd să distrugă marea idee politică, marea ideal național pe care îl întîmpinasem vremelnice dar cu atîta putere și cu atîta strălucire.

Parcă văd încă pe liniile de garaj ale gării Iași trenurile plecînd. M-am dus cu Danielopol să salut mai mulți prieteni care pentru a doua oară luau drumul bejaniei. Era într-o formă mai redusă, mai liniștită reeditarea scenelor din noiembrie de la București. O căldură înăbușitoare și o atmosferă morală și mai înăbușătoare încă. Acolo la fereastra unui vagon, cu gulerul deschis și descompus de căldură, am văzut pentru ultima dată pe George Diamandy. Avusesem cu el pînă la constituirea partidului muncii raporturi amicale. La 1914, spre a îndeplini un vis al său, îl numisem director general al Teatrului Național. Cultura, spontaneitatea, nepăsarea sa de moarte mi-l făceau simpatic cu toate că îmi dădăm perfect de bine seama de imperfecțiunile, de superficialitatea, de lipsa lui de convingeri adînci și mai presus de toate de incorrigibilitatea lui manie de a fi sau de a părea original. I-am strîns mina cu o sinceră melancolie, bolnav cum era aveam presimțirea că nu-l voi mai vedea. Așa s-a și întîmplat, peste cîteva săptămîni trebuia să moară în condițiuni cu deosebire tragice. Plecînd de la Arhanghelsk pe un vapor spre Franța, a avut în mijlocul oceanului glacial un atac de cord la care nu a putut rezista și corpul său, conform legilor navigațiilor, a fost aruncat în mare. Astfel s-a încheiat printr-un episod dramatic o existență de boier moldovean cu gusturi de sibărit și cu porniri de tot felul în care nota veselă predomină întotdeauna și ridicolul nu lipsea de multe ori. Gîndindu-mă la el, la năzuințele lui de bine, la slăbiciunile lui inofensive, la acest tragic sfîrșit, departe de țara lui și de ai lui, nu mă pot împiedica să spun din adîncul inimii și cu o sinceră emoțiune „fie-i valurile ușoare”.

Tot atunci au plecat și o serie de oameni

care n-ar fi trebuit să plece, printre acești voi menționa în special două nume: Dr. Toma Ionescu și Dr. N. Lupu; și unul și altul erau doctori în medicină și socotesc că atunci cînd Franța ne trimetea medici și medici ei își jertfeau pînă și viața — ca să ne ajute a stîrpi epidemiile ucigătoare — nu era permis medicilor români să ia drumul străinătății. Sciza că erau tot de o dată și oameni politici nu era o scuza — dimpotrivă. Într-adevăr, timp de doi ani Toma Ionescu atît ca fruntaș conservator democrat și ca frate a lui Take Ionescu, cît și ca rector al Universității bucureștene fusese unul din cei mai aprigi susținători ai intrării noastre în acțiune. El nu se sfiise în arderea lui războinică să aibă într-una tinerimea universitară și chiar să amenințe și să insulte pe rege. Datoria lui era deci acum cu atît mai mare să participe la toate mizeriile războiului, să fie cel din urmă care să plece. În orice caz era inadmisibil ca în ajunul unor noi și crîncene lupte să lase altora grija rănirilor ce aveau să vie și pe cînd duceam lipsă de chirurși, marele chirurg, marele profesor, șeful școlii de chirurgie românească să se plimbe în Apus și să se îndeletnicească, sub cuvînt de propagandă, cu intrigi politice și cu polemici de Capșa. Am considerat această atitudine a lui Toma Ionescu o adevărată dezerțiune. M-am convins atunci că aveau dreptate aceia care îmi spusese de mult că Toma Ionescu anulează toate meritele lui științifice, prin lipsa lui de suflet și de conștiință profesională. Plecarea lui Lupu era tot atît de inadmisibilă. Am mai spus că datoria lui era să facă la 1917 ceea ce făcuse la 1913, dar după ce în ajunul ofensivei nu se sfiise să încerce prin crearea partidului muncii disensiuni interne — datoria lui, elementara lui datorie era să stea în ceasul primejdiei în țară, cum este dator capitanul să stea pe covetă și să părăsească vasul cu ultima barcă de salvare. Lupu a pretins pe urmă că prin propaganda pe care a făcut-o în Apus și în America a răscumpărat cu prisosință gestul nefericit al plecării sale din Moldova. Să-mi fie îngăduit să mi împărtășesc acest punct de vedere. Serviciile propagandistice, politicianului Lupu sunt problematice și în orice caz foarte discutabile, plecarea doctorului Lupu era și din nenorocire rămină: neîndeplinirea unei elementare și adînc resimțite datorii.

Plecarea aceasta a parlamentarilor a fost în urmă viu criticată. Critica era, nedreaptă. Admițînd că am fi fost obligați efectiv să evacuem Moldova, era o datorie să salvăm și noi, ca sîrbii, măcar ceea ce putea simboliza ființa statului român, adică regele, guvernul și reprezentanța națională. Ceea ce era criticabil era însă atitudinea unora din acești deputați și senatori după ce au părăsit Moldova. Într-adevăr sub cuvînt că Chersonul e prea departe și prea nesigur, că la Odesa nu găsește tot confortul dorit, mulți, prea mulți din ei au plecat în Suedia, în Danemarca, în Anglia și mai cu seamă în Franța unde atitudinea lor, afară de rare excepții, a lăsat mult de dorit și ne-a făcut mult rău. Dar aceasta este un alt capitol dureros despre care voi vorbi la timpul său.

În sfîrșit, tot în acele zile — după îndemnul Aliatilor, după stăruințele lui Kerenski — am dus la Moscova tezaurul nostru spre a împiedica Puterile Centrale să puie mina pe el în cazul unei eventuale ocupări a Iașilor. Făcut-am bine sau rău? Altă chestie care a stîrnit în urmă nesfîrșite controverse. După părerea mea nu puteam să nu transportăm tezaurul de la Iași, dar am făcut o greșală să-l trimitem la Moscova. Am studiat ipoteza expedierii lui în Anglia. Riscurile din cauza submarinelor din Marea Nordului erau mari și ni s-a cerut în consecință plata unei însemnate prime de asigurare care ne-a determinat să renunțăm la acest proiect. Nefericită inspirație pentru că trebuia să ne dăm seama că situația din Rusia era prea nesigură ca să-i încredințăm fără grijă tot tezaurul nostru.

1821. Complotul eterist și asasinarea mișească a lui Tudor Vladimirescu

Că Tudor Vladimirescu nu a fost eterist; că el nu a încheiat cu căpeteniile eteriste din Principate sau cu alte căpetenii eteriste vreun legământ care să-l oblighe cu ceva față de ei; că nici un boier român de atunci — muntean sau moldovean — nu au fost eteriști și nu au încheiat cu eteriștii vreun act, vreun legământ care, la fel, să-i oblighe cu ceva față de ei — sint, acum, fapte dovedite, fără drept de replică (în baza izvoarelor cunoscute, de certă valoare, supuse criticii competente), de cercetările recente (în primul rând de cunoscuta carte a lui Mircea T. Radu, **1821, Tudor Vladimirescu și revoluția din Țara Românească**, Scrisul Românesc, Craiova, 1978). Că Tudor Vladimirescu a fost victima unui complot aproape perfect (spunem aproape perfect, fiindcă ar fi putut să fie dejucat dacă Tudor însuși și unii căpitani de ai săi ar fi acționat cu mai multă atenție) și, apoi, a unui „asasinat mișcav”, așa cum bine l-a caracterizat K. Marx însuși — rezultă cu claritate din izvoare și din logica bazată pe ele.

Totuși, în mintea cititorului de bună credință — căruia prea mult i s-a repetat o așa-numită teză a subordonării revoluției românești față de acțiunea eteristă — persistă întrebarea: cum au putut eteriștii să-l ridice pe Tudor din tabăra sa, de la Golești, să-l ducă la Al. Ipsilanti la Tirgoviște, din ordinul căruia, apoi, a fost — după o tragică expresie a lui N. Iorga — „ciocirnit cu iataganele...”; persistă, de asemenea, o afirmație — inoculată de o propagandă istoriografică interesată — cum că pe Tudor l-ar fi „trădat” „căpitani săi”, predându-l eteriștilor.

Iată de ce, rezervându-ne dreptul la o amplă dezbateră într-o carte de specialitate, ne propunem, deocamdată, o succintă lămurire asupra acelor împrejurări, în acest an aniversar.

După ce turcii au trecut Dunărea, la 1/13 mai 1821, Tudor cu „Adunarea norodului” a mai rămas la Cotroceni, continuând să se întărească, în timp ce „Vremelnica Stăpînire” era alături de el, la Belvederea Goleșului. Poate exista speranța că o încercare de rezistență i-ar putea determina pe turci să renunțe la intervenție sau, poate, să le întîrzie înaintarea, pînă cînd românii ar fi obținut, prin eforturi diplomatice conjugate promisiuni mai importante din partea Porții otomane.

Subliniem că turcii cu toate insistențele nu obținuseră promisiunea lui Tudor de a conlucra cu ei la lichidarea eteriștilor din Principate — și acest fapt trebuie apreciat ca un gest de solidaritate românească cu cauza dreaptă a unui popor asuprit, în ciuda comportării sub orice critică a eteriștilor în Moldova și în Țara Românească. După un izvor demn de încredere, Tudor ar fi promis turcilor să păstreze, în conflictul turco-eterist, „cea mai strictă neutralitate”, în timp ce, după același izvor (I. P. Liprandi), comandantul general al trupelor otomane de intervenție „a făcut cunoscut lui Tudor voința sultanului... că el era însărcinat (ca), după ce va distruge pe eteriști, să înceapă tratative cu Tudor și cu Divanul, pentru a introduce în Principate un nou așezămînt, mai ales în favoarea sătenilor, și că în această privință trebuie să se întîrziească la București, îndată după întoarcerea liniștii, imputerniciții ambelor părți”.

Către mijlocul lunii mai, totuși, Tudor a renunțat la planul rezistenței în zona Bucureștilor, iar la 13/25 mai, sub bună pază, a expediat „Vremelnica Stăpînire” la mănăstirea Cozia (după un ordin secret dat comandantului trupei de însoțire; altfel, declarat oficial, „Vremelnica Stăpînire” trebuia să treacă la Brașov), după ce aceasta a subscris un amplu memoriu către Congresul de la Laybach, împotriva invaziei otomane, căreia românii nu-i dăduseră nici un motiv formal și mai ales contra jafurilor și tilhariilor comise de eteriști în Principate. Despre ei, „Vremelnica Stăpînire” consemnează în text antologic: „...Ne-am pomenit... că intră în ticăloasa noastră țară prințul Ipsilant, căpetenie unei adunări necunoscută noao și de tot streină”, iar oamenii acestuia s-au comportat pe pămîntul românesc ca niște „sălbatic și îngrozitoare ale iadului hiliară”. În finalul memoriului, „Vremelnica Stăpînire” solicita intervenția Austriei și Rusiei pe lângă Poarta otomană pentru a fi satisfăcute cererile pe care românii le aduseseră deja la cunoștința sultanului. În cuvîntul spus în fața boierilor divaniți, gata a pleca de la Belvedere, Tudor s-ar fi rostit astfel: „...Eu trec peste Olt, cu toată Adunarea norodului, ca să mă întăresc în mănăstirile ce le-am umplut cu zaharele și cu panduri; și nădăjduiesc... să mă țin acolo multă vreme, ca în niște cetăți, pînă cînd voi sili pe turci să dea țării drepturile și privilegiile ce norodul le-a cerut prin mine de la Înalta Poartă. Umblați sănătoși” — ar mai fi spus el celor ce reprezentau „țara politică” și care, oficial, știau că trec la Brașov — „D(umne)zeu să vă lumineze ca să vă iubiți țara cu căldură. Nu încetați și din Brașov a lucra pentru dobîndirea sfintelor drepturi ale patriei noastre”.

În aceeași zi, Tudor — după C. D. Aricescu, bazat pe multe lui izvoare — a mai avut un dramatic dialog cu unul din cei mai apropiați colaboratori ai săi, episcopul Ilarion al Argeșului. Că Tudor, personal, nu avea motive să-i iubească pe boieri, inclusiv pe cei divaniți, dar că a trebuit să conlucreze cu ei din motive de tactică și strategie politică — este un fapt stabilit. Pe unii îi și numea ciocoi, fiindcă îi asimila cu parvenii epocii. Pe

alții din „Vremelnica Stăpînire” îi va fi ținut și „din scurt”, în zilele revoluției, căci erau nestatornici, egoiști și fricoși.

„La despărțirea lui Ilarion de Tudor — relatează C. D. Aricescu —, pe cînd coborau scara amîndoi de mină, Tudor zise lui Ilarion: «—Vei da seama la Dumnezeu că m-ai lăsat să tai pe ciinii ăștia de ciocoi! Măcar zece din ei aș fi voit să-i trimit umpluți cu paie ca plocon pe la împărății! Vei vedea ce vor face ciinii ăștia pe urmă, cînd le-or veni lor bine. Ține minte vorba mea, dacă vei trăi. Dar tot am omorît vreo șapte lupi...» — a adăugat Tudor”. Ilarion i-ar fi răspuns creștinește: „— Prea rău ai făcut, arhon sluger! Omul nu trebuie să ridice viața de om! Ș-apoi, ți-am mai spus: cine scoate sabia, de sabie va pieri. Fugi mai bine și dumneata, că vor să te omoare grecii, cum au vrut să mă omoare și pe mine” (și C. D. Aricescu adaugă în notă, după un izvor încă viu atunci, în 1873—1874: „N. Popescu de la Mușetești — un fel de secretar al episcopului, n.n. — asigură că grecii i-ar fi propus odată să otrăvească pe Ilarion în cafea”). „Las’ să mă omoare, d-or fi ei mai tari” — ar fi replicat Tudor. Și ar fi adăugat: „Sînt român, nu sint ciocoi, să dolesc!” Și Tudor ar fi încheiat convorbirea cu un gînd care-l obseda: „E! popo! De cînd m-am îmbrăcat cu cămașa morții, în tot momentul aștept moartea...”. După care — continuă C. D. Aricescu — „cei doi amici intimi se îmbrățiseară și se despărțiră... Ilarion, care era slab de inimă, lacrimă și zise d-lui N. Popescu, care-l însoțea...: «Mare om va pierde țara, de-l vor omori grecii» (s.n.).

În sfîrșit, duminică, 15/27 mai 1821, după un serviciu divin care s-a ținut la Mitropolie, unde s-au sfințit din nou steagurile, Tudor Vladimirescu cu „Adunarea norodului” a început retragerea spre Oltenia pe drumul Piteștilor. Din nou a prevenit și a combătut pînă la exces jafurile trupei, chiar pe cele mărunte, pentru a nu prolifera, comportare pe care au speculat-o cu abilitate eteriștii, pentru a submina poziția lui Tudor printre ostași și căpitani. Această abilită subminare făcea parte din „detaliile” complotului ce se țesea de multă vreme în jurul marelui comandant. În retragere, covîrșitoare parte a pandurilor și căpitanelor au păstrat ordinea și i s-au subordonat exemplar, în ciuda unor mari greutăți care-i încercău după atîtea luni de campanie. Pentru căpeteniile eteriste însă, sosea momentul încercării decisive de a-l elimina pe Tudor, urmînd să dispună ei, apoi — puteau raționa, cu destulă ușurință și năivitate —, de oastea pandurilor.

Ajunșind la Găești, Tudor a aflat că eteriștii îi „țâiau” calea la Golești, cu gîndul să i se împotrivescă. Tudor, despre care nu se poate spune totuși că avea încredere în eteriști, dar care se menținea față de ei în limitele loialității (o loialitate dusă pînă la risc, totuși!), a comis, de aici înainte, cîteva greșeli care au facilitat reușita complotului eterist. Dacă numai una dintre ele ar fi fost evitată — și anume, tocmai cea care putea fi evitată: gestul de autoritate văzut ca exces față de unii panduri ce se dedaseră la jaf mărunt și mai ales față de unii căpitani —, complotul eterist ar fi eșuat. Alte greșeli au fost: una — trimiterea, ca „parlamentari”, la Iordache Olimpiotul (care-i tăia drumul, la Golești), a celor care de la început fuseseră destinați să-l supravegheze pe Tudor (Dimitrie Macedonschi, Hagi Prodan și, probabil, căpetenia bulgarilor, Alexandru Pavlovici); alta — admiterea că, la Golești, în casele din curte, în spatele foisorului în care s-a instalat el, Tudor, să se așeze tocmai cele trei căpetenii amintite, cu arnăuții de sub comanda lor; au mai fost și alte greșeli mai mici, care veneau dintr-o prea mare încredere și siguranță în trupă și în căpitani, siguranță îndreptățită dealtfel, ca și dintr-o subapreciere, în acest context, a „strategemelor fanarioești” de care erau capabili eteriștii.

Acțiunea eteristă de intimidare a lui Tudor, înainte de intrarea în Golești, a eșuat. Și nu numai pentru că forțele lui Tudor erau net superioare, cit mai ales pentru că trupa, cu comandantul săi, a acționat exemplar la ordinele comandantului suprem. „Tudor — relatează aghiotantul său, M. Cioranu —...a început singur a comanda, la al căruia glas pandurii singuri trăgeau tunurile cu piepturile lor și (Tudor), așezîndu-i în două coloane, cu artileria la mijloc, a pofțit pe domnul (N.) Ipsilant și Iordache să-i încerce norocul...”. Deci, soluția de eliminare, prin intimidare, a lui Tudor eșuase, dar complotul eterist își urma planul. La 18/30 mai Tudor a acceptat, înainte de intrarea în Golești, întîlnirea propusă de Iordache Olimpiotul. Au fost luate, de ambele părți, cele mai atente măsuri de siguranță — dovadă de totală neîncredere reciprocă —, condiții în care Tudor și Iordache, numai ei doi, s-au întîlnit în fața oștilor aflate în dispozitiv de luptă, cu gările personale la 30 de pași înapoi, în poziție de tragere. „Pe cită vreme au ținut întrevorbire, nu se auzea nimic din cele ce vorbea ei. Puștile de la amîndouă escortele au stătut ridicate și gata de a face focuri” — relatează același martor ocular, aghiotantul M. Cioranu, care încă adaugă că în spatele gării personale a comandantului lor „stau șase guri de foc cu fitilurile aprinse, gata a face foc în momentul cînd ar fi văzut cea mai mică violență asupra persoanei lui Tudor”. Mînd buna înțelegere, probabil cu jurăminte și promisiuni viclene — așa cum o mai făcuse la Țințăreni, cînd mîmase fraternizarea cu pandurii din „Adunarea no-

rodului” —, Iordache, cu eteriștii săi, s-a retras spre Pitești, iar Tudor cu „Adunarea” a făcut etapă de marș la Golești.

Aici, la Golești, a fost desăvîrșit complotul eterist, pregătit cu minuțiozitate de la început, de cînd a pornit revoluția la Padeș — acțiune „scăpată din mină” de eteriștii fanarioți și de consului general țarist Al. Pini — și Tudor Vladimirescu a fost ridicat de complotiști, dus la Tirgoviște și ucis. Cum deja am spus, în casele din curtea Goleștilor Tudor a făcut greșeala să admită a se așeza comandantul de arnăuți cu subordonații lor, D. Macedonschi, Hagi Prodan și căpetenia bulgarilor, Al. Pavlovici, care nu făcuseră niciodată parte organică din „Adunarea norodului” și care nu erau „căpitani ai lui Tudor”, așa cum greșit s-a putut înțelege și s-a repetat abuziv. În foisorul de la intrarea în curte s-a stabilit Tudor, desigur, cu garda sa personală. În spațiul ușor frîntănt care pornea din fața curții Goleștilor se desfășura „lagărul pandurilor”. Era exclus ca Tudor să fi crezut promisiunile lui Iordache, dar era important și pentru el că nu se ajunsesse la un conflict care l-ar fi reținut în loc, i-ar fi uzat forțele, ar fi făcut și jocul turcilor și care ar fi produs și complicații politice și militare. Așa, Tudor își putea continua retragerea pe direcția stabilită, spre locul și cu scopul hotărît, după etapa de marș de la Golești.

Dar în noaptea de vineri spre sîmbătă — 20 V/1 VI—21 V/2 VI —, s-a consumat unul din cele mai dramatice episoade ale începutului de istorie modernă a românilor: un complot pregătit îndelung și cu minuțiozitate, care acuză pe autori în fața istoriei obiective, a putut să reușească într-un moment psihologic greu, într-un moment plin totodată de învățăminte dintr-acele care au chemat pe oamenii pămîntului la meditații și la judecări de maximă răspundere pentru prezentul și pentru viitorul vieții și al țării lor.

Pentru a înțelege bine momentul, să recapitulăm cursul evenimentelor. Tudor Vladimirescu, conducătorul revoluției românești, nu era legat prin nimic de eteriștii-fanarioți din Principate. Odată cu intrarea în București, el a risipit toate bănuielele care mai stăruiseră în acest sens, întreprinse perseverent și de o propagandă interesată. Tudor adusesse la cunoștință publică poziția sa independentă. A avut grijă ca, prin aceasta, să nu afecteze — cum spunea el — interesele vreunei puteri „mai înalte”. Lui Al. Ipsilanti, efortul suprem al Eteriei, îi ceruse să nu intre în București, pentru a nu crea complicații politice și militare, ci să lase cit mai curînd din Țara Românească, să treacă în Grecia, pentru a duce acolo lupta — dreptă — a compatrioților săi. La această poziție a lui Tudor se alăturase și „Vremelnica Stăpînire” a Țării Românești. Dar Al. Ipsilanti, datorită aventurii politice și militare în care se lansase, gravelor greșeli comise după intrarea în Moldova, n-a mai putut trece în Grecia (dacă aceasta îi era cu adevărat intenția), după ce țarul a condamnat acțiunea eteristă. A rămas în Țara Românească, în timp ce subordonații săi, în ambele Principate, au continuat să se comporte, cu adevărat, ca niște invadatori. Și-a stabilit statul-major la Tirgoviște și, încurajat apoi — pe cei greu de controlat, dar sesizabile totuși în izvoare — de cei ce își urmăreau tradiționale interese la Dunărea de Jos, a adus cauzei românești, poporului român, greutăți și complicații care-i puteau covîrși, atunci, posibilitățile de apărare, de conservare politică. Este un fapt ce nu trebuie să se uite. Datorită lor, eteriștilor-fanarioți din Principate, s-a produs invazia otomană. Românii, prin acțiunea lor, așa cum au gîndit-o și au desfășurat-o, nu au dat nimănui, atunci, vreun motiv de intervenție.

II

În momentul invaziei otomane, raporturile conducerii revoluției românești cu eteriștii-fanarioți erau cele mai încordate. Toate încercările acestor eteriști de a-și subordona revoluția românească, pe Tudor Vladimirescu, armata pe care acesta o comanda eșuaseră. Situația eteriștilor de aici era totuși disperată, dar nimeni altcineva decît ei îi aduseseră într-o atare situație. Totuși, încurajați pe căi diplomatice sesizabile în izvoare, eteriștii din Principate continuau să braveze, sfidînd Poarta otomană, ignorînd deliberat că turcii, dacă trec Dunărea, invadează totuși o țară care nu era a lor, a grecilor.

După ce a transferat „Vremelnica Stăpînire” la Belvederea Goleșului, lîngă tabăra sa din Cotroceni, Tudor, întărindu-și continuu oștirea și fortificîndu-se, a dislocat din Cotroceni în București — abil, sub un motiv ce putea tenta pe comandantul de arnăuți — pe Hagi Prodan și pe D. Macedonschi. Iar raporturile lui cu Sava Fochianov, cealaltă căpetenie eteristă de aici, s-au agravat continuu. Hagi Prodan și D. Macedonschi — cei care (să rememorăm, după M. Cioranu) „lucra... necurmat contrarevoluție împotriva lui Tudor” — au rămas în București, cu forțele lor, pînă în ziua retragerii. De aici, retrăgîndu-se, au ajuns la Cotroceni, unde au întîlnit pe Tudor Vladimirescu „cu tot trupul lui, așteptîndu-ne”. Acolo, la Cotroceni, unde au întîlnit pe Tudor, Hagi Prodan i-a cerut muniții și bani „pentru leftele neplătite ale ostașilor de sub dînsul” (de sub Hagi Prodan — n.n.), la care Tudor i-a răspuns că „lada cu bani” (pentru Hagi Prodan — n.n.) „o avea Ipsilanti”, deci aceluia să i se adreseze, căci el, Tudor, „avea numai cit îi trebuia pe seama sa”. Hagi Prodan a fost „indignat”, dar nu putea să facă nimic, știînd că Tudor — după I. Fotino — avea aproa-

pe de 5 ori mai multă oaste; și căpetenia de arnăuți „amină răzbunarea pentru altă ocasiune mai favorabilă”. În continuare, I. Fotino nu ascunde că Hagi Prodan i-a „întăritat” și pe „cealaltă sefi de oaste” ai lui Tudor, dar nu dă nici un nume!

În retragerea spre Golești, nu incapa îndoială că Tudor se va fi purtat sever și cu arnăuții eteriști, care îl însoțeau, ca și cu unii panduri de-ai săi, ce se dedau la jafuri mărunte; izvoarele o confirmă; dar că „în fiecare seară” omora „pe cei mai cutezători dintre ofițerii săi inferiori” este o exagerare pe care autorul filoteerist I. Fotino era interesat s-o facă. Noi știm, după Mihai Cioranu, aghiotant al lui Tudor, în măsură să cunoască mult mai bine toate acestea, că Tudor, în retragere, pînă la Golești, a omorît, pentru „furtisaguri” mărunte, 22 de panduri, și memorialistul, e drept, comentează aceasta ca pe un exces inadmisibil în astfel de împrejurări. Altfel însă, știm că Tudor — și nu este o exagerare, o probează izvoarele — a avut mare grijă de ostașii săi, ca orice bun comandant; uneori avea față de ei efuziuni paterne, el, care nu și-a avut o familie. Fiind ostăș el însuși, pandurii erau semenii lui, frații lui, „familia” lui, viața lui, rațiunea lui de a fi, căci fără ei nu putea sluji cauza pentru care, cum spunea, îmbrăcase „cămașa morții”. Și pandurii îi cunoșteau felul și îi ascultau ordinele. Ostașul îl „simțea” pe comandant și între ei nu era nevoie să se schimbe multe vorbe. Despre raporturile dintre Tudor și pandurii săi, deținem, de la Chiriac Popescu, o prețioasă mărturie. Cînd, după lupta de la Drăgășani, eteriștii căutau salvarea prin munți, „pe drumul Coziei...”, în pădure „a fost întîlnit un pandur bătrîn, orb, dar cu auzul încă bun, care, întrebînd, i-a declarat memorialistului: „Să știi, fătul meu, că fără Tudor nu veți rămînea în țară, de astăzi încolo, nici șapte zile, căci numai el cunoștea dușul pandurilor și putea a li ținea cirna; dar, de este dînsul adevărat pierit, vor fugi toți pandurii pe la casele lor și voi fără pandurii noștri nu puteți stărui în țară, ci vă veți risipi pe la alte țări streine”.

Disciplina trupei și subordonații căpitanelor, Tudor a verificat-o în retragerea spre Golești. Eteriștii s-au convins, o dată în plus, de aceasta. Devenise clar pentru ei că pe calea forței nu vor putea elimina pe Tudor. Viclenia le rămînea singura cale. Și atunci, au luat toate măsurile pentru desăvîrșirea complotului în acest chip. Mai întîi, au reușit o excelentă „dispunere” în curtea Goleștilor, cum am arătat. Apoi, au continuat diversivunile între panduri și căpitani. De aceea, Tudor era „foarte înăspriț asupra grecilor”, depune mărturie Ștefan Scarlat Dăscălescu, care l-a vizitat la Golești, și declara că „are să-i nimicească, pentru că s-au arătat vicleni și s-au încercat a-i debanda oastea”. Complotiștii au colaborat, desigur, și cu unii dintre cei nemulțumiți de severitatea lui Tudor.

Era — să revenim — în noaptea de 20 spre 21 mai/1 spre 2 iunie, cînd Tudor, la Golești, verificînd personal străjile, după obicei, a hotărît să pedepsească 4 căpitani care refuzaseră să-i dea, la Circinov, „înscrisul” cerut de el cum că vor răspunde cu viața pentru stîrpirea jafului mărunt și pentru disciplina trupei. Doi dintre acei căpitani, cunoscîndu-l felul, au reușit să se ascundă, unul a fost iertat, dar pe căpitanul Ioniță Urdăreanu, Tudor a reușit să-l spînzure. A fost, în acea noapte, un moment psihologic greu, care a servit cum nu se putea mai bine cauza complotiștilor. Pandurul, în toată voinicia și frumusețea lui omenească, a atîrnat de una din sălcile de pe muclea dealului din față, la lumina focurilor „lagărului”. Scena era de natură să impresioneze profund, să inoculeze îndoială și teama, să zdruncine chiar încrederea unora, incitaiți și de șoapte interesate strecurate abil în „lagăr”. Tudor și-a petrecut noaptea în foisorul din fața curții Goleștilor, unde își alesese reședința, convins că totul este în regulă.

G. D. ISCRU ■

ION IRIMESCU-VITRINĂ

JUDEȚUL
BACĂU

AMBIȚIA ȘI MÎNDRIA

„Sub noi, sub dealurile astea,
se află o mare de petrol!“

Maistrul sonder Nicolae Necula (în fotografie primul din stînga): „Sub noi, sub dealurile astea, se află o mare de petrol. Trebuie doar să știm să navigăm pe ea, cu chibzuință pentru ziua de azi, cu chibzuință pentru ziua de mâine“.

— Eu lucrez de 29 de ani în petrol. Sint și într-o carte: „Ce lăsam în urma noastră“. Sub noi, sub dealurile astea, se află o mare de petrol, trebuie doar să știm să „navigăm“ pe ea...

„Sint Nicolae Necula, maistrul Atelierului nr. 1 extracție Moinești al Schelei Comănești din Trustul petrolului Moldova. Schele noastre este cea mai mare din țară sub raportul întinderii: ea acționează pe 6.000 km pătrați în cinci județe: Bacău, Galați, Vrancea, Harghita, Covasna și se situează pe unul din locurile de frunte la extracție. Cred, de asemenea, că i se deschid cele mai largi perspective.“

Cînd acum citeva luni tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a aflat în mijlocul nostru ne-a trasat sarcina să trecem la o nouă metodă de exploatare a sondelor în Moldova: prin minerit. Pare straniu să folosești acest termen cînd e vorba de petrol, totuși așa stau lucrurile. După cunoștința mea, singura sondă din țară unde se mai procedează așa este cea din Monteoru, Buzău, dar acolo zăcămintul este total diferit de al nostru. În vederea trecerii la „mineritul“ petrolului, în zona de exploatare a schelei de extracție Comănești s-au săpat cinci sonde care au conturat zăcămintul. De ce „minerit“? Vom extrage petrolul văzîndu-l cu ochii noștri, ca pe cărbune. Se vor construi puțuri și galerii, vom capta gazele și vom extrage țiteiul. Pare simplu, dar nu e. Aurul negru se va colecta, în prealabil, în bazine subterane și va fi apoi extras prin țevi, în sistem închis, deci. Așadar, analogia cu mineritul cărbunelui nu corespunde întru totul realității, dar este sugestivă și de aceea o folosim. Desigur, important nu este un cuvînt sau altul, ci faptul că pe această cale va crește factorul de recuperare a țiteiului, tindem spre un adevărat salt. Tot la noi în schelă — vedeți că nu ne „ținem“ de nou, îl căutăm! — se experimentează și extracția prin combustie subterană.

În prezent, pătrundem cu sondele în zone pînă mai ieri inaccesibile, pînă aproape de creierul munților.

Totodată, se creează condiții din ce în ce mai bune muncitorilor petroliști care lucrează în zone izolate ca Ghelînta, Conțești, Matca: familii locuiesc în apartamente (cite două instalate pe un vagon tip ITAU sau Alpin) cu baie, frigider, aragaz, mașină de spălat; se introduce și apa caldă. O autoalimentară ne vizitează periodic, astfel încît putem cumpăra cartofi, ceapă, tot felul de legume. Unii, avînd în „casă“ aragaz și, bineînțeles, veselă, își pregătesc singuri de mincare, alții apelează la microcamin. În ciuda acestui laudabil și explicabil confort — să-i spunem: confort sport — este evident că munca noastră rămîne grea, bărbătească; timp de 365 zile pe an ne luptăm cu natura, în ploaie, vînt și viscol. Este tocmai ce-mi place. Vă spun sincer, îi deplîng pe cei nevoiți să-și petreacă viața în birouri, deși nimeni nu contestă utilitatea muncii lor. În cadrul schelei, la birou nu se mai decide aproape nimic, programele tehnologice, în totalitatea lor, se finalizează de către factorii de răspundere jos, pe teren, direct la sursă, la realitate, în perma-

nență consultare cu sondorii, care cunosc terenul ca pe buzunarul lor. Dealtfel, majoritatea lor, aici au văzut lumina zilei, sondele reprezintă peisajul familiar al copilăriei. Sondorul-șef Toader Ailincăi și-a adus și copiii în echipă, și ca el sint mulți.

Aici muncim, aici ne cîștigăm piinea, aici ne facem datoria. Acum avem sarcina să reluăm toate zăcămintele vechi, să le reanalizăm, apelînd și la vechii specialiști pensionari, care, sint sigur, ne-ar ajuta cu plăcere, bucușori să vadă că, din nou, cunoștințele, bogata lor experiență sint de folos țării. Ar fi astfel o continuare a muncii lor de o viață. Vom re-lua deci puț cu puț, sondă cu sondă.

Muncim din greu, dar cu satisfacții. V-o spun din inimă, ne iubim meseria, asta-i tot. Citeodată vin la 6 dimineața și plec la 11 noaptea (sint și secretar de partid). Nu zic că așa e bine să fie mereu, dar se întîmplă, și nu mă plîng. Nu avem nevoie de dădăcă, știm ce așteaptă țara de la noi.

„Astfel ne-a vorbit într-o după-masă inegurată de mai, cînd Tazlăul se revărsase, torenții de munte se umflau periculos, iar în învecinatul Comănești, în dimineața aceleiași zile, practic sub ochii noștri, apele involburate provocaseră în citeva ore pagube de milioane întreprinderilor din oraș, astfel ne-a vorbit, deci, maistrul Nicolae Necula, petrolișt din Moinești, om mîndru și drept. Ne-a vorbit de tovarășii săi, de fostul muncitor petrolișt azi directorul schelei, inginerul Constantin Nicolae, „care nu lasă niciodată la jumătate o treabă începută“, de maistrul Vasile Toderiță din Agăș, de sondorul-șef de intervenție Toader Ailincăi, de maistrul principal, Niță Petrea, de sondorii Constantin Daviduță și Aurel Andrei din Solunț și de cîți alții, care nici ei nu au nevoie de dădăcă, își vîd de treabă fiindcă — zice Nicolae Necula — au „programe ferme“. Dar ascultîndu-l, înțelegi prea bine că esențialul rezidă nu în fermitatea programelor, ci a oamenilor care le dau viață. Ei, care iarna au stat neclintîți la sondele ce înghețau în mers la Matca și care nu s-au temut de presiunea brusc ridicată la o sută de atmosfere, ci de pericolul ca undeva acolo jos „să crape ceva“ și să se irosească prețiosul aur negru.

O muncă aspră, bărbătească — aceste cuvinte revin mereu pe buzele crăpate ale lui Nicolae Necula — dar și dătătoare de împliniri: „La noi toate sint frumoase, sondele parcă țîșnesc dintre brazi, iar apa — din piatra muntelui. Trebuie să fim și noi limpezi ca ea. Nu e o figură de stil: în meseria noastră este o necesitate. Noi lucrăm cu necunoscutul, sondele pătrund pînă la 4.000 metri adîncime și chiar mai mult, și în orice moment trebuie să știm noi, în primul rînd, și să-i informăm și pe alții cîștit, cum merge treaba. Trebuie să cunoaștem realitatea, nu să ne amestecăm cu vorbe, altfel se periclitează sonda, munca și viața noastră. Eu și tovarășii mei nu am așteptat niciodată ca alții să ne zorească să ne facem datoria“ — exclamă Necula, și-l credem. Motiv pentru care, cînd ne-am despărțit, nu l-am mai întrebă ce anume a scris el în cartea „Ce lăsam în urma noastră“.

Letea 100

Hîrtia — o meserie fără sfîrșit

Vizitînd deunăzi Combinatul de celuloză și hîrtie Letea, care își sărbătorește o sută de ani de existență, ne-au venit în minte cuvintele unui om de litere băcăuan: „Cine spune Letea spune și cultură“. Un frumos omagiu adus muncitorilor și tehnicienilor care — dincolo de activitățile cotidiene, de luptă cu planul, de împlinirile și neîmplinirile inerente unei producții industriale complexe — știu și se mîndresc că participă și la un act de cultură.

— În adevăr, amîntește directorul, inginerul Nicolae Barbu, noi am tipărit în anii postbelici edițiile de lux Eminescu (format mare, cu semnătura poetului în filigran), l-am tipărit pe Arghezi (el personal a ales hîrtia „vergi“), precum și apreciatele ediții „Liliput“, azi rarități bibliografice. Poate mai puțin cunoscut este faptul că sub egida fabricii băcăuane și a Comitetului județean de cultură și educație socialistă funcționează anual tabere ale artiștilor plastici — una chiar lingă uzină, alta la Tescani, pe Valea Tazlăului — ca recunoaștere a aportului în realizarea, pentru prima oară în România, a unei game întregi de hîrtii și cartoane pentru acvarele și gravuri (înainte se importau din Franța), fără a mai vorbi de hîrțile pentru decor și barieră, necesare industriei mobilei. Avem și alte noutăți, în acest al 100-lea an al „istoriei“ noastre, învederînd și justificînd conexiunile dintre Letea, cultură și traiul de fiecare zi.

Centenarul găsește Letea în postura celui mai important combinat de hîrtie și celuloză din țară sub aspectul diversificării producției: circa 120 sortimente, inclusiv hîrtia pentru valori — de la lozurile în plic la bancnote și diplome. Dar, desigur, nu numărul sortimentelor dă adevăratele dimensiuni citadelei hîrtiei de la Bacău, ci calitatea muncitorilor care și-au legat viața de ea. Ne povestește un veteran cu 34 de ani vechime în uzină, Eroul Muncii Socialiste Gheorghe Farcaș, maistrul la instalația de ziere, despre destinul celei mai noi și mai moderne mașini de la Letea, cea purtînd nr. 11, unică în țară:

— A fost importată din Suedia și trei tovarăși de-ai mei, împreună cu mine, am făcut practică la Fabrica de hîrtie „Ortveiken“ din Sunswald, ca să ne familiarizăm cu pretențioasa instalație. Ceea ce nu ne-a scutit ca la înapoiere să stăm de multe ori chiar și 30 de ore la rînd în uzină — maistrul Radu Antohe, Nicolae Hîncu, răposatul Gheorghe Apostolescu și cu mine, împreună cu inginerii și cu mai toată conducerea — pentru ca să punem lucrurile pe roate. Asta nu fiindcă nu am fi învățat singurcinos „lecția“ în Suedia, ci fiindcă meseria noastră

este o meserie fără sfîrșit. La un strung, să zicem, sint, de regulă, trei-patru manevre, în orice caz nu mai mult de zece, iar materialul cu care se lucrează rămîne mereu același sau se schimbă la răstimpuri lungi. În cazul nostru, sint necesare sute de manevre, sint sute de parametri în continuă schimbare pe care trebuie să-i supraveghezi și să-i armonizezi. În plus, mereu îți intră alte calități de lemn; în fond, doi bușteni nu se aseamănă perfect unul cu altul, au altă consistență etc., iar variații infinitesimale, dacă nu le simți, nu le „miroși“ grație unei îndelungi experiențe, pot dăuna ireparabil calității hîrtiei. După 34 de ani de muncă la Letea, după ce am colindat și țări străine cu mare tradiție în domeniu, sustin că în meseria noastră, chiar dacă se lucrează cu un calculator electronic, nu poți fixa parametrii și să te limitezi la apăsarea pe buton. Pur și simplu, nu așa se face hîrtie!

Ea se face — ca și toate celelalte... — cu dăruire și competență, cu devotament și, am adăuga, cu dragoste și un al șaselea simț. „Plecă acasă năuc de efort, de fierbințeala cilindrilor, de concentrarea psihică, de decibeli mereu depășiți — spune Gheorghe Farcaș — iar a doua zi o iei de la capăt, fiindcă hîrtia este viața noastră.“

— Tovarăși ingineri Nicolae Barbu și Cornel Filimon, chiar și o venerabilă aniversare însoțită de pe deplin meritate felicitări nu poate, nu trebuie să ne facă să uităm realitățile. Or, o știm și o simțim cu toții, există o serioasă criză de hîrtie. Firește, nu numai la noi, ci mai pretutîndeni în lume: civilizația modernă nimicește păduri, devorează zilnic Everesturi de hîrtie. Ce perspective oferă Letea în acest context?

— Ele nu sint defel sumbre. Iată-le: ● cu același consum de material lemnos vom realiza, în actualul cincinal, mai mulți metri pătrați de hîrtie decît în trecut, reducînd gramajul, dar fără nici cel mai mic rabat la calitate, datorită unor tehnici de prelucrare mai perfecționate;

● va spori cantitatea de fibre folosite din deseurile de hîrtie colectate de la populație, tînzîndu-se ca aproximativ 40% din totalul materialului fibros consumat de Letea să fie procurat pe această cale; rezultatele de pînă acum sint încurajatoare.

Deci, în ce ne privește — conchid interlocutorii noștri — vom spori producția de hîrtie, astfel încît și pe viitor să rămînă la fel de adevărată ca cine spune Letea spune și cultură. Ce altceva ne-am putea dori și ura în primăvara cînd bătrîna noastră fabrică pășește, cu dreptul, într-un nou secol de existență?

Cronica vieții pentru toți

Un autentic cineva în lumea statisticii susținea că dacă ceea ce afirmi se poate măsura și exprima în numere, atunci poți spune că, în adevăr, cunoști ceva despre acest lucru; cînd însă nu-l poți măsura și exprima în numere, cunoașterea dobîndită este slabă și nesatisfăcătoare. Iată pentru care motiv începe prin a vă prezenta — într-un limbaj evasitegrafic — o microstatistică a scrisorilor adresate redacției „Flacăra“ de către cetățeni trăitori în municipiul ori în județul Bacău: scrisori primite în acest an (pînă simbătă, 23 mai) — 27; din care rezolvate — 16. Problemele ridicate: locuri de muncă — 7; pensii, ajutoare materiale — 4; solicitare de autorizații, diferite acte, scutiri sau reduceri de amenzii, taxe — 3; solicitări locuințe 2; neînțelegeri între cetățeni — 2; contestații la desfășurarea unor contracte de muncă — 2; propuneri pentru amenajări de drumuri — 1; abateri cadre medicale — 1; clasate — 2.

Cifre. Iar ele arată că s-a întîmplat sau că se întîmplă ceva și cît s-a întîmplat. Bineînțeles, și ele suferă de defectul dintotdeauna al cifrelor. Adică nu răspund la întrebarea de ce s-a întîmplat așa și nu altcum ori altfel: cine și ce se ascunde în spatele lor? Răspunsul este simplu — oamenii. Și dacă oamenii sint în fapte, iată citeva dintre cele semnate nouă în corespondențele parvenite secției de specialitate:

● Mazilu Zița din Dărmănești dorește o audiență. Nu spune de ce. Care va fi fiind secretul? ● C. Climescu din aceeași localitate reclamă — nici mai mult, nici mai puțin — doi pensionari care... lucrează. ● Mihăilescu Alexandrina din Buburuș speră că la intervenția revistei, concubinul speriat îi va înapoia copilul. ● Pe Dumitrescu Gheorghe îl informăm că problema ridicată de dumnealui am trimis-o spre rezolvare Ministerului Sănătății, iar pentru Ioan Palaghiiu — implus, pare-se, în afara normelor legale — am solicitat intervenția Procuraturii Generale. ● Celor doi autori (nu-i numim) geloși pe gloria lui Kafka le-am clasat scrisorile împreună cu... literatura aferentă. Fără supărare, sperăm. ● Giurgiu Nicolae din Moinești este nemulțumit de actualul Mers al trenurilor. Problema nu-i simplă, ghinionul dv. este că sinteți singurul nemulțumit de legăturile din stația

respectivă — cel puțin așa ni s-a comunicat. Ceilalți (școlari, doctori și profesori navetiști), care au ridicat alte probleme la C.F.R. au beneficiat de alt tratament. Nu disperați, actualul Mers expiră la sfîrșitul lunii. ● Fentură Mihail din Tirgu Trotuș: dacă-i adevărat că dv. credeți în noi atunci de ce ne trimiteți una dintre multele copii ale scrisorii dv.? Vă dorim tot ajutorul din partea fericitorilor posesori ai originalului! (Apropo, este autograf ??) ● Dobre Maria din Slănic, fiică iubitoare, solicită telefon pentru părinții rămași în municipiul de la kilometrul 171 al Dunării. Scrisoarea dv. a luat drumul Brăilei. ● Munteanu Gheorghe din Tirgu Ocna ne împărtășește o bănuială a dumisale: o anume anchetă a fost mușamalizată! Om trăi și om vedea!! ● Constantin Ciubotaru din Gheorghe Gheorghiu-Dej dorește locuință. Cererea a ajuns pe masa cui trebuie. ● Chirilă Dumitru din Mărgineni semnalează un abuz. Așteptăm concluziile anchetei. ● Hirjanu Zoița semnează și semnalează un „conflict drum prin grădină“ (?). Păcat de timpul pierdut... ● Pentru Munteanu Mircea din Racova: Dacă este cum — spuneți situația nu-i gravă, ci foarte gravă. Ancheta fiind în curs așteptăm răspunsul.

Cele mai multe scrisori — ați reținut? sint șapte! — solicită ajutorul redacției în vederea încadrării în muncă. Am intervenit pentru dv., dar... ● Copoț Olimpia din Mărgineni: vi s-au oferit locuri de muncă la Cooperativa „Arta croitorilor“ și la depozitul de achiziții al U.J.C.C.; vi s-a oferit și perspectiva unor posturi în alte județe cum ar fi Timiș și municipiul București — care au solicitat forță de muncă feminină pentru calificare. Ați refuzat totul. Chiar doriți să munciți? ● Aceeași întrebare și pentru Bortă Eugenia din Bacău, str. Stadionului, bloc 32, scara F, apartament 17. ● În schimb, în consecință și superficialitatea cu care Oficiul forțelor de muncă din Bacău a tratat cazul Luciei Băleanu, mamă și handicapată fizic — comuna Dofteana, str. Gării nr. 77 — sint strigătoare la cer. Așteptăm un răspuns pozitiv de la autoritățile competente. Sintem inegali de la natură, dar viața este una pentru toți.

MIRCEA BUNEA ■

DE A FI BUNI GOSPODARI

Acasă la Enescu

che Rosetti-Tescanu, bunicul viitoarei soții a lui George Enescu, a fost conducătorul partidului unionist din ținutul Bacăului, deputat în divanul ad-hoc, bun prieten și colaborator întru pregătirea Unirii cu Vasile Alecsandri, Costache Negri, D.A. Sturza și alții. Vechea casă de la Tescani („Casa unioniștilor”) a fost chiar un centru conspirativ de pregătire a Unirii. Costache Rosetti-Tescanu a înființat aici în 1842 prima școală primară din județ, fiind și primul ei dascăl, a eliberat țiganii de pe moșie înainte de a se hotărî oficial dezrobirea și a fost primul boier din Moldova care a desființat „boierescul”. Ca deputat, în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza, a militat permanent pentru improprietărea țăranilor, a elaborat un program de refacere a țării, cuprinzând idei îndrăznețe și profunde: industrializarea, controlul obștesc, dezvoltarea țării în cadrul unui „plan mareț de zece ani” etc. A elaborat și tipărit o serie de lucrări

Aici, la Tescani, în această casă pitorească de pe Valea Tazlăului, înconjurată de arbori seculari, s-au născut cîteva dintre capodoperele muzicii enesciene. Iar Tescanii zilelor noastre nu înseamnă doar un loc de pelerinaj, ci un farmec și o liniște care pot deveni oricînd fermentul

În asfințit, la Tescani, în parcul secular cu arbori bătrîni și în fostul conac unde au fost create sau concepute atîtea capodopere enesciene, Alexandru Popovici, directorul Așezămîntului de cultură și creație „George Enescu” de aici, ne vorbește cu emoție despre acest colț al Moldovei de care rămîne pe veci legată nu numai amintirea ilustrului muzician, ci și a generații întregi de înalțași progresiști care, porniți de la Tescani, au visat, au trudit

POEȚI DIN BACĂU

O rază

O rază îmi arde pagina pe care scriu.
Lumina trece prin litere,
Se joacă, le risipește, le adună
Și eu insumi sint învăluit
Orbit, luminat —
O stea de încercare aș spune.

O rază din soarele amiezii
Îmi face pagina pe care scriu
Atît de halucinantă încît
Am rămas cu mina în aer
Scriu poate pe aripa unui astru
Ce s-a apropiat între timp —.

OCTAVIAN VOICU ■

Numai acolo

Fiece zi îmi aduce o veste —
De viață, de moarte, de născut nouă
Chipuri și voci
Calme privești sub rouă.

Trandafirul e o metaforă despre bine
și rău.

Floare și spin în același cuvînt.
Înălți arbori mă-nvăță să-mi ridic ochii
spre cer,
Iarba — să-i cobor spre pămînt.

Locul în care te-ai născut și trăiești
E cel mai curat, cel mai drag
Numai acolo stelele lin leagănă somnul,
Și soarele-ți vine zilnic în prag.

SERGIU ADAM ■

și au luptat pentru propășirea neamului.
Începînd de prin anii 1910—1911 Enescu a fost găzduit vara la Tescani, pe domeniul părinților Mariei Cantacuzino (din familia Rosetti-Tescanu), unde, în pitorescul cadru natural de pe Valea Tazlăului, descoperă locuri pline de farmec pe care le va iubi întreaga sa viață.

Dar alături de peisajul neasemuit al naturii, Enescu îl va descoperi și pe cel spiritual. Membrii familiei Rosetti-Tescanu au fost oameni politici, cărturari luminați, patrioți, luptători activi pentru idealurile Unirii, bărbați cu vederi progresiste (unii aderînd la ideile socialiste) și cu preocupări filozofice, literare, muzicale. Astfel, Costa-

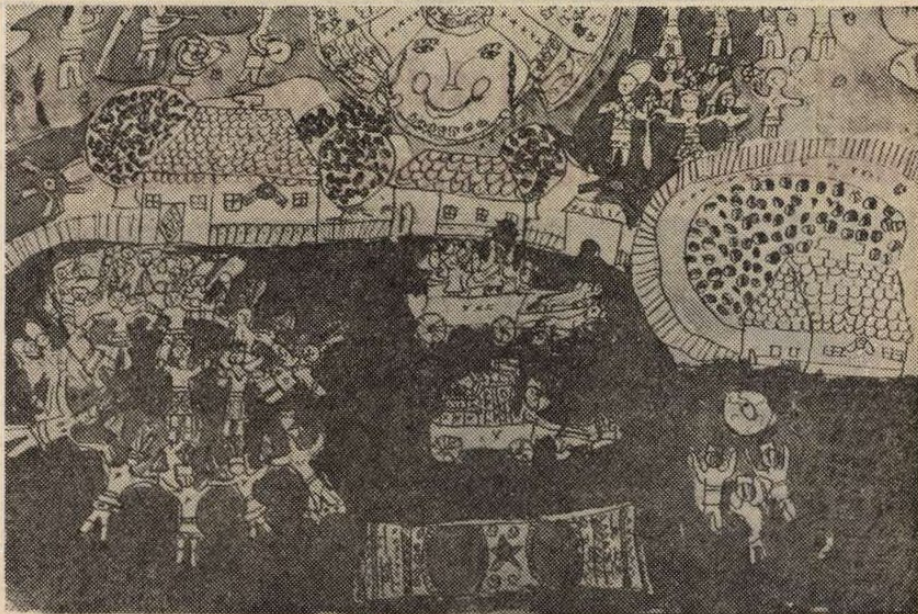
dintre care amintim „Trecutul, relele țării și lecuirea lor”. Iași, 1859, în care, folosind o limbă vie și un stil limpede, caută să propună soluții moderne, progresiste pentru acel timp, în scopul îndreptării „relelor țării”.

La fel, continuînd aceeași linie, tatăl soției lui Enescu, Dumitru Rosetti-Tescanu, licențiat în drept la Lausanne, se apropie de tînr de mișcarea socialistă, devenind membru al Internaționalei I. Publică la Lausanne, la vîrsta de numai 19 ani, poate prima lucrare din lume închinată Comunei din Paris (apărută în mai 1871). Alte lucrări („Chestiunea electorală” etc.) sînt adevărate pamflete împotriva claselor dominante. Prieten cu Vasile Conta, îi va traduce opera în limba franceză.

De-a lungul unui veac, de Tescani s-au legat și numele lui Matei Millo, Ion Ionescu de la Brad, Radu R. Rosetti, D.D. Pătrășcanu, Nicolae Iorga și mulți alții, creîndu-se aici un adevărat mediu umanist, cultural-artistic.

După 1900, muzica devine principala preocupare a Tescanilor. Nepot al lui Alice Rosetti-Tescanu, Mihail Jora va copilări aici și va reveni permanent pe aceste plaiuri. Alfred Alessandrescu va compune la Tescani poemul simfonic „Acteon” și altele.

Luînd cunoștință de acest mediu istoric și spiritual, împrietenindu-se cu cei doi compozitori și făcînd adesea muzică împreună, legăturile lui Enescu cu Tescani se vor suda tot mai mult, compozitorul găsînd aici refugiul de liniște, de creație

ION AVRAM, clasa a VIII-a

atit de mult rîvnit. Tot aici va pune punctul final pe manuscrisul operei „Oedip”, în aprilie 1931, ca și pe alte compoziții.

Îndelungata prietenie cu Maria Cantacuzino, care rămăsese văduvă prin moartea soțului ei în 1927, se va transforma într-un profund sentiment de dragoste, finalizat prin căsătoria ce a avut loc în decembrie 1937.

În actul înregistrat la 10 septembrie 1947, la grefa Tribunalului Bacău, nr. 6351, soții Enescu donează statului român, Ministerului Artelor, domeniul Tescanilor, ce cuprindea 50 hectare vie și livadă, clădirea principală cu tot mobilierul, biblioteca de valoare inestimabilă, celelalte anexe ale clădirii, exprimîndu-și dorința să se realizeze în acest loc, unde doreau să fie înmormîtați, o „casă de odihnă, recule-

monicii din Bacău; va participa și formația camerală „Tescani” condusă de dirijorul Ovidiu Bălan. Se vor deschide două tabere de creație.

Acțiunea de restaurare cît și efervescența activitate culturală de care vorbeam se înscriu pe deplin în spiritul și litera dorințelor lui Enescu și ele au fost elogiate de unica descendentă în viață a soților Enescu, Alice Cantacuzino, la Paris. Într-o scrisoare adresată lui Alexandru Popovici, aceasta își exprima adîncă emoție pentru ceea ce se face la Tescani, „mai ales spiritul în care se încearcă a restabili ambianța de înaltă cultură a trecutului acestui lăcaș — cultură și spiritualitate, aș zice — căci Tescanii au o a șasea dimensiune, aceea a nevăzutelor. ...Mă bucur să știu că mama mea cît și Maestrul George Enescu vor odihni pe veci acolo unde au dorit, în pămîntul românesc de la Tescani și în condițiile în care au dorit, adică înconjurați de elementele artistice creatoare ale viitorului... A. Cantacuzino.”

Autoarea scrisorii se referea la „Ultimele dorințe” redactate de George Enescu în locuința sa de la Tescani: „Subsemnatul George Enescu din București, strada General Manu 16, îmi exprim dorința ca să fiu înmormîtat la Tescani, județul Bacău, alături de soția mea, George Enescu, Tescani, în 14 iulie 1946.” Tot în aceea zi, 14 iulie 1946, soția sa a scris un text aproape similar.

La Tescani, în parcul secular, alături de clădirea în care a fost scris „Oedip”, o criptă din travertin și marmură așteaptă să adăpostească pentru totdeauna pe Maestrul despre care Mihail Jora, și el un obișnuit al Tescanilor, scria:

„Aici, sub cerul patriei sale, George Enescu îmi apare nu numai în scînteietoarele concerte în care timbruri multiple de instrumente muzicale construiesc, în suite și rapsodii, sonate și simfonii — construiesc, peste timp și spații, pridvoare și arcade sonore demne să vorbească lumii despre noi și dorurile noastre. Dar e prezent în sala Ateneului, unde estrada pare a mai vibra încă sub pașii săi; e prezent în vila de la Luminis, unde catifelele aurii par a păstra încă ecourile violinei și ale pianului său; e prezent în tremurul frunzelor pe alea plopilor de la Tescani; e prezent în cîntecul țăranilor din Liveni și în talazurile molcome ale riurilor moldovenești.”

Pagini realizate de LIONEL NIȚESCU ■
Fotografii de CONSTANTIN BURSUC ■

Scrisori de lut

Bărboasa, Vulturenii, Căbești, Cimbala
vă încrustară geții numele în lut,
ei, cei viteji, ce due tracilor fala
urcînd spre nemurire timpul revolut.

Vă încrustară Herodot cel Mare
și riurile ce se varsă în Siret,
un sceptru dac de la Găiceana, care
fu peste veacurile toate parapet.

Vă încrustară Burebista Rege,
Nemuritorul Decebal și după el,
vă încrustară cei ce-avură lege
doar libertatea Țării, cel mai nobil țel.

CORNEL GALBEN ■

gere și creațiune (ce) va avea menirea să
adăpostească temporar sau periodic afiști
și intelectuali români și străini. Așezămîntul
va purta numele părinților mei, Dumitru
și Alice Rosetti-Tescanu și al soțului
meu George Enescu.”

Acest așezămînt a devenit realitate. În ultimii ani s-au întreprins ample lucrări de restaurare, de amenajare a clădirii și a parcului, a fost dată în funcțiune casa de creație pentru muzicieni și artiști plastici. Tot la Tescani se desfășoară, în fiecare toamnă, un festival Enescu. În vara acestui an, al centenarului, va avea loc o adevărată stagiune muzicală — concerte simfonice și camurale, serbări populare, sub oblăduirea Comitetului județean de cultură și educație socialistă și a Filar-

Bacău de azi — cartea de vizită a înnoirii unui întreg județ.

Se mai întâmplă ca o cerere simplă, o cerere „la obiect”, să rămână agățată undeva, ca și cum cetățeanul ar fi aruncat-o în aer, nu ar fi trimis-o precis, „cu adresă”... Pentru edificare, vom da fragmente din câteva scrisori sosite la redacție:

„Fiind operată de cataractă la ambii ochi, am depus o rețetă, pe data de 6 ianuarie 1981, la I.O.R. București, pentru două lentile speciale, cilindrice. Posed bonul de comandă 20071 și am achitat suma de 115,60 lei. În mai bine de patru luni nu am ajuns în posesia acestor lentile, fără de care sint infirmă! Cele mai bune operații nu au rezultate, dacă nu putem procura lentilele necesare. În comertul particular se găsesc lentile, dar cu prețuri exagerate. Am fost învățătoare și pentru mine e foarte dureros că, din cauza diferenței unor oameni, nu pot citi un ziar, o carte, deși am fost și sint încă un „om al literelor”. (Luiza Cheșu, 2400, Sibiu, Hipodrom 3, Bl. I, sc. B, ap. 52, Bd. Mihai Viteazul)

„Vă ofer alăturat câteva trimiteri postale din care, cred eu, se poate aprecia „operativitatea” cu care lucrează unele oficii postale. Dar, iată exemplele: O scrisoare din Craiova, ștampilă — 17.04.81 ora 22, sosește în București, conform ștampilei pe data de 21.04.81, ora 12. Idem: 22.04.81, ora 16 — 27.04.81, ora 16. Idem: 25.04.81, ora 22 — 01.05.81, ora 16. O ilustrată din Timișoara: 21.04.81, ora 22, cu sosirea în București — 25.04.81, ora 22. În sfârșit, o scrisoare de la Ploiești, plecată la 30.04.81, ora 12, ajunge la 6.05.81, ora 12. Socotind că trenul cel mai leneș de la Ploiești la București 100 de minute, vă las să apreciați dv. cât timp a zăcut această scrisoare între cele două oficii. Oare, de ce? (Mirel Gabor, str. Petre Poni nr. 18 București)

„Scriem în numele a peste 100 familii care, începând din decembrie 1980—ianuarie 1981, sintem locatarii blocului 75 de pe str. Cărmăzarilor de Jos, unul din zecile de blocuri ridicate cu pricepere și trudă de vrednicii constructori ai cvartalului din Parcul Tineretului. Cind ne-am mutat am avut de înfruntat noroia, munți de moloz etc. Era iarnă, iar un șantier nu este o farmacie. Am înțeles situația, cu speranța că ea se va rezolva. Zadarnică speranță, zadarnică așteptare. Am ajuns în luna mai, șantierul și-a mutat frontul de lucru, dar la noi, în jurul blocului, se întinde o enormă bălă, alimentată în permanență de conductele sparte, de dejecțiile ce provin din canalele infundate. Dincolo de bălă — străjuită de șanțuri adinci și moloz — se întinde un adevărat cimitir de resturi de materiale de construcție. Sintem gata oricind să prestăm mii de ore de muncă patriotică pentru a transforma zona în care locuim într-o grădină, dar nu-i posibil, înainte de a fi rezolvată — cu mijloace adecvate — canalizarea, asanarea, precum și evacuarea muniilor de moloz. În fond, mediul ambiant civilizat, sănătos, plăcut este „cartea de vizită” a gospodăriilor sectorului. (Mircea Filofteia, în numele Comitetului asociației locatariilor, bloc 75, str. Cărmăzarilor de Jos, Sectorul 4, București)

Ne înfîlmim, din fericire rar cu incredibila situație: ni se răspunde că un caz a fost rezolvat — de către forurile în drept — și, după ce publicăm „așa-zisă” rezolvare, trăind sentimentul satisfacției de a fi fost utili, primim, vai, o nouă scrisoare, din care aflăm realitatea: nouă ni s-a comunicat ceva, iar acolo, din păcate, s-a întâmplat cu totul altceva...

„Prin prezenta scrisoare vin a vă ruga și îndrăznesc, pentru a doua oară, să vă solicit să mă ajutați și pe mine de a-mi găsi și eu un loc de muncă în acest oraș (n.n.: Piatra Neamț). Sint absolventă a 10 clase și a cursurilor de calificare: „confectionarea la mașină și operatoare prelucrătoare fire” (cursuri terminate la I.C.T. București și C.F.S. Iași). Am un copil de un an și trei luni. Căsătorindu-mă, am fost nevoită să-mi urmez soțul, el fiind din Piatra Neamț. Din luna februarie 1980, de cind sint în acest oraș, nu am găsit înțelegere la nimeni, deși după cum v-am precizat și în anterioara scrisoare din 26 II 1981, am fost în audiență peste tot... Consider că, la vîrsta de 22 de ani, nu este normal să stau acasă, deoarece doresc din toată inima ca copilul meu să nu ducă-n viață lipsă de nimic. Ceea ce m-a dezamăgit în mod deosebit a fost faptul că am

Recurs împotriva noastră

În unul din numerele trecute ale revistei noastre, în articolul **Profesori de nota 1 (III)**, semnat de Mircea Bunea, apare și numele Georgetei Atanasiu, profesoară de fizică la liceul „Gheorghe Lazăr” din București. Apare strecurat ca un mic exemplu. Ca un pion. Ca un element de demonstrație. Apare cu exact datele care servesc demonstrației următoare. Datele menționate nu sint inexacte, numai că ele reprezintă o mică, foarte mică parte din ceea ce i s-a întâmplat Georgetei Atanasiu de la terminarea facultății pînă azi. Omisiunile înseamnă restul vieții. Adică ceea ce este foarte important și depășește schema. E drept că nu mai rezistă demonstrația. De ce?

Printre altele, aflăm, lucru pe care colegul nostru nu l-a cunoscut înainte de redactarea articolului, că Georgeta Atanasiu n-a terminat doar facultatea de chimie, ci a terminat Institutul politehnic din București în 1975, facultatea de chimie, avînd specializarea fizico-chimice. A fost repartizată pe o catedră de fizică, diploma permițîndu-i să predea deopotrivă fizica și chimia atît la liceu cit și la școala generală. De cind a terminat facultatea nu a predat decît fizica, iar definitivativ l-a luat cu nota maximă. Ca să întregim cit de cit tabloul, vom

mai arăta că pentru primul an de muncă la liceul amintit a primit calificativul „foarte bine”.

Iată citeva lucruri care o arată pe Georgeta Atanasiu nu o profesoară excepțională sau o ființă perfectă, ci o profesoară bună care își exercită cinsti și corect meseria. O profesoară foarte departe de locul aflat sub genericul nulității. Și așa prin omisiuni, din rîvnă de a dovedi valabilitatea unei idei, dealtfel importantă în perimetrul dat, Georgeta Atanasiu își îndeplinea perfect rolul de pion, de exemplu, de element demonstrativ. Numai durerea ome-nească, mica dramă care a urmat („cum pot să mai dau eu ochii cu elevii, cu profesorii, în momentul în care trec drept o impostoare?”) au transformat-o într-un om afectat moral în viață, în profesiune. Ea nu suferă pentru că ideea pe care a sprijinit-o fără să vrea cu citeva date din viața sa, este adevărată, ci pentru că adevărul celor șase ani parcurși de la terminarea facultății a fost ignorat.

Așa stînd lucrurile, noi sintem primii care facem recurs împotriva noastră, bucurîndu-ne că putem îndrepta o nedreptate fără sentimentul că abdicăm de la principiile pentru care pledăm. Dimpotrivă.

RAZVAN BARBULESCU

găsit în „Flacăra” din data de 16 aprilie 1981 următoarele rînduri, referitor la cazul meu: **Consiliul popular al județului Neamț: Referitor la scrisoarea Silviei Diaconu, prin care solicită sprijin în încadrare, este calificată în meseria prelucrător fire de către C.F.S. Vaslui de unde, la data de 25.III.1981, și-a întrerupt activitatea, la cererea sa. S-a discutat eu sus-numita în ziua de 27.III. fiind repartizată ca prelucrător fire la Rifil Săvinești, cu dispoziția de repartizare nr. 20 459”. În ziua de 24.III.81, am fost în audiență la Forțele de muncă, la tovarășa Ardeleanu și mi-a spus că îmi dă repartitia la Rifil, dar să aduc în cel mult o zi, două, cartea de muncă, de la Vaslui. După două zile, am adus cartea de muncă și am rămas cu cheltuieli de scolarizare la C.F.S. Vaslui, de 5.000 de lei. După ce mi s-a dat repartitia, mă duc la Rifil, dar acolo tov. director Amălinei mi-a spus că el nu primește operațoare-prelucrătoare fire, ci că primește filatoare. Atunci eu am insistat: „Tovarășe director, zic eu sint tare necăjită, am contractul acum de plătit, 5.000 de lei, soțul trebuie să plece-n armată. „Dar dumnealui a susținut sus și tare că nu se poate și nu se poate și m-a invitat să ies afară, după care a închis ușa și a terminat cu mine. După toate astea s-a aflu că s-au primit foarte multe tovarășe, printre care și unele cu contractul desfăcut cu art. 130, lit. i... Atunci am fost din nou la Forțele de muncă și am povestit cu lacrimi în ochi tot ceea ce mi s-a întâmplat, iar tovarășa Ardeleanu mi-a răspuns, cu regrete dar o altă posibilitate de a-mi oferi alt loc de muncă nu mai are. Deci, aceasta este, stimată redacție, întreaga poveste, care a fost, și nicidecum ceea ce vi s-a relatat dv.” (Silvia Diaconu, str. Apusului nr. 22, Piatra Neamț, județul Neamț)**

Consiliul popular al sectorului 3 al Capitalei: Urmare memoriului tov. Marian Ionescu, prin care solicită o locuință, va comunicăm: s-a analizat cazul petiționarului și i s-a repartizat o locuință în str. Nerva Traian nr. 46.

Inspectoratul General al Mișcării: Referitor la scrisoarea cetățeanului Teofil Indries din municipiul Oradea, va comunicăm că aspectele semnalate se confirmă. S-a început urmărirea penală pentru infracțiunea de luare de mită împotriva numitului Troic Ioan, maioru la S.C.M. Oradea.

Consiliul popular al orașului Roșiori de Vede, județul Teleorman: Urmare scrisorii adresa-

tă de către tov. Nicolae Lache, din Roșiori de Vede, un delegat al E.G.C.L. a verificat la fața locului împreună cu reprezentantul asociației — str. Alea C.F.R., bl. P.M. 2 — situația hidroizolației și s-a dispus ca o echipă de izolatori să repare imediat deficiențele constatate la terasă. În urma acestor reparații nu veți mai avea infiltrații în apartament și veți locui în condiții optime.

Consiliul popular al județului Iași: Urmare scrisorii tov. Anton Luca-Enache din București: Delegatul de stare civilă al comunei Tigănești, jud. Iași, fiind mai nou în funcție, v-a trimis într-adevăr un certificat de naștere cu unele inexactități, motiv pentru care, în mod legal, oficiul de stare civilă al Sectorului 1 București l-a anulat. Cu adresa nr. 43/26.III.1981, Consiliul popular Tigănești a înaintat Sectorului 1 certificatul de naștere, de unde urmează să-l ridicați. Au fost luate măsuri pentru a nu se mai repeta astfel de situații. (N.R.: Multe și severe ori fi fost măsurile: noi citim că răspunsul a fost formulat cu nr. 193/25.IV. 1981).

Consiliul popular al județului Iași: Privind rezolvarea scrisorii tovarășei Maria Ciorobea din Pașcani, care cere ajutor pentru a fi încadrată în muncă: Petiționarul a fost încadrată de la începutul lunii aprilie la ferma zootehnică din CAP Vatra Pașcani, unde lucrează și în prezent.

Consiliul popular al sectorului 2 al Capitalei: Referitor la scrisoarea tov. Eni Neagu, directorul căminului cultural din com. Luncavița, jud. Tulcea, prin care sesizează că Întreprinderea „Arta Mobilei” din București nu i-a restituit de la reparația stația de amplificare ce era în termen de garanție, va comunicăm: Întrucît stația respectivă a fost expediată la Întreprinderea „Arta Mobilei” de către căminul cultural din localitatea Mediaș, această întreprindere, după ce a reparat-o, a expediat-o la data de 18.XI.1980, în com. Luncavița din localitatea Mediaș, așa cum a rezultat din buletinul de mesagerie, care a însoțit stația. Totuși, conducerea întreprinderii, pentru a veni în sprijinul căminului cultural respectiv, a hotărît expedierea altei stații de amplificare, urmînd să recupereze pe parcurs stația în cauză, de la C.F.R.

Consiliul popular al sectorului 2 al Capitalei: Ca răspuns la scrisorile adresate de tovarăși Florina și Petruța Tudor, prin care solicită rezolvarea si-

tuăției locale, vă facem cunoscut: Comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului 2 v-a aprobat atribuirea garsonierei nr. 21, str. Amurgului nr. 22, bl. P 3, sector 5.

Departamentul Căilor Ferate: Urmare scrisorii adresate redacției revistei „Flacăra”, prin care tov. Gheorghe Giurgiu din com. Moinești, jud. Bacău, solicită ca în viitorul mers să fie introdus în circulație un tren accelerat pe distanța București-Comănești, va comunicăm: Pentru sporirea în continuare a capacității de transport pe această secție, în prezent se execută lucrări de dublare a liniei, care însă se face cu închiderea circulației trenurilor cite 4-5 ore zilnic, afectînd în plus posibilitățile de transport. După terminarea acestor lucrări, vor fi create noi posibilități de satisfacere a necesităților de transport.

O recentă știre, din partea Revistei de sociologie „Viitorul Social”: „Vă facem cunoscut că, începînd cu anul 1981, revista „Viitorul Social” are 6 apariții pe an și un nou aspect grafic. Cu această ocazie, venim cu rugămîntea de a semna numerele 1 și 2 apărute în acest context. Redactor șef: prof. univ. dr. I. Iordăchel”.

Bucurîndu-ne de noua formă grafică a revistei de sociologie și științe politice, vom reda rubricile conținute în sumarul de pe martie-aprilie: Politică și istorie; Știința și tehnica în societatea contemporană; Noi cercetări sociologice și politice; Metodologia științelor sociale și politice; Demografie; Interviu; Comentarii; Viața științifică; Recenzii și note de lectură; Politică creatoare a P.C.R.; Perspectivile dezvoltării sociale; teorii, modele, ideologii; Statistica populației; Univers informațional, educație și participare; Din sumarul revistelor.

Întreprinderea mecanică de mașini și utilaj minier Baia Mare: Referitor la scrisoarea tov. Liliana Pop, din Baia Mare: Cu data de 14.02.1981, tov. Liliana Pop a fost încadrată la IMMUM. Avînd în vedere că întreprinderea noastră are alte condiții decît cele pentru care s-a calificat, absolvenții au fost supuși unui test de verificare în scopul acordării categoriei de încadrare și pentru a putea fi trecuți în echipa de lăcătuși. Printre aceștia se numără și Liliana Pop, care actualmente lucrează în brigada condusă de tov. Ioan Vari, la secția U.T.I. Este încadrată ca lăcătuș categoria II-bază. În ce privește eliberarea diplomelor de absolvent, am luat legătura cu Școala profesională și ni s-a comunicat că, imediat ce vor fi completate cu toate datele, se vor elibera.

Ion Alexandru — Popești Leordeni, George Mihalache — Bălcești (Prahova), Olga Folea — Runcu (Dimbovița), Ionel Dina — Balaci (Teleorman), Neculai Avartare — Bistrița Năsăud, Vasile Florea — Golgova (Alba), Cornel Nistor — Cugir, Liliana Ștefan — Măeruș (Brașov), Constanța Ene — Galați, Ileana Olteanu — Pitești, Floarea Ștefan — Baldoieni (Olt), Marin Smarandache — Craiova, C-tin Iordache — Belet (Argeș), Ioan Dobrogeanu — Moreni (Dimbovița), Gh. Gavril — Iași, Ion Melinte — Adunați (Giurgiu), Ana Matei — Cerna (Tulcea), Ileana Felezet — Cluj-Napoca, Frusina Dumitru — Rîfov (Prahova), Ștefan Nicolescu — Cluj-Napoca, Viorel Gireadă — Brașov, Elena Dumitrescu — Brașov, Ilie Cioloc — Iași, Gh. Buturugă — Mîloșesti (Ialomița), Petre Păscălescu — Cluj-Napoca, Floarea Popa — Izvoarele (Olt), Georgeta Jigăra — Brașov, Aristide Răducă — Ponoarele (Mehedinți), Ioan Glosu (Gorj), Arnold Ungureanu — Brașov, Maria Costin — Cluj-Napoca, C-tin Serca — (Gorj), Ștefan Nicolici — Satu-Mare, Gh. Dumitru — Bacău Gh. Popescu — Craiova, Valeriu Marinescu, Titu Selea, C-tin Tănase, Nicolae Duțescu, Floarea Caragea, George Stroescu, D-tru Vasilescu, Matei Springhel, Ioan Totilici, Ion Stavache, Ioana Drăgan, Ion Dinu, Olimpia Zănea, Teodor Nicolescu, Emanoli Dămeț, Ion Constantinescu, Vasile Tănăsescu, Constanța Mihailescu, au fost trimise spre compilație din București: Scrisorile tentă rezolvare forurilor de resort, din partea cărora urmează să primiți răspuns.

Pagină realizată de PIA OLARU

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

ADMINISTRATIV

Margareta Păpădoiu — comuna Ghercești (Dolj): Desfacerea contractului de muncă se face pe bază de decizie; dumnea-voastră, în termen de 30 de zile de la primirea comunicării scrisse, vă puteți adresa organelor de soluționare a litigiilor de muncă, conform prevederilor art. 176 al. I din Codul Muncii

● **Stelian Constantin — București:** Locatarii principali care primesc alte persoane (în cazul dumneavoastră fițita) în locuința lor sint obligați să contribuie și pentru acestea la plata cheltuielilor comune cind primirea în locuință depășește 15 zile în cadrul a ceea ce sint calendaristice. Plata acestor cheltuieli se face pentru întreaga lună

● **Petre Danielescu — București:** Transferul de la o unitate la alta se efectuează în următoarele situații: a) transferul în interesul serviciului, care se acordă, la cererea unității unde se transferă persoana respectivă, de către conducerea unității de la care pleacă, cu aprobarea organului ierarhic superior al acestuia; b) transferul la cererea celui încadrat, care se poate face numai cu acordul unității de la care pleacă și al unității unde se transferă, în condiții bine justificate, cum ar fi apropierea de familie, trecerea într-o muncă corespunzătoare pregătirii sale, ocuparea unui post prin concurs. Dumneavoaștră ați solicitat transferul fără nici o motivație

● **Jenica Matei — com. Movila (Ialomița):** Nu aveți dreptul la pensie de urmaș

MARGA NEDELEA

INVATAMINT

Lucreția Rusen — București: Examenul dumneavoastră a fost validat în vederea încadrării în categoria a 4-a, în meseria de operator chimist

● **Petronela Piticar — Rădăuți:** Scrieți, printre altele, și am fost îndrumată să mă adresez Liceului Pedagogic din Suceava, care i-mi întocmește dosarul pentru înscrierea la... (s.n.). Nu vă mai înscrieți!

● **Aurora Tudoreanu — Timișoara:** Este necesar ca fiul dumneavoastră să susțină un nou examen de admitere

● **Radu Moronea — Craiova:** Puteți beneficia de bur-să, cu condiția de a prezenta actul doveditor eliberat de către întreprindere

● **Ana Șerban — Timișoara:** Numirea dumneavoastră ca titulară pe o catedră de educație fizică la o școală din municipiul Timișoara se poate face numai prin concurs pe bază de probe scrise, în condițiile legii

● **Antonela Micu — Calafat:** După satisfacerea stagiului militar, fratele dumneavoastră se poate prezenta la concursul de admitere

HORIA PATRASCU

SOCIAL

Bar Maria — Cluj-Napoca: Beneficiază de pensie persoanele cu invaliditate grad I, II sau III, dacă au o vechime în muncă de cel puțin cinci ani

● **Cristina Elena — Dimbovița:** Pensie de urmași nu primesc decît minorii al căror părinte decedat a fost pensionar sau era încadrat în muncă la data decesului

● **Ispas Iliana — Alba:** Copiii majori au obligația de a-și întreține părințele care nu îndeplinesc condițiile legale de a beneficia de pensie

● **Borecan Floarea — Caras-Severin:** Aveți dreptul să primiți în continuare partea de pensie de care ați beneficiat

● **Pintilie Elena — Suceava:** În perioada august 1980 — aprilie 1981 sinteți considerată în concediu fără plată

● **Stănică Minodora — Slatina:** Hotărîrea a rămas definitivă

● **Măcăneță Ion — Teleorman:** Vă înșelați, nu fosta soție este apărută, ci copiii cărora le-a dat naștere. În legătură cu cealaltă propunere legea nu stabilește cine are dreptul să nască și cine nu

● **Glasu Regina — Mediaș:** Trimiteți copii de pe hotărîrile judecătorești

● **Elena Sasu — București:** Obligația de a sesiza conducerea cădea în sarcina dumneavoastră

NICOLAE CRISTACHE

La Borșa, în Maramureșul de vis și legendă, profesorul și poetul Ion Zubașcu a reușit, după o strădanie pe care doar el o poate evalua, să stîrnească în sufletul citorva zeci de copii o suavă furtună de sunete, culori, lumini, miresme și gânduri mai pure decît roua însăși.

Tulburătoare versuri semnate de copiii-poet, pe care Ion Zubașcu i-a strîns în jurul său, alcătuiind cînaclul „Vestitori”, par a fi scrise nu de o mină de om, fie el și copil, ci de-o aripă de pasăre măiastră. Iar lumea pe care o cîntă acea aripă, iată, ni se dezvăluie cu o uimitoare prospețime, astfel încît uneori ne vine a crede că poezia oamenilor mari mai are mult de umblat pe drumul adevărului artistic pînă să ajungă la puritatea simțirii poeziilor scrise de acești copii.

Copilăria

Era o copilărie cu stele, flori și creații. Am luat-o de mină și i-am spus:

— Ești o copilărie frumoasă. Cu stele, flori și creații.

Intr-o zi copilăria a fugit dintr-un vers al creației mele iar eu am alergat după ea pînă am fost atît de obosită încît am crescut mare.

— Acum nu mai fugi după mine, — a spus ea. Acum ești și tu om mare și oricît vei alerga după mine nu mă vei mai prinde nicodată.

Atunci am aflat pentru prima dată în viață că un om mare nu se mai poate întoarce nicodată în copilărie.

GAROFIȚA RUS, clasa a VI-a

Sărbătoare

Luminile steagurilor
Revăd încă o dată
Patria.

Sufletul alb al patriei
Mărginește materia
De la un capăt la altul.

ANGELICA CICEU, clasa a VI-a

Jocul cu imaginația

primăvara alerga în respirația mea
eram cu pumnii plini de idei
mașina imaginilor mele funcționa numai

cu cîntece
riscam să mă topeș pe străzile sufletului
mi-am cumpărat o păpușă
apoi mi-am parcat imaginația în cosmos

fiindcă m-am plictisit
să mă joc cu păpușile
bătrîna lună exploda de nervoasă

dar acum îmi dansau imaginile
în creierii cerului
mătușa din univers mi-a dăruit un măr
i-am dat o cutie plină cu multă emoție
m-am ascuns în sufletul meu
aici oamenii se jucau de-a mama și tata
apoi săreau în nervosul ocean Pacific
copiii lor rămași singuri
faceau filme mute, se certau
cu nenorocirea

pină și ochii uitaseră de ei
și adormiseră singuri
acum dragostea respira pe sprincenele
mele

Lampa viselor

îmi săpam fericirea în adîncul ochilor mei
acolo vaporul coboară
în nesfîrșita noapte
oglindeam lampa viselor
în sărbătorile iernii
visele explodau în aurul celor două
lumini

pe o rază dansau
douăzeci de întunecimi
am îngropat noaptea
în fericirea ochilor mei
întunericul cobora pe rădăcinile soarelui
cu libertatea aprinsă de-un fulger
adevărul avea degetele pline de idei
m-am urcat într-o amintire
și am strigat soarele pustului
familiei de flori dansau pe vise de-argint
printru limbile unui cer
din imaginația mea

GAROFIȚA RUS, clasa a VI-a

Mii de generații

Decodată am văzut o ființă fantastică.
Era spiritul creației. Atunci am aflat eu
că și creația are un spirit.

Am fugit repede spre următoarea generație.

Acolo era spiritul muzicii.
Am fugit spre următoarea generație.
Acolo era spiritul proverbelor. Unul dintre ele mi-a spus:

— Oprește-te, ești prea mare. Trece cu prea multă nepăsare peste atîtea generații.

Stop! — m-am gândit eu, trebuie să mă opresc. Nu pot trece și peste generația aceasta.
Să nu mai am copilărie dintr-o simplă întâmplare?

GABRIELA REMETEAN, clasa a VI-a

Vara

Stoluri de păsări
Se ogîndesc
În văzduhul brăzdat
De curenții oceanici
În coama luminată
A verii.
Se deschide o poartă
Timpul își plimbă
Copiii nou născuți
O dungă de lumină
Îmi rămîne sub perină
— Dormi, fiica mea, dormi
În patul tău luminat
De stelele veșnice.

Poem

Marginea universului
E cîntecul meu.
Fuziunii urcă scările roșii
Ale gândului.
Ramura unui copac singuratic
A dat muguri și flori
În fața creației mele.
I-am luminat cu cuvintele.
Apoi a venit cu un fluier

ȚARA VĂZUTĂ DE COPII

Și a cîntat ceasuri întregi.
Apoi s-a depărtat după un munte
De fier verde.
În tăcere a izbucnit cîntecul.
În aerul înghețat de acolo
Am strigat:
Învățați cîntecul!

Cîntecul patriei

O simt ca pe-o pasăre
Zburînd și cîntînd
Pe deasupra ochilor mei
Cufundați în miresmele
Anului 2000.

Din ochii ideilor
Mi-am luat dragostea
Pe care i-o dăruiesc patriei.

Ea m-a cuprins în brațe
Și m-a scos ca pe-un simbur
În lumină.

Patria se bucură de copii
Ca universul de stele.
Soarele și luna îl cunosc vechimea
În lumina și umbra lor.

VI. Negru

Periculosul cerc
Are inima neagră
El presară pe oameni
Mărune cristale

VII. Alb

Străbune sirene
Răsună de-a lungul mileniilor
Florile care s-au stins demult
Au rădăcini eterne

E timpul să înflorească
Eroii

VIII. Negru

Gheața solară
Îmi provoacă tristețe

IX. Alb

Culorile lumii
Se ogîndesc și în mine

ALEXANDRU ROBU, 6 ani

Îmi iubesc mult patria
Ca pămîntul holdei,
Cum iubește cerul
Lumina și ploile.

Miresmele se înalță
Peste Carpați,
Soarele luminează
Chipul copiilor
De pe întregul pămînt.

Cine să ne despărță
De holdele viselor,
De lumina vie
Din inima lumii?

Cine să ne despărță
De bunul nostru pămînt
România?

Un cîntec de leagăn
E patria pentru noi
Mai frumos decît cîntecul lumii,
Mai luminos decît cîntecul soarelui.

LIVIA BUZURA, clasa a VI-a

Istории

I. Alb

Totul e acoperit de aripile albului
Lumina înghețată a venit
Au înghețat și durerile
Cîntecele

II. Negru

Îți ascunzi fața în soarele meu
La masa vieții
Moartea indescifrabilă
Un zîmbet negru
Pe buzele ei incolore

III. Alb

Mi-am afundat privirea
În albul imens
Lumina arzînd neconștient
Are senzația de primăvară

IV. Negru

Întunericul scrie
Cu mina tremurîndă
O scrisoare luminii

În liniștea nemărginită
Întunericul
Scrie

V. Alb

Într-un mănunchi de raze
Văd toți eroii
Din atîta istorie
Albul mileniilor

Privesc mereu
o patrie senină.

IV. Cîntecul

Vintul îmi cîntă cîntecul

Am intrat în clipa
Fără de margini și am
Descoperit
Lumina luminii

Patria înflori
De trei ori în
Mijlocul păcii
Îl vedeam
Lîngă un chip acoperit
Cu frunze

V. Patria

Umbra aerului
răcoarea
marginea lumii
iar inima dormea liniștită
în patul ei roșu.

CRISTINA HURLOI, clasa a V-a

Vopream amurgul
în culoarea gândurilor
unui erou.

Prezentul marmură
versuri de miine.

Patria este o lacrimă
a unui întins tînet de fericire
unde păsările se cuibăresc
în inima
răsăritului.

MARIA MIHALI, clasa a VI-a

COPILUL

VORBIND OMENIRII

I. Vis planetar

Lumea de miine va fi lumea copiilor,
toți oamenii vor deveni în lumea
de miine copii.

Munții, apele, lumina și focul
se vor „copilări” împreună.
Din valurile pămîntului eroii vor învia

CORINA MOCANU, clasa a III-a

și se vor juca și ei cu copiii.
Cerul va fi o mare iar copiii
vor fi valurile mării,
noaptea va străluci de copii
iar ziua va fi plină de stele.
Viața va fi o pasăre uriașă
pe umărul zilei de miine.

II. Risul unui copil

În adîncul unei inimi de copil
(cine știe cit e de adîncă o asemenea
inimă?)
un soare nou răsare în fiecare clipă
colorînd viața din jur cu toate culorile
lumii.
Bucuria este cerul acestui nou soare,
ea îl mîngie cu palmele ei albastre
și limpezi

III. De-a baba-oarba

Din Oceanul Pacific
a ieșit un peste mic
și pe coada lui scria:
„Ieși afară dumneata!”

Unul era baba-oarba
alții erau copii.
Baba-oarba alerga după copii
cu sabia de singe în mină
cu brațele de foc întinse.
Îi prinde și îi strînge cu brațele ei de
foc

și îi străpunge cu sabia de singe.
Nu toți copiii sînt prinși.
Unii sînt departe printre stele
în inima lumii
în ochii luminoși ai istoriei
în sufletul timpului
unde nu sînt găsiți decît de albine
de fluturi, de soare și cîntece.

IV. Cum poate un copil

cucerii omenirea

Își smulge inima din piept
și-o aruncă peste omenire.
Inima explodează
desfăcîndu-și larg toate brațele
și cuprinde cu ele întreaga omenire
pe care o îmbrățișează ca pe o mamă
bătrînă.

Apoi se întoarce din nou
în pieptul copilului
cu lumea întreagă în sufletul lui mic
printre drumurile nesfîrșite
care îl așteaptă.

ANGELICA TIMIȘ, clasa a VI-a

COPILĂRII

I. Călătorie

Tare mai băteau primăverile
în singele meu.
M-am aruncat în fîntina proverbelor.
„Prima dată gîndește-te
și apoi înflorește!”
Am căzut pînă în ochii fîntinii.
Mi-am văzut viitorul cu ochii.

II. Privirea

Era o muntă foarte înalt
susținut în aer de un fir de iarbă.
Înăuntru firului era un palat
iar înăuntru palatului
locuia Zina Fierelor de Iarbă.
Din cînd în cînd dădea drumul
unui porumbel alb.
Fierele de iarbă nu se mișcau
fără voia ei.

În virful palatului zinei trăia un
pitic.
El ținea muntele în aer
pe degetul lui mic.

III. Amintiri

din copilăria istoriei

Alexandru Macedon s-a dus la
scăldat
a venit măicuța-sa și i-a furat hainele
și n-a mai putut cucerii toată lumea.

Napoleon Bonaparte s-a dus să fure
cîreșe

și tocmai cînd a ajuns în virf
unde erau cîreșele mai coapte,
a venit mătușa sa Mărioara cu o biță
în mină
și el a trebuit să sară din cîreș
și să calce în picioare toată cînepa
Europei.

GETA CARAGIU — Premiul

Hitler era supărat pe o pupăză
dintr-un tei
care-l trezea în fiecare zi prea
devreme,

a vrut să prindă acea pupăză
și să o vîndă în tîrg
dar cînd să se urce în tei
a căzut și și-a rupt gîtul.

Și acum toate poveștile astea
au ajuns de risul copiilor.

IV. Cartea

Cînd am întîlnit mina, pasărea mi-a
aruncat cartea.
Am pătruns cu imaginația atît de
departe
încît am văzut stelele răsărînd
în sufletul meu.
Mi s-a părut că băiatul acela din
salcim
a venit la mine, mi-a întins mina
și am părăsit amîndoi cartea.

V. Dorul

Înăuntru florii se deschidea o lume
întinsă în ea era Cosmodor.
El a coborît în sufletul meu
ca într-o fîntină de liniște.

El era alb,
muzica lui era albă.

Din tăcerea lui plină de cuvinte
s-a desprins acest mic poem.

Cu el voi zbura mai departe
de pe o stea pe alta
ca dorul.

ANGELICA BUZURA, clasa a VI-a

O parte din ilustrația acestui
număr este realizată de copii.

ANA CILȚAN, clasa a VI-a

Centura turistică a Capitalei

București, o așezare care

La capătul tramvaiului 34, din Pantelimon: un teren și un lac, nefolosite, așteaptă un urbanist priceput și o mină de gospodar. (Fotografie făcută duminică 24 mai)

V-ați întrebat vreodată, stimați cititori, cîți oameni ai muncii bucureșteni se străduiesc să-și petreacă ziua de duminică în mijlocul naturii, „la iarbă verde”, cum se spune? Nu este nevoie de vreun studiu sociologic pentru a explica această dorință de comuniune cu natura, în stare să steargă ca prin minune stressul unei săptămîni de muncă, așa cum nu e nevoie nici să accentuăm, încă o dată, uriașa capacitate de regenerare a forțelor fizice și psihice pe care o dau aerul, soarele, freacă pămîntului ori clipocitul apelor. Din păcate, Bucureștiul n-a fost socotit oraș turistic decît în măsura, foarte importantă fără îndoială, pe care i-o dau numeroasele sale monumente și muzee, parcuri și bulevarde, „argumente” legate în general de civilizația urbană de tip european, spre care Orașul-Capitală urcă fără încetare. Cînd vine însă vorba despre turismul propriu-zis, chiar cel de o zi-două, bucureșteanul se gîndește cel mai adesea la Valea Prahovei, la Brașov ori Cheia, situate la mulți kilometri depărtare, cu dificultăți de transport pe care le implică o asemenea călătorie.

Bucureștiul, să nu uităm, este o aglomerație urbană de peste 2 milioane de locuitori, iar amenajările turistice ale împrejurimilor sînt departe de a fi la înălțime. Eforturile organelor de turism s-au îndreptat, ani de-a rîndul, spre Poiana Brașov, spre Litoral și alte asemenea zone de interes, atît național cit și internațional, ceea ce este foarte lăudabil și justificat din punct de vedere economic. Ce i se oferă însă bucureșteanului, tinînd seama cît gradul de civilizație la care a ajuns nu-i mai dă dreptul să fie mulțumit doar cu ceea ce găsește în sinul naturii, el cerînd, pe deasupra, condiții de confort superioare, legate de necesara prezență a unităților de alimentație, de prestări de servicii, eventual de cazare? După părerea noastră, centura turistică a Capitalei, chiar neexploatarea la nivelul potențial, există, dovadă sutele de mii de oameni în exod duminical spre aceste zone. Lipsesc însă cu desăvîrșire o hartă a posibilităților de recreere dimprejurul Bucureștiului, un îndrumar turistic de sezon pentru amatorii — după calculele noastre aproape o jumătate de milion! — ai unei zile în aer liber petrecute cit mai aproape de Capitală. Este, dealtfel una din rațiunile publicării grupajului de articole din aceste pagini, redactorii noștri investigînd pentru dumneavoastră cîteva dintre aceste posibilități de „ieșire la iarbă verde”.

Precizăm, pentru început, cît rețeaua de turism a centurii de recreere a Capitalei este împărțită între C.H.R. „Ambasador” (care „deține” aproape în exclusivitate Băneasa și Snagovul) I.A.P.L.-urile sectoarelor 2, 3 și 6 (cu unități în pădurile Pustnicul, Cernica și în comuna Roșu) și cîteva unități din rețeaua cooperatîi de consum, aflate la Dumitrana, Măgurele, Bragadiru, Săftica ori pe raza unor județe limitrofe, la Buda și Zăvoi-Argeș, în pădurea Sinești sau la popasul turistic Vlășia. E de remarcat cît la „Centrocop” s-a elaborat un „Program privind organizarea și dezvoltarea activității de alimentație publică, cazare și servicii turistice în zonele de agrement din jurul Capitalei pentru sezonul curent”, ca și unul de perspectivă, privind perioada 1982-1985. Cooperatîa de consum dorește să intre astfel în zone mai puțin abordate pînă în prezent, cum sînt Mogoșoaia, Căldărușani, Cernica sau Pustnicul, dar va trebui să subliniem cît rămîn încă locuri de agrement aproape deloc folosite, cum ar fi superba pădure Rîioasa sau Codrul Vlășiei.

Rămîne de discutat și un aspect al problemei. După părerea noastră, deși exodul despre care vorbim în aceste pagini a devenit cu adevărat masiv în ultimii ani, Bucureștiul nu are încă o tradiție în domeniul recreerii la aer liber: el abia își formează această tradiție. Și nu e vorba doar de tradiție, ci poate, mai cu seamă, de lipsă de inițiativă. Numai astfel pot fi explicate unele stîngăcii, tatonările celor care ar putea decide o mai rapidă dezvoltare a rețelei periferice de turism, „timiditatea” marilor colective muncitorești. Dacă am lua un singur exemplu, cel al Timișoarei, vom constata cît pe malul Begăi sînt foarte numeroase bazele sportive și de recreere aparținînd unor întreprinderi. În Capitală ele sînt în schimb extrem de puține (întreprinderi de mecanică fină și „Aversa” reușind ceva în acest sens). Dar „23 August”, „Republica” sau I.M.G.B.? ! Iată, așadar, una din soluții: amenajări simple, pe care oamenii muncii din întreprinderile respective, le-ar realiza pe bază voluntară. Locuri pentru amenajări de acest fel se găsesc, cum spuneam, destule împrejurul Capitalei. Asemenea inițiativă le-am saluta cu bucurie!

DUMITRU GRAUR

Anonimii micului turism de sfîrșit de săptămînă

● De la ultimul bloc aflat pe șoseaua Pantelimon și pînă la stadionul „Metalul”, o suprafață imensă de teren și un lac nefolosit au nevoie doar de un ochi bun, un meseriaș priceput în sistematizare, un urbanist cu talent care să transforme o groapă mizeră într-un superb loc de recreere. ● Mai departe, pe partea dreaptă a șoselei care duce spre Constanța, vizavi de stadionul „Metalul”, Parcul Pantelimon arată splendid și numai o reclamă inteligentă și cîteva dotări care tîin de agrement, pe lîngă plimbările cu barca sau plaja, îl pot scoate din anonimatul în care se pierde azi. ● Discutînd cu Dumitru Saru, directorul I.C.A.B., întreprinderea care are în grijă și strandurile, aflăm cît ideea construirii strandurilor în mijlocul Bucureștilor are din ce în ce mai mulți adepți. Motivul? Sînt mult mai comode din punct de vedere al transportului. Succesul strandului Titan, de 15 000 de locuri, este un exemplu ce va fi continuat, în acest cîncinal, cu alte două stranduri, în Bercenti și Ghencea. ● Am pomenit de transport și iată cît acesta rămîne una dintre problemele nerezolvate de care depinde „exodul” săptămînal către zonele de agrement din jurul Bucureștiului. ● Dacă, de pildă, I.T.B. și-a făcut datoria privind transportul spre Cernica, autobuzele puse la dispoziție circulînd corect, I.R.T.A. n-a reușit să facă același lucru pe distanța București-Pustnicul. Poată cît nu și-a propus, poate cît nu cade în sarcina sa, oricum transportul în acest moment se face cu autobuzele „sale”, multe din ele aflîndu-se într-o stare jalnică și toate lăsîndu-te la un kilometru și ceva de locul de agrement. Dacă dimineața, la venire, este, pur și simplu, un coșmar, și tot ce ai

mai e cum mai e, la plecare, drumul respectiv este pur și simplu un coșmar, și tot ce ai cîștigat într-o zi de odihnă, bună dispoziție și liniște, pierzi într-o jumătate de oră de mers cu autobuzul. ● Sînt numai două exemple care ilustrează modul de a ieși în întîmpinarea cetățeanului în timpul său liber. Drumul, accesul la zonele de odihnă, gradul de confort de care te bucuri în acea jumătate de oră cît durează transportul fac parte integrantă din ceea ce se numește „un sfîrșit de săptămînă frumos, relaxant, atrăgător”, cum am citit într-o reclamă. Ideile de turism, dotările și multe altele pierd din valoare în fața unui om enervat, silît să-și consume astfel energia, a unui om umilit de controlor sau de un șofer plictisit, convins cît așa trebuie să se poarte cînd „eu muncesc și tu te plimbi”. ● Duminică, aflîndu-ne la Pustnicul și Cernica, am mai putut nota și alte imperfecțiuni de organizare, care, puse cap la cap, au reușit să strice ziua multora. ● Pustnicul, un loc frumos, curat, cu un restaurant ce își respectă firma și deci și clienții, a fost lipsit de una din atracțiile sale: plimbarea pe lac. N-a venit casierul! Cu barca s-au plimbat doar cîteva dimineața, a traversat cine a apucat pe la începutul zilei. Pazișnicul Ștefan Constantin, om plin de bune intenții, dar fără chitanțier și dreptul de a lua bani, s-a descurcat vreo două ore cum s-a priceput, adică a oprit banii și buletinele, după care, speriat de ce poate să iasă, s-a oprit. La ora prînzului, peste două sute de persoane încercu să-l convingă, mai mult sau mai puțin delicat, să le dea cele 18 bărci valide, cîte am numărat noi. ● Încolo, toate bune, fondul de marfă care aștepta să fie desfăcut fiind gata după spusele responsabilului Silviu Ursescu, să mulțumească 20 000 de vizitatori. ● La Cernica, aceeași bună aprovizionare, responsabilul restaurantului, Tudor Botofei, afirmînd cît este în stare să potolească setea și pofta de mîncare a peste 20 000 de vizitatori. ● În strand, bine pregătît pentru noul sezon, curat, îngrijit, comerțul este inexistent, tonetele de

Cernica: cozi mari, halbe puține.

orice profil fiind închise. ● Mai era o problemă: berea. Se vindea la halbă ca o măsură împotriva celor ce își umplu portbagajele și o que în comunele învecinate spre a o vinde la suprapreț. Desigur, trebuia găsită o soluție, dar nici vinzarea cu halbe nu este un cîștig. Cu garanție cu tot costă 10 lei.

RAZVAN BĂRBULESCU

Sovata la București

Vorbînd despre turismul real sau potențial din jurul Bucureștiului ne referim, de regulă, la posibilitățile oferite de cadrul natural, adesea insuficient valorificat, sau la monumentele istorice și alte locuri de interes, doar în parte cunoscute de turiști. Dar iată, un distins specialist — Valeriu Patriciu — propune, nici mai mult, nici mai puțin, decît „fabricarea” unor helio-terme lîngă București. Investițiile, neglijabile, s-ar recupera, după unele calcule, în maximum trei ani. Evident, punerea în practică a acestei îndrăznețe idei ar îmbunătăți în mod serios configurația turistică din jurul Capitalei: fiindcă turism nu înseamnă numai plimbare și agrement, ci și imbinarea utilului cu agreabilul, în vederea destinderii și distracției, dar și a fortificării sănătății.

Despre brevetul lui Valeriu Patriciu am mai avut prilejul să scriem în „Flacăra” (chiar cu titlul articolului de față, titlu pe care în mod deliberat l-am reproduș). Prin cercetări experimentale, el a stabilit condițiile tehnice și economice în care fenomenul helioterm poate fi „reconstituit” la un nivel care să egaleze și poată chiar să depășească termele solare naturale. Astfel s-a întocmit proiectul tehnice care formează obiectul brevetului. Ca punct de plecare pentru amenajarea unei helioterme artificiale poate servi (în afară de lacurile sărate naturale) fie un lac cu apă dulce, cum sînt atîtea în jurul Bucureștiului, fie un bazin artificial cu adîncime de 2,5-3,5 m. Firește, este necesară și o sursă de apă dulce (chiar și un banal robinet), din care un debit reglabil să fie dirijat la suprafața apei sărate.

— Lacul Străulești mi se pare a fi foarte potrivit pentru amenajarea unei asemenea helioterme artificiale — ne spune Valeriu Patriciu. De asemenea, lacurile din zona Fundeni. Vă dați seama de avantaj: la doi pași de marele spital, o mică Sovata, la care ajungi nu parcurgînd sute de kilometri cu trenul, ci mergînd cu tramvaiul sau chiar pe jos!

De subliniat cît aci nu este vorba doar de bolnavi, de tratamentul unor maladii acute, ci, în general, de fortificarea organismului pe cale naturală, prin mijlocirea heliotermelor.

Or, iată partea incredibilă a acestei istorii: există un brevet de invenție, care datează de vreo... 25 de ani și care a fost reinnoit la 30 iunie 1975 sub nr. 68 006 de Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci; există și un titular, înscris cu majuscule

pe același brevet: Institutul de medicină și fizică, balneoclimatologie și recuperare medicală, București. Și totuși nimeni nu se preocupă în prezent de posibilitatea transpunerii în viață a brevetului. Oare această indiferență față de brevetul românesc se datorește faptului cît inventatorul ar fi un ignorant, un fantasmă, un ageamiu cu care nu merită să-ți pierzi timpul? ! Ei bine, Valeriu Patriciu este doctor inginer, autor a zeci de lucrări științifice, specialist, între altele domenii, în geologie economică, în probleme privind sarea, hidrogeologia etc., fost profesor la politehnica din Timișoara și la Universitatea din București. El a fost invitat în anii din urmă să țină prelegeri științifice la faimoase universități: din Paris, Frankfurt, Bonn, Würzburg, Münster, Berkeley (California) etc., un om cu peste 50 de ani de activitate inginerescă și didactică în învățămîntul superior.

Desigur, orice idei tehnice — și mai ales cele foarte îndrăznețe — sînt susceptibile

de îmbunătățiri și amendări, ba chiar pot fi negate sau contestate, însă pe bază de contraargumente științifice. Nu acesta a fost cazul invenției la care ne referim, de atîta vreme îngropată fără dezbateri, fără apel, sub lespede a indiferenței birocratice.

Nici acum însă nu e prea tîrziu, deși a trecut mai mult de un sfert de secol de la lansarea ideii, ca ea să fie, în fine, analizată de forurile în drept: Institutul de balneoclimatologie, în primul rînd, Valeriu Patriciu nu cere nimic pentru sine, nici un avantaj material, nimic, se străduiește doar să aducă un plus de bucurie și de sănătate bucureștenilor la ei acasă, să confere o nouă și nebanuită dimensiune turistică și balneoclimatică bătrînului oraș. Vrea să aducă Sovata la București.

LIONEL NIȚESCU

Căsuță la camping:

„Numai dacă

sînteți din provincie,

pentru bucureșteni nu avem!”

Pe la filialele agențiilor de turism ITHR București mai găsești, e drept destul de rar, pliante (majoritatea în limbi de circulație internațională) în care se face reclamă la adresa serviciilor deosebite pe care unitățile comerciale din respectivele zone de agrement le pun la dispoziția turiștilor. Dar pentru deplina noastră edificare am încercat să aflăm amănunte de la tovarășul Viorel Ioanțescu, „agent turism” în cadrul sus-numitei întreprinderi, omul despre care colegii de birou spun cît răspunde de înterviuri.

— Ne-ar interesa care este stadiul actual al pregătirilor pe care le-ai făcut pentru apropiata deschidere oficială a sezonului estival. Eventuale noutăți în materie de turism în jurul Capitalei.

— Dar pentru ce vă trebuie?

— Să zicem cît am vrea să vă facem un fel de reclamă. În ziar.

— Ei, dacă este vorba de reclamă, vă spun tot. Cînd să fie gata materialul?

— Păi, am fi vrut să-l facem astăzi.

— Astăzi? ! Nu. Nu se poate. Am o multime de treburi. Dar pentru mine la prima oră merge.

Simbătă dimineața batem din nou la ușa lui Viorel Ioanțescu. Se încruntă și, după un „Noroc!” spus cu jumătate de gură, adaugă supărat:

— Nu avem nimic. De aceea nu v-am făcut materialul. Nu am ce să vă scriu. Decît să amăgim lumea, mai bine nu mai scrieți nimic! Nu avem la ce face reclamă.

Dezarmantă sinceritate! Am pornit to-

trebuie descoperită de bucureșteni

tuși să vedem cum stau lucrurile la fața locului. Iată-ne, citeva ore mai târziu, coborînd dintr-un 148 la „Popasul turistic Băneasa”. La terasă ai de așteptat destulă vreme pînă ce ospătarul să se încumete să ia comanda. De fapt o ospătăriță (fără ecuson) care stă la un pahar de vorbă cu vreo trei amici și fumează „Kent” la masa lor, „acompaniați” la rîstimpuri de alte două colege. Pe una (cu ecuson) o cheamă Maria Popa. Alta (fără ecuson) trece printre mese, la una lansează un „Buon giorno, signore! Ce mai faci?”, la o alta întreabă „How do you do?” și, de sub masă, vine instantaneu răspunsul: „Hau! Hau!”, de la unul dintre cei trei, patru ciini, subnutriți și invalizi, care mișună printre mese. Colega care ne servește stă pe lada plină de sticle cu bere (gheața se topește pe o altă ladă) și trage mai departe dintr-un interminabil „Kent”. Plătim, și la plecare încercăm o fotografie.

— Face pozele pe loc? întreabă Maria Popa, arătînd spre aparat.

— Nu tocmai.

— Păcat, făceam și eu una cu o colegă.

— Nu vă încurcă de la treabă?

— Nici o problemă!

La recepția camping-ului, de serviciu este Adrian Petre. Cerem o casuță.

— Deocamdată nu avem, încercați mai târziu. Dar numai dacă sunteți din provincie. Pentru bucureșteni nu avem.

De parcă bucureștenii nu pot fi și ei turiști de o zi, două la Băneasa.

Duminică la ora unu (13.00) încercăm să ajungem la Snagov. Cu speranța că aici lucrurile să fie cît de cît altfel. De la 13.00 și pînă la 15.30 stăm în stația

locului doar prin citeva navețe cu Ci-co, prin mai multe lăzi cu vin și prin doi tovarăși.

Mihai Gheorghe e, după cum se recomandă, șef peste magazinele cooperativelor, iar Cornel Telibașa deține funcția de responsabil al acestui bufet, altfel unitate de categoria I... Cei doi par și, ne lămurim, chiar sint jenați de faptul că turiștii se supără că nu pot cumpăra nimic de ale gurii, dar vina nu le aparține decît parțial. Telibașa abia a preluat unitatea și, fiind în prima zi de lucru, n-a apucat nici măcar să predea ambalajul rămas moștenire de la fostul gestionar. Acela a dat bir cu fugiții, ni se explică, intrucît aici nimeni nu stă, nefiind fond de marfă și nici vinzare, Telibașa se agită și face ce poate, dar nu poate, din păcate, mare lucru. U.J.C.C. Giurgiu, de care ține Buda, a promis că trimite mici, dar nu s-a ținut de cuvînt. Au sosit la bufet două mii de sticle de bere și s-au vîndut ca piinea caldă, pînă la 12. Căsuța arată acum 14.15.

Totuși, un grătar sfîrșit, pregătit în vederea unor cîrnăciori ce vor fi puși în vinzare, zice Telibașa, peste jumătate de ceas, cărbunii fiind încă uzi. Mai pricepem că lucrătorii bufetului își aduc cele necesare de la motel cum pot. Vorba unuia, „cu circa sau cu bunăvoință”. Azi, de pildă, i-a ajutat cu portbagajul... un turist, din întâmplare fratele actorului Ștefan Bănică. E cazul, propunem, ca forul tutelar, U.J.C.C. Giurgiu, să intervină hotărît la Buda, nu pentru a face ordine — ordine e, și oamenii de aici par de ispravă — ci pentru a da o mînă de ajutor, măcar respectîndu-și promisiunile.

În rest, parcul e, cu citeva excepții, îngrijit. Se simte că a fost pregătit pentru

vreme. Tranzistoare, televizoare portative, tot alaiul de rigoare. Se bate mînea, se joacă remy, se infiripă prietenii, din care unele, e sigur, vor dura. Plasată în mijloc, fîntina e la mare preț. Lumea se bucură de apă, de aer și de soare, e o atmosferă tihnită și pasărelele cîntă, făcînd cu succes concurență tranzistoarelor. Păcat, zice Telibașa, că n-avem un frigider, ne-ar trebui. Păcat, adăugăm noi, și de rest, alte citeva poticneli ce umbresc, la figurat, un parc atît de umbrat la propriu.

OVIDIU IOANIȚOIA

La doi pași de București, redescoperind istoria noastră

Dacă bucureștenii, și ca ei numeroși alți turiști din țară și de peste hotare care ne vizitează, cunosc foarte bine Poiana Brașov și Predealul, rămîne ca ei să descopere centura de locuri istorice și de frumuseți naturale pline de farmec și inedit a Capitalei. Vor afla surprinși că nu multe metropole ale lumii se bucură de asemenea împrejurimi ce pot constitui suave locuri de agrement, reverie și contemplație artistică. Și dacă nu le-au descoperit pînă acum, cu siguranță nu sint ei de vină. Nu au la îndemînă ghiduri și reclame în acest sens, nici programe organizate, excursii pe asemenea trasee, precum ne-am dat seama consultînd, la sfîrșitul săptămînii trecute, programele afișate și propunerile a două organizații turistice — I.T.H.R. București și filiala Biroului de turism pentru tineret. Și n-ar fi fost de loc greu de alcătuit trasee variate deosebit de interesante și pitorești, dacă s-ar putea apela chiar la bibliotecile celor două instituții. În 1967 a apărut o carte inspirată și necesară, editată chiar în sprijinul ghizilor O.N.T. și intitulată „Excursii în împrejurimile Bucureștiului”. Cartea regretatului profesor Raul Călinescu, scrisă cu har și minuțios documentată, însoțită de hărți și fotografii, ne relevă un univers captivant în vecinătatea Bucureștiului situat pe locurile fostilor Codri ai Vlăsiei, „Pădurea cea Mare”, precum glăsuiesc documente din secolele XV și XVI și înconjurat, pînă la o distanță de 60 km., de ape — lacuri și riuri — și păduri.

Am refăcut citeva trasee propuse de cartea lui Raul Călinescu și am fost fascinați, dar și surprinși de starea în care se află azi unele dintre aceste monumente. Ne-am oprit în Snagov-sat, simbată 23 mai, după-amiaza. Puțini oameni și puține autoturisme îi tulburau liniștea. La umbra pădurilor și istoriei seculare prosperă o așezare rurală foarte modernă, un sat cu condiții de oraș. Ce sat turistic ar merita să fie Snagovul! Nici un indicator însă nu ne conduce, nimic nu ne sugerează măcar, că ne aflăm într-o localitate saturată de istorie și care a jucat un rol însemnat în cultura neamului, nimic nu pune în valoare monumentele, trecutul acestor locuri. Ne descărcăm cu greu ca să ajungem în insulă, la ruinele uneia dintre cele mai vechi clădiri din Cîmpia Dunării, la minăstirea din secolul al XV-lea unde a funcționat, de la 1643, o celebră tiparniță, ajunsă la apogeu în vremea lui Antim Ivireanul, și unde s-au făptuit cărți în limbile română, greacă, latină, slavonă și arabă, care au devenit cunoscute în toată lumea. De numele acestei clădiri, centru de cultură în vremea lui Vlad Tepeș și a lui Matei Basarab, se leagă și numeroase evenimente din epoca pașoptistă.

La întoarcere ne oprim la Buftea, pe malul lacului, și admirăm Palatul Știrbei, despre care nimeni nu poate să ne dea relații, cînd a fost construit, în ce stil arhitectonic, cum poate fi vizitat...

O luăm pe șoseaua veche ce duce la Pitești, și de la Titu virăm la stînga și poposim la Pitariu, locul de naștere al Luceafărului picturii românești, Nicolae Grigorescu. Nici o amenajare nu ne împiedică în acest sat plin de farmec, ca și în cel următor, la Potlogi, unde Palatul

Mai sint unii care nici în pădure nu se despart de televizorul cel de toate zilele.

Brincoveanu, deși restaurat de două ori în ultimii 20 de ani, se degradează vîzînd cu ochii, pentru că nimeni nu-l întreține, neaflîndu-i-se încă nici o utilitate (?!). Rămîne în anonimat, la fel ca și cîtoria — monument istoric, de arhitectură și de cultură — a lui Matei Basarab din comuna alăturată, Găiseni. La Ciorogirla și Bolintin, de asemenea comune mari și prospere, crescînd la poalele unor vajnice păduri, nu aflăm nimic despre monumentele existente pe teritoriul lor. La Ciorogirla, în curtea unei străvechi minăstiri, se află mormîntul, cu o operă sculpturală deosebită, pe măsura eroului: Valter Mărăcineanu, iar liceul din Bolintin se înalță pe vatra casei poetului Dimitrie Bolintineanu. Ce drept și ce frumos ar fi ca, o dată pe an, să mergem în pelerinaj la Bolintin pentru a cînti memoria acestui mare cărturar patriot!

Foarte aproape de Bolintin — spre care, de data aceasta, te conduce un indicator — se află Muzeul etnografic al Cîmpiei Dunării, singurul de acest fel din țară, de la Florești-Stoienesti, care și el are foarte puțini vizitatori. Rar, prea rar, cum ni se spune, poposesc aici autocarele O.N.T.

Palatul logofătului Udriște Năsturel, din comuna Herăști (pe șoseaua spre Oltenița), restaurat cu vreo 8-10 ani în urmă — lucrare reușită care a înghițit destui bani — a căzut și el în uitare, zăcînd cu lacătele pe usă. Atunci se inaugurează un inspirat muzeu de artă populară și se editase chiar un interesant catalog de feronerie peste care s-au așternut uitarea, indiferența.

Și mai sint în preajma Capitalei numeroase alte monumente la fel de fascinante și de necunoscute, ca cele de la Călugăreni, Plătărești, palatul de la Maia, cîtoria lui Vlad Tepeș de la Comana (a cărei restaurare începută acum cîțiva ani a fost abandonată) și care ar putea deveni centre de mare interes turistic. Turismul înseamnă în primul rînd cultură și cunoaștere. Un sistem de excursii organizate, cu ghizi competenți și un minimum de dotări le-ar putea scoate rapid la iveală, aducîndu-le în circuitul cunoașterii noastre, iar centura turistică a Capitalei ar deveni o realitate vie, un însemnat fapt cultural și economic.

CICI IORDACHE

Debarcaderul de la Pustnicul, la ora 9. Este doar începutul: paznicul Ștefan Constantin a strîns vreo douăzeci de buletine și citeva sute de lei pe care nu știe cum și cui îi va justifica din punct de vedere contabil. Peste trei ore omul se va lupta cu cel puțin două sute de inși mai puțin dispuși să-l înțeleagă că n-are voie să le ia nici banii, nici buletinele. Dar n-a venit casierul...

I.T.A. de la punctul terminus al liniei 149 C.F.R. Balotesti. Trec două curse de Ploiești care nu opresc și abia a treia ne ia pînă la Ciolpani-Braserie, la vreo cinci kilometri de Snagov. Aflăm, între timp, că toate cursele de Snagov au fost anulate. Tocmai acum, la început de sezon. Nimeni nu știe din ce motive. Facem cinci kilometri pe jos, ajungem frînți la „Hanul Vlăsiei” (unde iarăși circuma e totul, excepție făcînd doar puținele bărci aflate pe lac) și plecăm. Cu o cursă (circulă din oră în oră între Snagov Parc și Ploiești) care ne lasă tot la bifurcație. Iar autostop, iar timp pierdut și abia pe la orele 18.00 ajungem, în sfîrșit, în București.

După așa o zi la Snagov, îți pierd pofta să mai ieși duminică la iarbă verde.

CEZAR HIRJESCU

La Buda, lipsuri care umbresc la figurat un parc umbrat la propriu

Parcul de agrement Buda se află pe malul Argeșului, la 23 de kilometri de Capitală (șoseaua spre Alexandria). Pe acest traseu s-au angajat duminică, 24 mai, citeva sute de mașini, unele venite de foarte departe.

La Buda se petrec, din cite înțelegeți repede, trei lucruri esențiale în ultima duminică de mai: curge Argeșul, cam tulbure și cam umflat, dar asta e situația; se găsesc la iarbă verde și se prăjesc la soare cinci, poate șase mii de oameni, răspîndiți prin pădure, care pe unde a găsit, care pe unde a preferat, mai la apă, mai la bufet. În sfîrșit, a treia întâmplare: se mănîncă semințe, din acelea numite și „bomboane agricole”.

De ce curge Argeșul, se știe. De ce stă lumea la soare și la aer curat, e la fel de clar. Mai încurcată e povestea cu mîncarea, deși în parc se găsește un bufet de a cărui aprovizionare se ocupă sau, mai bine-zis, ar trebui să se ocupe cooperativa de consum din Cornetu, prezentă la fața

Deși vara n-a sosit „oficial”, plaja de la Buda este animată.

Tonul definește omul, chiar și tonul telefoanelor

Alo! 021?...

Simbătă 23 mai, în jurul orelor 16, solicit serviciul deranjamente telefonice — formez, cu alte cuvinte, 021. Spre deosebire de solicitările informative (mersul trenurilor, ora exactă etc.), la acest număr se adresează, în genere, oamenii într-o stare psihologică nu dintre cele mai fericite. Și mai ales că sint nevoiți să anunțe defecțiunea, cum e și firesc, nu de la telefonul propriu, ci de aiurea.

Eu dau, de data asta, de acasă, adică dintr-un bloc situat pe șoseaua Colentina, colț cu strada Mașina de Piine. Sint zile în sir cind ridicind receptorul postului telefonic propriu, pină la a auzi binecunoscutul ton, tresar ca mușcat de șarpe și timp de cîteva secunde bune caut să-mi vin în fire: o bombă atomică imi trosnește în receptor, urmată de scrisnete feroc de măsele, baloane înțepate cu acul în exact timpanul meu — mă rog, tot ceea ce te poate transforma din om în neom. Apoi, și parcă din senin, aparatul își vine în fire, îndatoritor, gata să mă servească...

Reclam, asadar, simbătă această situație (sincer să fiu nu am prea avut de-a face cu 021 acesta, ultima oară poate că acum vreun an și ceva), imi răspunde o voce plăcută, liniștitoare: cam greu astăzi, fiind simbătă și destul de tirziu, mine e duminică, așa că n-ar fi rău dacă luni va fi cineva acasă, pentru a primi depanatorul. Oricum, nu e exclus ca reparația să se facă totuși astăzi... „vă mulțumesc“, fac i...

Surpriză: pe seară cineva sună la ușă. Un tinar înalt, cu o geantă la subțioară — figură cunoscută mie, dar de unde...?! — „dumneavoastră sinteți cu...?!“, „Eu,

da...!“ „Ați venit totuși astăzi, cind urmează Dallas-ul?“ „Ei, ce să facem — ride — ei cu ale lor, noi cu ale noastre!“ Se prezintă: „Tudorică!“ — și în clipa asta îl recunosc. Este același Tudorică de acum un an și ceva, cind am avut o defecțiune gravă și acest tinar inimos, și plin de umor a dovedit o aceeași promptitudine în serviciul solicitat. Nu știu dacă mă mai recunoaște, deși păstrez și astăzi numărul lui de telefon (în caz de se va fi ivit ceva după ultima reparație — și nu s-a ivit). Desface aparatul, îl pipăie, îl ascultă cu diverse scule, se încruntă, bombăne ceva.

Îl închide la loc. Defecțiunea nu este o defecțiune propriu-zisă, este un rezultat neplăcut al aglomerării posturilor cuplate, urmează a fi remediată de la masă, dar aceasta nu se mai poate executa acum, luni însă mai mult ca sigur.

Bun și luni! Pină una alta notez bună-voința omului, felul civilizat în care refuză o „atenție“, dar se bucură de o cafea scurtă și nu prea dulce, modul în care își ia rămas bun, felul în care roagă ca, în caz de persistență a zgometelor aceloră, să-l caut. Și abia acum îmi spun că îl cunosc, își amintește (data trecută mi-a reparat ceva și la fir, ceva ce eu nu observasem), și iată cum pe nesimțite, într-o seară, în care mai e puțin și începe serialul, doi oameni se pot simți bine: un reclamant și un reclamat la urma urmei, nu?

Și totuși se sint bine! Ca-n poveste, fraților...!

HORIA PATRAȘCU ■

Telefonic vorbind...

După cum este și rămîne știut, instalarea unui post telefonic nu cuprinde, în afară de conectarea aparatului la rețea, înminarea, să zicem, a vreunei cărțuți, a vreunei broșuri cu sfaturi utile pentru adaptarea vorbirii la condițiile noi cind ea se lansează prin vaste și complicate circuite de telecomunicații. Această problemă este lăsată pe seama fiecărui nou abonat și pe bună dreptate. Din acest simplu motiv fiecare vorbește cum îi e felul, unii strigîndu-se la telefon ca de dincolo de gard iar alții, metodic și sfătos, măruntînd cu atenție nispul vorbelor, ca și cum întîmplarea i-ar fi adunat într-un compartiment de tren ce abia s-a pus în mișcare către Satu Mare sau Simeria și unde tot omul se simte dator să-i tîină pe ceilalți să nu adoarmă povestindu-le vreo întîmplare de pe la serviciu, vreo amintire din armată sau alta legată de felul cum și-a crescut primul nepot. Trăim, în ce privește telefoanele, în niste sirmulite de cupru, atît de subtile încît nici nu e de mirare că uneori se încurcă macazele cind sună telefonul și ești bătut pe umăr, telefonic vorbind, cu afecțiune de un frate mai mare: „Bă, Gică, tu ești?“ „Nu sint eu, ați greșit numărul“. „Gică, sint eu, frate-tău mai mare, nu vrei să vorbești cu mine?“ „Nelu, îi răspunzi, eu am un frate mai mare dar el e departe, la Turnu Măgurele, și nici nu-l cheamă Nelu. Așa că înțelege și dumneata că ai greșit numărul“. „La Turnu? — zice Nelu. Poa'să faci rost de niște pește?“ „Nu știu. Mă interesez și-ti dau eu telefon“.

Dar dacă Nelu, după cum am motive să cred, dă telefon numai cind ia chenzina, dispun în schimb de o vastă experiență în materie de confuzii telefonice cu centrala ISPH-ului (un institut de studii și protecții) și cu un număr aparținînd unui minister din care este căutat totdeauna un tovarăș, iarăși am motive să cred, cu munci de răspundere (este vorba de Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei). Dar aceste din urmă confuzii se lămuresc totdeauna simplu, eficient și civilizată. Că n-ăs prea vrea să-mi mai aduc aminte că în cursul anului trecut, de prin februarie și pină prin iulie, fusesem găsit bun de plată cu vreo 800—900 de lei pentru convorbiri de care nu-mi aminteam în nici un fel, este o altă poveste. Însă și ea s-a încheiat tot simplu și tot eficient, prin răspunsul în care Direcția de poștă și tele-

comunicații preciza că motivul acelei erori fusese, ca să zic așa, electronic — niste atingeri de fire — și că banii cu pricina aveau să fie considerați drept o plată cu anticipație a abonamentului. Ceea ce și azi se întîmplă, corect și imbucurător pentru mine, lună de lună, în ciuda fan-tului că — după cum ziceam — „atingeri“ mai sint și se produc și diverse mici minuni, cum ar fi aceea că uneori telefonul începe să sune ca o sirenă, și înainte și în timp ce și după ce formezi numărul. „021, deranjamente“. Așa și pe dincolo, zic, telefonul meu are ton continuu, puteți să-mi ajutați? „De unde dați telefon?“ De la un telefon public de lingă bloc, zic. „Este cineva acasă?“ Este, zic. „S-a notat“. După o jumătate de oră, o voce care nu spune căruia nume aparține mă întreabă, din centrala telefonică, dacă mai sint necazuri. Cum de data aceasta nici nu fuseseră, de fapt, firește că i-am spus că telefonul nu mai are ton continuu. Atență, ba chiar, aș zice, prietenoasă, vocea îmi vorbește ceva despre „electronică“, „trafic intens“ etc. „031?“ întreb mai departe. „Sint din provincie, zic, vreau să aflu numărul de telefon al unui fost coleg de facultate“. „Spuneți-mi numele dumnealor“. Rostesc numele colegului meu N. Grigore Mărășanu și aștept. „Strada, numărul!“ (știam că or să-mi se ceară aceste date și deschisem deja agenda). „Stă în Berceni“, zic, și cind mă pregătesc să continui cu numele străzii, aud că „Berceni nu e stradă, e cartier!“ (așa e cind începi spunînd că ești din provincie). Strada cutare, numărul cutare, zic, și puțin după aceea telefonista îmi spune, corect, numărul pe care bineînțeles că-l știam dinainte. Să dăm, zic, și un telefon în afara Bucureștiului. „091 interurban, telefonista 27“ (parcă așa a spus: 27; din viteza cu care vorbesc telefonistele nu prinzi chiar tot). „O comandă cu Roșiori de Vede“. Într-un sfert de oră deja vorbeam. Și în timp ce vorbeam m-am gîndit că altădată nici după două ore nu venea legătura. Ce să se fi întîmplat? Dumineca trecută a fost, într-adevăr, o zi cu soare, dar să fi fost acesta motivul pentru care telefonistele au încercat să fie — mai mult decît aparatele cu ale lor greșeli — partea însoțită a vieții noastre, să zicem așa, telefonice?

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Cînd alb, cînd negru

Despre celebra Mae West se spune că, de ar fi citit pină și o carte de telefon, ar fi fost în stare să tulbure și inimile cele mai înghețate... Ah, telefoanele! Cit de necesare ne-au devenit! Jurăm că le vom smulge firele din priză, pentru că ne fură liniștea, dar ne sint necesare, chiar foarte!

Iată scurta istorie a legăturii noastre, voite, cu tovarășele care, de la posturile de control, veghează ca invizibilele legături între noi și ceilalți să fie asigurate. Simbătă, orele 18,12: Cerem, la 030, numărul unei întreprinderi, dar nu prea știm întreaga titulatură. O întreprindere unde se confecționează proteze. Telefonista s-a recomandat. Știm că este fata cu numărul 9. „A, da, sună vocea caldă, este vorba despre întreprinderea de produse ortopedice!“ Ne dă numărul de telefon și adresa, dacă avem nevoie. Mulțumim!

Orele 18,15: Formăm 031. Telefonista, cu voce clară, se recomandă: Informații,

118. Indicăm numele unei prietene, care așteaptă cu nerăbdare, cam de mult, instalarea telefonului. Știm sigur că fericitul eveniment nu s-a produs... Ni se cere adresa. Nu, nu putem da nici acest amănunt... Telefonista caută, se aude clar cum controlează listele. Îi pare rău, dar nu ne poate ajuta. Abonata nu este trecută în carte. Nouă ne pare bine, deosebit de bine, pentru că am mai găsit un om civilizat.

Orele 18,20: 091, adică Interurbanul... Răspunde telefonista de la postul 5. Cu o zi în urmă, vorbind de la redacție, cerusem comuna Coșula, din județul Botoșani. Legătura ne-a fost, atunci, asigurată în 15 minute. „Ce post căutați?“ „Caut un post de telefon din comuna Coșula, e ceva urgent. În cit timp imi puteți asigura legătura?“ „Durează o oră“, mi se răspunde scurt. „Dar...“ „Plătiți urgența, taxă dublă, dacă vreți mai repede!“

Orele 18,23: 021, răspunde vocea tele-

fonistei de la „deranjamente“, de pe postul 25. Reclam telefonul. Îi explic ce are: postul, fiind cu derivație (pentru derivație plătesc o taxă în plus), un telefon sună și altul nu. Aștept să fiu chemată, e vorba despre ceva important, și aș dori să știu ce-i cu telefonul care nu sună. Mi se ia numărul. Întreb dacă mecanicul va veni pină seara. Mi se răspunde că mecanicul va veni pină în orele 20, mai tirziu nu. Bine, vom aștepta sosirea.

Orele 19,15: Cerem din nou, la 091, legătura cu Coșula. Explicăm, fără a exagera, că e vorba de cineva bolnav. Legătura, ni se răspunde, o putem primi în cel puțin o oră, dar dacă-i urgent, se poate plăti taxa dublă. Putem și fulger, atunci plătim ceva mai mult. Telefonista nu ne acordă șansa de a încerca să facă legătura, de a vedea, măcar, dacă există vreun fir liber.

Orele 19,45: Formăm 030. Informații... „N-am înțeles cu ce număr v-ați recomandat. Vă rog să repetați“. „Văd că nu auziți bine“, imi răspunde înțepată și bolborosește din nou un număr. „Tot n-am înțeles. Numărul, vreau să spun, că restul l-am auzit, și încă bine...“ „85!“ Căpătăm, după preambulul respectiv, numărul de telefon al Cooperativei „Radio-Progres“ din Sf. Gheorghe...

Duminică, orele 11... Sosește mecanicul! Ura! Îl întrebăm, firește, de ce nu a venit cu o seară înainte, pentru că așa ni se promisese... Ne explică, dealfel politicos, de ce: pentru că centrala din Dimitrov nu a primit nici o înștiințare din

partea persoanei care mi-a notat reclamația, simbătă, la orele 18,23! Întrebăm dacă putem face reclamația și direct, la centrala de care aparținem. Ni se răspunde că reclamațiile se fac doar la 021... Oricum, telefonul va merge mai bine... Era, în mod real, defect... La plecare, întrebăm dacă datorăm ceva. Ni se spune că nu datorăm nimic. Depanatorul nostru se numește Gheorghe Mărășcu. Și îi mulțumim că ne-a reparat telefonul.

La orele 12,25, din pură curiozitate, dăm telefon, din nou, la 021, să vedem ce se întîmplă dacă ne exprimăm o cit de mică nemulțumire: am așteptat o seară întreagă să vină cineva de la depanare! Tovarăș cu numărul 24 ne taie scurt orice poftă de a poza în victimă a așteptării: „Acum merge? Ce mai vreți, atunci?“ „Și, pac...“, ni se închide telefonul „în nas“...

Tot duminică, interurban, 091. Orele 14... Dorim să vorbim cu Coșula. Repetăm, e cineva bolnav. Interurban 50, o voce de femeie, o voce plină de înțelegere, ne roagă să nu închidem, va încerca să facă legătura... Da, va încerca, va face tot ce se poate!

Și așa se încheie experimentul. Nu putem spune decît atît: avem nevoie de telefoane, avem nevoie de vocile care sint acolo, gata să ne ajute, chiar dacă, uneori, între noi și vocile acelea se află nu numai bariera distanței, dar și aceea a politetei... Ah, telefoanele!

PIA OLARU ■

40 23 60 doarme pe banii statului?

Simbătă, orele 21 și cincisprezece minute. Formez 030 și mă interesez de numărul de apel al Autorității tutelare din sectorul șase. Răspuns prompt: „Vă dau centrala, nu figurează cu număr direct — 49 26 00“. Bucuros c-am păsit cu dreptul rotesc discul corespunzător lui 031. Vreau o dublă informație: „Numerele vechi au fost 45 60 91 și 15 14 37, dar oamenii s-au mutat. Mă puteți ajuta să le aflu pe cele noi?“ (N. B. — Am întrebant exclusiv ceea ce știam, ca să pot verifica imediat.) Mi se răspunde prompt și exact, dar pe un ton agresiv „De ce nu vrei o informație triplă?“ Pegra scoate capul cind se crede anonimă. „Ce număr aveți, tovarășe?“, îndrăznesc. (Deși firesc ar fi fost că după fiecare apel al meu dialogul să înceapă cu prezentarea „ecusonului sonor“ — telefonista X, ori Y, ori... — pe tot parcursul testului nu s-a întîmplat niciodată așa. Deci, contrar recomandărilor uzanțelor habar nu am cine mi-a răspuns, cu cine am discutat. Tot ce pot spune că la respectivele ore erau acolo.) Iată, zic, un motiv pentru ca să mă adresez lui 40 23 60 și să reclam impolitețea. Sun timp de cîteva minute. Zadarnic. Refac numărul. (Dacă nu s-a format unde trebuie? Se mai întîmplă.) Insist obstinat să-i dau de capăt, dar renunț tracasat în clipa în care mă satur să-mi mai rașchetez timpanele cu alicele abrazive ale rafalelor de apel. O dată în plus, invenția d-lui Graham Bell se dovedește insuportabilă. Bineînțeles că nu în sine, deci nu bietul aparat este vinovat. „Li s-o fi ars sonorul?“ Mă plictisesc și renunț.

La 032 dau adresa: „Strada Mașina de Piine nr. 20 C. bloc I.R.T.“... Răspuns îndelung așteptat dar bine verificat: 88 10... Așa este, dar de ce s-or fi bilbit atît? Revin la 030 și cer pe rînd — modificîndu-mi vocea ori rugîndu-i și pe alții să participe la test — Aeroportul internațional Otopeni, revista „Viitorul social“, Minăstirea Plumbuita... atelierul de reparat frigideri din zona Moghioroș... Răspunsuri ofuscate ori chiar informații răcnite, gen petardă! Persuasive se dovedesc a fi doar indiferența și ireverența... Iri-

tat și agresat mă dau de ceasul morții ca să-mi răspundă 40 23 60. Inutil. Revin la 031. Dau numele a doi buni prieteni, dau și străzile pe care locuiesc, dau numărul de casă, dau scara, dau etajul, dau apartamentul, dau tot ce mi se cere, însă pretind numărul de telefon al celor doi. Ca să aflu... ce credeți?! — că „nu figurează“. Adică?, întreb. „Nu există!“ mi se răspunde așos. Îi sun și pe ei ca să nu-i las să moară ignoranți, dar mai ales ca să mă asigur eu că totul e ca mai înainte, că adresele sint aceleași, că telefoanele sint pe numele lor și că nu le-au transferat la „secret. Nici gînd! Statu-quo-ul este absolut. Unul dintre „inexistenți“ imi atrage atenția că telefonul lui înțează doar de vreun an așa că asta ar putea fi cauza... Din nou vreau să reclam la 40 23 60 și din nou n-am cui să-mi transmit indignarea! Prima parte a testului o închei la 22 și patruzeci și cinci de minute. Apoi:

Pun ceasul să sune la 3 și cincisprezece minute (noaptea de 23/24 mai, deci simbătă spre duminică) abia mă trezesc și abia o trezesc — judecînd după întîrzierea cu care imi răspunde — pe tovarășa de la 031. O rog să-mi dea numărul unei farmacii de serviciu în Drumul Taberei. Mă repede: „Formează 030!“ După ce mă execut: „Dar nu răspunde“. „Și ce să-ti fac eu?“ Insist, implor, mă umilesc, mă infuriez. Și aflu: farmacia are 31 29 81. Sun de-mi vine rău. (Abraș e gîndul că mi-ar fi putut fi rău cu adevărat și că aș fi avut realmente nevoie de...) Nu răspunde farmacia, mă lamentez la 031 (030 se încapătînează să tacă). De data asta mi s-a infundat — un pocnet sec mă dumirește — că audiența mea nocturnă a consumat toată paciența tovarășei de serviciu. La 3 și patruzeci de minute mă hotărîsc s-o reclam. Dar 40 23 60 tot nu răspunde după ce mă plictisesc sunîndu-l. Ce va fi fiind cu numărul acesta? Nu există? Ori doarme pe banii statului?

MIRCEA BUNEA ■

Rebutul numit impolitețe

Amabilitate, răbdare, solicitudine, calm, promptitudine, sau tocmai gîmpotrivă, ireverență, indiferență, irascibilitate, somnolență și lehamiseală. Nevăzutele și necunoscutele noastre interlocutrice s-au dovedit a fi, în nu puține din exemplele prezentate, ele insele, deci dominate de buna sau proasta dispoziție de moment, de calități, impulsuri și slăbiciuni caracterologice, acceptînd sau respingînd ad-libitum melopeea amabilităților de circumstanță.

Azi, știe toată lumea: un răspuns brutal, ireverent, nu poate vicia pentru ore în sir echilibrul interior și activitatea curentă, modificînd în exces aportul de adrenalină și favorizînd apariția ulcerului și a asteniei. Mai știm, de asemenea, că maldadia e veche și cu o largă arie de răspîndire. Adăpostii la capătul telefonului nevăzută, înzăuțat în uniforme strălucitoare, protejați de ușa ghișeului, păziti de secretare severe sau stăpin peste cei 100 de cai putere ai autovehiculului, în toate aceste cazuri ca și în multe altele, interlocutorul nostru poate contracta o boală primejdioasă: megalomania.

Grupajul nostru s-a referit la un anume sector de muncă: telefoanele. Iar aici, resectorii noștri i-au vizat pe cei care au datoria de a răspunde unor întrebări adresate de diverși abonați. Am abordat deci un domeniu în care politetea se

recomandă ca atribut profesional. A învăța să fii amabil, înseamnă, între altele, să devii operatoare într-o centrală telefonică.

E adevărat, de preferat amabilitatea sinceră, naturală, eliberată de orice rigoare, cea care se face dovada unei educații alese și liber consimțite, dovada instrucției și a celor 18 ani de acasă. Cei care o posedă vor fi, evident, pretutindeni, aceiași. Dar cei care nu o au, sint datori să o învețe. Iar realitatea demonstrează că se poate zîmbi și se pot rosti cuvinte pline de căldură chiar cînd te string pantofii. E nevoie și de așa ceva. Formulere rutiniere de politete nu sint deloc de disprețuit, ele fac parte din numeroase meserii, deci pot fi învățate și pot deveni deprinderi. Că situația e perfect posibilă, o demonstrează, în lume, acele locuri de muncă unde pierderea amabilității implică, fatalmente, și pierderea slujbei.

În cazul telefoniei, ca să ne referim din nou numai la obiectul anchetei noastre, răbdarea, politetea, solicitudinea fac parte din specificul meseriei de operatoare, deci din statutul acestei profesiuni, care, firește, mai cuprinde și un variat capitol de sancțiuni. Sau ceea ce ne permite să apreciem impolitețea ca pe un rebut, rebutul fiind produs al incompetenței, al neatenției, al nerespectării unor obligațiuni contractuale și care, după lege, se impută pe drept și pe merit făptașului.

LIVIU TIMBUS ■

Rugby

Comentarii și concluzii

Ultimul joc al naționalei noastre, la Moscova, în cadrul campionatului european de rugby F.I.R.A., victorios cu 18-10 asupra echipei U.R.S.S., ne-a părut la fel de dificil ca acela susținut în toamnă contra Franței. Tricolorii noștri au jucat crispat și adesea fără luciditate tactică adecvată, permițând adversarilor inițiative percutante și mereu periculoase. Compartimentul nostru forte, grămada, a fost de multe ori întrecut în jocul la margine, permițând treisferturilor adverse mai multe baloane și deci mai multe ocazii de atac, coordonate judicios la deschidere de către mijlocașii Klincnikov și Sliusar.

Jucind tusele lung și având trei prinzători abili în margine (Ovitkov, Plotnikov și Pozmakov) față de cei doi ai noștri (Caragea și Bors), sovieticii au dominat adesea tușa. Absența din formația noastră a lui Murariu sau a lui Marin Ionescu s-a făcut profund resimțită, aportul lui Rădulescu, folosit inutil în față, fiind nul. Este de mirare insistența antrenorilor noștri asupra acestei greșeli orientări, întrucât, încă de la jocul cu Italia, s-au observat aceste carente. În plus, protejii baloanelor cistigate de noi, atât la margine cât și la grămeziile ordonate, nu a fost bine asigurată, astfel încât Parashiv a fost deseori incomodată la deschidere, prestând un joc defectuos și incert.

De asemenea, la grămeziile spontane și „moleculare” organizate de noi, s-a observat întotdeauna o insuficientă mobilizare pe balon, unii dintre înaintași (Munteanu, Rădulescu și chiar Dinu) urmărind din afară disputa! Unele rezolvări tactice au fost ratate. Astfel, la întoarcerea de grămezi, când înaintarea noastră dispunea de perspectiva surprinzătoare a desfășurării unui dribling colectiv sau a unui atac în forță, balonul era păstrat inutil în grămadă, ba uneori era și pierdut! Foarte adesea, linia a treia sovietică, prin Barinov, Pozniakov și Tihonov, a inițiat subtilele plecări pe lângă grămadă sau recuperări de baloane de la noi!

De partea noastră rămâne demn de apreciat jocul eroic al lui Ienciu și aportul defensiv al lui Bors, deși linia a treia nu a funcționat corespunzător în atac. În general, repliajul colectiv s-a dovedit a fi neglijat, iar placajul a fost în mod inadmisibil evitat sau incert.

În ciuda tuturor acestor deficiențe, echipa s-a mobilizat, până la urmă, plenar și am avut satisfacția să vedem o linie de treisferturi românească mai hotărâtă decât oricând să-și facă datoria, fermă în atac și decisă în apărare. Cele trei esuri marcate de aripi (Fuicu — 2 și Aldea — 1) au fost de mare spectacol, iar centrul Lungu și Vărzaru au creat faze periculoase, din păcate cu un finisaj eșuat.

Antrenorul Valeriu Irimescu ar trebui să se preocupe de tactica de compartimentat cât mai variată a acestor elemente bine dotate din punct de vedere fizic. Jocul stereotip e tot mai infructuos.

Aportul lui Constantin a fost și de data aceasta constant și salutar în definirea scorului. Bucan și Dumitru au jucat în nota lor obișnuită, neevidentându-se, însă, ca alte ori. Comentariile pe care le-am însemnat aici duc la unele firești concluzii.

În ceea ce îi privește pe tricolorii noștri, cistigarea campionatului european F.I.R.A. este o cinste care obligă. Pregătirile de viitor trebuie să țină seama de erorile trecute, pentru ca în toamnă acestui an să marcăm definitiv treapta noastră în ierarhia rugbyului mondial.

Cît privește rugbyul continental, evoluția în creștere a echipei U.R.S.S. va crea noi tensiuni în viitorul apropiat. Toate aceste eforturi tind către propășirea și prestigiul sportului cu balonul oval, dar și către o mai prietenească apropiere între popoare.

TUDOR GEORGE ■

Ieri, în divizia A de fotbal

DINAMO — F.C. ARGES 2-1 (0-1).

Rezultatul a fost viciat de arbitru partidei, arădeanul Dan Ologeanu, care a dat impresia că se aștepta cel mai puțin din toți cei prezenți la o victorie a oaspeților.

● Și totuși, această victorie a argesenilor ar fi fost posibilă și pe alocuri chiar meritată, ținând seama mai ales de jocul lor din prima repriză. Atunci piteștenii s-au grupat foarte atent în apărare, așa cum echipa lui Halagian ne-a obișnuit de cităva vreme, a pasat sigur la mijlocul terenului, iar „zvirluga” Băluță a țîșnit de citeva ori extrem de periculos pe contraatac. Dealtfel, extrema stînga a argesenilor avea să deschidă scorul în min. 45, e ade-vărat cu largul concurs al portarului Speriatu, care s-a lăsat înșelat de șutul-centrare expediat spre poarta sa. În rest, 1-1 la marile ocazii de gol. Dragnea (bară) și tot Băluță ratind, ambii cu capul, reluări din poziții excelente. ● Repriza secundă a aparținut în cea mai mare parte dinamoviștilor, dar jocul lor s-a purtat haotic, fără nerv, ocaziile din fața porții lui Ariciu apărînd destul de rar. Oaspeții însă au crezut prea devreme în victoria lor, ei retrăgîndu-se în apărare și așteptînd doar trecerea timpului. Acesta, desigur, se scurgea în favoarea lor, dar rămîne greu de explicat anti-jocul la care au apelat adesea, în fața unei echipe pe care, credem, ar fi putut-o învinge dacă ar mai fi marcat încă un gol în poarta lui Speriatu. ● Dinamo a egalat prin Dudu Georgescu (min. 77), la o excelentă pasă a lui Mălculescu și a obținut victoria prin golul marcat din penalty de același jucător, în min. 89. ● Aici însă se cuvine să arătăm că arbitru Ologeanu a hotărît absolut fără temeii să acorde lovitură de pedeapsă, fundasul M. Zamfir neatingînd în nici un fel balonul cu mina, ci cu pieptul, cum au

văzut zecile de mii de spectatori și sutele de mii de telespectatori. Numai Ologeanu a văzut și a vrut altfel, dînd o decizie care, mutilînd rezultatul meciului, poate avea implicații deosebite în desemnarea campioanei sau, în orice caz, în stabilirea echipei ce ne va reprezenta în Cupa U.E.F.A. Colegiul central are obligația să-l judece cît mai repede și să-l sancționeze cît mai drastic. (Dumitru Graur).

PROGRESUL VULCAN — „POLI” TIMISOARA 3-0 (2-0). Victorie meritată și detașată a unei echipe care a vrut în fața altele care s-a complăcut în postura de victimă. Neavînd ce pierde și mulțumită, probabil de calificarea în finala Cupei, dacă nu cumva chiar în Cupa cupelor, Timisoara a jucat în dorul lăii. Doar Dumitru, același tehnician de clasă, a mai încercat cite ceva, după care s-a cufundat și el într-o mediocritate pe alocuri poleită. E drept că, fiind angrenată și în Cupă, „Poli” a jucat mult în ultima vreme, e la fel de drept că n-a pierdut 7 meciuri la rînd (Cupă, campionat și Trofeul Timisoara), dar prestația din acest meci e, oricum, greu de sesizat. Pălinișan s-a remarcat prin citeva „luminări”, iar Nedelcu printr-o serie de faulturi și tot atîtea zimbete. ● De partea cealaltă, avînd încă grija retrogradării, Progresul s-a zbatut mult pentru puncte și, sub toate aspectele, le-a meritat. S-au distins mai ales mijlocașii, Dragu, Mateescu și Marian Ionescu, ultimul zis și „Bulină”, dar întreaga echipă a făcut un pressing la sine, pîrînd schimbată în bine. Dealtfel, la sfîrșit, la fel de sportiv ca și altădată, antrenorul studenților Ion Ionescu ne-a mărturisit că „se vede, la Progresul, mina lui Mateianu”. Așa e, se vede, Progresul a început să joace ceva, rezervînd întîmplării o doză tot mai mică.

soțul, sofer la „Salvare”, să-i spună cînd să le impacheteze. „Miine dimineață plec la București, pregătește tot ce trebuie”. A luat pachetul și a intrat în schimbul de noapte. Nu prea a avut de lucru: un bătrîn care a căzut pe stradă, fracturîndu-și piciorul, la șantierul Grupului 2 construcții, un zidar a alunecat de pe schelă și și-a fracturat o mină, cam acesta a fost bilanțul schimbului în care a lucrat Ion. „Ce bine se brodește citeodată lucrurile, miine pot pleca odihnit în cursă, spre București”.

La ora 7 era gata de plecare spre București.

Bolnavii așteptau cuminți în răcoarea dimineții să fie imbarcați în autosalvare: doi copii cu chipul palid, însoțiți de părinții lor, și o femeie tînără, cu ambele picioare amputate în urma unui accident de muncă. „Ce groaznic, gîndea Ion, la 39 de ani și cu un chip atît de plăcut, să nu ai picioare!” „Să trăiești dom’ sef și vă mulțumesc pentru înțelegere”, fură ultimele cuvinte adresate de Ion Chivu șefului de garaj, înainte de a pune în mișcare autosalvarea.

Il propunem

din nou pe Dobrin!

În această imagine e, sigur v-ați dat seama, Nicolae Dobrin, unul dintre cei mai mari fotbaliști români în viață, dacă nu cumva chiar cel mai mare. El joacă, de un sezon, în divizia B, dar joacă excepțional și promovarea echipei din Tîrgoviște, hotărîtă de pe acum, i se datorează în bună măsură. Nu e opinia noastră, sau numai a noastră, e opinia tehnicienilor și a miilor, a zecilor de mii de spectatori care i-au prețuit și-i prețuiesc măiestria.

Publicînd fotografia de față, o facem cu speranța că selecționerii îl vor recunoaște pe Dobrin și, aducîndu-și aminte de el, că poate s-or fi luat cu alte treburi, îl vor convoca la lot. Măcar acum, în ultima clipă! Dobrin, cu tehnica și experiența lui, ar putea pune probleme deosebite echipei norvegiene și ne-ar ajuta să cîștigăm într-o manieră mai convingătoare o partidă pe care, logic, n-o putem pierde.

S-a încercat acreditarea ideii că Dobrin nu-i la lot pentru că n-ar vrea să vină?! Am verificat: nu-i așa. L-am sunat la telefon, luni seară, la ora 22.35, Dobrin dormea. După ce s-a dezmeticit, ne-a răspuns „vin, cum să nu vin?! Dacă mă cheamă, vin și pe jos”.

Il propunem deci, din nou, pe Dobrin.

● Au înscris, în ordine, Tevi, Dragu și Marica, scorul final realizîndu-se prin transformarea unui penalty corect acordat de un arbitru, Vasile Tătar din Hunedoara, care a fluierat bine. ● Păcat că meciul, repede transat, în min. 17 era 2-0, a fost în mare parte prost, ca un reumatism netratat la timp. Asta s-a datorat indeobște oaspeților. Cu năduf, Ion Ionescu regreta că „toțmai la București băieții au jucat aiurea, parcă plictisiți”. „Poli” a părăsit imediat Capitala, avînd de susținut, cu începere de joi, un turneu în Italia. ● Să nu uităm, o notă de 8, dintre cele mai mari, aripi Ion Nicolae, venit de curînd la Progresul de la Bistrița. (Ovidiu Ioanitoaia).

Celelalte rezultate

F.C. Olt — Sportul studențesc 1-0 (0-0). A înscris fundasul A. Mincu (min. 85), după ce gazdele rataseră un penalty prin Iovănescu; **Sport Club Bacău — F.C. Baia Mare 2-0 (0-0)**, prin golurile marcate de Moldovan (min. 53) și Antohi (min. 63); **F.C.M. Brașov — Steaua 0-1 (0-0)**. A marcat Stoica, din lovitură liberă (min. 55). Steliști au jucat ultimele 30 de minute în 10 oameni, Agiu fiind eliminat din joc; **Chimia Rm. Vîlcea — F.C.M. Galați 3-1 (2-0)**. Au înscris Gîngu (min. 12 și 34), Stanca (min. 50), respectiv Comșa (min. 75); **Jiul — U. Cluj-Napoca 3-0 (0-0)**, prin golurile marcate de Giuchici (min. 70 și 75) și Sălăjan (min. 89); **A.S.A. Tg. Mureș — Politehnica Iași 5-1 (2-0)**: Bölöni (min. 28 și 81, ambele din 11 m), Hajnal (min. 45), Biro (min. 63) și Both (min. 66), respectiv Romiță (min. 73); **Corvinul Hunedoara — Universitatea Craiova 4-3 (4-1)**. Goluri realizate de Nicșa (min. 7 și 28), Dumitrache (min. 22) și Ghiță (min. 31) pentru gazde, iar pentru craioveni de Donose (min. 14), Tîlcianu (min. 82) și Cămătaru (min. 88).

Scurt, foarte scurt

Popicele, disciplină de care, iată, ne aducem aminte doar la succese, și-au făcut din nou datoria. Echipa națională de junioare a devenit, la Viena, campioană a Europei, în timp ce băieții au intrat în posesia bronzului. Un sincer bravo. ● La o oră la care soarta echipei F.C.M. Galați e pecetluită, ea fiind sigur retrogradată, antrenorul Tească își face analizele. Vestea că Tească ar fi bolnav ne îngrijorează sincer dar, cercetînd mai multe finaluri de campionat, avem motive să credem că și aceste ultime analize îi vor ieși bine lui Tească, cum dealtfel i-au ieșit și cele făcute pe cînd activa la Cluj-Napoca, Craiova etc. Sugerăm ca acela care vor dori să-l transfere pe Tească pentru toamnă să-i solicite talentului antrenor și situația viitoarelor analize medicale. ● Consemnăm un nou și frumos succes al gimnasticii noastre, de data aceasta masculine. La europenele de la Roma, dinamovistul Kurt Szilier a urcat pe podium la cal cu minere, preluînd astfel ștafeta medaliilor continentale de la Dan Grecu și Mihai Bors. ● Luni după-amiază, citeva zeci de suporteri rapidiști discutau, în gura „potcoavei”, despre meciul cu Petrolul, făcînd totodată îndrăznețe planuri de promovare, pentru anul viitor. Ca Rapid să revină în A, era opinia lor, conducerea clubului ar trebui să fie mai energică, mai dinamică. E actuala conducere capabilă de așa ceva?, aceasta le era întrebarea. ● Apropo de partida Rapid — Petrolul, disputată duminică dimineață pe „Ghencea”, în fața unui număr record de spectatori, oricum mai mulți decît la meciul din ajun, Steaua — Corvinul. Rapid, făcînd cel mai bun meci din ultimii ani, a învins pe merit și s-ar fi putut desprinde și mai categoric dacă, la 3-0. Manea și Parashiv n-ar fi trimis mingea în bară. De la Petrolul, am remarcat din nou excelenta prestație a lui Cojocaru, tehnic, insistent, neobosit. Poate că antrenorii loturilor naționale îl vor avea în vedere. ● Anișoara Cușmir, cu 6,91 la lungime, și Fița Lovin, cu 1:57,50 pe 800 de metri, au obținut cele mai bune performanțe mondiale ale sezonului. Chiar dacă sezonul e, nu-i așa, abia la început, rezultatele menționate sînt dătătoare de speranțe. Sărimd 6,91, craioveanca Anișoara Cușmir a dobîrît cel mai vechi record național din atletismul nostru feminin, 6,82 datînd de 13 ani de la J.O. din Mexic! ● Simbătă, la meciul Steaua — Corvinul, Nicolae Răinea s-a comportat pe linia ultimelor evoluții, adică la limita dintre foarte slab și lamentabil. A acceptat un gol din ofsaid, a anulat unul valabil, a fluierat adesea alături de regulament. Nu i-ar strica, gîndim, o pauză. Ce părere are Colegiul central? ● S-a rezolvat problema și la șefia seriei a II-a a diviziei B. Datorită bunei pregătiri și, mai ales, datorită lui Dobrin, C. S. Tîrgoviște a bătut la Cîmpina și a scăpat în cîștigătoare. Se cunosc, deci, cele 3 noi divizionare A din toamnă, Constanța, Tîrgoviște și U.T.A. ● O surpriză în campionatul feminin de handbal, în care Rulmentul Brașov pare să aibă mari șanse s-o detronizeze pe actuala campioană, Știința Bacău. Va poposi oare titlul la poalele Timpei? ● Aflăm de la clubul Rapid că jucătorii Ion Ion și Bartales au fost suspendați pe termen nelimitat pentru lipsă de atașament față de culorile echipei, delăsare în pregătire și randament scăzut. Aviz amatorilor. ● Concurînd în cadrul tradiționalei regate „Nisipurile de aur”, la Nesebar, în Bulgaria, veliștii noștri Mircea Carp și Vasile Ungureanu și-au adjudecat victoria la clasa „F.D.”.

VICTOR BEDA ■

Cronica șoselei

Întîi te salvează și apoi te omoară

Avea doi feciori cu care se mindrea pe drept cuvînt. Niciodată nu-i ieșiseră din voie. Cumîntîi, harnici, dar mai ales perseverenți în tot ce făceau, băieții își atrăseseră simpatia prietenilor și rudelor familiei Chivu din Brăila. Unul din copii era tehnician, iar al doilea, își făcea stațiunea militară la București. „Măi femeie, i-a spus Ion Chivu soției într-o dimineață, nu l-am văzut pe Radu de 3 luni. Imi arde sufletul de dor. Zilele astea cred că aranjez o cursă spre București. Pregătește-i un pachet cu dulciuri care-i plac atît de mult”. Femeia a cîștigat cu mîgălă prăjiturile preferate de Radu și aștepta cu nerăbdare ca

loanei în zona cervicală, poate vorbi. Mai tirziu, lucrurile s-au clarificat. Șoferul a atîpit la volan și a pierdut controlul mașinii care a intrat cu toată forța într-un pom. În accident și-au pierdut viața conducătorul auto și femeia cu picioarele amputate, care urma să fie supusă unui control la București. S-a crezut, mai întîi, că-i vorba de explozia pneului „beteag”. Ce-i drept, acesta suferise o tăietură, șoferul îi aplicase un „manșon” de protecție (ca acum 40 de ani, cînd mașinile de acest gen nu atingeau viteze mai mari de 50 de km pe oră), dar cauciucul nu explodase, ci pierduse aerul treptat, pe o distanță de 100-200 de metri. Ion n-a apucat să-și vadă feciorul, femeia a ajuns în mormînt, iar cei doi tați cu copilașii lor bolnavi au declarat că preferă să meargă cu trenul pentru controlul medical al pruncilor, atunci cînd vor ieși din spital.

O NOUĂ CARTE DE RADU TUDORAN

La Editura Eminescu a apărut o nouă carte de Radu Tudoran: **Frumoasa adormită**, jurnal de călătorie în S.U.A. Cităm din volumul care anunță o lectură captivantă: „Dar mai există la New York o fată, o femeie tină, cea mai frumoasă, am văzut-o la Rockefeller Center, pe terasa de jos unde se face patinoar toamna. O socotesc a fi cam a douăzecea generație de pionieri încoace și, totuși, neavând semne de oboseală, dimpotrivă, pădind nou-născută, o mindeie a firii, înaltă, elastică și armonioasă, cu strălucitoarea ei sănătate înscrisă pe față, cu picioarele zvelte, deși desenate atletic, lungi și măiestru făcute, bune și să danseze și să cutureie preeriile. Eu, unul, nu cred ce se spune despre ea, că n-ar avea inimă, fiindcă a minuit revolverul încă din scutece și n-a greșit ținta, iar pușca și lasoul le-a lepădat abia deunăzi. Trebuie și ea pusă la socoteală! Poate din coapsa ei se va naște într-o zi un Făt Frumos ca în basme, înțelept, viteaz și puternic, care să rupă blestemul, să tragă clopotul de la Philadelphia și s-o trezească din vrajă pe Frumoasa Adormită care este America”.

DUPĂ 25 DE ANI DE IMOBILITATE ZOE COMAN A ÎNCEPUT SĂ MEARGĂ

Un recent succes al doctoriței Rodica Popescu, medicul secției de recuperare a Spitalului orașenesc din Azuga. Imobilizată în pat de la vârsta de 2 ani în urma unei forme grave de poliomieliță, Zoe Coman din județul Dimbovița își pierduse orice speranță că va putea sta vreodată la verticală și cu atât mai puțin de a putea merge. Doar mama sa, cu infinita și firească dragoste maternă, nu putea să renunțe, nu putea să-și găsească liniștea până nu încercă totul, bătând mereu la porțile spitalelor țării. Copilul și apoi adolescenta și tinăra a suportat 11 intervenții chirurgicale, ortopedice, cei 27 de ani petrecându-și mai mult prin instituțiile de sănătate, decît acasă, fără să i se fi putut reda nu mersul, măcar o poziție fiziologică normală. Acum cîteva luni de zile, micul ghemotoc uman a ajuns la Azuga, în secția de recuperare a spitalului orașenesc. Singurul medic de aici, deși specialist în recuperare, cu mulți ani de activitate la Vatra Dornei, dr. Rodica Popescu, nu și-a făcut vise, dar etica profesională a determinat-o să încerce. I-a dat, mai întîi, acestei fete speranțe, pentru a-i ridica moralul și a-i cîștiga încrederea. Au început împreună o mare bătălie împotriva infirmității care părea de neînvins. Zile întregi, ore întregi, minut cu minut, cu o devoțiune și o tenacitate rar întâlnite, acest medic și acest om îi ținea lecții de anatomie, apoi pe baza lor o învăța exerciții de gimnastică, îi educa mersul ca unui prunc, o supunea la un complex tratament de kinezoterapie și, iată, după trei luni învinge. Zoe Coman stă la verticală. Prima dată după 25 de ani se ține pe picioarele sale, se mișcă chiar, ajutîndu-se de cirje. Și-a recăpătat mușchii picioarelor, atrofiați de boală și de imobilitate, dar mai presus de toate și-a recăpătat speranța. Tratamentul continuă.

CICI IORDACHE

În premieră, primul disc al lui Victor Socaciu

O veste bună pentru iubitorii muzicii tinere: a apărut primul disc al binecunoscutului cântăreț folk Victor Socaciu. Discul cuprinde piesele Sub scutul amurgului (versuri Lucian Blaga), Colina (versuri Constanța Buză), Dincolo, Un punct de vedere, Pur și simplu, Către minus infinit, Charlie Chaplin, Felinarul, Roata (versuri Adrian Păunescu). Acest veritabil eveniment discografic îl vom comenta pe larg în numărul viitor.

SIMBOL AL FERICIRII ȘI-AL FRUCTULUI ROTUND

Așa se intitulează expoziția de pictură deschisă marți dimineață în holul Bibliotecii pentru copii „Mihail Sadoveanu”, din București. Artiștii, se înțelege că sînt tot copii, elevi ai Școlii generale din Bolintin Vale, județul Giurgiu. Ei nu expun prima dată în fața publicului și colegilor bucureșteni, ci revin cu noi și noi lucrări inspirate din lumea copilăriei, a basmelor și chiar din viața de toate zilele văzute cu ochiul

lor. După cum ne mărturisea Octavia Berca, profesoara micuților artiști, simezele s-au dovedit neîncăpătoare, multe picturi rămînînd neexpuse. Cu premii în țară și vreo zece premii și distincții în străinătate ei, elevii, s-au obișnuit cu gloria. Supărarea micuților ar fi aceea că un distins critic, prezent la vernisaj, a declarat că domnia sa nu crede în arta copiilor, argumentînd că arta ar începe ceva mai tîrziu, de la conștientizare în-

colo. Așa o fi, numai că elevii (din lucrările cărora reproducem două în pag. 9 și 24) nu și-au propus să facă artă. Ei desenează și pictează ce le place fără a se gîndi vreo clipă să ia locul academicienilor penelului. Se bucură atunci cînd producțiile lor sînt apreciate și își vîd de școală. În orele libere mai desenează, și bine fac. Îi felicităm pentru această expoziție reușită, pentru gîndurile lor curate.

ION PREDOȘANU

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Copilul împărat peste pămînt

La ce-ar mai fi nevoie roua
blînd să cadă peste lume,
ăripa de pasăre măiastră
să i se-arate-arareori, minune

Și de ce-ar mai făuri
vocalele lumina în cuvînt,
dacă nu s-ar naște pururi
copilul împărat peste pămînt ? !

VICTOR NIȚA

UN TRANSPLANT RENAL NEOBIȘNUIT ÎN PREMIERĂ LA TIMIȘOARA

La Spitalul județean din Timișoara, în noaptea de duminică spre luni (24-25 mai), a avut loc o operație care se înscrie, se pare, cu nr. 1 în chirurgia românească: pentru prima oară în țară s-a efectuat un transplant renal (mai exact, două succesive) cu organe preluate de la cadavru, de la un accidentat în moarte biologică.

După cum se știe, precedentele transplanturi efectuate la noi au folosit cite un rinichi donat de o rudă de singe apropiată, din considerente imunologice, în vederea minimizării pericolului de reacție. Procedul, destul de curent folosit și peste hotare, prezintă însă și unele inconveniente, deși, după cum se știe, donarea unui rinichi (la fel ca și îndepărtarea unuia din cei doi rinichi în urma unei boli) nu afectează, nici pe termen lung, sănătatea donatorului.

La Timișoara însă, cum spuneam, în noaptea de duminică spre luni o echipă de urologi, chirurghi, nefrologi, imunologi, anesteziști-reanimatori și medici de laborator — aceeași echipă care a efectuat un transplant de rinichi în urmă cu un an — a realizat două transplanturi succesive la doi bolnavi de insuficiență renală cronică. Rinichii au fost preluați de la un accidentat în moarte biologică, așa după cum s-a constatat cu respectarea scrupuloasă a dispozițiilor legale în vigoare.

Desigur, orice operație de o asemenea complexitate, ca dealtfel orice maladie gravă, comportă un anumit factor de risc calculat, un oarecare element de incertitudine. Miercuri la ora prînzului, cînd aceste rînduri merg la tipar, starea celor doi bolnavi era satisfăcătoare. Important este că și în țara noastră s-a făcut încă un pas înainte pe calea transplanturilor renale printr-o tehnică nouă, deschizătoare de îmbucurătoare perspective. Grație ei, fără complicația dializă care reclamă imobilizări periodice pe toată durata vieții și o avaratură pretențioasă, bolnavii cronici de rinichi își pot recîștiga sănătatea. Renortajul acestei operații, în numărul viitor.

LIONEL NIȚESCU

MEHEDINTIUL A INTRAT ÎN ISTORIA CĂRBUNELUI

Eveniment petrecut zilele acestea cînd, la Husnicioara, localitate din platoul Munților Mehedinți, a început „Acțiunea 7 000”, iar primele tone de lignit au luat drumul termocentralelor din bazinul Olteniei. Aducerea la zi a lignitului din această zonă a țării, de la Husnicioara și mai ales de la Prunișor, este un examen tehnic dintre cele mai deosebite pe care l-a dat mineritul nostru cu atât de îndelungi tradiții. Stratul de cărbune se află — așa l-a imolintat timpul geologic — sub nivelul hidrostatic, sub apele freatice. Să străpungi nisipuri și ape, să construiești galerii care să asigure securitatea oamenilor, să tai cărbunele cu utilaje mecanizate de mare capacitate și să-l aduci la suprafață fără pericole, iarăși printre nisipuri mișcătoare și ape, nu este simplu și nu sînt prea multe precedente în tehnica extractivă a cărbunelui din toată lumea. Minele-pilot, experiment și pionierat care au în același timp menirea să producă, să dea țării cărbune, și-au luat startul.

DOUĂ TALENTE LA TEATRUL DE STAT SIBIU

Luni și marți s-a aflat în Capitală Teatrul de stat Sibiu care a prezentat spectacole cu Oedip salvat de Radu Stanca, Faust de J. W. Goethe (în limba germană) și Tigrul de Murray Schisgal. Publicul bucureștean a avut prilejul să cunoască strădaniile unui colectiv artistic de prestigiu care și-a transformat turneul într-un act cultural de înaltă calitate. Printre cei care au contribuit la reușita reprezentațiilor s-au aflat și tinerii Dana Bolintineanu și Florin Anton care, în piesa Tigrul, au dovedit că sînt în posesia unor remarcabile resurse actoricești. Iată că oriunde există dragoste de muncă, dăruire talentul are toate șansele să se împlinească și să atragă atenția asupra lui.

TOLBE PENTRU POLOIȘTI

Pînă miercuri cînd a apărut ziarul Sportul cu nr. 9790 am crezut că într-o tolbă se pot purta săgeți, vinat, scrisori. Tot pînă miercuri am mai crezut că tolbele sînt în dotarea arcașilor, poștaşilor, vînatorilor. Dar, din ziarul de specialitate mai sus-menționat aflăm cu bucurie că și poloștii noștri au ajuns să fie prevăzuți cu tolbe. Altfel nu ne-am explica următorul îndemn tipărit pe prima pagină: „Mai multă experiență și omogenitate în tolba poloștilor noștri!” Sperăm însă ca „experiența și omogenitatea” să nu atîrne prea greu și să-i incomodeze în mișcări. Și, mai ales, să nu le intre apă în tolbe.

Flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Literatura ca reper

Cine nu-și mai amintește de virstele tirzii ale bătrînului Moromete și, mai ales, de sfîrșitul lui, sfîrșit desigur mult asemănător și altor mari personaje, sfîrșit totuși unic, fiindcă încheia cariera celui mai de seamă purtător de cuvînt al unui mare scriitor contemporan? Sfîrșitul lui Moromete — ultimii ani ai lui Ilie Moromete — poate figura într-o antologie care vorbește, poate mai elocvent decît altele, despre cîteva dintre problemele esențiale ale României de azi. Așa așeza în această antologie toate textele esențiale ale civilizației satului românesc: toate ciclurile epice, lirice care arată că noi, „adevărați autohtoni de o impresionantă vechime” (G. Călinescu, *Istoria...*, p. 836) nu am trădat, niciodată, unul dintre bunurile noastre esențiale: spiritul critic. Adică dreptul de a reduce, prin ironie, zîmbet și, mai ales, umor, la dimensiunile ei reale lumea. De a refuza exaltarea sterilă și sterilizantă ca și coroanele superlativelor fără acoperire. De la *Morometii* lui Marin Preda la satul din *La Liliieci* a lui Marin Sorescu (ca să nu numim decît un singur itinerar), există o cale regală a Bătrînului în literatură; și un drum al surisului, al ironiei și al umorului.

În memoriile sale, scrise sau dictate la o vîrstă foarte înaintată, C. G. Jung scria: „Cînd Lao-tze zice: «Toate ființele sînt clare, eu singur sînt tulburat» el exprimă ceea ce sînt la vîrsta mea avansată. Lao-tze este exemplul unui om de o înțelepciune superioară care a văzut și a făcut experiența valorii și a nonvalorii. ...Arhetipul omului în vîrstă care a contemplat îndeajuns este etern adevărat. La toate nivelele inteligenței, acest tip apare și e identic cu sine însuși, fie că e vorba de un țărăn bătrîn, fie că e vorba de un mare filozof ca Lao-tze”. Cultura noastră nu a avut mulți cărturari foarte bătrîni care, la vîrsta matusalemică, să poată rosti: „vîrsta înaintată e o limitare, o restrîngere. Și totuși, există altele lucruri care mă umplu: plantele, animalele, ziua și noaptea, eternul din om”. Acei bătrîni cărturari pe care i-am avut au trebuit, îndeobște, să recupereze istoria sau isto-

riile, să refacă ceea ce, cîteva secole, a fi trebuit făcut de tinerii cărturari. Privilegiați cititori ai scrierilor lui Noica sau Șerban Cioculescu, ai lui Eugen Ionesco sau Geo Bogza; ai lui Edgar Papu sau... nu putem să nu facem abstracție de faptul că necesitatea „operei clasice” de care vorbeau Călinescu și Vianu e încă vie...

Privilegiați cititori ai celor scrise de cîteva mari Bătrîni, avem încă privilegiul fără seamă de a fi însă martorii unor mari Personaje. Încă tineri, de multe ori, scriitorii au trebuit să le trăiască. Să existe prin ele și în numele lor, să le ia drept martori ai existenței noastre de atunci și de azi. Fiindcă nu am avut mulți Bătrîni (și din cîți am avut, cîți nu s-au risipit prin literatură străină?) și fiindcă nici astăzi nu avem prea mulți, să ascultăm Vocele literaturii; să ne vedem pe noi înșine proiectați în operele lor. Ei, și numai ei, ne pot apăra de inflația cuvintelor mari, de valurile de vorbe goale care, de atîtea ori, sufocă pagina scrisă, ridiculizează însăși ideea de adevăr...

Recitind o seamă de cărți ale contemporanilor, observăm că valoarea lor e dincolo-de-literatură; de valoarea estetică propriu-zisă; că o seamă dintre cărți trăiesc prin tensiunea afirmației și a negației, prin întoarcerea către modelele elementare ale *zicerii*. Recupărind *Bătrînii*, sau altfel: recompuind arhetipurile „omului în vîrstă”, ele capătă, în literatura actuală, o funcție exponențială.

Succesul fără precedent al ciclurilor epice, al poemelor epice, al literaturii-document, al teatrului-anchetă se sprijină, nu o dată, pe stilul de acces al literaturii la adevăr. Literatura nu creează numai personaje, ci înscrie aceste personaje în istoriile ei. Cum sînt istoriile literaturii? Marele public crede că mai drept decît altele. El ia literatura drept reper. În cultura noastră, în viața noastră spirituală literatura a fost și va rămîne, multă vreme, un reper esențial. Cred că ea va trebui să fie, și mai mult, un factor de echilibru și de iluminare a contururilor exacte ale realității: ale tulburătoarelor realități între care, totuși, se desfășoară viața noastră zilnică.

CORNEL UNGUREANU ■

Canopus

Eram singur și eram atacat
de fumuri eram atacat și de sufocare
a stelelor lucioasă ceată
nu-mi lua apărare.

Muream trîntit pe jos, de-aș fi murit
și aș fi fost învins de aș fi de învins,
dar nu există vreun cuțit
să taie fulgul care-a nins.

Mă-ndepărtasem chiar de mine insumi
cum se îndepărtează robul de palat
atîta doară, plînsu-mi
în verbe s-a schimbat.

Și-atunci, ce bateți voi în mine
nu sunt nici tobă și nici lacăt eu nu sunt.
Ah, steaună, tu, fie-ți rușine
că dai lumină precînd cînt.

NICHITA STĂNESCU ■

Artă și autorlie

Nu împărtășesc punctul de vedere al confratelui nostru Bonomul, cum că fiecare carte este un MIRACOL. Lăsînd deoparte faptul că, rostogolindu-se cumsecădenia printre consătenii și comenseni-autori, amicul se alege el însuși cu niște fărîmituri de pesmet, aserțiunea sa este lipsită de adevăr. Există, se știe, mai ales în condițiile democrației mecenatului, artă, dar și autorlie. Și atunci cum să prețuiești la fel pe maestru și pe copist, pe artist și pe cîrpaci? E adevărat, intenția este la fel de sublimă, lat-o exprimată într-o ofertă postposită pe masa editorului: „Un instinct m-a propulsat eu o putere extrem de elocventă și ademenitoare către aceste imagini, sugerîndu-mi ideea să prelucrez ilustrînd eter-vescent gînduri și domeniul iubirii, această candoare intruchipată, o energie naturală a spiritului, care prin reacții intime strecoară în adîncuri un acord perfect de visări și speranțe, stimulînd imaginația și înflăcărină simțirea, față de care am avut totdeauna mai mult de spus, fiind foarte apropiate sentimentelor mele și felului meu de a gîndi, tot mai prezente în memoria mea, devenite surse de inspirație și generator de modalitate de a gîndi, spre a aduce ceva nou în peisajul literar idilic, o alcătuire armonioasă în viața care ne înconjoară, folosindu-le cititorilor dornici să se construiască multilateral cu o lectură de fulgerătoare în orele libere”. Grafoman, veți spune. Să trecem la un autor. Iată-i intenția, în același curier: „Vă ofer o operă care va semnifica pentru sîmpul relațiilor socialiste ceea ce trilogia lui Eschil a însemnat pentru antichitate. Romanul are ca temă transformarea socialistă a agriculturii cu absolut toate

consecințele ei. Consider publicarea acestei cărți o datorie atît pentru profunzimea ei sinceritate față de epoca actuală, cît și pentru valoarea ei strict literară”.

Este de tăgăduit incandescența intențiilor? În al doilea rînd, produsul final este același și la scriitor și la Kitschman: *cartea*. (Poate chiar ceva mai groasă și mai velină în ultimul caz.) Geometria în spațiul vitrinier este egalitară dar grațioasă în devălmășie, adulația indistinctă nu servește condiția scriitorului. S-ar putea să mă înșel dar nu cred că de declarații de iubire are nevoie scriitorul. Acestea pot rămîne metafizică sau, mai rău, fundaturile unui labirint demagogic. Iubirea și stima i-o dăruiesc, în timp, cititorii, opinia critică decantată, și ele nu pot fi dilatate sau diluate prin nici un aranjament de cabinet negru sau roz. Dar tot atît de puternic sînt încredințați că ceea ce nu pot oferi unui scriitor cititorii săi, trebuie să-i pună la îndemînă instituțiile de resort, editurile, sistemul editorial. De pildă, protecția spațiului scriitoricesc. Făcînd mai hotărît dezînșecia fluturășilor mimetici, smulgînd rădăcina (pivotantă) a veleitarismului. Tenacitățile artisanale, grafo-reice, colegial private nu o dată, vor trebui — din stimă pentru scriitor — colegial plivite. (S-a cerut cîndva, se implinesc, cred, 5 ani, un aviz al breslei scriitoricești înainte de tipărirea manuscrisului. Nu cunosc, ce-i drept, un singur caz în care acesta să fi fost refuzat sau măcar nuanțat.) S-ar putea crede că e un aspect minor, dar mă gîndesc că printr-un spor de numai 10 la sută respect față de literatura autentică s-ar degaja în folosul ei într-un singur an circa 2800 de coli editoriale, adică materia primă acordată pentru două edituri!

O întrebare pentru criticul și istoricul literar

Alexandru Piru:

Ce se întîmplă cu Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent de G. Călinescu?

Reeditarea Istoriei literaturii române de la origini pînă în prezent de G. Călinescu se află într-o fază avansată. Lucrarea, în ediția a II-a revăzută de autor, se tipărește într-o formă asemănătoare cu prima ediție, pe două coloane și cu clișee. Va avea, credem, 1100 de pagini, cu o sută de pagini mai mult decît ediția I, deoarece autorul a făcut adaosuri aproape pe fiecare pagină, adaosuri integrate în text la locul indicat. A sporit de asemenea și a înlocuit unele capitole, a introdus cîteva capitole noi, în mare parte publicate anterior în periodice de specialitate, lăsînd și un număr mai mic în manuscris. Sîntem în prezent cu tiparul la jumătatea textului. După cum se știe, lucrarea e patronată de Editura Minerva. Am întocmit, în calitate de editor al textului revăzută și adăugit de G. Călinescu, o prefață de circa 40 de pagini de mașină și o notă asupra ediției de circa 10 pagini dactilo cu arătarea tuturor materialelor folosite, respectînd riguroso dispozițiile autorului. Nu ne-am îngăduit decît îndreptarea erorilor de tipar, actualizarea ortografiei și controlul citatelor. Reproducerea exactă a adaosurilor sau capitolelor noi va putea fi verificată de orice cititor. În prefață am discutat amplitudine problemele pe care le pune *Istoria literaturii române* de G. Călinescu astăzi, după patru decenii de la iniția publicare. Ideea de bază este aceea că respectiva *Istorie* rămîne o operă monumentală și fundamentală, cea mai strălucită valorificare critică a moștenirii noastre literare de la origini și pînă în anul 1940. Nici un istoric literar sau critic anterior nu a mai făcut pînă la această dată interpretări mai profunde și mai originale ale fenomenului literar românesc în aspectele sale esențiale, nici unul n-a scos la lumină atîția scriitori pe nedrept ignorați sau uitați. Cu o intuiție scriptoare și cu o putere de muncă uriașă, G. Călinescu ne-a oferit într-un timp record imagini vii nu numai ale operelor reprezentative, dar ilustrînd în chip nebănuit și fără egal capacitatea de creație critică a poporului român. Evident, am ținut seama că anii în care a scris Călinescu și-au pus pe alocuri amprenta lor, că există în textul vechi unele poziții teoretice discutabile și unele afirmații insuficient motivate, o privire nu îndeajuns de critică față de curentul de idei dinaintea de război, cîteva (puține!) alunecări care se abat de la publicistica sa din aceeași vreme, pronunțat democratic, antifascist, așa cum va fi jurnalistică de după război, culminînd cu adeziunea deplină din 1962 la politica Partidului Comunist Român, de edificare a societății socialiste și a integrării valorilor tradiției în creația înnoitoare din zilele noastre.

AL. PIRU ■

Cuget, deci exist

Critica rațiunii pure (II)

Pornind de la situația în care se afla metafizica, Kant își asumă sarcina grea de „a schimba metoda de pînă acum a metafizicii și de a efectua astfel cu ea, după exemplul geometriilor și al fizicilor, o revoluție totală” (p. 26). Critica rațiunii pure e „un tratat despre metodă, nu un sistem al științei însăși; ea circumscrie totuși întregul ei contur, atît cu privire la limitele ei, cît și cu privire la întreaga ei articulație internă” (p. 26). Dezvoltînd modul de gîndire care a dus la revoluția în domeniul fizicii, Kant elaborează metoda care-i permite răsturnarea copernicană în gnosologie. Punctul de vedere după care cunoașterea trebuie să urmeze obiectele în mod pasiv făcea zadarnice „toate încercările de a stabili ceva despre ele (obiecte — n.n.) apriori cu ajutorul conceptelor, prin intermediul cărora cunoașterea noastră ar putea fi lărgită” (p. 24). Să reținem ideea care-l anima pe Kant: să elaboreze o metodă care să permită lărgirea cunoașterii omenești, să înnoiască cunoașterea, s-o pună sub controlul rațiunii. Dar ipoteza primatului absolut al obiectului față de subiect nu putea da seamă de nou nici la nivelul propriilor sale legi. Ideea primatului absolut al obiectului s-a obținut prin reducia tacită a relației active subiect-obiect. Acest fapt îl știm abia astăzi.

Lărgirea rațională a cunoașterii nu poate fi realizată decît pornind de la o relație nouă subiect-obiect: relația în cadrul căreia avem subiectul epistemologic (= subiectul definit de epistemologia kantiană prin formele sensibilității și categoriile intelectului). Iată ce scrie Kant: „Să încercăm deci o dată, dacă n-am reuși mai bine în problemele metafizice, presupunînd că lucrurile trebuie să se orienteze după cunoașterea noastră, ceea ce concordă și mai bine cu posibilitatea dorită a unei cunoașteri a lor apriori, menită să stabilească ceva asupra lucrurilor înainte de a ne fi date. Aici se petrece același lucru ca și cu prima idee a lui Copernic, care, văzînd că explicarea mișcărilor cerești nu dădea rezultate dacă admitea că toată armata stelelor se învîrte în jurul spectatorului, încearcă să vadă dacă n-ar reuși mai bine lăsînd spectatorul să se învîrte, iar stelele, dimpotrivă, să stea pe loc” (p. 24). Noua metodă se instituie printr-o regîndire a categoriei de *transcendental*. Kant numește transcendentală „orice cunoaștere care se ocupă în genere nu de obiecte, ci de modul nostru de cunoaștere a obiectelor, întrucît acesta este posibil apriori. Un sistem de astfel de concepte s-ar numi filosofie transcendentală” (p. 59). *Transcendentalul* kantian, prin urmare, reprezintă una din determinările subiectului epistemologic, determinate care evidențiază constructivitatea cunoașterii în raport cu obiectul, specificitatea ireductibilă a actului cognitiv. Consecvent exigențelor metodei critice, Kant cere manifestarea ei neîngrădită în toate domeniile cunoașterii. „Dacă guvernele găsesc cu cale să se ocupe de activitățile savanților — scrie el — atunci ar fi cu mult mai conform cu înțeleptul lor solicitudine pentru științe precum și pentru oameni să favorizeze libertatea unei astfel de critici, singura prin care investigațiile rațiunii pot dobîndi o bază solidă decît să sprijine ridicolul despotism al școlilor, care strigă în gura mare că e primejdie publică în clipa în care li se sfîșie pinza de păianjen, de care publicul nu a luat niciodată cunoștință și deci, de a cărei pierdere nici nu o va simți vreodată” (p. 33).

ION STROIE ■

ADA MEDREA — Folk

MIRCEA SANTIMBREANU ■

Un spectacol epopee: „Niște țărani”

Imaginația cinematografică, legind pe flux continuu, fără sincope, fără fracturi de ritm, fără stingeri de lumini supărătoare și fără prăbușiri artificiale de cortină, dezintegrând datele simple, alteori complicate dar într-o logică limpede scenele de viață care se succed într-o evoluție aproape fabuloasă. Cătălina Buzoianu a demonstrat că teatrul epopee e posibil chiar la dimensiunile unei scene mici, că între teatru și film e uneori doar o distanță de prejudecată și de convenție. Trecurile de la o scenă la alta, mai bine-zis de la o secvență la alta, se fac pe neașteptate, personajele intră și ies prin spațiul scenei fără ostentație, cu firescul elementar al vieții, recuzita și elementele fundamentale de decor sunt manevrate de actori ca și cum existența însăși, destinul lumii în care trăiesc personajele le-ar fi dictat acest lucru, senzația e că acțiunea spectacolului se desfășoară simultan cu viața memorată de autor, cu suflul la gură. Regizorul a folosit scena cu toate dimensiunile și accesoriile ei până la refuz, a condus actorii într-un impecabil regim de disciplină și stare de tranșă, într-un spirit de echipă superb, prin labirintul unui text complex, în care se povestește mult, în care replica are savoare, proșpețime și expresivitate extraordinară și în care se petrec extrem de multe evenimente personale și colective, cu trăiri adânci și aglomerate, într-o lume în care individul încearcă să se adapteze vremurilor strivite de șocul unui viitor imprevizibil. Eroii acestui spectacol al istoriei vin de demult și se duc mai departe prin timp, prin lume, păstrându-și ființa lăuntrică nealterată, prin toate anotimpurile evului mediu social și politic agresiv de după război.

Într-un asemenea spectacol epopee, dincolo de regizor, un rol important a jucat scenograful Mihai Mădăscu, creatorul unui spațiu de manevră simplu, eficient, deschis tuturor schimbărilor posibile de decor, cu ascensor de grinzi pe verticală și cu mișcări de trupe și de recuzită aproape naturaliste pe orizontală, dar cu funcționalitate și simbolistică precisă, imprumutate pară dintr-un muzeu al satului, mai bine zis din băutura unei case de țară. Dorin Liviu Zaharia a înzestrat spectacolul cu o muzică venind din fondul de taină al suferințelor noastre, trecut prin sferile înalte unde ninge cu gurile albe, încercuite de lună, ale coșurilor și femeilor care se duc prin vitralii de catedrală. În sfârșit, Constantin Chelba a fost inspirat consultat pentru lumini în acest spectacol unde schimbările de situație, de timp și de loc s-au făcut prin reflexe crude, aproape glaciale, boreale, prin tonuri calde, ultrasensibile, prin zviceri nervoase, fără cromatism gratuit și efecte în sine, ca pentru un platou de filmare.

Efortul de a da viață unui spectacol atât de strins legat, echilibrat, jucat cu mare forță lăuntrică, aproape inăbușit, plin în pumni, boci, cu umor și deznădejde, cu scepticism și senină împăcare cu destinul, cu adâncă îndurerată revoltă, cu implicații groțesti și absurde care aparțin vieții de toate zilele, cu unele explozii paroxistice, cu dezlănțuirii de pasiuni care duc la incandescență, reprezintă totodată o epopee a muncii de laborator de creație actoricească. Distribuția este corespunzătoare, de aceea ne permitem să o rezumăm, cu mare regret de a nu fi putut scrie și despre actorii care spun ici colo câteva replici și par a fi rupți din galeria personajelor vieții noastre, urmare a unui studiu meticolos de tipologie umană vegheată cu imaginație și discreție de către regizorul Cătălina Buzoianu. Mitică Popescu e, aici, în Năiță Lucian, interpretul condiției nemuritoare a țărânului român, a românului trecut prin nenumărate războaie cu agresorii dinăuntru și din afară, prin catastrofe și griji mărunte, de neclintit în propriile sale convingeri, acceptând viitorul chiar dacă vine împotriva bunului său simț sau a convingerilor sale ca să supraviețuiască, pierzând mereu, dar rămânând mereu în picioare, de neclintit, trist și mușcat, sublim și trivial, cu umor dar și cu o înfricoșătoare amenințare pentru judecata care va să vină. Actorul joacă fără să se excoleze ne sine, fără ostentație, cu firescul omului care își asumă istoria celorlalte personaje ca pe un destin personal. Îl secondează concentrat și îndrăgostit, cu o sinceritate de șoc, cu incăpăținare și forță de convingere, Dinu Manolache, în rolul lui Pătru cel Scurt, care moare ca să treacă în ordinea cosmică a firii. Valeria Seciu și-a smuls rolul din mitologia satului dintotdeauna, l-a observat și l-a redat cu o teribilă putere de observație și de comunicare. Actrița poate juca orice rol, chiar și rolul aerului pe care-l respiră și în care arde. Vasile Nițulescu a creat un personaj care vine dintr-o halucinantă neînțelegere și dispoziție a evenimentelor. Carmen Galin a avut pe chip toată mirarea și deznădejdea femeii care nu știe de ce a venit pe lume, lunată și tembelă precum „cumințenia pământului”, trezită brusc la realitate prin moartea bărbatului ei pe care-l ieleste cum ar devinge tragedia vremii în care am trăit cu toții pe pământ. Foarte bun a fost Pașil Panduru în Căloș, executantul furibund al tuturor ordinelor în numele legii dar și al bunului plac sau al sadismului puterii cu un singur ochi. Lîmpele și trist și sfîșietor în marea trecere a vieții a fost Ștefan Iordache în Dumitru Dumitru. Groțesc și colorat în rol, Florin Vasiliu. Senzațională Elena Pop într-o bătrână care trece dintr-o viață înspire moarte și invers ca și cum întoarce privirea dintr-o parte în alta. Pitoresc și expresiv Constantin Dinescu.

Spectacolului i se pot imputa următoarele: prelungirea unor secvențe cum e aceea a judecății cocoșului furat, grotescă și paradoxală, tratată într-o manieră exorționistă, completată cu mijloace neasimilate încă bine de pantomimă, plină de minuțioase cirilge, frumoasă în sine, precum și secvența dilatată din final cînd bocetul splendid interpretat de Carmen Galin devine nu numai obsedant dar și sugător prin repetare trecînd dincolo de limita emoției estetice. Dar acestea sînt obiectii pasagere care se pot remedia chiar în timpul de respirație și de suspin al spectacolului.

Romanul Niște țărani de Dinu Sărașu s-a întâlnit cu cea mai bună lectură și interpretare posibilă pe scenă. Păcat că sala Teatrului Mic este neîncălzită pentru toți spectatorii care merită să vadă acest spectacol și pentru extraordinara incandescență și transfigurare a ansamblului care compune și recompune mereu în trei ore de teatru adevărat o frescă a lumii în care am trăit pînă de curind.

ADRIAN DOHOTARU

Desene pe asfalt

O carte despre Marin Preda

La trecerea unei singure primăveri de la apariția romanului *Cel mai iubit dintre pămînteni* librăriile primesc nu o nouă carte de Marin Preda ci o carte despre Marin Preda (*Timpul n-a mai avut răbdare*), semn că memoria celui pierdut e reverberată în viața contemporanilor cu apăsătoare stăruință. Semn că știm să iubim, că avem gustul acelor valori fundamentale ce legitimează aspirația spre universalitate a culturii românești.

Dacă am înțeles bine ideea antologiei de texte ce-l omagiază pe Preda i-a aparținut eminentului tînar om de cultură, criticul Eugen Simion. Ajutat de Magdalena Popescu, critic de autoritate și redactor al ultimelor cărți semnate de Preda, Eugen Simion n-a strîns între copte doar pagini ce se trîc sînt faptoase, „amintiri” cu autenticitate improbabilă ci a reconstituit liniile de forță ale operei celui mai trudit dintre pămîntii prozei românești de azi prin excelente eseuri, prin ingenioase montaje de texte confesive extrase din volumele ori interviurile risipite în presă rămase de la Preda, la care a adăos fragmente ale unui patetic film în care, cu penumbra de pe acum solemn-fumegosoase, figura marelui scriitor ni se impune cu tot ce a constituit misterul unei existențe practice fără mistere.

Marin Sorescu situează debutul lui Preda într-un timp istoric în care „filozofii Rădulescu-Motru, Petrovici, P. P. Panaitescu erau care bătrîni, care își ispășeau sistemele pe o mină de paie, în satele comune ale ispișirii nației” și-l închipuie sănătos infipt în călcie „la marginea Bucureștiului (spre Mogoșoaia) și la marginea proletcultismului” roșindu-se aproape ca Lăpușneanul lui Negruzzi: „Ha, ha, ha! Îi belesc!” la vederea trepădușilor culturali veleitari ce mișunau în epocă.

Ion Caraion (cel ce mă sperie adesea prin neverosimila cantitate de imprecacii cu care judecă promoțiile de poezi ce i-au urmat ori care s-au rostit atunci cînd glasul lui a fost în chip josnic redus la tăcere) arel Caraion din inima căruia credeam că amarul a alungat generozitatea față de contemporani, iată-l iscalînd un splendid eseu („Gestul discernătoarelor rețineri”) ce ne propune, pornind de la evocarea lui Preda, un adevărat exercițiu al creatorului de artă, culminînd cu aceste rînduri în care delimitarea dintre proză și poezie nu se mai poate face: „Coborîm pe pămînt numai stelele din a căror pulbere ne este pămîntul, iar formă lor o dă limbajul nostru fără de care n-ar avea formă, comunicare ar încreta și drumul dintre lucruri și ființe i s-ar suspenda ființa.”

Adrian Păunescu ne dezvăluie un episod de crucială însemnătate pentru destinul scrisului nostru în care Preda, aflat „la omul din a cărui conștiință și faptă s-au nutrit multe dintre atributele măreției românești” rostește patetic „cu buze golite de sînge: Dacă introduceți realismul socialist mă sinucid!” Răspunsul? Interlocutorul său a suris cu o imensă înțelegere. „Fie ca și pe mai departe să dăinuie căldura acestui suris...”

Lucian Raicu vedește virtuți de mare prozator refut în citeva „fragmente” din care ni se relevă obsesia capitală a lui Preda, munca, și din care romancierul ne apare ca un truditor fără egal, neîncovoiat de damnația scrisului și judecîndu-și

semenii numai după cantitatea de sudoare cheltuită și numai după har.

Exemplar ne apare portretul pe care i-l face lui Preda, Eugen Simion într-o amplă compunere ce ne face să credem că ar constitui nucleul unei posibile exegeze închinată lui Preda, după cum impresionant par rîndurile lui Fănuș Neagu. El s-a aflat ani de zile cu Preda, într-un soi de „rică” țărănească, practic de nimic motivată, dar dincolo de aproape comicele episoade ale „înfruntărilor” lor relațiile le-au fost dominate de prețuire și respect confratern. (N-ar fi fost rău dacă editorii antologiei ar fi inclus în volum și alte file datorate unor scriitori cu care Preda „nu se avea bine”. Sint că parcă s-a anticipat lista articularilor cu mărturisiri sigure pro-Preda, evitîndu-se participarea... inoportunilor.)

Mi-aș mai îngădui să remarc scurtul eseu „Nietzsche văzut de Marin Preda” semnat de C. Noica și „Citind Preda” de Florin Mugur după cum — sub aspect pur documentar — cred că viitorii biografi ai autorului „Morometilor” nu se vor putea lipsi de contribuțiile unor Laurențiu Fulga, Dan Claudiu Tănăsescu ori Ion Băieșu. Nu lipsesc din păcate nici unele pagini care nu „slăvesc” ci produc doar acel „lustru” de sine, neînstare să poată primi omologarea istoriei literaturii.

Esențială este însă masivitatea între-

ALINA POPESCU clasa a V-a

prinderii editoriale cu care „Cartea românească” și-a omagiat cititorul, innobilîndu-se cu o carte de referință de la care lesne se poate ajunge la fericita idee (formulată de către Ov. S. Crohmălniceanu) a tipăririi unor *Caiețe Marin Preda* oferind larg spațiu de cercetare a operei marelui scriitor. Subscriu la gîndul proximității Caietelor cu atît mai mult cu cît — e vădit — posteritatea lui Preda nu mai reeditează tristul halou care a urmat disparițiilor unor Camil Petrescu, Sadoveanu ori chiar Argezi de care ne-am adus aminte mai ales la umplerea unor cifre rotunde...

Se cade să le mulțumim încă o dată atît lui Eugen Simion cît și Magdalenei Popescu fără de care poate bibliotecile noastre nu s-ar fi îmbogățit cu acest *Timpul n-a mai avut răbdare* inaugurînd firesc începutul unor ample cercetări de predologie.

Existînd în literatura română de azi, Marin Preda nu ne-a lăsat numai o mare operă ci și imaginea inconfundabilă a unui adevărat erou al scrisului...

GHEORGHE TOMOZEI

CAP LIMPEDE

FILM

● La numai o lună și ceva de la lansare, filmul lui Daneliuc *Croazi- era* își trăiește viața într-un desăvîrșit anonim la cinematograful Buzest. Slaba reclamă de care beneficiază (boala veche și fără leac la noi, reclamele de film fiind un fel de anti-reclamă, o treabă funcționarească implințită mai din milă, mai din silă) face ca la Buzest să numeri spectatori pe degete spre tristețea responsabililor cu difuzarea filmelor. Desigur, un film trăiește prin valoarea sa, dar *Croazi- era* nu se poate bucura de acest adevăr, deoarece proastele condiții tehnice de proiectare lasă să înțelegi puțin din film și să bănuiești multe. Ne amintim că un lucru asemănător i s-a întîmplat cu ani în urmă și lui Lucian Pintilie, cînd filmul său *Reconstituirea* se poticnea din cauza inadecvatei proiectii la obscure cinema-

tografe de cartier, în vreme ce pe malurile Senei (ținea afisul timp de o lună la unul din importante cinematografe ale Parisului. Cum ne-am plictisit să ne recunoască alții, mai înții, valoarea, propunem ca filmului lui Mircea Daneliuc să i se ofere condiții normale de prezentare. Un semn de respect minim față de realizatori și spectatori ● Se înmulțesc vîzînd cu ochii bișnițarii din fața cinematografelor. Băieții operează nestîngerții la concurență cu casele de bilete. Astfel, la cinema- tograful București, biletul vîndut la „negru” a ajuns la 30 de lei (e drept, două serii). Un fotoreporter al întreprinderii cinematografice București, Adolf Popovici, împreună cu ajutorul de responsabil de la Luceafărul, Constantin Isac, a calculat că un bișnițar timid și nou în meserie poate cîștiga pe zi cam 700-800 de lei. C.L.: „Este un minim. La „bur- să” ajunge la 50 de lei”. Cam cine sînt? „Mereu

același. Îi puteți vedea în fiecare seară...” ● Am văzut țigani fericiți, filmul iugoslavului Alexandru Popovici, reluat la Doina, merge ca la premieră ● Pentru că tot vorbim de acest cinematograf să spunem că aici 1 Iunie a și sosit. De la casă și pînă la magazinul Trei ur- suleți o armată de nepo- teți însoțiți de bunicii res- pectivi umplu trotuarul sperînd să mai prindă un bilet la Disney.

La Lumina, ușile sînt tot închise, nu munceste ni- meni și nu se știe cînd va mai rula un film aici. Deocamdată, clă- direa foarte urîtă strică aspectul bulevardului.

TEATRU

TEATRU. La Teatrul „Lucia Sturdza Bulan- dra”, în a doua jumătate a lunii iunie va avea loc premiera cu piesa *Mor- mintul călărețului avar* (studiul osteologic al unui

schelet de cal dintr-un mormînt avar din Transilvania) a scriitorului Dumitru Radu Popescu. Regia Mircea Marin, scenografia Mihai Mădăscu, muzica Dorin Liviu Zaharia. Din distribuție amintim actorii: „Mariana Mihut, Ion Besoiu, Victor Rebengiuc, Irina Petrescu, Mircea Diaconu, Lucia Mara, Dan Damian, George Oancea, Mircea Bașta, Constantin Flo- rescu, Gheorghe Oprina, Ștefan Velnicu, Diana Lupescu, Mirela Gorea și alții ● Teatrul muni- cipeal Măgurele, patro- nat de teatrul Bulandra, a prezentat, în cadrul fa- zei municipale a Festiva- lului Național „Cintarea României”, spectacolul cu piesa *Simbătă la Veritas* de Mircea Radu Iacoban. Regia spectacolului apar- ține lui Petre Popescu, scenografia Doris Jurgea ● Se repetă *Cabala bigo- tilor* de Mihail Bulgakov, în regia lui Alexandru Tocilescu. Decorul este realizat de Dan Jitianu, iar costumele aparțin Da- niei Codarcea. Din dis- tribuție fac parte Octa-

vian Cotescu, Violeta An- drei, Florian Pittis, Ma- riana Buriuiană, Gelu Col- ceag, Mihai Mereuță, Aurel Cioranu, Ovidiu Schumacher și alții ● Aflăm că se află în pre- gătire pentru stagiunea estivală comedia *O zi de odihnă* a scriitorului so- vietic Valentin Kataev. Regia Valeriu Moisescu. Scenografia — Dan Jiti- anu. În rolul principal — actorul Mihai Mereuță. Din distribuție mai sem- nalăm actorii: Tamara Buciuceanu, Virgil Ogă- șanu, Ica Matache, Mi- haela Juvara, Valeria Ogășanu și alții ● În zilele de 2 și 3 iunie se reia spectacolul cu piesa *Furtuna*. Se anunță și o modificare: rolul lui Prospero încredințat la premieră actorului Vic- tor Rebengiuc va fi in- terpretat acum de actorul Petre Gheorghiu. Regia și decorul aparțin lui Li- viu Ciulei ● Teatrul Na- țional din București, anunță apropierea spec- tacolului cu piesa *Tine- rețea lui Moromete* de Marin Preda, prezentat în premieră absolută. În

rolul lui Moromete este distribuit actorul Gheor- ghe Cozorici.

RADIO

Pentru a ne hotări ce emisiuni să urmărim, con- sultăm programul *Radio- TV*. Răsfoindu-l, după o vreme, ne familiarizăm cu succedarea unor emi- siuni ce se repetă cu exac- titate de la o zi la alta. Una dintre ele este și *Sfatul medicului*. Dacă-l pierdem pe cel de pe pro- gramul I, de la ora 16,55, putem comuta postul pe programul 2, la ora 19,05 cînd vom asculta retrans- mis același sfat. Nimic rău în asta. Însă vineri, 22 mai, ora 16,55 am ascu- tat nu un sfat al medicului ci o lecție de cinci minute scrisă și citită corect de un medic primar neuro- log... O lecție teoretică re- ce, fără o aplicație prac- tică, medicală. Și cînd mă gîndesc că se referea la faptul că, pentru a avea o sănătate bună trebuie să ne îngrijim și de condiția

Cronica literară

ION ȚUGUI: Solemnitățile supușilor

O evoluție literară surprinzătoare are Ion Țugui, poet ale cărui volume de versuri nu reușiseră să-l impună în atenția cititorilor. Dar iată că nu demult i-a apărut un roman, **Solemnitățile supușilor** (Ed. „Cartea românească”) — prima parte dintr-o proiectată trilogie a **Solemnităților** — care conferă paginilor semnate de acest autor o altă greutate și ne îndreptățește să credem că asistăm la dezvoltarea adevăratei sale vocații. Această carte de peste 450 de pagini ne propune descinderea într-un univers prezentat cu lux de amănunte. Autorul minuieste cohorte de personaje, le sondează adâncurile sufletești, le studiază cu meticulozitate reacțiile în diverse împrejurări. Nici o clipă nu ai senzația că el pierde din mină frinele creației. Un scriitor atotputernic pe lumea imaginației sale îi dictează regulile de comportare fără a fi niciodată surprins nepregătit să înregistreze în cuvinte ceea ce constată. Iată un mecanism bine pus la punct care, o dată aflat în mișcare, nu mai cunoaște nici o dereglare. Într-o performanță de a urni astfel de mase verbale necesită o mai mare abilitate în alternarea secvențelor palpabile cu altele în care să domnească un calm desăvârșit. Indiferent dacă istorisește despre un miracol precum acela al apariției părului pe un creștet pleșuv, prezintă pe indelele fazele pregătirii unei execuții, sau descrie o idilă amoroasă, prozatorul adoptă mereu o atitudine glacială, nu-și însuflețește fluxul narativ și de aceea volumul nu e captivant pe tot parcursul lui. La această impresie de monotonie contribuie și tonul voit ceremonios, sfâștos ca și cum ar fi cel al unui sol chemat să aducă vești dintr-un teritoriu cufundat în uitare. Solemnitatea scrierii lui Ion Țugui pare o reminiscență livrescă. Sintem, în aparență, în buna tradiție a vestitorilor povestitori moldoveni, dar de fapt autorul nu are căldura acestora. Ceea ce îi lipsește cărții sale este impresia de frescă a existenței. O încremenire ciudată a cuprins această lume. Întâmplările eroilor se petrec parcă sub un uriaș clopot de sticlă unde sint observați de un

cercetător minuțios. Totul pare mai curind o demonstrație susținută cu mijloacele romancierului. Însă teza pusă în dezbatere este de o valoare remarcabilă și de un interes ce nu poate fi pus la îndoială. Solemnitățile supușilor analizează situația unui ținut aflat sub stăpânire străină. Reperele istorice, geografice sint limpezi. Ne aflăm în Bucovina secolului trecut ocupată de aștrici. Un ținut filozof, Ieronim Vicovan, se reîntoarce de la Viena pe meleagurile natale pentru a-și ajuta neamul să răzbată la lumină. Romanul consemnează peripecile acestui ținut, ale rudelor sale numeroase — dintre care bunicul său Victor Vicovan se impune memoriei — ca și ale populației impilate de coto-pirea străină. Aceasta vrea să aducă tot soiul de prefaceri așezărilor de aici, să le pervertească moral sau să le oblige la o civilizație arbitrară. Însă colectivitatea de pe aceste meleaguri se opune cu strânsenie oricăror înfruntări de natură să le strice obiceiurile, să schimbe fața locurilor. În ciuda presiunilor de tot felul, a arestărilor, schingiuirilor, execuțiilor ea nu se lasă înduple-cată să renunțe la modul său de trai și nu acceptă suzeranitatea ocupanților decât de nevoie, ținând în permanență s-o înlăture și așteptând momentul prielnic de a trece la acțiune. Oricât de rafinate ar fi procedeele străinilor sau oricât de drastice, populației autohtone nu i se poate răpi dreptul de a năzui la libertate. Plasa în care visează stăpânirea s-o înăbușe se dovedește a fi alcătuită dintr-o țesătură mult prea fragilă, și posibil de destrămat.

Viața oamenilor de aici se desfășoară potrivit unor ritualuri absolut obligatorii și care le asigură dăinuirea. Ei își trăiesc existența ca pe o solemnitate la care sint fericiti că au fost convocați să participe și de aceea se străduiesc să se salveze cu orice chip numai pentru a-și păstra un bun de preț: identitatea ca neam. Nașterea, nunta, moartea, muncile agricole, sărbătoarea sint secvențele bine precizate ale ceremonialului. Abaterile de la el atrage prăbușirea unor rânduiri stabilite de generații. Alături de realitatea palpabilă se ridică un decor fabulos, populat de fapturi ciudate, care incită pe localnici însă îi deconectează pe ocupanții dornici să-și păstreze puterea. Teritoriul pare ocrotit de o atmosferă magică. Aceasta constituie încă un zid de apărare împotriva cuceritorilor cărora astfel de plămuii le provoacă panica.

Deși reiese clar că se referă la un anume timp și loc, cartea lui Ion Țugui este o gloriificare a tentativei oricărui neam de a se împotrivi forțelor care visează să-l anihileze. Pentru mesajul său umanist, pentru dragostea de libertate pe care o însușește, **Solemnitățile supușilor** reprezintă un roman ce merită tot interesul cititorilor și-i atribuie autorului statutul unui scriitor demn să fie urmărit și în scrierile următoare.

GEORGE ARION

Sondaj de opinie literară

În împlinirea Conferinței naționale a scriitorilor, revista noastră inițiază o amplă anchetă privind cele mai importante opere literare create în anii de după Eliberare.

În acest sens, având în vedere larga deschidere de principiu a literaturii contemporane spre cititori, firească opțiune a artei, precum și faptul că de-a lungul anilor ce-au trecut de la Eliberare au fost create numeroase opere literare substan-

țiale și durabile, adăugate patrimoniului cultural al țării, propunem cititorilor noștri să numească, în scris, până la data de 8 iunie 1981, creațiile asupra cărora s-au oprit, considerându-le izbînzii ale poeziei, prozei, criticii literare, dramaturgiei.

Așteptăm așadar, scrisorile dumneavoastră care să conțină titlurile exacte ale lucrărilor, precum și numele autorilor care, prin opera lor, au adăugat noi frumuseți la tezaurul literaturii românești.

Scrieți-ne deci care sint operele literare care v-au plăcut, care vă reprezintă, pe care le iubiți.

Film Probleme personale

Exercițiul Nadiei Comănești la birnă. Vocea lui Cristian Țopescu. Emoție generală. În fața televizorului, oameni buni și oameni răi. Oamenii buni au lacrimi în ochi, oamenii răi nu.

Filmul se desfășoară de la un capăt la celălalt în aceste două singure culori: alb — negru. Buni și răi. Cei răi sint și proști, și meschini, și obtuși, și intriganți. Directorul impostor se autodivul-

gă de la început. Într-o ședință la primărie, o ședință de lucru, el citește un text lozincard. Lumea ride. Lumea din sală. În timpul vizitei la uzină, directorul demagog e demascat de muncitori: ei răstoarnă pur și simplu giganticele lăzi goale în care directorul raportase că se găsesc utilaje. Directorul este înlocuit. Filmul merge mai departe în același fel. Mai sint și alți oameni răi. Ca să-i descopere, primul hotărăște să coboare în viață și apoi să urce (singur) în autobuz. Nimeni nu se

îndoiește de succesul demersului lui. Nimeni dintre spectatori. Primarul face parte dintre oamenii buni.

Oamenii răi sint satirizați în stilul tradiționalilor brigăzi artistice de agitație, uneori reușit. Nereușita o constituie modul în care sint tratați oamenii buni. Ei nu există. Și nu e echitabil, ca să păstrăm termenii filmului. Fiindcă într-un film cu oameni buni și oameni răi în care oamenii răi sint numai răi și proști, și oamenii buni, în cadrul convenției acceptate, ar trebui să fie buni cu adevărat. Buni, puternici, frumoși. Și nu sint. Cel mai bun dintre toți, eroul principal al filmului, este naiv, idealist, fără vigoare, confuz, placid, glacial. Așa se vede. Așa se vede chiar și cînd (în conferințe patetice, el avînd în acest sens o deformație profesională (lector universitar) chiar și în clipele de singurătate, de intimitate.

Nu e un luptător. O spune chiar eroul. Este un singuratic iubit în taină de toate studentele. Acceptă totuși să devină activist. Optează adică pentru lumea ideală pe care a visat-o. Dar lumea e lume, cu oameni buni și oameni răi în însuși Comitetul orașenesc de partid. Acest adevăr, pe care lectorul universitar de sociologie sau filozofie îl află la o vîrstă destul de înaintată, îl dezechilibrează. Și așa rămîne pînă la sfîrșit: suspendat între textele din clasici și realitate.

Marele idealist, neputînd să creeze, neștiind să lupte, ucide. Ucide iubirea. Mai întîi pe-a lui, dorînd-o perfectă. Apoi pe aceea a femeii de care s-a îndrăgostit, enigmatică studentă inamorată de profesorul ei care așteaptă zadarnic ca idolul să se recreeze om. (Cînd încearcă, eșuează lamentabil.)

Drama este reală, dureroasă. Revelația ei anunță un scenariist cu idei (Grigore Zanc) și un regizor tenace (David Ren). Ea rămîne însă doar enunțată. Spectatorul aude melodia ei, nu și orchestrația care o susține, potențază și impune. Cuvintele sună fals, demonstrația este ca și inexistentă, deoarece aceea propusă este minoră iar pe alocuri puerilă.

NICOLAE CRISTACHE

TRAIAN STOICA

Monotip

Incontestabil că în presa noastră culturală din țară aerul prozării s-a rarefiat pînă aproape de dispariție. Revistele din atitea orașe, fără a se deride de presa de cultură din orașul amiral, nu mai manifestă vreun efort de complex de inferioritate față de capitalele de la centru. Ba, dacă e să ne dăm gîndul pînă la capăt, nu sint pînă la paginile acestor reviste care rivalizează strălucit prin acuratețe și punerea de noi puncte de vedere cu cele ale periodicelor din Capitală. Și aceasta nu abandonînd locul de baștină pentru a naviga pe apele seducătoare ale unui înșelător exotism. Ele, dimpotrivă, cată a fi ancorate cit mai solid în matca lor proprie. E, de fapt, aici condiția lor de ființare în mod distinct în peisajul spiritual al țării. E, de pildă, ceea ce fac, frumos și cu semnificație, revistele Tomis din Constanța, Tribuna din Cluj-Napoca, Vatra din Tirgu-Mureș... În această prea concisă rubrică nu o dată am relevat faptul că revistele din cuprinsul țării izbutesc să reliefeze specificul spiritual al regiunii respective printr-o organică îmbinare a datelor trecutului cu cele ale prezentului. S-ar mai cuveni lucrat, credem noi, cu continuitate și lucid, în sensul depistării și stimulării autentice valori din regiune. A promovării lor cu curaj și responsabilitate. Viața culturală dintr-o parte sau alta a țării nu trebuie numai oglindită ci și impulsională. Prin diferitele căi și mijloace publicitare pe care redacțiile le au la dispoziție și nu sint puține aceste mijloace. Nu trebuie puse în stare de funcțiune.

CAP LIMPEDE

noastră psihică, de starea bunei noastre dispoziții. Dar lecția e lecție, și sfatul e sfat, fie el și al medicului!

Curierul melodiilor de simfonică, 23 mai, a început printr-o prezentare mai inspirată, alertă și cu puține vorbe și multă muzică. Ne întrebăm însă, curier nu înseamnă a numi pe cei ce-și doresc și solicită melodia preferată? Altfel, emisiunea rămîne fadă după gustul redactorilor muzicali, ceea ce n-ar mai însemna un curier. Emisiunile ce se adresează copiilor sint construite pe un schelet foarte subred. Texte minore tratînd probleme minore. Radiotelescoala de joi, 21 mai, ora 14.30 se subintitula Atlas geografic. Ilustrate din orașele patriei: Brăila și Giurgiu. Copiii ascultători au aflat cite ceva despre două mari porturi dunărene. Dar și o altă emisiune pentru ei, Vreau să știu, a cuprins un scenariu cu întâmplări petrecute tot pe firul Dunării. Să însemne asta oare o documentare unilaterala a redactorilor emi-

siunii, sau să fie doar o coincidență? Oricum, o mai mare atenție din partea realizatorilor asupra cuprinsului acestor emisiuni se impune.

Evoluția vieții pe pămînt, un serial științific care ne cheamă în fața micului ecran prin sumarul său deosebit de interesant. Adăugăm și comentariul făcut de actorul Florian Pittis care prin vocea sa caldă, bine timbrată ne ajută să-l urmărim cu sufletul la gură. Concertele simfonice ale orchestrei filarmonice „George Enescu”, transmise fie pe programul 1 sau 2 al micului ecran, ne fac dovada faptului că muzica este o mare bucurie, dacă ar fi să parafrazăm titlul emisiunii Bucuriile muzicii, una din emisiunile muzicale cel mai bine alcătuite. Mozaicul cultural artistic din ultima simfonică ne-a prilejuit întîlnirea cu

doi mimi admirabili. Ei au interpretat cu o mare artă, precizie și fantezie rolul celor două păpuși mecanice. Altfel, Monte Carlo show a fost un amalgam muzical, o dovadă că în muzica ușoară de pretutindeni cîntă cine poate, nu numai cine are voce. Așa, am devenit mai înțelegători și față de Acvila Severin, și față de Cornel Fugaru care cîntă cu încapăținare chiar dacă nu au voce deloc! Poate au ureche muzicală? ! Caricaturile sportive ale lui Ștefan Covaci au un singur merit: se bucură de comentariul inspiratului realizator al emisiunilor sportive, Cristian Țopescu. Un zîmbet pe 15 mm, rubrică a albumului transmisă din două în două săptămîni (alternînd cu o altă rubrică a aceleiași emisiuni duminicale Incursiune în penibil) se dovedește a avea un mare succes de public al televiziunii. În ce rezidă succesul ei este de la sine înțeles: calitatea emisiunii. Tema aleasă se numește viață, se numește omul de pe stradă, se nu-

mește educație. Realizatorul ei, cunoscutul om de televiziune Marin Traian de mai mult timp, prin intermediul acestei rubrici, ne arată citeva aspecte ale omului aflat în postură de pieton, excursionist, consumator. Ciudata transformare ce se petrece în oameni atunci cînd traversează strada pe locuri nepermise, sfidînd regulile de circulație, sau de civilizație atunci cînd se află în mijlocul binecuvîntat al naturii este admirabil surprins de realizatori. Morala nu este făcută direct, didactic, ci aluziv, cu inteligență și spirit, obligîndu-ne să lăsăm ochii în jos, autocritic. Pentru că mulți se recunosc în personajele caricaturizate. Imaginea filmului de duminică aparține lui Teodor Pasat, dinamică, luminoasă, expresivă. Așteptăm cu interes următoarele „zîmbete pe 16 mm”, gîndindu-ne la spusele lui Horațiu: Ridendo dicere verum.

PLASTICA

După vernisarea decum două săptămîni a expoziției omagiale de la sala Dalles, expoziție prin care pictura, sculptura, grafica și artele decorative au ținut să sărbătorească împlinirea a 60 de ani de la fîurirea l'artidului Comunist Român, iată că și Galerieile de Artă ale municipiului București găzduiesc o sumă de lucrări de grafică, lucrări care, tematice, sint închinute aceluiași eveniment ce a animat întreaga suflare artistică a țării; se poate aprecia, ca și în cazul expoziției de la Dalles, nu doar predilecta vocație istorică a lucrărilor, ci și capacitatea lor de-a surprinde dramatismul eroic al prezentului. La Ori-zont, două expoziții, Maria Lăzărescu, ceramică,

și, la subsolul numit Atelier 35, Daniela Văleanu-Codiță cu un set de picturi și desene: despre prima expoziție, foarte pe scurt: Maria Lăzărescu ne-a surprins cu excepțională calitate cromatică a unei ceramice strict funcționale, precum și prin inspirata reevaloare a unor motive ornamentale de tradiție în ceramica populară; despre desenele și mai ales pictura din Atelier 35, un amănunt nu trebuie de importanță, anume că multe din lucrările prezentate în grația unor colecționari ce au înțeles și le ad-judece ceea ce vrea să însemne că în Daniela Văleanu-Codiță, aflată la prima expoziție, a d'alora a comunicat, și această reușită, aparent mică, datorată, credem noi, sincerității cu care a parcurs un drum îndeobște bine cunoscut în pictura noastră, cel al peisajului tandru, al interioarelor poetice.

Un muzeu in labirint

Leonardo sau ioamea de cauze (II) Surisul singurătății

2.

Dacă fiul notariului Antonio da Vinci nu s-ar fi iubit cu o țărăncă, pe nume Caterina, n-ar fi existat Leonardo da Vinci. Geniul cel mai misterios al Renașterii este, ca și Erasm din Rotterdam, un bastard; fruct al hazardului și al dragostei. Poate de aceea acest fruct a fost în același timp dulce și amar, închizând în el o ambiguitate tandră pe care o regăsim și pe buzele Giocondei. Dintr-o întâmplare întâmplătoare a rezultat singura eternitate la care putem rivni probabil: cea pe care ne-o oferă clipa și dragostea. Restul, vorba lui Hamlet, e tăcere.

Tăcerile nu seamănă însă între ele. Există tăcerea dinainte de cuvinte și tăcerea de dincolo de ele, unde nici un cuvânt nu mai e destul de elocvent. Când suride, prima suride ca zeii. A doua suride ca Gioconda.

Jean Cocteau era de părere că Gioconda se schimbă în ea însăși în fiecare noapte. Ce-ar însemna asta? Că ea nu suride din același motiv și același gând. În acest caz, chiar dacă șade printre aceleași stinzi, ea înțelege probabil și ce se întâmplă dincolo de zidurile Luvrului. Înțelege și cauza pentru care ne oprim în dreptul ei, întregind-o grăbiți, în trecere. Grăbiți pentru că timpul costă. Trăim într-un secol care renunță la orice grabă doar atunci când e vorba să priceapă ceva din ce a trăit. În rest, n-a avut răbdare nici când a ucis, nici când a uitat de ce a ucis, cu atât mai mult n-ar avea răbdare să asculte tăcerea. Ce să-i spună tăcerea când nici strigătele nu mai reușesc să se facă auzite? Nimeni nu are timp pentru Leonardo decât să-l admire în grabă, axiomatic și inutil... Parcă revăd statuia lui de bronz, din Milano, rătăcită în vacarmul străzii printre pietoni care de regulă au cu totul alte griji decât arta și care, dacă Leonardo ar trăi azi, s-ar interesa cel mult de proiectele sale mecanice... Gioconda înțelege, probabil, că ea nu poate avea decât aceeași soartă. Nimeni nu are timp să audă tăcerea. Lumea s-a blazat și s-a obișnuit cu zgomotul, trebuie ceva șocant ca s-o zgâlție din toropeală, din rutină, și nici atunci uimirea nu durează, ele se uezăză repede. Ce forță mai poate avea, așadar, un suris?... Și, la urma urmei, Leonardo nu și-a exasperat contemporanii prin incetăneala cu care lucra? Nici atunci lumea n-avea destulă răbdare. Pictorul Giocondei își încrucișă brațele în fața unui tablou și privea ore întregi fără să tragă nici o linie, lăsându-i pe cei care îi comandaseră tabloul să se enerveze. Bietul Francesco del Giocondo, de cite ori întreba când va putea să intre în sfârșit în posesia portretului soției sale, primea de la Leonardo același răspuns: că mai avea de pictat... Gioconda își amintește, poate, toate astea. Ce s-a schimbat? Unii surid inutil. Alții trec mai departe stăpînindu-și iritarea... Numai dintr-un punct de vedere Leonardo nu e deloc anacronic. El a fost totdeauna singur într-un fel pe care secolul XX l-a dus la apoteoză. Guguin, de pildă, s-a afundat într-o insulă din Pacific, în pădurea tropicală, și totuși nimeni nu vorbește despre singurătatea lui Guguin. În schimb, Leonardo era singur în multime, singur în mijlocul serbarilor de la curtea ducelui de Milano sau a lui Francisc I, singur așa cum secolul XX a făcut omul să se simtă adesea în plină stradă.

Ne întoarcem s-o mai vedem o dată pe Gioconda. De ce suride totuși? Știm prea bine că misterul ei, ca și al lui Leonardo, a fost transformat într-un loc comun, că zimbetului ei a fost îngropat, cum zice Paul Valéry, sub maldăre de vocabule, că a devenit aproape o modă să se vorbească despre el. Bănuim că acest abuz poate ajunge, dacă n-a ajuns, la situația când taina nu mai ascunde decât moda de a o invoca; inexplicabilul e invocat fără dorința de a explica, din simplul motiv că toată lumea s-a obișnuit să se întrebe ce ascunde mușenia acestei femei celebre și, astfel, maldărul de vocabule sub care e acoperit zimbetul Giocondei crește mereu, iar moda devine tiranie... Și totuși nu renunțăm să ne hrănim singuri perplexitatea...

De dincolo de tăcere, Leonardo ne privește, poate, cu compasiune. Am trecut fără să înțelegem că surisul Giocondei nu vrea să spună nimic. El nu e decât liniștea în care noi trebuia să vorbim. E liniștea care ni se dăruia în atîta zgomot. V-am întins mina ca să vă ajutați singuri, ne șoptește parcă Leonardo, dar n-ați înțeles... Într-adevăr, ceea ce uităm în fața Giocondei este că nu mai există, probabil, demult, o taină a Giocondei. Există doar tainele celor care o privesc. Și dacă o operă de artă este ceea ce vedem noi în ea, întrebarea „ce ascunde acest suris” ne-o punem în zadar. Răspunsul nu va putea fi dat pentru că nu există un răspuns. Sau, mai exact, există atîtea răspunsuri cite întrebări. Există atîtea taine ale Giocondei citi oameni se opresc în fața ei.

Leonardo însuși e o taină în felul Giocondei. Ochii săi albaștri se închid cînd lumina e prea tare. Leonardo nu iubește decât lumina care se întîlnește cu umbra, Clar-obscurul. Vorbește, de asemenea, puțin. Lăsa pe ceilalți să se consume într-o oralitate neistovită. Și, în plină lumină a Renașterii, cînd nu-l observă nimeni, se furișează din multime reintrînd în labirint unde încep singurătatea și răspîntiile. Unde nimic nu mai e cu totul clar, dar totul e încă de ales. Cu excepția resemnării.

Și atunci ne aducem aminte de vorbele lui Picasso: „Nu-i nimic dacă un pictor nu știe prea bine ce vrea. Totul e să știe foarte bine ce nu vrea”.

Poate că acesta e un adevăr nu numai pentru pictori.

OCTAVIAN PALER ■

Sublinieri

Cărturarul de la Năruja

„Între anii 1926—1936 vedeau lumina tiparului, în colecția Bibliotecii populare, o seamă de legende și povestiri sub titlul de „Comoara Vrancei”. Autorul lor, tînăr pe atunci, octogenar — acum: Simion Hirnea din Năruja. În prefața unuia din cele 14 fascicule care vorbeau de Țara Vrancei, autorul remarca: „Datinile și obiceiurile vechi, dacă nu se mai păstrează astăzi cu aceeași pietate și sfîntenie ca altădată, trebuie ca cel puțin să nu le uităm cu totul și să le avem măcar ca o amintire în cugetul nostru, căci ele sînt cele mai scumpe mărgăritare pentru noi, fiindcă prin ele se oglindesc trecutul neamului nostru. Asemenea să nu uităm nici cîntecele vechi, ca și legende, jitiile și poveștile cu care străbunii noștri își petreceau vremea în sărbători și timpuri de repaus, seara la lumina opaițului sau a focului din vatră, ori adunați la clăci prin sat.”

Toate aceste flori plăpînde trebuie deci culese cu multă măiestrie și sîrguință de pe oriunde se mai pot găsi și adunîndu-le în mănun-

chiuri să le eternizăm prin lumina tiparului”.

Credincios acestei chemări dar și datorii, animat de dragostea față de semenii, dar și de iluminarea lor spirituală, de menținerea focului nestins al patriotismului. Simion Hirnea desfășoară, decenii de-a rîndul, o vastă muncă de culegere și sistematizare a unor povești, istorii și legende, efectuează observații, se dedică fără odihnă cunoașterii vieții vranceilor. Această laborioasă muncă se va concretiza, apoi, în anii noștri, în tipărirea a două volume sub titlul „Locuri și legende vranceene” (editate în 1972, sub egida Comitetului județean de cultură și educație socialistă Vrancea și a Centrului de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă). Un al treilea volum, cu același titlu, va apărea în 1979, la Editura Sport-turism. Și după cum îmi mărturisea zilele trecute, Simion Hirnea a încheiat un nou volum de legende, anecdote, faclale, în care se găsesc și 111 strîgături vranceene.

Acest căutător de istorie, de istorie topită și incorporată în legendă, acest scriitor popular, om de o mare modestie, i-a cunoscut personal, a întreținut bune relații culturale, a corespondat cu un alt vranceean, chimistul Gheorghe Longinescu, cu istoricul Constantin C. Giurescu, cu lingvistul Iorgu Ior-

dan, cu folcloristul Ion Diaconu. Între documentele sale păstrează o fotografie în care se află alături de savantul Nicolae Iorga, care a venit la Vidra — în Vrancea — în 1930. Marele nostru scriitor Mihail Sadoveanu i-a fost oaspete la Năruja, în 1935. Multe din preocupările lui Simion Hirnea vor fi regăsite în activitatea colectivului condus de prof. Dimitrie Gusti, care a efectuat campania de cercetare sociologică la Nereju, în 1927 și mai apoi, în legăturile sale cu Henri H. Stahl.

Neobosit animator al vieții comunei Năruja, Simion Hirnea participă la fundarea și este primul director al cîminului cultural, din 1936 pînă în 1954. Tot el pune și bazele primei formații de dansuri populare de pe lîngă cîminul cultural. Iar astăzi înaripează imaginația copiilor, le îmbogățește orizontul despre trecutul istoric al Vrancei, al țării noastre.

Simion Hirnea a scris și mai serie, pentru ca mărgăritarele geniului nostru creator, imaginile trecutului reflectate din generație în generație, civilizația unor locuri carice, de adîncă vechime, să nu se piardă niciodată, pentru ca noi să trăim și să însușim mai departe sentimentul mîndriei naționale, al permanenței și al eternității românilor.

AL. CRIHANĂ ■

Vorbiți și scrieți românește

BĂL, BALAN, BĂLAI, BĂLAIOR — (despre păr) plăviți, gălbior, blond. „Frunză verde, calapăr, Doi voinici, maică mă cer: Unu-i negru, unu-i băl. Frunză verde de măr dulce, După băl, maică, m-aș duce. Frunză verde de măr acru, După negru meargă dracu”. Forma feminină **bălă** e sinonimă cu „iubită, dragă, lele”: Bălă care-mi place mie. Gura ei, struguri de vie... Bălă ta e sănătoasă. Sede la umbră și coasă.

„Ieși, copile cu părul bălan, afară și ride la soare, doar s-a îndreptat vremea” (Creangă). „O femeie tînără, cu părul bălan, risipit în jurul obrajiilor, privi drept și lung la mine” (Delavrancea).

Bălană este numele cel mai folosit pentru o iapă albă sau chiar în general pentru iapă: „De-aș mai trăi pînă la toamnă, Cumătră Ioană. Să pun șaua pe bălană...”. E mîncat, ca bălana, de ham... (adică împovărat de nevoi). Popa era călare pe bălană și întreba de iapă... Oită bălană, Cu lina birsană, De trei zile-ncoace Gură nu-ți tace... Ca nume de persoană, **Bălan** se dă mai puțin blonziilor și mai mult, cu ironie, celor oacheși. **Bălana** se mai zice și pentru „iarnă”: a intrat Bălana în sat. E rău cînd ajungi slugă la cal bălan... (cali albi se murdăresc mai ușor și trebuie mereu să-i cureți).

Bălaie se zice mai mult despre vacile albe, de unde și expresia „a înfărcat bălaie”, dar și despre iepce, ca în aceste zicături din părțile Chișinăului: „dacă se scoboară baba din căruț îi e mai ușor bălaiei... Nici lupu pre bălaia, nici bălaia pre lup...”. Despre oameni, cînd sînt blonzi: „Miroase florile-argintii. Și cad, o dulce ploaie. Pe creștele-a doi copii Cu plete lungi, bălaie...”. Luna, luna lese-n-treagă, se înalță-așa bălaie. Și din țărîm în țărîm durează o cărare de vâpaie... Veneau, cu fața către soare, zvîrlind cu dreapta sămînță bălaie de orz... (Foarte adesea în opoziție cu **laie** = negru): Ba e laie, ba-i bălaie...ori laie, ori bălaie (să sfîrșim într-un fel, să știm o socoteală)...nici laie, nici bălaie (în nici un fel).

ION COJA ■

Tinerii trebuie să știe

Dicționar de lagăr

Nacht und Nebel

erau imprimate inițialele „N.N.”. Cînd Gestapo-vistul nu era prea grăbit scria întreg consemnul „Nacht und Nebel”, „noapte și negură”. Mai apropiat de sensul consemnului s-ar putea traduce prin „noapte și beznă”.

Alături de cele șase milioane de evrei care au intrat pe porțile lagărelor de concentrare fără nici un act de acuzare, fără nici o fișă de însoțire, doar cu **Judenstern**, cu steaua galbenă pe piept, ori în spate, ori pe brațul sting, categoria cea mai numeroasă a deținuților din **K.Z.**-uri au constituit-o deținuții ce pășiseră în lagăre însoțiți de o fișă cu însemnele **N.N.**, **Nacht und Nebel**, noapte și negură.

Nacht und Nebel, noapte și negură, era denumirea faimosului decret emis de Hitler la 7 decembrie 1941, care prevedea explicit că în teritoriile ocupate, adică aproape în toată Europa, pentru persoanele civile care săvîrșesc acțiuni împotriva **Reich**-ului sau autorităților de ocupație „...este, în principiu, indicată pedeapsa cu moartea”.

Noile măsuri trebuiau să asigure nu numai o nouă sursă de alimentare a lagărelor de concentrare, ci și o înfricoșare generală a populației întregii Europe. Or, o înfricoșare „efectivă și de lungă durată” aprecia **Führer**-ul, nu se putea obține decît pe două căi: a) pedeapsa cu moartea sau b) „prin măsuri care să lase pe cei mai apropiați în necunoaștință despre soarta celui arestat”. Pentru că „voința bine chibzuită a **Führer**-ului” să fie respectată, Keitel arăta că „Rudele, prietenii și cunoșcîții nu vor cunoaște soarta deținuților, care nu vor avea nici un contact cu lumea exterioară...”.

Fișa de însoțire și mențiunea **N.N.** sau **Nacht und Nebel** foloseau însă numai la „transportul” din Belgia sau Olanda, din Polonia sau U.R.S.S., din Grecia ori Cehoslovacia la Dachau sau Buchenwald, la Mauthausen ori Bergen-Belsen. Intrînd pe poarta lagărelor de nișiere în masă nu mai conta motivul. Toți deținuții politici și evrei, vagabonzi și țigani, prizonieri de război și homosexuali — toți devenau **Häftling**-i. Iar pentru **Häftling**-i nu exista decît o singură ieșire din **noaptea și bezna** lagărelor de concentrare: **durch den Kamin**, prin coș. Prin coșul crematoriilor.

OLIVER LUSTIG ■
fostul Häftling nr. 112 398

Un reporter din istoria gazetăriei românești, L. Kalustian, și un reporter de azi, Tudor Octavian, în căutarea adevărului unei familii

Un om și legenda lui: Ion D. Isac din Pojogeni

În Pojogeni se ajunge pe un drum cam greu, tras peste dealuri și vilcele din șoseaua ce se apropie de Tirgu Jiu. Imediat ce intri în sat, tot pe stînga, în mijlocul unei grădini largi, năpădită de ierburi grase și leneșe, crescînd cam fără stăpîn, se vede un fel de conac povîrînit, cu ferestrele bătute-n șipci. Clădirea, mirosînd a grajd și a vechime, are o intrare maiestuoasă și în toate o înălțare, o semeție care te umple de melancolie.

Aici, cu o jumătate de veac în urmă, a funcționat o școală de meserii pentru tărani locului ori din împrejurimi. Școala trebuia să fie un model pentru cei ce se străduiau la luminarea satelor și chiar un model pentru stăpînire, intrucît Ion D. Isac, învățator, și ctitor al ei, se bucura de-o notorietate de dascăl pandur și tribun cum puțini din rangul lui au izbutit s-o aibă. Averea învățatorului era casa lui, cei opt prunci și un petec de pămînt. După taică-său, Dumitru Isac, Ion urma să fie a doua generație de știutori de carte din spîta Isac, a cărei origine e probabil în Transilvania. Omul cu carte a fost prin părțile acestea și om cu inițiativă. Un anume Ion Haiducescu — în amintirea căruia s-a făcut statuie — a înființat, la 1904, Banca populară satească „Griul” și a scos două gazete: „Uniunea sateanului” și „Paringul”. Ca să înțelegem ce trebuie să fi fost editarea, la Pojogeni, a unor publicații pentru interesele tăranelor și a-ving, prin urmare, caracter de clasă și un miez politic trebuie spus că foile de acest gen se numărau, în județ și în zonă, pe degetele unei miini. „Comuna — spune o însemnare din 1920 — cu o populație de 1 500 de locuitori, este alcătuită din moșteni harnici și chibzuți, cari prin muncă pricepută fac să rodească pămîntul ce au...”. În anul 1916, din acești 1 500 de pojogeni, au luptat în crîncenele bătălii de pe Jii 255. Au murit mai bine de 100, iar crîncina jertfei lor pentru întregirea patriei a scris-o sublocotenentul plutonului II din batalionul III, Ion D. Isac.

Am ținut în mină jurnalul de campanie al subofițerului rezervist, început cu peniță și cerneală, continuat — în tranșee — cu creionul negru și dus, cit s-a putut, cu fel de fel de creioane, fără grija stilului și a considerațiilor de natură militară. E scris aici chipul în care i-au căzut vecinii și neamurile, prietenii și comandanții. Din crîncină, s-a tipărit un singur volum, din trei proiectate, și el se cheamă „Zile de sbucium și glorie”. „Povestea regimentelor 18 și 58 e povestea Armatei Române” se scrie în Cuvîntul înainte.

Ion D. Isac, născut în Pojogeni, la 1893, avea motive temeinice să fie ce a fost: autor de memorii, editor și scriitor, la rîndul-i, de gazete țărănești, parlamentare, ca deputat de Gorj, al partidului țărănesc, din anul 1929. Vocația oratorică, despre care au referit oameni de prestigiu ai culturii și istoriografiei noastre, era puternică și venea pe un fond de revoltă socială și eroism autentic. Pentru noi, Ecaterina Teodorescu și jertfa ei sînt gînd pios și legendă; pentru Ion D. Isac, învățatorul care, între două lupte grele, își întocmea jurnalul, legenda era totul și, deopotrivă, viitor. Încheierea jurnalului e astfel:

„...Cade, rănită de tun, Ecaterina Teodorescu și e transportată pe targă la Filiași... Epopeia neamului românesc atinge adîncurile suferințelor.”

Fiii lui Ion D. Isac povestesc că, în vre-

pede o faimă. Aici tărani învățau și limbi străine (!), programul de emancipare a plugarului era punct din programul politic al învățatorului. El că a purtat toată viața haină țărănească. Și în sat și,

și lingă partizanii lui Nicoae Lupu, adică lingă „lupști”. Între aceștia, se distingea, prin înfățișare și îmbrăcăminte, deputatul Isac; înalt, voinic, spătos și purtînd costumul popular românesc al Gorjului — alb cu firețuri negre. Vorbea cu glas tare și spunea lucruri cu miez...”

Costumul, Ion D. Isac și-l croise luînd pildă de la haina de pandur a Domnului Tudor. Nu era o cochetărie de politician ci un mesaj și un legămint de fidelitate la cauza țăranelor.

În ziarul scos de el în 1933 — „Gazeta plugarilor”, cu redacția și administrația în comună — citim aceste titluri: „De ce sintem tari”, „Cum mor țărani”, „Din cazierul unui cămătar. Cum a fost jefuit I.Gh. Bică din Jupinești...”, „Tămăduitorii iubitori de arginți”, „Pandurul”, scos ceva mai tîrziu, se intitula „ziar de informații și luptă pentru adevăr și dreptate”. Verbul lui Ion D. Isac era abrupt, plin de sarcasm, intervențiile lui mergeau la cauza lucrurilor, la ideile noi ale vremii. Slujindu-le, scriind din mijlocul alor săi, e mesianic: „Gazeta plugarilor va fi instrumentul de luptă al producătorilor împotriva paraziților. Albinele scot afară trîntorii din uleie, îi omoară, numai așa pot scăpa miera să aibă ce minca iarna. Tărani, muncitori, uniți-vă, fiți solidari, urmați exemplul albinelor, numai așa veți avea dreptul la o viață mai demnă”.

Unire la greu, luminare și orientare politică, sacrificii personale spre binele obștii — iată cîteva principii structurate în tinerete, aplicate în Pojogeni și, cu experiența, de-acum notorie a unei oratorii ce l-ar fi răzbunat pe un Ilie Moromete, devenite platformă de deputăție. Prin preajma anilor cînd a fost ales deputat de Gorj, numele lui Ion D. Isac era atît de popular încît în țărănime ridicarea omului în Cameră venea în mod firesc. Cum tot firesc trebuie să-i fi părut țăranelor tonul discursurilor sale, ce împărțeau repede opiniile: „...este ceva putred în Danemarca. O atmosferă de imoralitate înconjoară pe conducătorii care sînt absenți de la vigilența intereselor superioare ale statului. Impozitele sînt grele, sînt puse pe nedrept, munca în organismul statului nostru este inechitabil plătită, banul public este sfeterisit, panamalele apar pe zi ce trece tot mai mari... Sus: bani din belșug și desfri — jos: flămînzii, desculții și zdrențăroși. Primenirea trebuie să vină!”. (Discurs la discuția generală a bugetului 1933)

Fusesse închis în timpul alegerilor din 1933 pentru că manifestul său electoral cuprîndea două puncte: „...cu caracter dăunător ordinii publice... prin punctul 8 atîță la luptă de clasă”. Practic, a fost scos din închisoare pentru că fusese ales și nu exista un încotro.

Politica lui Ion D. Isac trebuie să fi uimit pe mulți. După evenimentele de la „Grivița”, din '33, el, deputat guvernamental, imputa guvernului grozăviile petrecute în țară: „Nu putea să existe o dimineată roșie a acestui regim. Dacă la căile ferate nu exista incuria, în urma căreia unii se îmbogățeau din jaful muncii altora... Căutați țapi ispășitori în lumea muncitorilor și a lucrătorilor hămesii de foame? Căutați țapi ispășitori în lumea celor nedreptățiți, desnaidățiți și disperați de nelegiuirile pe care le văd și nedreptățile pe care le îndură? Stiroiți cauzele adevărate ale răului? ...băgați cuțitul pînă la os și scoateți putregaiul de unde a luat ființă în organismul statului!”. Trei-cinci ani, învățatorul din Pojogeni, care a continuat să dascălească pînă ce-a ieșit la pensie, în 1957, își precizează simpatiile de stînga. În 1936, în plin proces de „bătășire a elementului comunist la sate”, țărani și orășenii din Gorj „au susținut (n.n. pentru scrutinul parțial din 18 II, 1936 din județele Mehedinți și Hunedoara) candidatul forțelor democratice, sprijinit de P.C.R. în persoana doctorului Lupu, deplasîndu-se în număr mare la Turnu-Severin, împreună cu vilcenii, a-vîndu-i în frunte pe învățătorii Ion Isac și Mihai Roșianu”.

Astfel a mers viața de tribun a lui Ion D. Isac, pînă în '46-'47, cînd, ca vicepreședinte al Camerei, își incununa voința de bine în alt cadru istoric și cu alt gînd.

O vorbă a unui înțelept m-a marcat și mi-a întărit credința că opera e întotdeauna mai importantă decît numele celui ce-o semnează: fiecare om e dator să crească un copil, să construiască o casă și să sădească un pom. Ion D. Isac a crescut opt copii, a clădit pentru ei o casă și pentru copiii altora o școală, cit despre pomi, a avut grijă unul din băieți, Ilariu Isac, să întemeieze livezi cu milioane de pomi fructiferi, în vremea cînd a fost director la faimoasa „Academie a mărului”, de la Voinești, și acum în munca de cercetare la Institutul de cercetări pomicele din Pitești. Bătrînul trăiește încă în Pom-piliu, învățator la Pojogeni, în Ana și Angela, cea dintîi funcționar superior la Banca Națională, cealaltă învățătoare la Copăcioasa, în Grigore, doctor inginer în horticultură la Stațiunea Ștefănești, în Laurențiu, medic veterinar la Schitu Golești, în nepoți și fii de nepoți, în opera acestora, pentru care bunicul a fost și rămîne, la rîndul-i, om și legendă.

TUDOR OCTAVIAN

Tradiție și generații

Am mai scris aici, relativ recent, — și cititorii sper că-și vor reaminti — despre luminoasa și pilduitoarea figură a dascălului de țară și a luptătorului politic și social, Ion D. Isac din Pojogeni Gorjului. Și zilele acestea, dînd curs invitației tinărului și sensibilului meu confrate întru călimară, Tudor Octavian — om cu studii de arhitectură și filologie, dar care vrăjit, pesemne, mai mult de demonul slovei a renunțat la rigla și compas (și n-a greșit în opțiunea lui), ca să ne dea suculentele pagini de excelență și modernă proză din cărțile care i-au fost tipărite — am pornit cu mașina într-o promenadă prin Argeș, Gorj și Vilcea și așa am poposit la Pojogeni. Nu-l mai văzusem din 1929; și uitate și pierdute amintiri s-au reînșufletit și s-au adunat. Venisem acolo, atunci, cu dr. Nicolae Lupu, cu fratele său Costache, cu Ioan M. Leon și Octav Livezeanu.

Satul nu mai e același din memorie: s-a lungit de-o parte și de alta a drumului și parcă s-a extins și-n adîncime, iar multe puncte de repere din rețînă nu mai sînt așa cum le știam și am găsit cu dificultăți unele din ele, amestecate printre alte gospodării înghebate. Numai cele două biserici, amîndouă din secolul al nouăsprezecelea — una ridicată după revoluția lui Tudor în 1824, cealaltă

— confirmîndu-mi după mai mult de jumătate de veac o vorbă auzită în adolescență la un mocan din Soveja Vrancei mele: „Apăi ginerele e așchie sărită din pulpa socrului”. Și aici, la Copăcioasa, Angela Dobran mi-a scos dintr-un dulap cu miresme de levănțică superbe straie țărănești, înflorate în negru pe abaua și pinza albă, pe care le purta Ion D. Isac cu mindrie și pe care numai fetele știu să le păstreze, ca pe o moștenire sacră, cu o evlavie, cu o grijă și cu o gingășie care întotdeauna vor stîrni emoții; și pentru o clipă am zărit parcă, prezentă în mijlocul nostru, într-un soi de bruscă evanescență și de aburi, umbra lui Ion D. Isac, cum îl cunoscusem și cum era și mi-am spus cu o totală mulțumire sufletească și mintală, că asta e, în fond, tradiția și mai mult decît atît: rodul creșterii și al educației, care a dus la o stare de spirit și, aș zice, la o stratificare biologică în descendenții lui.

M-am despărțit de Copăcioasa și de Pojogeni cu sentimentul net că am întîlnit aceiași oameni integri și dintr-o bucată cum se cuvenea să fie urmașii lui Ion D. Isac. Și făcînd cale întoarsă la Pitești, celălalt fiu al său, inginerul Ilariu Isac, mi-a pus sub ochi o fotografie de grup, cu rugămînta — dacă pot bineînțeles — să identific per-

construită între 1834 și 1838 — glăsuiesc despre vechile și dusele timpuri ca și pietrele și crucile din cimitir, unde hodie stă Ion D. Isac, cu toți bunii și cei din stirpea sa.

Casa lui Ion D. Isac e intactă și locuită de fiul său Pompiliu, profesor la Pojogeni, căsătorit, cu doi băieți medici — care și-au luat zborul — și ei cu familiile întemiate și copii. Și am realizat cit de bătrîn sînt și cit de mult am trăit — în 1929 eram cel mai tinăr, sfidător de tinăr — dintre cei pe care-i însoțisem la Pojogeni, cînd Pompiliu Isac, care a dus torța aprinsă a tradiției pîrîntești mai departe, era de-o șchioapă și astăzi e bunic și că am supraviețuit la dezvoltarea și ivirea a trei generații, obîrșită din același falnic și nealterat arbore al ruralității românești, care în speță poartă numele Isac.

Dealtfel, într-o haltă pe care o făcusem mai înainte de a ajunge în Pojogeni, la Copăcioasa, găzduiți peste noapte, ca să intru parcă în atmosfera și în obiceiul familiei și să-mi deschidă apetitul nostalgilor unde viețuiesc fiica lui Ion D. Isac, Angela și soțul ei Virgil Dobran, ambii învățători, din aceeași sușă a pîrîntelui, care considera școala misiune și apostolat și nu profesie, și ei la rîndul lor cu copii, care le-au dăruit nepoți.

Angela Dobran avea în 1929 doi ani; iar Virgil Dobran, înalt, trupeș, aducînd în înfățișare și în gesturile cumpănite cu Ion D. Isac,

soanele și din nou m-a vizitat un alt prilej de melancolie.

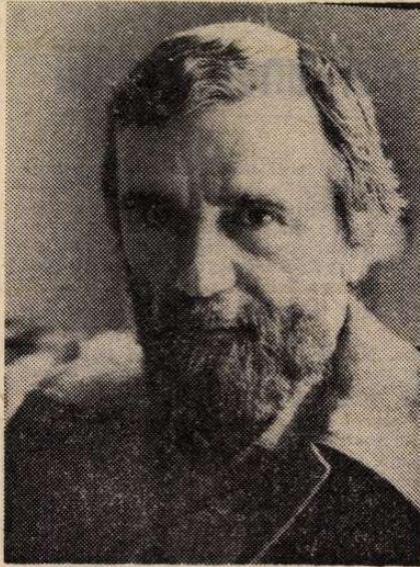
Era în primăvara anului 1932. Plecasem într-o delegație mai mare de la București la Sofia, să punem bazele unei asociații culturale româno-bulgare, care să conducă la o apropiere între cele două țări învecinate. Nu mai rețin din cine și din cîți membri se compunea delegația; dar privind o fotografie din vremea aceea, în prim plan am recunoscut pe Emil Hațeganu, pe Vasile Serdici, pe Ion D. Isac, pe Ion Răducanu, profesorul și rectorul Academiei Comerciale, un ministru din guvernul de atunci al Bulgariei, care nu știu la ce departament era titular, apoi, lingă el, pe dr. Nicolae Lupu, pe Ioan M. Leon, între ei, în spate, pe profesorul C.C. Giurescu, după el lingă cel cu ochelarii fumurii, care era Octav Livezeanu, pe Traian Brudariu și în fața lor, chel și bătrîn, pe ziaristul A. Clarnet, după care vine Mihail Ralea avînd înaintea lui pe N. Șt. Graur și alături pe cel ce nu împlinise încă 24 de ani, care era subsemnatul. Și cum ai putea oare să-ți birui tristețea, cînd într-o scurtă evadare din București te-ai întîlnit cu atîtea reminiscențe și făcînd inventarul celor înșiruiți aici, constăți că toți — dar absolut toți — au plecat demult să culegă stele și că singurul care mai dăinuie e cel ce semnează,

L. KALUSTIAN

mea copilăriei lor. Școala de meserii — pentru care învățatorul se imprumutase la stat și-și punea familia la strîmtoare — era una din cele mai impunătoare construcții rurale din cîte au fost. Își făcuse

cu mindrie și sfidare, în parlament. „In hemiciul Camerei — istorisește în Amintirile sale Constantin C. Giurescu — ocupam locurile din stînga, dar nu jos, în incintă, ci pe trepte, lingă locurile presei

ION HOREA

Închinare

Pe mulți, din urmă, timpuri lumina-i-or,
Scriptura lor ne va mai fi hotar.
Ci tu, părinte-al nostru, Petru Maior,
Vei păstori din sfântul tău altar !

Un glas ce tot mai spune de-nceputuri
La ceas tirziu se-ntoarce și-l ascult,
Și gîndul tău înalță drept scuturi
Prin veacuri de durere și tumult.

Amurgul coborît peste pădure-ș
Oprește-n bronzul tău vâpăi tirzii.
Și țara duce-ncolo peste Mureș
O lege scrisă din părinți în fii.

În unduiri, pămînturi transilvane
De tot ce-a fost mai amintesc și-acum
Măririle se arată vane,
Domniile se dovediră serum.

Doar tu, cu toți acei fără de moarte
De la obirșii, printre noi rămi,
Luminător și dureros în soarte,
Dreptății noastre steag și căpătii.

Și-n graiul tău, ca-n lungi foșniri de ramuri,
Ce dinspre Râm la vremea lui veni,
Binecuvînti vecinătăți și neamuri
În numele mai dreptei lor frății.

Pe umerii-nclinați va trece soare,
Pe fruntea ta vor cerne iar ninsori,
Și vei petrece păsări călătoare
Și stelele din seară pină-n zori,

Și veacuri se vor duce mai departe
Și se vor stinge undeva-n pămînt...
Tu stringi la piept, îndurată, o carte,
Părinte-al nostru, dascăl bun și sfînt.

Reghin, 11 mai 1969

de cînd...

De cînd nu mai spun despre voi,
nici eu nu mai știu cine sînt, —
plopii mei tomatiei și goi
frunză bătută de vînt
punte luată-n puhoi
cer în fîntină răsfîrît
ștreșini sub care de mult mă-nevoi
pluguri uitate-n pămînt
poarta ogrăzii deschisă-napoi
vatră cu focul tău sfînt
dealuri minate de ploii
vale, amarul meu legămint,
de cînd nu mai spun despre voi,
nici eu nu mai știu cine sînt.

dar lasă...

Brușul uscat,
sapa crăpîndu-l...
Tot mă mai bat,
vremea și gîndul.

Locul cenușii,
stupii-n roire...
Noi eram dușii,
prînși în iubire.

Lasă, dar lasă
cerul să-abată
umbra pe casă,
din altădată...

locul din care
nici o privire
nu duce-n zare
nemărginire...

Cade orbește
raza de soare,
iarba tot crește
nepăsătoare,

nu cheamă turmă,
nu latră cinii,
ploile scurmă
gura fîntinii,

cumpăna-n zborul
păsării-nclina,
sus, peste norul
stîns în lumină...

credință

să fii un deal, o vale ori o apă,
să simți cum timpul biruie și sapa
în pieptul tău ca în pămînt, să fii tu
aratu, semănatu și-mblătitu,
să recunoști la semnul de-ncoltire
ființa ta firavă și subțire,
că totul înainte și-napoi-i
în așteptarea soarelui și-a ploii...
hotarul lumii trece în uitare
cînd nu ai rădăcini și nici hotare,
cînd nu ai casa, drumul, locul unde
să te întorci cînd totul ți se-ascunde.

descintec

asa, pe urme, pe dealuri,
pe ritul cu poleiri de podbealuri,
mai caută, mai suie
peste răzoare pină pe grăie,
de la o vale la alta
peste pîrîul cu balta,
descuți prin cotoare
dincolo de Zăcătoare,
în șură, sub leasă,
pe coastă la via culeasă,
după șură, pină
dinjôs de fîntină,
ascunde-te iute
după liționi și cucute
pină nu vine valea puhoai
de la ograda lui Partinoai,
urnită din miluri, oarbă, uitucă,

pe la fîntina lui Burtucă,
să se întindă ca într-o doară
pină la podul de lingă moară,
cu pînduri și fișoage
pe lingă sălcii oloage, —
du-te cu cina
la păcurarul din Stăuina,
asa, pe urme fraților
pină la coasta Finaților,
sub Carul Mare
la desprimăvărare,
după răzoare
la boteiul cu fătătoare,
la pămîntul cu ciupareci
unde-i bătaia de berbeci,
supune-te legilor
în vremea Cișlegilor,
și ține-te rostului
în săptămînile Postului,
acolo, în genunchi și în coate,
să-ți aduci aminte de toate,
aici
lingă Hici,
cu surzii
la Gura Turzii,
cu mușii
în dricul căruții,
în tirgul pustiei
dineolo de dealul Berghiei,
ca într-o făcătura
în pîrîul de la Curmătură...

Cîntec tirziu

Dar nu-i o amăgire vană,
cînd, peste toate, mai îngini :
mi-e dor de țara transilvană,
și de țărani ei bătrîni !

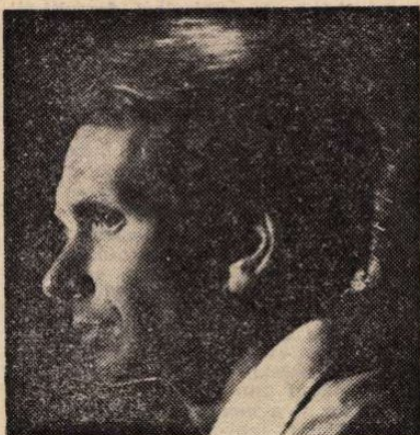
Voi spune timpului să steie,
sălbatic o să-nai implor,
acolo unde mai scînteie
un fir de foc pe vatra lor.

În cîmîtitul greu de prune
se mută satul, rînd pe rînd...
cînd clopotele prînd să sune
și noaptea le aud chemînd !

Muntenii nu mai vin cu plute,
piuarii nu mai trec prin sale,
fîntinile s-au stîns, umplute
cu sarea lacrimii vărsate.

Să fiarbă prunele-n corlană,
pe dealuri să mai latre cîni !
Mi-e dor de țara transilvană,
și de țărani ei bătrîni !

TOMA GEORGE MAIORESCU

Să

captezi patru riuri ale paradisului
cînd grădinile s-au inecat
în buruienii și-n amurgul zeilor învinși
să le culci la picioarele stabilopozilor
și să botezi spațiul aevatic mare
să depășești păcatul originar
preîntîmpinînd naufragiul în infinit
iată măsura de aur a poemului

Ce

foșnet metalic de aripi
îngerul îndoilei coboară din tîmpla
ciclotronului

terenul de joacă al copilăriei
prima fantă de lumină
întrebările Stînzului
răscrucea oedipiană
ca o undă de șoc străbate îngerul
labirintul purificator
nu ține seama de mascarada
păsărilor tunse de pene (aluzie la zbor)
protestul social-genetic al calului
caligula potecovînd edicte
tăcerea miresei la catafalea-baldachin
iubitului dus nu se știe unde
sau țărîșul înfipt în țeasta
șerpelui cosmic

Cine

sintetii voi care incendiați
rezervoare de benzină și de viață primară
dinamitați gări și nostalgia desprinderii
de țarm
specialiști în rentabilitatea candorii
voi ce idolatrizați jocul secund
scotechul gratificației și grațiile (pentru
altii)
voi ce v-ați stirpit numele să
proclamați
măsură de aur a poamelor
bera Jax flautul sibariților
și imperiul deloc oniric al monedelor
(sau monadelor) forte

O

venerabili condotieri și tineri imberbi
vieți programate în filotron
făcători de pseudodivinități
unde e misterul dodecamorfic
umanul teologul geometricul zodiacalul
astronomicul arhitecturalul și încă
unde e taina

Vor marea vreodată flăcările atomice
hotarul dintre fantezia morbidă
demență
și sadismul comerțului strategic ?

Cînd

ultima secundă va bate cu ciocanul de lemn

pe masa tribunalului
și vase de alamă își vor aprinde uleiul
animale fabuloase cu ochi de iridiu
semn că-și au sorgintea-n angoasa
meteorică

informe ca aerul
eliberate de sentimentul frustrării
se vor ridica din sticla colorată a
suburbiilor
sau din colțurile cu umbră ale
sanctuarelor
reformînd cilindrul trapezului
piramida și
sfera

Într-o neo geo metrie
a încrederii

Numai

bufonii regelui gol
aventurării spiritului și bancherul orb
îmbrăcați în costume de gală cu firețuri
prevenind fenomenul de congelare
binecunoscută alternativă a supraviețuirii
împing de zor printre brocarturi și
fișicuri de cocoșei
baruri pe roțile metafizice
învîntînd cu gesturi largi
amintind foșnetul metalic al zborului
prezenții
la cocteiluri Molotov

Nimeni

n-ar fi bănuît că tocmai în timpul

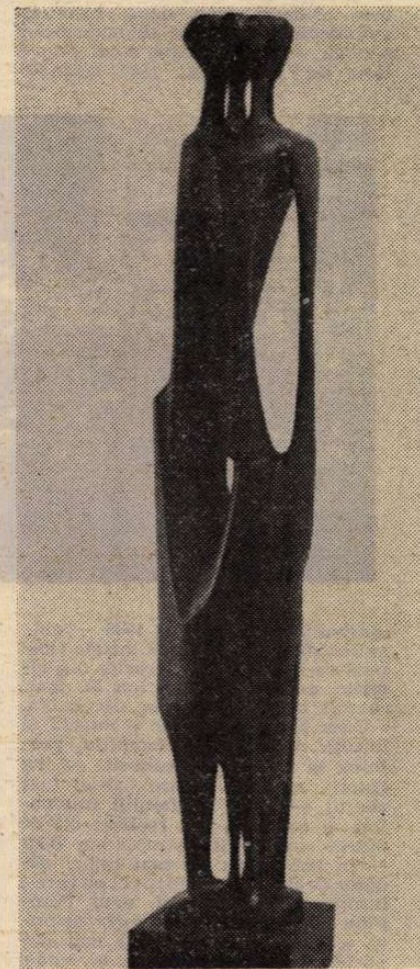
banchetului
cînd îngerul îndoilei a revenit pe tîmpla
ciclotronului său
misionari încercănați de sindromul astenie
al așteptării
indiferenței la cotele apelor
(anunțate implacabil în fiecare zi
la orele 12 fix)
indiferenței la megalomania regală căutînd
îndulcirea

prognozelor (meteorologice geologice
ecologice sociologice economice logice
etcetera etcetera etcetera)
indiferenței la acțiunea de combatere a
obezității

cauza tuturor maleficiențelor
și chiar la zimbrii plantați deasupra

cornișei

(ca o permanență a rădăcinilor)
au năvălit pe poarta tunelului
cu murgi roibi mustangi bălani huțani

fugaci buieștri țarpani ducifali-rotași
trăpași

și nu cu cai de bătaie
cai verzi pe pereți sau și mai rău
cu omonime figuri de șah ciștigătoare
la paștele cailor

(puțin joc ce dracu !)
ei cu pur-singi călăriți de misionari
înceercănați

înșeuai cu harnașamente de paradă
sau simplu cu pățuri chinezești
fără panglici împletite în coadă
și lipsiți de podoabă
vestind vestind
prin pilnile de alamă ale gramofonelor
„His Master's Voice“
în nechezatul colectiv al hergheliilor
și-n hiriitul buhaielor electronice
exuberant și prolix :
eradicarea rasei cabaline

Cum ?

I'm sorry Rectific :
condamnînd eradicarea rasei cabaline
ceea ce-i să admitem cu totul altceva
sau în orice caz condamînd ceva
sau pe cineva pentru ceva
poate calul caligula
sau edictele lui
sau poate potecovirea cailor
sau potecovirea edictelor
(acțiune iminentă într-o eră a
economiei

materiilor primare)
sau poate primatul rațiunii
sau chiar rațiunea primatelor
Cum ? Ce ?

pentru dumnezeu : mai clar !
nu se mai poate înțelege nimic din acest
nechezat general

Și iar foșnetul metalic al aripilor
tăcerea miresei la catafalea
mișcarea sinusoidală a șerpelui
cu capul înfipt în țărîș
Cum ? Ce ? Cine ?

Curier literar

Gh. Tudor : stranii, dar total lipsite de stare poetică așa-zisele versuri ce alcătuiesc ampla însăilare științifico-fantastică intitulată Homo Cyberneticus Humanus. V. D. Vasiliu : cele trei rondeluri dovedesc că știți cum se scrie o astfel de poezie, dar, din păcate, dincolo de respectul față de forma fixă a rondelului, nici urmă de poezie. V. V. — Moreni : ne-au plăcut versuri ca „nu căuta / pe-aici nu mai sint drumuri / ci cit cuprinzi cu sufletul / numai și numai tristețe“ sau „visele și vîrsta mea de-acum / vor fi precum o barcă / fără cîrmaci / în derivă / pe-o mare de beznă / / ci oare să-ndrăznesc să fiu Homer / cu o istorie a omenirii sub frunte ?“ Așteptăm, deci, alte asemenea versuri. George Terziu : metaforele și felul în care construiește poezia ne arată că sinteti destul de aproape de ceea ce știința a scrierii versului, dar marea primejdie care vă pîstează ar fi o anume naivitate în a problematiza. De exemplu, vorbind despre un țaran care „trage satul spre dimineață“ vă întrebăm cum de poate el sta „toată ziua în cîmp / intersectat de întrebările ploii și arșiței / Fără a cunoaște lacrima actorului“. N-ar fi oare mai nimerit să vă frămîntați pe niște probleme mai serioase ? Remus-Valeriu Giorgioni : ciclul intitulat „Impotriva vinării ciutelor (și altor ființe lipsite de apărare)“ vădește că sinteti o fire sensibilă, puțin cam bîntuită de nostalgie ușor desuete. S-ar putea ca o metaforă cum este „Melancolie cu pulberi de aur...“ să vă propulzeze înspre o adevărată poezie, dar, pînă atunci, va să mai treacă o bună bucată de timp.

Deocamdată nu pentru următorii : Vasile Stroe, Dan Blaier Moscu, Florea Cristinel Olimpiu, Ionuț Mogoșanu, Nicolae M. Filigeanu, Cătălin Nitică, Octavian Ionel Gătăianu, Dorina Mutiu, Melania Bădic, Ieremia Cumpăna, Domnița Dragoș, Gabriela Carmen Obilișteanu, Ion Belu, R. I. Dragu, Urania Goidan, Emilian-Pavel Jurma, Tudor Nicolae, Teodor Coman, Mihaela Speranța Postodor.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

VICTOR NIȚA

Poeți ai lumii

Americanul e.e. cummings (1894—1963) este un poet tradiționalist în ceea ce privește tematica poeziilor sale, un romantic modern am putea spune; dar nu numai atât. El este, înainte de toate, un inovator ale cărui poeme au o formă foarte originală (excentrică uneori), realizată cu ajutorul imaginilor proteice, al epitetelor abstracte sau al cuvintelor inventate. Poet, dramaturg, romancier și pictor, influențat de cubismul și de futurismul european, cummings încearcă, prin poeziile sale, să intre în posesia misterului existenței. Miracolele naturii și ale dragostei sunt teme majore. Utilizând o tehnică suprarealistă, cummings ne comunică tainele lumii intelectuale. Valoarea există, susține el, prin raportarea ei la fericirea umană, fericire care înseamnă, în primul rând, dragostea, „singura zeiță”. Importanți sunt El și Ea, opuși „majorității lumii”. Își descrie iubita în termeni romantici, în versuri care se succed asemenea frazelor muzicale, învingând tristețea și chiar moartea. Dragostea este o angajare totală, un dialog permanent al miinilor și zimbetelor, al ochilor și al tăcerilor. Cuvintele construiesc imagini vizuale, care se repetă ca și mișcările dansului pentru a crea ritmuri, sintaxa relevă lumea printr-o logică senzorială. Vă prezentăm aici un grupaj de poeme de dragoste care, după cum declară cummings, „concură cu trandafirii și cu locomotivele, cu elefanții și cu El Greco”.

Prezentare și traducere FLAVIA ANDREA ■

e.e. cummings

în
onoarea ta
frumoasa mea,
se mișcă sau
respiră totul
— doar tu aduci
(din întunericul
pământului)
o procesiune de
minuni
mai înaltă
ca teama

sau speranțele noastre :
luna se deschide
în fața ta
sau își strânge
rușinată aripile,
fiecare fărîmă

de stea (plutind
sau nu
inconjura de
timp)
își dăruiește
prețuțu-i flacăra

inima ta
dornică
de graiuri necunoscute
le știe vorbi
pe toate perfect
(fulg
și curcubeu minte
și suflet
noiembrie și
aprilie)

ești mai tină decât
orice început,
ești cea în
jurul căreia
se rotește rosturile
multor lumi.

★ ★ ★

orice om e o minune
o formulă
puțin tutun și puțină bucurie
plus o macara de gesturi

orice zgirie-nori
se înalță din adîncimea dimineții
dar în amurg
devine deodată fragil

un lucru
înalt
plutind în
lumina adinecă

orice femeie e netedă și ridicolă
un zgomot politicos de cimpii tăcute
un mugur neliniștit cu
o brutalitate de mătase
o înclinare devotată

★ ★ ★

În ciuda oricărei evidențe
care respiră și afirmă că ziua de apoi
(cu miini albe și lungi
care aranjează fiecare cută)
ne va goli sufletele

— înainte de a ieși din cameră
mă întorc și (opriindu-mă
în inima dimineții) sărut
iubito perna pe care
capetele noastre au trăit, au fost.

★ ★ ★

Detalii

omul acesta este o, atît de
Chelinar
femeia aceasta este
taci te rog
o ocheadă plină de sentiment
printr-o interminabilă piramidă
de șervețele

(omul acesta este o, atît de obosit,
o ușă s-a deschis singură
femeia) au fost ei oare
vreodată îndrăgostiți ?

acum
gura ei se deschide prea mult
și consumă Homarul fără
picioare și fără milă
(exit hors d'oeuvres)

★ ★ ★

să zicem că
Viața este un bătrîn purtînd o coroană
de flori.

tinăra moarte stă într-o cafenea
zimbînd, cu bani
în miini

(îți spun : „va cumpăra coroana ?
„moartea e tinăra”
„viața poartă pantaloni de catifea,
are barbă”

tu taci — „Vezi
Viața ? e aici, acolo,
nimeni, acela,
acesta, bătrînul aproape
adormit, cu flori
pe cap, care spune ceva
nimănui despre
trandafiri și albastrele
dar

le va cumpăra Ea ?”

Ascultă : nu sînt scumpe)
cred că da, spuse iubita mea. Dar
cred că mai zăresc pe cineva
o doamnă, Doamna de Apoi
sveltă ca florile
în fața morții.

★ ★ ★

Dacă nu poți minca
fumează dar nu avem
ce fuma : haide

să dormim iubito
dacă nu poți fuma

cîntă dar nu avem
ce cîntă : haide
să dormim iubito

dacă nu poți cînta
mori dar nu putem

muri : haide

să dormim iubito
dacă nu poți muri

visează dar nu putem
visa (haide iubito
să dormim)

★ ★ ★

vei (sărută-mă) pleca
adinec în tăcere în tăcerea
cea verde a pămîntului alb
(sărută-mă) vei pleca
cître dimineața proaspătă
dimineața a pămîntului cald
vei pleca (sărută-mă)

spre lumina soarelui buna
lumină a zilei puternice

îndărăt spre amintirea ta
amintirea mea

sărută-mă (va pleca și ea)

★ ★ ★

nimeni nu pierde mereu.
aveam un unchi numit
Sol, un ratat înăscut ;
lumea spunea că ar fi trebuit
să devină clown asta pentru că
știa să cînte McCann Era Seufundător

unchiul meu Sol a acceptat posibilitatea

sau luxul de a
deveni fermier ;
nu e nevoie cred să adaug că

ferma unchiului meu Sol a dat
faliment, gîinile
au mincat toate legumele de aceea
unchiul Sol a înființat
o fermă de gîini pînă
cînd sconeșii au mincat gîinile

atunci unchiul Sol a înființat
o fermă de sconeși
care însă au răcit
și au murit apoi
unchiul Sol a imitat sconeșii
dar la modul subtil

și s-a înecat în vană
cineva i-a dăruit un
gramofon cu ocazia
inmormintării sale

au fost niște funeralii splendide
cu băieți înalți, mînuși negre și flori
și toți plîngeau ca riurile
cînd sicriul s-a împleticit
cineva a apăsă un buton
și unchiul Sol
s-a dus în jos
și a înființat o fermă de viermi)

★ ★ ★

O pămîntule,
cit de des
te-au lovit
degetele

lacomie ale
filozofilor plini de obsesii
de cite ori degetul dur
al științei
ți-a rănit
frumusețea
de cite ori te-au luat
religiile pe genunchi
și te-au stors
fortîndu-te să crezi
zeii

(dar
credincios caleștii
morții,
iubita ta
ritmică,
tu le răspunzi
cu o
primăvară)

★ ★ ★

îți mulțumesc pentru ziua aceasta
uimitoare : spiritele sprintene ale

copacilor

și visul adevărat și albastru al cerului ; și
pentru tot ceea ce e natural,
înfin și afirmativ

(murisem dar azi m-am născut din nou
tu ești aniversarea soarelui, aniversarea
vieții, a dragostei și a aripilor : veselie
inimitabilă a largului pămînt)

cum ar putea oare gustul, auzul, văzul,
respirația — înălțarea din neantul
nimicului — să devină umane,
atributele Tale ?

(urechile urechilor mele s-au trezit
ochii ochilor mei s-au deschis)

În cea mai amplă Istorie a literaturii neogrecești apărută la noi pînă în clipa de față, cea alcătuită de C. Th. Dimaras (Editura pentru literatură universală, 1968) se apreciază că generația de scriitori afirmați în jurul anului 1880 ar reprezenta prima mare sinteză modernă a literaturii neogrecești, literatură care în secolul nostru avea să fie de două ori innobilată cu prestigiosul premiu Nobel acordat poezilor Giorgios Seferis și Odysseas Elytis. În acea generație a anului 1890 s-a impus cu precădere un poet de-o forță coplesitoare, Kostis Palamas, un adevărat pisc de lumină sub a cărui binefăcătoare influență s-a așezat poezia mai tuturor marilor scriitori greci ai secolului nostru. Dealtfel, după ce i se consacra lui Kostis Palamas un întreg capitol (un alt capitol i-a mai fost consacrat doar unui alt mare poet grec, Dionysos Solomos, care a trăit în prima parte a secolului trecut), autorul Istoriei mai sus amintite își intitulează ultima parte a lucrării, a IX-a, astfel : „În umbra grea a lui Palamas”.

Din ampla creație a acestui mare poet, cel mai reprezentativ al literaturii neogrecești, mult prea puțin tradus în limba română, vă propunem o talmăcire a unui poem scris în ultima parte a vieții sale.

V. N. ■

Kostis Palamas

Satyrul

Limpezi ni se-arată toate
dimprejuru-ne, și clare,
munți, coline și lumine
fără stăvili, orbitoare.
Large, porțile așteaptă,
lumea-n treagă e-n hodină,
ochi, scăldați-vă-n lumină,
și-n cîntări, laute, voi !

Arborii, aici, pe-alocuri,
picuri, pete răsirate,
lumii vii, aici, stăpină,
numai marea nuditate.
Umbra-n sine-aici visează,
peste noaptea aburindă,
pururi gata să se-aprindă,
soarele cu blond suris.

Toate, dezgolindu-și pieptul,
ard curate în văpaie,
stîncă aprigă străluce,
trupul însuși, vilvătaie.
Atică sublimă, pururi,
dărui lumii-ntrăgii lumină,
nuditate, tu, divină,
aur și argint, rubin !

Arde-aici o vrajă care
trupul ni-l divinizează,
par fecioarele — Artemisa,

Hermesi îmbrăcați de rază.
Clipe unde trec în fugă,
marea lumilor minune,
Afrodite, saltă-n lume
din străvechiul apei crug.

Zvirle-ți hainele și-arată
lumii cit de limpede e
trupul, templu-n care, sfîntă,
inima e o idee !
Năluind ispite-n mine,
voi, a cărții chihlimbaruri,
din olimpice nectaruri
pure, dați-mi ca să beau !

Voalul sfîșie-ți, aruncă
haina, mantia, veșmintul,
potrivește-ți cu natura
chipul tău, armonizîndu-l.
Miinile, cruciș, pe pieptul
calm, așterne-se încete ;
lunge, ale tale plete,
doară ele, pur veșmint.

Smuls din piatră, trupul fie
netulburat statuie,
chip desăvîrșit de artă
strălucind ascuns în piatră ;
doar jucîndu-te, încearcă
trupul tău să poată-ajunge
fiară crudă-n salturi lunge,
fiară, păsări, șarpe, vînt,

doar jucîndu-te, încearcă
a-nțelege nuditatea,
taina de-a simți și taina
-ntregului, deplinătatea !

Voi, rotunde, curbe, fulgi de
linii drepte, zburătoare,
o, divin — eutremurare,
mare dans al lumii, viu !

Unduire, ochi și frunte,
plete, miini și coapse line,
Eros, prin poiene-ascunse,
roze, fluturi, flori sublime,
glezne lungi, miini suave,
aripi de hulubi, ușoare,
șipote de dezmiardare,
ochi adinci, primejdioși !

În cuvintele din inimi
fără stăvili, gura pare
faguri dulci de miere caldă,
roșii trandafiri în floare.
Crinii, sfeșnice-n aprilii
cu miresme strălucind,
sete mi-i, cumplit, eu jînd,
elixirul lor să-l beau,

din potire smălțuite,
din gravatele potire,
lapte al copilariei,
beau din tine, fericire !
Print sortit să se închine
la genunchii tăi, altare,
cînd el însuși, zeul mare
naște-n sinu-ți, sacru foc

Toate cite ni se-arată
false și-mpotriva-ne
și-n veșminte-ascunse, hide,

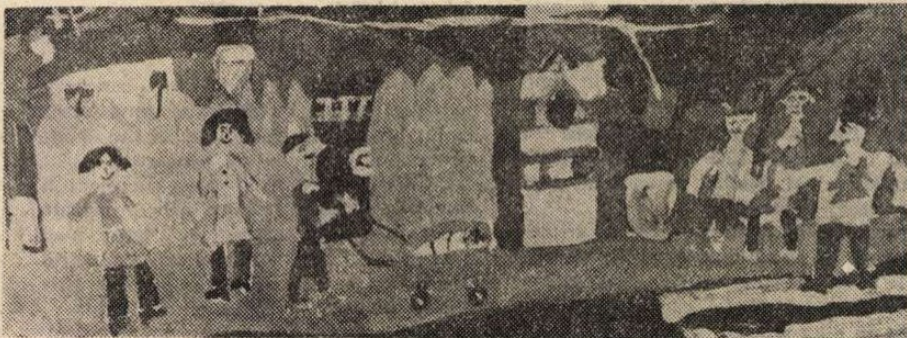
depărtate, pururi, fie-ne.
Pure, limpezi și eterne,
sini, pămînt, văzdhuri, toate !
Adevărul-nuditate,
Frumusețea-nuditate !

Dacă-n soarele Atenei,
ziua, cînd lumina-i clară,
dacă vi se-arată ceva,
arbore cu frunza rară,
fără dar de umbră deasă,
monstru hid și despuiat,
piatră aspră, colțuroasă,
trup subțire și uscat

și-n poiene larg deschide
printre arborii în floare,
arătîndu-l viu doar ochii,
flăcări în orbite goale,
monstru hid, Satyr și fiară,
monstru-a cărui voce cîntă
peste lumea-n treagă, sfîntă,
nu cumva să fugi, sint eu !

Satyrul ce prinse-aice
rădăcini precum măslinei,
fluieru-mi, cîntă cîntă lumii,
sparge nourii și vîntul,
Cînt din fluier și se leagă
fiare, oameni și stihii,
cînt din fluier, dansuri vii
nase în jurul meu, mereu.

În românește de
VICTOR NIȚA ■
și SOTIRIS VLAHOS ■

ADRIAN MITITELU, 6 ani

Lumea în care trăim

Nomazii secolului XX

Pot fi întâlniți pe peroanele gării. Cu bagaje puține dar cu speranțe multe. I-a alungat sărăcia și aleargă după himele unei vieți îndestulate. Nu știu prea multe despre ceea ce urmează să li se întâmple. Au plecat din locurile natale, din mijlocul familiei minăți doar de speranță. O speranță oarbă, fără acoperire. Și după cîțiva ani se regăsesc pe aceleași peroane, tot cu bagaje puține. Dar fără speranțe. Speranțele și le-au irosit în anii consumați în pribegie. În încercările grele prin care au trecut, în ceasurile prelunge de muncă neagră și prost plătită, în clipele în care demnitatea le era ultragiată. Finalul celor mai mulți este același — reîntoarcerea acasă cu povara dezamăgirilor și cu o experiență greu de uitat. Iar alții le vor lua locul împinși de aceeași sărăcie, victime ale aceleiași credulități, minăți de aceeași speranță fără nici o acoperire.

Și ciclul va continua. Pentru că există prea multă sărăcie în lume și prea mulți oameni care vor să se elibereze din ghearele ei și pentru că drumurile în viață ale acestor oameni sînt blocate de condițiile în care trăiesc.

Statisticile emigranților sînt mereu incomplete. Este greu de contabilizat numărul celor plecați să-și caute norocul pe drumuri întortocheate, uneori fără acte și vize. Mulți emigranți trăiesc clandestin, muncind întimplător și atunci fără posibilitatea de a exprima vreo pretenție. Primesc oricît pentru a putea supraviețui.

Sînt milioane. Unii vorbesc de peste 20 de milioane. Cifra ar putea fi chiar mult mai mare. Vin din nordul Africii, din sudul Europei și chiar din îndepărtata Asie. Li atrag luminile metropolelor, mirajele înăvuirii, dar descoperă repede întinericul și mizeria traiului din periferiile sărăcicioase. Mulți locuiesc în cele mai mizere și insalubre condiții. „Chiriile sînt cu o pătrime mai mari decît cele pentru autohtoni, serie ziuar „Frankfurter Rundschau“ din R.F.G. Mai mult de jumătate din emigranții locuiesc cîte 4-5 și chiar 8 persoane într-o cameră. 30 la sută din aceste locuințe nu au nici un fel de instalații sanitare.

În presa occidentală se poate citi că prezența acestor emigranți este considerată de anumiți industriași, oficialități și oameni politici drept un „act de caritate“. Un „act de caritate“ față de niște nefericiți ai soartei, nefericiți cărora li se oferă chipurile posibilitatea de a câștiga și chiar de a se îmbogăți. Numai că pribegii aceștia se îmbogățesc doar cu... experiențe triste.

Este o pură ipocrizie să se vorbească de „caritate“. Nu-i vorba de nici un fel de filantropie. Domnii capitaliști nu au obiceiul generozității. Emigranții sînt acceptați pentru că reprezintă o forță de muncă ieftină. O forță de muncă care execută cele mai grele și murdare munci. Iar munca ieftină înseamnă produse mai ieftine, mai competitive și, ca efect direct și imediat, profituri mai mari. Luminile marilor orașe

din Europa occidentală își datorează strălucirea și muncii negre a emigranților. La Frankfurt pe Main muncitorii străini reprezintă 93 la sută din angajații serviciului orașene de salubritate.

Cînd criza a lovit lumea occidentală primii care au fost obligați să-și părăsească slujbele au fost muncitorii străini. S-a uitat recunoștința pe care o meritau pentru tot ceea ce au făcut. S-au uitat eforturile ce li s-au cerut și sacrificiile ce le-au fost impuse. S-a uitat totul și li s-a cerut să plece înapoi în sărăcia originară. Ziarele au scris despre ei. Unele comentarii au exprimat compătimire. Altele au exprimat falsă speranță că odată cu plecarea muncitorilor străini problemele șomajului vor deveni mai ușor de rezolvat. Ceea ce s-a dovedit inexact. Nu muncitorii străini au fost cei care au creat șomajul. După cum nu ei au creat nici criza. Criza reprezintă un fenomen propriu economiei capitaliste iar utilizarea sau neutilizarea forței de muncă străine nu este de natură să schimbe datele esențiale ale problemei.

În o serie de țări s-au luat măsuri pentru ca această „marfă“ devenită mai puțin atrăgătoare să fie reexportată. Este drumul întoarcerii, drumul amar al acestor oameni care și-au irosit ani de viață într-o tristă și grea experiență. Este drumul planurilor de înăvuire nerealizate, drumul speranțelor sfărîmate, este drumul iluziilor spulberate.

Fenomenul nomazilor din secolul XX, acești nomazi ai civilizației vest-europene, cum i-au denumit unele gazete occidentale, pune în lumină mai multe aspecte. Unul este cel al realității capitaliste neîndurătoare. Chiar cei care au găsit locuri de muncă și au izbutit să le păstreze rămîn discriminați pe planul drepturilor, pe planul posibilităților. Pentru ei nu există decît periferia socială limitată strict, dincolo de care nu se pot mișca. Muncitorii străini rămîn niște indezirabili chiar și atunci cînd sînt indispensabili diferitelor sectoare economice. Iar copiii lor nu-și pot îngădui iluzia de a obține o existență mai bună. Ei sînt condamnați să poarte același stigmat.

Fenomenul are și o altă latură pe care nu o putem ignora: subdezvoltarea care-i împinge pe oameni pe calea pribegiei. Este o situație de care nu sînt străine metropolele care astăzi îi exploatează pe emigranți. Între subdezvoltare și pribegie există o legătură directă care nu poate fi trecută cu vederea. Abia atunci cînd subdezvoltarea va fi eradicată se va putea spera în înlăturarea fenomenului pribegiei.

Între speranță și dezamăgire există doar un singur traseu. Un traseu în sens unic pe care nefericiții pribegi sînt obligați să-l parcurgă. Iar imaginile de pe peroanele gării ale oamenilor care vin și pleacă, care sosesc cu iluzii și pleacă fără ele au valoarea unui avertisment. Un avertisment împotriva falselor speranțe...

AI. PINTEA

Lumea pe verticală

Edificii înalte au existat și mai înainte, dar adevărata explozie a zgîrie-norilor sau a blocurilor turn a avut loc în anii 20. Capodoperă a genului, intrat deja în legendă, este blocul Empire State Building din New York, construit în 1931.

Cu cei 381 metri înălțime, Empire State Building era atunci cea mai înaltă clădire din lume. Interesant este că, la început, promotorii construcției aveau ambiții mai modeste: un zgîrie-nori mai „mic“, de vreo 30 de etaje. Dar John Jakob Rascob, vicepreședinte al firmei General Motors, care comandă operațiunea, s-a hotărît, în final, să se lanseze în cursa pentru cel mai înalt bloc. Obiectivul fiind de a bate recordul deținut atunci de turnul Chrysler, care avea 77 de etaje. Chemîndu-l la el pe arhitectul William Lamb, l-a întrebat: „Pînă unde poți să te urci? Răspunsul n-a fost dat pe loc, fiindcă arhitectul a trebuit să revadă totul, să-și refacă s-bemele și calculele. Proiectul avea să fie modificat de 16 ori, dar odată lucrul început, realizarea a fost extraordinar de rapidă: un an și 45 de zile. Și a mai ieșit clădirea și extraordinar de frumoasă, elegantă, bine proporționată, ceea ce i-a făcut pe specialiști s-o remarce de îndată și s-o

treacă printre cele mai de seamă reușite ale artei arhitectonice moderne.

Cunoscut în toată lumea, Empire State Building și-a păstrat intactă faima, chiar și după ce n-a mai deținut recordul de înălțime (începînd din 1970 există două turnuri mai înalte: „World Trade Center“ din Manhattan, înalt de 411 metri, și „Sears Tower“ din Chicago — 442 metri). Potrivit unor date publicate de „Le Figaro“, cincizeci și șase de milioane de vizitatori au urcat, folosind cele 63 de ascensoare ale blocului, la observatorul de la etajul 86, pentru a contempla extraordinara panoramă a New York-ului. Nici măcar accidentul sui generis care a avut loc în anii din urmă — într-o zi ce-țoasă un avion s-a ciocnit de faimosul zgîrie-nori, în dreptul etajului 74, provocînd moartea a 14 persoane — n-a slăbit atașamentul americanilor față de Empire State Building. Dotat, începînd din 1950, cu o antenă care-i mai adaugă 68 de metri, blocul, care aparține în prezent grupului Helmsley, arată înfloritor, se bucură, după cum afirmă cunoscătorii, de o „sănătate de fier“. Întregul spațiu de lucru — 200 000 metri cubi de birouri — este ocupat, iar valoarea clădirii este apreciată la 500 milioane de dolari.

Dar oricît de bogată ar fi biografia lui Empire State Building și oricît de valoroasă construcția în sine, aceste elemente n-ar fi suficiente pentru a explica sta-

tornica popularitate de care se bucură faimosul zgîrie-nori. În realitate, celebritatea clădirii acesteia vine din caracterul ei de simbol. Simbol al unei noi ere în urbanistică, al unei urbanistici a cărei esență este verticalitatea. Considerat în multe părți ale lumii, atunci cînd a apărut, ca o scrienteală americană, fără șanse de-a „prinde“ dincoace de ocean, stilul turn s-a răspîndit pe întreg globul și pare să fie în momentul de față, cînd se pune problema economisirii fiecărui metru pătrat de pămînt, unica soluție rațională în construcții. Și oricît de puternică și stăruitoare ar fi nostalgia unor vremuri cînd crengile de zarzări și de liliac năvăleau singure în odaie la deschiderea ferestrelor, lumea va trebui să se impace pînă la urmă cu traiul pe verticală. Cu pierderile de rigoare în ceea ce privește legătura directă cu natura, cu lipsa posibilității de a aplica faimoasa metodă de reconfortare a lui Anteu, dar cu multe cîștiguri, dintre care unul privește și psihicul uman. Căci, fără indoială, săgețile de piatră îndreptate către cer vor fasona după chipul și asemănarea lor și sufletul celor care locuiesc în ele. Lumea pe verticală va fi marcată de foamea de înălțimi, de dorul de înălțare, atribute caracteristice zborului.

ION D. GOIA

Cei care îmbogățesc sărăcia

Statistici, studii și calcule efectuate de organisme internaționale specializate, de Fondul Monetar Internațional, relevă că la sfîrșitul anului 1979 datoria totală a țărilor în curs de dezvoltare se cifra la suma de 391 miliarde de dolari.

Pentru o imagine mai clară asupra importanței acestei cifre și a gravității problemei pe care o ridică e suficient să amintim doar că la sfîrșitul anului 1971 datoria totală a acestor țări se situa la numai 86,6 miliarde de dolari. Deci, în mai puțin de un deceniu, datoria externă a țărilor din acest grup a sporit de patru ori. Trebuie spus că inflația și-a adus partea ei de contribuție la această vertiginosă sporire, iar ritmul acesteia nu este mai puțin îngrijorător. Numeroși specialiști explică acest fenomen atît prin rolul jucat de băncile private cît și prin amestecul acestora din ce în ce mai intens în treburile interne ale țărilor interesate.

Astfel, experții au calculat că în timp ce creditele acordate acestor țări de organisme financiare publice abia dacă se dublau în perioada 1971-1979, exporturile de capital privat sporeau de aproape cinci ori în aceeași perioadă.

Împrumuturile bancare astfel dirijate sporesc de la 16,5 miliarde de dolari în 1971 la 148,6 miliarde în 1979, atîngînd jumătate din total. Astfel guvernele țărilor bogate nu s-au străduit să-și respecte angajamentele pe care ele însele și le-au asumat și anume să sprijine țări în curs

de dezvoltare prin intermediul organismelor financiare publice, lăsînd loc inițiativei băncilor private de a face în aceste țări enorme plasamente, evident, nu fără a găsi ocazii de a realiza profituri substanțiale.

Interesele sporite ale băncilor private în finanțarea lumii a treia nu puteau să nu se repercuteze asupra sporirii datoriilor acestora.

Rambursarea capitalului împrumutat și dobînzile aferente, care în 1971 se cifrau la 10,9 miliarde dolari la sfîrșitul anului 1979 însumau 72,3 miliarde dolari. Deci o sporire de peste 7 ori. Se constată, de asemenea, că în ultimii ani, pe măsură ce ponderea noilor creditori, adică a băncilor private, a sporit, se face tot mai mult simțită și creșterea anuală a dobînzilor. Astfel, de la 27 la sută în 1977 aceasta a sporit la 28 la sută în 1978 pentru ca în 1979 să atîngă 37 la sută.

După cum era și de așteptat, bancheii încasează partea leului de pe urma serviciului prestat sub formă de credite și diverse alte împrumuturi bancare.

Un loc important în acest angrenaj îl ocupă în rîndul marilor bănci private occidentale cele americane, care s-au strecurat printre producătorii de petrol din lumea a treia pentru a juca — evident profitabil — rolul intermediarilor.

Desigur, bancheii nu împrumută oricui. Din acest gigantic festin țărilor cele mai sărace nu se aleg cu cîne stîie ce. Trei

pătrimi din datoria totală privesc de fapt numai zece țări din grupul celor din lumea a treia.

Zece din cele mai mari bănci ale lumii — ele însele angajate pînă în gît în operațiuni de felul celor menționate — caută, pe cît posibil, să controleze mișcarea. Această specie de directoriu internațional — în interiorul căruia informația financiară circula aproape perfect — a reușit, pînă acum, să se mențină.

Pînă una alta, datoria publică și cea particulară a unei bune părți din țările lumii a treia a sporit substanțial. În special după anul 1973, atîngînd ritmuri anuale de creștere de peste 20 la sută.

S-a înrăutățit și esalonarea scadențelor. Aproape jumătate din datoriile pe care țăările în curs de dezvoltare le aveau la sfîrșitul anului 1977, provenite din surse particulare, trebuie să fie rambursate cel tîrziu în anul 1982.

Una din proznozele Băncii Mondiale arată că este posibil — poate pînă în 1985 — ca țările cu venituri mici pe cap de locuitor să ajungă în situația paradoxală de altfel, în care rambursarea datoriilor să se cifreze la asemenea sume încît să poată alimenta cea mai mare parte a resurselor ce vor finanța propriile lor împrumuturi. Dacă la aceasta se mai adaugă și faptul că factura alimentară costă acum țărilor sărace o treime din veniturile lor în devize...

Inflația și speculațiile monetare fac ca țărilor sărace să înregistreze an de an pierderi imense care împietăzesc serios procesul dezvoltării acestora.

C. BENGIA

Mondo umano

Alte amănunte

În timp ce la spitalul „Gemelli“ buletinele de sănătate au trecut (la ora cînd scriem aceste rânduri) de cifra 15, investigațiile asupra autorului atentatului Mehmet Ali Agca au continuat, dezvăluind alte amănunte. Și, astfel, cel despre care vorbeam data trecută sugerînd că nu era nici pe departe un lup singuratic așa cum se acreditase ideea la început, a apărut ca un om cu multiple legături — umblat, informat (citeodată) și chiar cu pasiunea cititului. Dar să luăm faptele pe rînd.

Uimirea cea mai mare a provocat-o Mehmet Ali Agca anchetatorilor săi cînd, cu mina lui, a scris o listă de peste 20 publicații (ziare și reviste) din mai multe state occidentale pe care ar fi dorit să le consulte, în celula sa. Anchetatorii au fost surprinși atît de aria geografică de pe care se solicitau publicațiile și care cuprinde țări în care se vorbește limbi diferite — Spania, R.F.G., Italia, Franța, Anglia — dar și de corectitudinea perfectă cu care el a scris titlurile publicațiilor: fie că era vorba de „Stern“, „Bild-Zeitung“ (sau alte ziare vest-germane mai puțin cunoscute), „regionale“ — aprecia France Presse), „El Pais“ (Spania), „Le Figaro“ (Franța), „Il Tempo“ (Italia) sau „The Telegraph“ (Anglia).

Apoi, în pofida faptului că, potrivit unor deputați vest-germani și a ambasadei turce de la Bonn, Mehmet Ali Agca ar fi vizitat R.F.G., ministrul de interne vest-german a dezmințit acest lucru însă, în schimb, a arătat că în ziua atentatului comis împotriva papei, Agca s-a întreținut, pe indelele, la telefon cu un cetățean turc rezident la Sarsteat (mic oraș din estul R.F.G.).

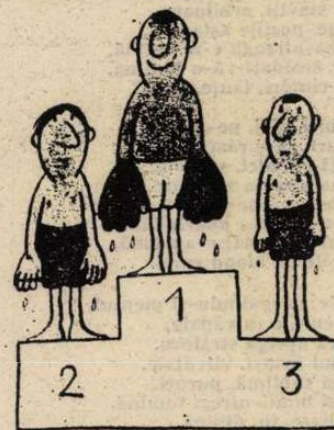
Cît privește arma, o știre din 22 mai arată că pistolul de tipul „Browning“ ar fi fost importat de la Zürich (Elveția) în Austria anul trecut și reexportat doar după cîteva zile în Țara lui Wilhelm Tell!

Pe de altă parte, în plină anchetă fluviu, cotidianul italian „La Repubblica“ scria că atentatorul era nu numai membru al unei organizații de extremă dreaptă, ci aparține(a) și unei vaste rețele internaționale de traficanți de droguri explicînd, în acest fel, du-te vino-ul lui Agca prin mai toate țările occidentale. (Și, implicit, contactul său cu presa respectivă?)

Despre știrile privind antrenamentele sale, într-o tabără din aceste țări, și despre faptul că nu era un fanatic religios nu s-au dat alte amănunte. S-a mai aflat însă că pe lista lui figurau mai mulți oameni politici — președinți, premieri din Occident, dar și din lumea a treia. Cuimea ironiei, s-a deplasat și la Londra „pentru a-l ucide pe regele Angliei“, dar, după propria-i mărturisire, a renunțat vîzînd că era vorba de o regină. Dincolo de acest zimbet — cam amar — lupul nu era deci deloc singuratic.

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză

(După „NEUE BERLINER ILLUSTRIERTE“ — R.D.G.)

Ochii și urechile lumii

BABEL

Poate că nu săvârșim o inadvertență prea mare, amintind abia acum, în luna mai, că la 17 martie 1981 s-au împlinit 40 de ani de la moartea lui Isaac Babel, unul dintre cei mai buni scriitori comunisti din țara noastră, un om care a cunoscut revoluția sovietică, talent literar de maximă strălucire intelectuală, morală și estetică, ucis în taină și samavolnicie. Înțelegerea noastră în a-l comemora la sfârșitul primăverii și nu chiar la începutul ei, precum se cuvenea, este, sperăm, mai puțin gravă decât aceea cu care s-a aflat ziua morții lui. În plin secol XX, caracterizat prin voluptatea exactității în știință și necrologuri, nu s-a știut precis și nu s-a comunicat, multă vreme, cînd și cum a murit Babel. Nota biografică a volumului apărut la noi în „Biblioteca pentru toți” (1967) precizează că „acest an al morții avea să fie cunoscut mai târziu”. Nu mai puțin conșcis, se știe — conform aceleiași note — „că în 1939, în urma unui denunț calomnios, Babel a fost arestat...”. În 1957, cînd i s-a publicat la Moscova opera cu care orice revoluție s-ar putea mindri, dacă inteligența i-ar fi întotdeauna pe măsura avântului — s-a folosit expresia că Babel, împreună cu alți scriitori, „a fost zmulgare fizică literaturii”. E una din cele mai puternice vorbe auzite de mine, de cînd trăiesc. În calmul ei informațional, în grija cu care încearcă să nu stîrneasce mai mult decât acele dureri ce se admit cuvenite, în exactitatea cu care descrie o mișcare fizică pe cit de atît pe atît de indefinibilă — la urma urmei, cum să omori un scriitor? — ea definește vigoarea plastică a unei viziuni care, incredibilă, devine deodată reală, dînd naștere celui mai murmur popular în fața unei fantome, a unei învieri: parcă-l văd! Mă tem că cel care a găsit această formulă de caracterizare a unei crime a fost un om care știe ce înseamnă puterea cuvîntului. „Zmulgarea fizică” dă măsura exactă a puterii artistice din scrierile lui Babel.

Căci — dacă vezi și auzi această expresie în timp ce citești „Armata de cavalerie” cu sublimul ei uruit de căruțe pline cu eroi însetați de ideal și o voadă, cu oameni, soldați, țărani și politrucci minaiți de un inger chagalian, dacă izbutesti să plachezi această „zmulgere” pe toate ruperile sfîșietoare ale schițelor lui — atunci, într-adevăr, numai „zmulgare” e cuvîntul care se potrivea dispariției lui. Literatura lui avea o rădăcină de arbore puternic implantat în revoluție, de neclintit din solul ei, din praf, dintre stănoagele și furierii cailor ei. Numai prin „zmulgere”, o minte rea putea concepe ca Babel să dispară din această Rusie a facerii. Și numai „fizicește” — niciodată „metafizicește”, fiindcă metafizica (să ne permitem un mohorit suris?) era, în toate scrierile torționarilor lui, „în opoziție cu dialectica”. Iar fizicul lui a însemnat, pentru mine, viziunea unor ochelari subțiri de sîrmă pe chipul lui de intelectual vrăjit de himera unei revoluții capabile să înalte „o internațională a oamenilor buni”. E o schiță de Babel, de nu o poezie a lui Florin Mugur care l-a cîntat ca nimeni altul, ceea ce îmi apare ori de cîte ori îmi imaginez „ridicarea” lui dintr-o casă, „în urma unui denunț calomnios”: văd o rădăcină de plantă, zmulgă din pămînt, și din care cad, fărîmate, cioburile unor lentile de ochelari peste care se așază praful unui escadron de cavalerie, trecînd cu furgoanele, baligile și clinchetul zăbăluțelor mușcate nervos de caii care simt, ațîțîți, la orizont, măcelul și o nădejde.

RADU COSĂȘU

Eu comunic, tu comunici, el comunică

Călărețul și calul

Pietoni prin Satul Global, nu vom sări, nici din proprie inițiativă nici la îndemnul cuiva, peste fenomenele pluviometrice prăbușite de timp sub constelația informației. Complexe, debordante uneori, acaparatoare oricum, inundațiile se tin lant, revărsîndu-se dincolo de cotele frontierelor naționale, punînd stăpînire pe întinse suprafețe de teren, intronînd, acolo unde ajung, autoritatea vorbeii de la distanță și căutînd a încolți iarba de imprumut.

Astăzi, despre publicitate. Invazia lumii de către capitalul american, care s-a produs după al doilea război mondial, a fost însoțită de penetrația comunicațiilor și a culturii ca și de saturația presei. Afirmația aparține cunoscutului mele, Herbert I. Schiller, profesor la Universitatea California din San Diego. Relația, adaugă el, între economie și complexul cultural-comunicațional este astăzi organică și indisolubilă. În 1940, totalul investițiilor particulare ale S.U.A. în străinătate — în uzine și instalații — era de 7 miliarde dolari. Cu cinci ani în urmă statisticile indicau suma de 137,2 miliarde dolari, subliniînd o creștere de 10 la sută în fiecare an.

Să nu izolăm, asadar, această ofensivă a capitalului economic de mersul plantei agățătoare numită publicitate, de avansul mijloacelor de comunicare cu etichetă și simbur nord-american. Mijloacele mass-media au fost create și subordonate afacerilor, pentru a difuza mesajele propovăduind consumația, sistemele de informare devenind astfel sisteme de comercializare. Pe arterele deschise ale mecanismului comunicațional și-au făcut apariția micile

dar percutantele ambarcațiuni avînd în cală mesajele despre produse scoase la vinzare. Cu ce rost, inutil să întrebăm. Trupele de avangardă, cavaleria ușoară a publicității avansează pentru a face loc tunurilor de mare calibrul ale mărfulor ce urmează a fi impuse pietelor străine.

Dintr-o situație statistică aflăm că în perioada 1915—1924, agențiile de publicitate americane dețineau în străinătate 4 birouri proprii și alte patru cumulate. În urmă cu un deceniu numărul birourilor proprii ajunsese la 14 iar al celor cumulate la 260. În 1976, cele mai mari zece agenții de publicitate din S.U.A. declarau că cifrele de afaceri ce le detin în străinătate reprezintă din totalul celor vehiculate următoarele proporții: J. Walter Thompson — 53,8%; Young and Rubicam International — 38%; McCann-Erikson — 67%; Leo Burnett — 31%; Ted Bates — 52,5%; Ogilvy and Mather International — 51,5%; BBDO International — 32,5%; d'Arcy Mac Manus and Masins — 46,6%; Compton Advertising — 67,9%; SSC and B — 69,5%. Cu douăzeci de ani mai devreme, doar la primele trei din această listă se înregistrau procente cit de cit de luat în seamă — peste 20%. Ar fi de adăugat, în schimb, că între 1965—1970 rata anuală de creștere a cifrelor de afaceri internaționale la primele zece agenții americane a fost de 12,6%, în timp ce cifrele de afaceri ale S.U.A. nu depășeau 1% anual. Călărețul a depășit, în alergare, calul.

Publicitatea internațională este aproape exclusiv americană, ni se atrage atenția și pentru că afirmația sa nu fie acuzată de gratuitate se precizează în continuare: din primele 25 de agenții din lume, ordonate în ordinea importanței, 22 isi au proprietarii în S.U.A. ori implică, mai mult sau mai puțin, capital american. Am putea să ne oprim asupra faptului că în fie-

care țară occidentală, cel puțin jumătate din primele zece agenții ca mărime a cifrelor de afaceri sînt nord-americane; în R.F.G. și Olanda — 6, în Belgia — 10, în Anglia — 8. Ce n-î se pare însă mai tentant rămîne observarea situației statistice, deși nu asta spune totul, în acea parte de lume numită a țărilor în curs de dezvoltare. S-a făcut un studiu privind prezența filialelor străine de publicitate în 46 de țări subdezvoltate. În 29 dintre ele, majoritatea capitalului marilor agenții de publicitate este de proveniență externă și în alte patru, străinii posedă un interes substanțial. Din totalul de 135 agenții prinse în acest recensămint, cam două treimi sînt majoritar comandate din afară. Nu este cine știe ce filozofie să apreciezi la justa lui valoare controlul din afară, număr deloc greu de reținut — cinci agenții americane controlează două treimi din societățile supuse analizei într-un număr respectabil de țări — 46.

Publicitatea și activitățile anexe ei isi subsumează existența acelor legi care provoacă concentrarea producției și distribuției, în mina citorva societăți transnaționale. Oxigenul acestora îl constituie accesul total la circuitele comunicaționale. Prin urmare, în poienile mari și numeroase după cum am văzut, unde își găsesc culcus, se resimte presiunea avînd ca scop comercializarea mijloacelor de comunicare în masă, îndeosebi a radio-televiziunii. Se face caz de publicitate, prezentînd-o ca sursă de finanțare a programelor și deci mijloc de reducere a taxelor pentru vizionare, chiar de „gratuitizare”. În realitate, se apasă pe butonul cel mai ușor manevrabil deschizîndu-se trapa către transformarea canalelor de comunicație publică în canale comerciale particulare, ce transmit afișe publicitare într-o imensă, și altfel atrăgătoare, varietate de stiluri și forme.

NEAGU UDROIU

Saroyan nu va mai veni la întîlnire

Nu pot crede că Saroyan a murit. Cînd l-am cunoscut, cu nici un an în urmă, te umplea de optimism. Avea înfățișarea omului mereu tînăr. Privirea lui nu trăda nici resemnarea celui ce se mulțumește cu ce-a trăit, nici nostalgia lucrurilor ce n-or să se mai întoarcă. Dimpotrivă, era plin de curiozitate și de elanuri. Și, mai ales, de proiecte literare. Cînd nu mai ai de trăit încă 40 de ani, îmi spunea el cu amestecul acela de seriozitate și umor prin care te acapara imediat, e bine să scrii cit poți, cu deplină maturitate. O fi apucat să termine acea carte ciudată, în fond, din cite am înțeles, plină de încredere în puterea artei de a influența în bine, pe care o intitulase parcă în glumă „Am văzut totul și nimic nu merge”? L-a răpus o boală nemiloasă, cea mai cumplită dintre bolile acestui secol.

Cel ce fusese în copilărie liftier, hamal și vinzător, s-a bucurat de tînăr, grație talentului său, de o aleasă faimă literară. I s-a spus scriitor al anilor '30, dar el rămîne al tuturor timpurilor. A scris mult — peste 400 de nuvele și eseuri, reunite în mai bine de 70 de volume. A fost, în același timp, un reputat autor dramatic. Piesa „Timpul vieții tale”, una din cele mai reușite din creația sa dramatică, a fost scrisă în numai 6 zile. Fusese de două ori în țara noastră. Artiștii României, îmi mai spunea el, sînt forțele care fac cunoscută întregii lumi inventivitatea foarte specială a unui popor, natura sa, pe care toate celelalte popoare le recunosc datorită caracterului universal al artei.

Înfățișarea lui de lup de mare sau de șerif intrat în al optulea deceniu de viață ascundea, de fapt, o nesfîrșită blîndețe. O duioșie pe care numai cel ce i-a citit cărțile o poate înțelege. Cărțile lui cu oameni

buni, aflați într-o aspirație perpetuă spre libertate și spre înălțimi solare. Dar cele mai multe dintre povestirile lui deși încep sub semnul liniștii sau al umorului debordant, ne lasă, în cele din urmă, cu gustul amar al neîmplinirilor, al marilor drame neprevăzute sau neanunțate, nici-cum de atmosfera de tîihnă de la început. O mamă care își serbează ziua primeste veselă o telegramă, care nu era de la fiul său, așa cum se așteptase, dar care anunța moartea acestuia pe front. Alteori, raza de lumină apare, ca-n „Aventura unui tînăr care va ajunge într-o zi al doilea Jack London”, abia la sfîrșitul povestirii.

Țiți au reușit așa de bine ca el să pătrundă în universul fascinant al copilăriei? Nedreptățile făcute vîrstei de cristal și-au găsit în Saroyan unul din cei mai redutabili critici. A iubit în egală măsură copiii albi și copiii negri. Copiii au fost pentru el niște uimitoare făpturi pline de lumea viitoare. Copiii lui Saroyan sînt, cei mai mulți dintre ei, apăsați de greutate, dar extraordinar de curioși, de vioi și sensibili în același timp. Fiecare copil poartă în el înțelepciunea celor mari și fiecare om mare nu este decît un copil plin de regrete. Plînsul unui copil e al întregii lumi care suferă. Saroyan însuși a fost un suflet de copil. În timp ce-i puneam întrebări în biroul directorului Editurii „Univers”, profesorul Romul Munteanu, căruia îi datorăm întîlnirea cu el, cineva i-a arătat mai mulți porumbei care ciuguleau fărîmituri de piine pe fereastră. Saroyan s-a ridicat entuziasmat în picioare să privească „aceste păsări fermecătoare, care, aici la București, au intrat parcă definitiv în peisajul orașului”. „Ieri, ne povestea el, mergeam și am dat peste ei, nu se sperie, nu fug, poți să le vorbești”. Îi plăcea să se amuze tot timpul. M-a pus să-i scriu

numele meu arătîndu-mi că are o singură literă în plus față de cel al fiului său Aram. După aceea a trecut din nou la lucrurile grave ale scrisului.

Cărțile lui Saroyan sînt tot atîtea documente ale unor vremuri și locuri. Literatura lui e plină de oameni despărțiți de patria lor, care nu știu limba locurilor în care au venit și care preferă să nu vorbească, pentru că orice vorbă e un adaos de mîhnire la ceea ce poartă ei în suflet. Sînt imigranții Americii, oameni negricioși cu mustăcioară, armeni și de alte nații, cei pentru care jocul e un fel de încercare a puterilor la ananghie. Sînt „priebezi sârmani și arși de dor” (cum îi numește „unchiul Khosrove, om de energie vulcanică și de o incurabilă tristete”), expresie ce cuprinde în ea toată nefericirea lumii și a vieții, sînt oameni ce se înțeleg numai din priviri. Familia lui Saroyan, familia lui de armeni a venit ea însăși în America exact în anul în care s-a născut marele scriitor.

L-am întrebat ce pot face scriitorii pentru pacea lumii. Era indignat de cheltuielile excesive ce se fac pentru înarmare și de faptul că, din păcate, mai sînt oameni și chiar guverne care nu-și dau seama sau nu vor să înțeleagă că „vechile procedee sînt demodate, nu mai sînt valide”.

Știam că Saroyan a refuzat public, în 1940, Premiul Pulitzer, pe motiv că negustorii n-au nici un drept să patroneze arta, știam că, în 1942, a început să facă un film după „Comedia umană”, una din cele mai caracteristice și mai reușite lucrări ale sale, și că n-a mai reluat niciodată acest proiect. Știam destul despre el, dar cite nu voiam să-l mai întreb. Ne-am înțeles să ne întîlnim din nou, peste cîteva ani sau, poate, decenii. Dar Saroyan nu va mai veni la întîlnire.

DUMITRU AVRAM

Itinerar între două oceane

Pe Mont Blanc cu spatele...

De cite ori am revenit la Geneva primul drum l-am făcut spre podul Mont Blanc, solid și amplu ca o autostradă, și de acolo — de pe balustrada lată de piatră — am privit lacul.

Ce cadou nemaiapomenit o asemenea întindere de apă în jurul căreia s-a aciuat un oraș cu hangarele tot mai prolixe, dar mereu ambițios să se rotească în jurul unei axe definitive: Lemanul. În mijlocul lacului, stranie și provocatoare, izbucnește o arteziană, un fel de monument acvatic care lasă turiștii cu gurile căscate. Jetul ei înalt și furios se înfige în cer, ca o coloană de spumă albă, ca o cascadă răsturnată, prăvălită în sus pînă la altitudinea unui bloc cu zece etaje.

Azi undele Lemanului sînt limpezi: de pe podul Mont Blanc poți să zărești colțurile pietrelor adormite pe fund și stolurile peșterilor alunecînd spre virfurile unditelor. Genevezii pescuiesc, imperturbabili, de la înălțimea podului, dar asta nu de mult, numai în ultima vreme de cînd Lemanul a fost salvat. Ca și Tamisa care a murit și a reînviat, inima de apă a Genevei s-a oprit — ani de zile — zdrobită de poluare, dar a început să pulseze din nou după o asiduă ofensivă de epurare. Apele molesite de păcură și malurile cleioase au dispărut, s-a născut un alt lac, proaspăt și prosper și parcă toată Geneva a câștigat un pariu convenabil pentru toată lumea: localnici și vizitatori.

Soarta Genevei a depins și depinde de soarta celor trei Geneve.

Există o Genevă internațională, de o austeră somptuozitate, unde, printre paștii și parcuri răcoroase, calme și grozav de tăcute, se ridică diversele sedii ale Națiunilor Unite. Pe alei fișie automobile diplomatice și un public specializat. Toate limbile și toate croielile topite într-o vestimentație strictă se reduc aici la numitorul comun al dialogului internațional.

Expertii și diplomații scutesc această zonă de pitorescul suculent al unei compresii mondiale de tip turistic. Promenadele se efectuează lent, metodic, dialogurile se poartă șoptit și serios, toată lumea poartă sub braț servietă sau mape și vinzoleala aceasta se desfășoară septic și cu incetinitorul ca într-un laborator în care nu poți intra decît dacă ești grav și cordial.

Există, apoi, Geneva refugiuilor de lux. Colinele ce se despletec din lac sînt torpide de grădinite unor reședințe pe care, cel mai adesea, le pot zări doar proprietarii. Coligny, așa se numește acest cartier, se vinde și se cumpără cu centimelele pătrat. Fiecare bulgăre de pămînt costă cit un ogor în altă parte.

Milliardari din toată lumea s-au unit în pofta de a avea și la Geneva un teren stabil și costisitor sub picioare cu prilejul unor vacanțe de refacere într-o climă temperată și într-un oraș politicos, pedant,

odihnitor și internațional. Rolls-Royce-urile alunecă prin arterele particulare ale cartierului traversînd un univers ciudat, un cartier claustrat în propriile sale exigențe și dacă reușești să ajungi aici, pășînd cuminte pe lîngă zidurile trufase ale reședințelor, simți nevoia, la fiecare respirație, să-ți înnumeri banii. Și aerul costă parcă îngrozitor, totul e fantastic de scump, și nu ar fi de mirare ca fiecare frunză și fiecare floare să fie inventariată și prețuită odată cu obiectele din interiorul „locuințelor”.

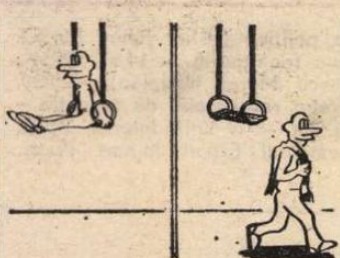
Cea de-a treia Genevă este normal umanizată, aparține turiștilor medii veniți pentru a trage cu ochiul la brîștii de lux imens, dar și pentru a spune, la o adică, „m-am întors de la Geneva, doamne ce spleen delicios și ce costisitor...”

Spre deosebire de alte plăci turnante ale turismului internațional, Geneva nu are repere profund memorabile. Ceea ce se degustă este atmosfera, bogăția imponderabilă, stilul vag desuet și misterul care plutește pe străzile care duc spre Geneva Națiunilor Unite și aceea a bucății de paradis de o opulență melancolică unde își suportă reprimă geneveze personaje celebre din față, din profil și, uneori, chiar mai mult.

Poate din cauza asta mi-a plăcut, mereu, să mă duc pe pod și să mă uit la pescarii blajini, îmbrăcați în blugi și flanelle, care ronțăind economic cartofi prăjiți stau cu spatele la leneșă goană a Rolls-urilor și privesc, ah, scutiți de teroarea rece a devalorizării zonelor forte, spre virful ieftin și sigur al unditelor...

RADU BUDEANU

Lumea se amuză

(După „PANORAMA” — Polonia)

MIERCURI, LA BUCUREȘTI, ROMÂNIA — NORVEGIA

ÎNCĂ UN PAS SPRE EL MUNDIALUL '82

Valentin Stănescu: „La Budapesta am pierdut o ocazie unică, dar acum trebuie să ne luăm gîndul de la ea!”

— Stimat Valentin Stănescu, iată-ne la jumătatea disputei pentru calificarea la turneul final al Campionatului mondial '82, luînd în considerație numărul de jocuri. Am susținut pînă acum patru partide, între care trei în deplasare, mai avem tot patru, trei „acasă”, numai una singură „afară”. Echipa națională a adunat 4 puncte. E mult, e puțin — ce părere aveți?

— Trebuie să recunosc că la un moment dat aș fi fost mulțumit cu ceea ce am reușit, adică 3 puncte din 4 la echipa Angliei, plus egalul din Norvegia. N-am crezut că echipa Ungariei va câștiga la Oslo, acolo unde noi am avut un meci foarte greu, fiindcă norvegienii au jucat mult mai bine decît în partida amintită. Astăzi este însă evident că lupta pentru calificare e încă deschisă, iar noi trebuie să ne facem mai înții de toate punctele de „acasă” și, de va fi nevoie, să „ciupim” cel puțin un punct și în Elveția.

— Ce-ar fi să calculăm clasamentul „adevărului” în grupa noastră? Uite, după meciurile de pînă acum, conduce Ungaria, care are +3, urmată de echipa noastră cu +2. Anglia și Norvegia au —1, iar Elveția —3. Șansele noastre rămîn intacte, ce credeți?

— Cei care au văzut cele trei meciuri ale echipei Ungariei de pînă acum spun că jucătorii maghiari au avut șansa de fiecare dată, că puteau pierde atît în Elveția cît și în Norvegia, iar în meciul cu noi a fost evident că am meritat cel puțin un rezultat egal. În fapt, noi am pierdut la Budapesta o ocazie aproape unică în istoria meciurilor dintre România și Ungaria de a-i învinge pe adversarii noștri, pe care

i-am dominat copios pe Nepstadion, mai bine de 60 de minute. E adevărat că echipa noastră a jucat bine, dar fără gol și fără punct cîștigat totul a fost degeaba. Ungurii au jucat în schimb slab, au recunoscut-o chiar ei în ziare, dar au luat 5 puncte din 6 posibile în trei meciuri! Îi vîd greu cîștigînd la englezi, dar în fine, asta e altă poveste. Acum, noi trebuie să ne luăm gîndul de la ce a fost, inclusiv meciul de la Budapesta, și să privim foarte atenți înainte, la meciurile care urmează. Primul dintre ele e cel cu Norvegia, iar eu am spus întotdeauna că meciul cel mai greu e cel care urmează! Sint convins că partida cu norvegienii nu va fi deloc ușoară și că trebuie să ne străduim din toate puterile pentru a evita orice surpriză.

— Veți face ceva schimbări în componența echipei sau în jocul său tactic?

— Nu, ar fi o mare greșeală dacă ne-am apuca acum să dăm peste cap ce am făcut, cît am făcut la nivelul echipei reprezentative. Va juca fără îndoială Marcel Răducanu, dar asta nu schimbă nimic! O problemă într-adevăr există, dar ea e cu totul alta.

— Ce problemă?

— Cea a schimbului de jucători. Avem la lot o multime de jucători în jurul vîrstei de 30 de ani și chiar peste ea. Mîine, poimîine fac 31 și 32. Te întreb dacă echipa de tineret prezintă în momentul de față garanția schimbului de mîine? Acest „mîine” poate fi la toamnă sau peste un an, la campionatul mondial, sau peste doi. Uite, spre exemplu, eu aș avea nevoie de un alt jucător care să evolueze în fața fundașilor centrali, pe postul lui Beldeanu. Cine să fie, spune-mi numele lui! Și mai spune-mi cîți jucători tineri sînt în fotbalul nostru pe postul de „libero”? Să fiu bine înțeles, nu vreau să mă refer la nimeni în mod special, dar problema aceasta este reală și trebuie să ne gîndim la ea cît mai curînd.

— Să ne gîndim, tovarășe Stănescu, cine ne împiedică?

— Ușor de zis. Vezi, eu am moștenit echipa asta după meciul cu Iugoslavia, la București. Ea a dat un randament destul de bun, e adevărat, totuși am marcat prea puține goluri. După mine, deficiențele jocului pleacă tot de la mijlocași — eu cel puțin așa am văzut în meciul de la Budapesta. Dar spune-mi, cu cine altcineva să joc?!

— Tovarășe Stănescu, cîștigăm sau nu meciul cu Norvegia?

— Bate-te peste gură. Eu zic că le cîștigăm pe toate cele de „acasă”. Pentru restul calculelor, e încă devreme. Vom trăi și vom vedea...

DUMITRU GRAUR

— Batem, am mai spus-o. S-ar putea însă să nu fie chiar așa de ușor cum cred unii. Avînd de jucat ultima șansă, Norvegia își va vinde scump pielea. Va trebui să luăm toate măsurile de precauție.

— La ce vă gîndiți?

Einar Jan Aas e cel mai cunoscut dintre fotbalistii pe care antrenorul Fossen îi va alina la București. El s-a născut la 12 octombrie 1955 și a început să joace la Moss, unde s-a făcut repede remarcat. Transferul la Bayern München l-a lansat în arena internațională, iar cel recent, la Nottingham Forest, l-a consacrat. „Libero” posedă calități fizice excepționale și o tehnică de invidiat.

— Nu vom avea voie să riscăm prea mult. Nu vom face, desigur, un joc de așteptare, dar nici nu-i vom lăsa pe apărători să se aventureze, norvegienii fiind periculoși pe contraatac. Stănescu va trebui să stea la loc.

— În privința calificării?

— Șansele noastre rămîn, în caz de victorie, intacte. Personal, cred în ele, toți băieții cred. Cine se va califica? Greu de spus. E de așteptat ca Anglia să răbufnească, valoarea rămîind, nu-i așa, valoare. Campionatul s-a încheiat în Anglia și Greenwood își va duce jucătorii, dacă am înțeles bine, în Elveția, la refacere. Cu Keegan și Mariner, situația va fi alta, de acord? Noi am scăpat de englezi, le-am luat 3 puncte din 4, asta cred că ne avantajează. Să batem Norvegia și vom mai vedea.

OVIDIU IOANIȚOIA

Crișan, o aripă pe care o dorim, miercuri, și mai impetuoasă ca de obicei, mai înesivă, mai inspirată.

Tricolorii sînt optimiști

La ora la care apar aceste rînduri, lotul nostru s-a reunit la Snagov, făcînd ultimele pregătiri pentru miercuri. Atmosfera e bună, băieții sînt optimiști. Toată lumea crede în victorie, iar cei 2 jucători din imagine, Stănescu și Iordache, fotografați înaintea meciului cu Anglia, 2—1 la București, nu fac excepție de la regulă. Văd un 2—0 pentru noi, a zis Iordache, iar Stănescu a fost de acord.

Să le urăm fotbalistilor noștri mult succes!

Victor Stănculescu: „Nu, meciul nu va fi o simplă formalitate”

— Tovarășe Stănculescu, în calitate de antrenor secund al echipei noastre naționale, ați avut prilejul să urmăriți de mai multe ori reprezentativa Norvegiei. Ați văzut-o contra Elveției, meci cîștigat de oaspetii noștri în deplasare, ați văzut-o, recent, la Oslo, cînd a pierdut în fața Ungariei, firește, ați fost martorul primei confruntări România — Norvegia, 1—1 în 1980. Putem conta, miercuri, pe o victorie?

— Vom cîștiga, asta e sigur. Dar meciul nu va fi, cred, o simplă formalitate.

— Ne pot pune norvegienii probleme deosebite?

— Firește, de ce nu? Cu atît mai mult cu cît pot afirma, după partida Elveția — Norvegia, că elevii lui Tor Roste Fossen joacă mai bine în deplasare, pe contraatac. E dealtfel stilul care le convine și pe care au încercat să-l impună și la Oslo, cu Ungaria. Au început cu așezarea 4—4—2, clar defensivă, așteptîndu-i pe unguri să iasă la joc, cum se spune. Numai că ungurii n-au căzut în capcană, poate

pentru că și ei s-au temut, miza fiind mare. În repriza a doua, cînd gazdele s-au hotărît să forțeze, oaspetii lor avînsînd pe margini, „uitați” de norvegieni. Ungurii au jucat, tactic, mai inspirat.

— Cu ungurii, norvegienii au jucat mai bine decît cu noi, la 1—1?

— Nu. Au gafat mai mult și mai grav. În plus, au arătat unele naivități de neconceput față de valoarea cîtorva din fotbalistii lor. Aas, de pildă, a fost luat de Nottingham, Thoresen evoluează în Olanda, la Twente. Mie însă cel mai mult mi-a plăcut Okland, un virf de atac puternic, capabil oricînd să tragă violent de la 39 și chiar de la 40 de metri. Dealtfel, și el joacă în străinătate, la Leverkusen, în Bundesliga. O impresie deosebită mi-a lăsat și Kordadhl, fundaș central de marcaș, perechea lui Aas. N-a apărut contra noastră, la Oslo, fiind accidentat, dar acum, cu ungurii, s-a remarcat.

— Ne puteți da un pronostic?

Fotbalul norvegian în cîteva cuvinte

Federația norvegiană Norges Fotballforbund s-a întemeiat în 1902. Pînă în 1938, singura competiție națională a fost Cupa Norvegiei. Deși a pierdut, chiar în 1902, finala cu Grane Arendal, echipa Odd Skien deține recordul de trofee, 11. Prima întîlnire internațională interfață, 3—11 cu Suedia în 1907. Cea dintîi ediție de campionat a revenit, în 1938, lui Fredrikstad. Cea mai cunoscută formație norvegiană rămîne însă Viking Stavanger, de 5 ori campioană în ultimii 10 ani. Divizia A are, în Norvegia, 12 echipe. 3 fotbaliști activează peste hotare. Aas la Nottingham Forest, Thoresen la Twente Enschede și Okland la Bayer Leverkusen. Primii 2 sînt profesioniști, celălat semi. Tehnicienii Joe Hookey și Billy Elliott, ambii englezi, antrenează în prima ligă norvegiană. Hookey pe Lillestrom, Elliott pe Brann. Iată palmaresul naționalei Norvegiei în raport cu celelalte echipe ale grupei a IV-a preliminară a C.M.:

Anglia	5 jucate	0 cîștigate	0 egale	5 pierdute	2—24
Elveția	9 jucate	5 cîștigate	1 egală	3 pierdute	13—10
România	3 jucate	0 cîștigate	1 egală	2 pierdute	1—4
Ungaria	9 jucate	3 cîștigate	0 egale	6 pierdute	10—27

După cum se poate vedea, nici o victorie în fața României și a Angliei! Palmaresul e, lesre de dedus, de partea tricolorilor.

Flacăra. Redacția: București, Piața Științei 1, casuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția Viața politică (Mihai Pelin, Ion D. Goia, Ilie Purcaru, N. Grigore Mărășanu) — 26 00, 25 66; Secția Economie, Știință, Sport (Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Emanuel Valeriu, Ovidiu Ioanițoia) — 14 57, 25 59; Secția Cultură-Invățămînt (George Arion) — 25 60; Secția Scrieri, Probleme sociale cîțărănești (Adrian Dohotaru, Tudor Octavian, Mihai Stănescu, Marga Nedelea) — 21 30, 25 58; Administrație — 21 24; Fotoreportaj — 25 42; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Ion Predoșanu) — 21 23, 25 63, 20 72; Secretar responsabil de redacție — Nicolae CRISTACHE — 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct — Nicolae ARĂENIE — 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef — 17 60 10 interior 21 76. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import Presă. P.O. BOX 136-137, telex: 11126, București, strada 13 Decembrie

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU

Lumea în care trăim

Răspundere
pentru prezent și viitor...

Lumea de astăzi se bazează pe o realitate indiscutabilă — aceea a afirmării ideii de independență națională, dimensiune vitală a relațiilor dintre state. Este consecința profundelor mutații care s-au petrecut în ultimele decenii și care au schimbat fața planetei. Mutații pe care partidul nostru, secretarul său general le-au sesizat în întreaga lor profunzime și semnificație. Dispariția vechilor imperii, prăbușirea sistemului de tristă amintire care subjugă sute și sute de milioane de oameni negându-le libertatea și dreptul la identitate proprie, înlăturarea definitivă a colonialismului au fost urmate de apariția a zeci și zeci de state noi, independente, care duc o politică de sine stătătoare.

În zilele noastre se afirmă, cu o forță fără precedent, voința popoarelor de a fi libere și stăpâne pe propria soartă, de a-și afirma și apăra independența, de a-și organiza existența potrivit intereselor lor fundamentale, voinței lor suverane. Este o realitate indiscutabilă de creșterea forței și influenței socialismului pe plan mondial, de apariția și dezvoltarea mișcării nealiniaților, de întărirea largului front ce se pronunță pentru o lume mai bună și mai dreaptă. După cum apreciază partidul nostru, acestea au reprezentat premise obiective pentru o schimbare de substanță în viața internațională, pentru democratizarea ei, astfel încât fiecare stat să aibă pe deplin posibilitatea să-și afirme punctul de vedere în toate problemele care-l privesc, ca și în toate problemele ce vizează destinul umanității, fără nici un fel de discriminări.

(Continuare în pagina 2)

AL. PINTEA ■

— Peisaj de primăvară —

Fotografie de A. MIHAİLOPOL ■

Din numărul viitor, săptăminal, în revista „Flacăra”,
va semna distinsul savant hematolog
prof. dr. docent Ștefan Berceanu

„În vara anului 1971 mă aflu la Paris, în familia profesorului Duhamel, rudă cu scriitorul Georges Duhamel. Într-o zi profesorul mi-a trimis o carte. Era volumul lui Herman Hesse, Călătorie în Orient. L-am citit pe nerăsuflăte. Și lectura aceasta mi-a trezit întrebarea: eu, omul din răsărit, ce caut aici în lumea trufă a Occidentului? Și tot întrebându-mă așa m-am pomenit că-mi aștern răspunsurile pe hirtie, pe care însă le-am atribuit unui personaj imaginar, doctorul Grindei, și prietenilor lui, ei înșiși dominați de grija pentru natură și om”.

ȘTEFAN BERCEANU ■

● Într-un cinematograf din Viena (Jurnal de călătorie de Adrian Păunescu) — pag. 24 ● Filtru total: Concediile de vară în avans — pag. 6 ● Cercetări românești anticipează o cale revoluționară în combaterea diabetului — pag. 8 ● Viața pe autostradă — pag. 9 ● Complotul eterist și asasinarea mișelească a lui Tudor Vladimirescu — pag. 7 ● Centura agricolă a Capitalei — pag. 2 ● Doctorul Mihai Leontopol va beneficia de o nouă clădire pentru cercetări clinice și fundamentale — pag. 23

În Țara Hațegului,
la Gura Apelor

Ne aflăm pe Riul Mare, în străvechea Țară a Hațegului și în plin Retezat, la exact 920 de metri altitudine. Pământul a rămas parcă undeva departe, jos, la Clopotiva, iar aici, în acest pridvor al cerului, peisajul pare lunar, blocuri uriașe de piatră, roci desprinse din trupul masivului, ca și când o mină gigantică ar fi răscolat măruntălele munților și le-ar fi răsturnat la vedere. După mai multe zile, ploaia s-a oprit, dar aerul e încă tăios, ca o sarcină nu tocmai ușoară pentru plămîni noștri. Locul se cheamă Gura Apelor și pe el, într-un punct în care versanții au fost siliți să facă un pas înapoi, ca într-o reverență, se ridică barajul viitoarei hidrocentrale de 349 de megawați, a doua ca mărime, după Lotru, de pe râurile interioare ale țării și prima dintr-o salbă de nouă asemenea construcții hidroenergetice prevăzute de-a lungul Riului Mare. Barajul însuși, scut de argilă și arocamente, va avea 174 de metri și va fi cel mai înalt de la noi și al treilea din Europa. El nu e însă decît o parte dintr-o întimplare de uriașă proporții, căci se mai rostuesc aici, prin rivină și seriozitate, alte trei lucrări importante: centrala subterană, aducțiunea principală și aducțiunile secundare, toate legate, la propriu și la figurat, de un lac de acumulare al cărui volum va atinge 200 de milioane de metri cubi.

(Continuare în pagina 4)

OVIDIU IOANIȚOIA ■

„Dacă s-a năpustit cineva, puteți nota că mai avem
însemnate resurse și că vom și crește nivelul producției
ani buni de aici înainte”

— Tovarășe prim-secretar, județul Gorj înseamnă, pentru foarte mulți oameni, întii și-ntii cărbune. Ce înseamnă cărbunele pentru Gorj și ce înseamnă Gorjul, prin cărbune, în peisajul economic al țării?

— Nu spun o noutate: cărbunele este energie. Dar, ca întregul Gorj, cărbunele de aici este, de fapt, al țării. Convertit în energie electrică, în această marfă nestocabilă, el, cărbunele scos din Gorj, devine energia întregii țări, hrănind industria românească și integrînd organic județul în ansamblul economiei naționale, în acest mare organism. Gorjul înseamnă — și prin cărbune — o parte vitală de trup în trupul viguros al patriei socialiste. Producem în acest an 22 de milioane de tone de cărbune, iar pentru 1985 producția prevăzută este de 60 de milioane de tone. Gorjul înseamnă azi, prin lignitul său, un mare furnizor de energie, dar — în bună parte tot datorită acestuia — a devenit și un județ cu o extraordinară putere de absorbție a forței de muncă în industrie și construcții. Nu întimplător de numele județului nostru și nu de al altuia se leagă ceea ce a fost denumită „Acțiunea 7000”. Un val uriaș de 7000 de oameni ai muncii din toate celelalte județe lucrează în Gorj, din mai puțin în octombrie anul acesta.

— Termocentralele de la Rovinari și Turceni, cam cit înseamnă din greutatea specifică a elementului Gorj în tabloul județelor țării?

— Mi se pare firesc să încep prin a sublinia că, în cea mai mare parte, utilajele din aceste termocentrale sînt rea-

Interviu cu tovarășul
NICOLAE GAVRILESCU,
prim-secretar al Comitetului județean
Gorj al P.C.R., președintele Consiliului
popular județean

lizări românești, adică ale țării pentru Gorj. Care le întoarce țării, picătură cu picătură, sub formă de energie electrică. Avem la Rovinari 4 grupuri mari de 330 MW și două de 200 MW. Dar la Turceni, unde nu mai este vorba decît de grupuri de 330 MW, 3 sînt deja în funcțiune, alte 3 aflîndu-se în diferite stadii de realizare. Două din acestea vor produce pînă la sfîrșitul anului curent. Producția unui singur astfel de grup este abia cu puțin sub nivelul întregii puteri instalate a României din 1938. Vedeți, dar, că nu exagerez dacă voi răspunde, fără cifre, că termocentralele județului au contribuit, și se ambiționează să mai contribuie încă, esențial la creșterea acelei greutăți specifice vizate de întrebare.

— Ce se mai întimplă la nivelul resurselor petrolifere? Mai avem țitei în Gorj sau l-am cam terminat?

— Au o importanță deosebită în industria județului extracția și prelucrarea hidrocarburilor — țitei și gaze. Au fost perioade recente cînd Gorjul era bogat în asemenea resurse. Poate că nu ne-am făcut la timp o socoteală exactă, să vedem cit ne vor ajunge. A apărut, de aceea, un oarecare declin al producției. Dar avem oameni excepționali, petroliști, datorită cărora această ramură începe să se revitalizeze. Noi exploatarea și rezultatele prospecțiunilor din ultima vreme îndreptătesc optimismul petroliștilor noștri. Dacă s-a năpustit cineva, puteți nota că mai avem însemnate resurse și că vom și crește nivelul producției ani buni de aici înainte. Pe la nivelul rezervelor, cum ziceați, noutatea este că se află în curs punerea în producție a noi structuri de țitei și gaze la mare adîncime, adică 4000—6000 m.

— Bogatele resurse naturale ale județului permit propulsarea sa în circuitul economic și priza alte industrii. Ce ne puteți spune în acest sens?

(Continuare în pagina 12)

DORIN GHERGHINESCU ■

Centura agricolă a Capitalei

Zilele și nopțile unui primar

Îl căutam la telefon pe primarul comunei Periș, din sectorul agricol al Capitalei, dar fără succes. În sat nu-l de găsim; peste tot ni se spune că tovarășul primar a fost pe aici acum zece minute. Urmăm calea sediului, a grajdurilor, a silozului în construcție, apoi o luăm spre cîmp, revenim la ateliere, străbatem comuna în căutarea primarului plecat pe o bicicletă și, de la oficiul poștal, mai facem o încercare, de a-l găsi telefonic. Mare noroc! Îl aflăm, ne pare rău de atita alergătură dar uite așa mergînd dintr-un loc în altul le-am putut vedea curate, dichisite, fie că era vorba de grajduri, ateliere, siloz sau de curțile gospodăriilor din Periș, iar cîmpul arată așa cum trebuie într-un sfîrșit de mai, promițînd recolte frumoase. Mergînd pe jos în căutarea primarului pe bicicletă, nici nu aveam cum să-l întîlnim. Am aflat totuși că este prezent acolo unde e nevoie, iar Gheorghe Marcu, mecanic la tractoare, ne-a spus că „primarul e de-al nostru, a fost tractorist mulți ani, apoi maistru și șef de atelier; n-a uitat de unde a plecat, ne ajută și pe noi, îi ajută și pe cetățeni”.

L-am rugat pe Ion Șimonescu, primarul comunei Periș din 1975 încocoare, să ne zică și nouă cite ceva despre o zi de muncă de-a sa. Ce a ieșit pare sau chiar este un monolog. La început, a dat puțin înapoi. „Știu eu, ne spunea, mi-e jenă să le spun eu pe astea. Mă întrebați cînd mă scol? Eu mă scol foarte devreme, iar în nopțile cu lună nu dorm deloc. Am nevastă cam bolnavă și treburile din curte și gospodărie, ca să nu mai vorbesc despre acelea din cîmp, eu le fac. Sap la cazma, tai și sortez lemne, curăț la porci, am în fiecare an 12-13 porci. Într-o zi obișnuită, cum e astăzi, la ora patru sînt în picioare. Între altele am umplut vasele cu apă pentru ca soția să poată uda ardeii și tomatele din curte. La 5,30 am mincat în fugă și am pornit spre sectorul zootehnic al C.A.P.-ului. Controlez mulsul dacă e total, curățenia grajdurilor, igiena animalelor. De ce fac eu treaba asta? Pentru că n-am somn și pentru că președintele cooperativei agricole, Adam Becheanu, se află în spital de o bucată bună de vreme. Avem 540 de bovine în total, vaci cu lapte vreo 230, care dau între 5 și 10 litri, vedeți deci că nu stăm prea bine cu media pe cap de vacă furajată. 38 sînt aduse din Maramureș în

locul onora bătrîne și deocamdată nu-s acclimatizate, nu sînt obișnuite cu cirea, adică cu traiul în colectivitate, și pînă se acomodează cu îngrijitorul mai dau și cite un litru pe cap de vacă, scăzîndu-ne media. Aceeasi vacă își dă drumul la lapte dacă-i pui o găleată cu țărițe în față. Cred că mulsul mecanic ar forța puțin nota.

Azi m-am ocupat, în mod deosebit, de pregătirea insulozării furajelor pentru iarnă în siloz aerian. Dacă avem furaje iarna discutăm altfel despre zootehnie. Pentru silozuri ne trebuia țevă și plasă de sîrmă. Le-am adus pe astea dar ne lipseau tuburile de oxigen. Mai cu sîrut mîna, mai cu imprumut le-am strîns pe toate. Călare pe bicicletă am ajuns în cîmp, la fermele vegetale 1 și 2, unde se executa prașila manuală la floarea-soarelui și porumb. Total merge bine, așa că am revenit la C.A.P. În drum, m-am întîlnit cu îngrijitoarea Pachița Budulici și m-a anunțat că e gata padocul pentru a scoate animalele în cîmp, așa cum ne-a cerut tovarășul prim-vicepreședinte al Consiliului popular municipal, Nicolae Ganea, aflat într-o vizită neanunțată la sectorul zootehnic. La vestea aceasta bună am fugit repede să scot cițiva oameni să urgenceze treaba.

Cînd am aflat că sînt căutat, eram la secția de mecanizare. Aici ce se întîmplă, sînt ca acasă, fiind de meserie. Am văzut tractoarele la reparat. Aveau nevoie de oxigen și electrozi pentru sudură. Ce era să fac, nu puteam să-i las așa, am mincat aceeași pîine cu ei. Se finalizau reparațiile combinelor și preselor de balotat. Alte formații de tractoriști se aflau la recoltat masa verde, la arat și însămînțat porumb. Imi fac dimineața, e drept, și program, dar nu-l pot respecta. Mai e bolnav și șeful secției mecanizare, așa că eu mă transform în fiecare. Sigur că mă ocup de mult mai multe probleme decît ar conține un program. Veți spune că unele sînt mărunte, dar, credeți-mă, nu se poate fără ele, trecerea lor cu vederea ar greva și trena o situație negativă. Majoritatea timpului sînt în agricultură dar nu neglijez nici industria. Despre ea altădată. Nici o întreprindere sau instituție de pe raza comunei, nu seamănă cu cealaltă. Trec într-o zi, de dimineața pînă seara tirziu, prin toate punctele și locurile comunei. Dacă nu știu exact care-i situația într-un domeniu, ce se întîmplă, ce-i de făcut, nu dorm. N-aș putea spune cît parcurs cu bicicleta într-o zi, numai de la o extremitate la alta a comunei sînt 40 de kilometri, așa că vă dați seama... Seara, la primărie, imi găsesc vreme pentru problemele cetățenilor. Scap tirziu, mă culc tirziu”.

ION PREDOSANU

Unde sînt lăptarii din Otopeni?

— Tovarășe Constantin Dumitrescu, de citeva luni sînteți primarul comunei Otopeni, brăzdată, ca o nervură, de Șoseaua națională DN 1. Foarte mulți dintre noi ne-am aflat, și nu o dată poate, pe această șosea. Otopeniul reprezintă și poarta aeriană numărul 1 a țării, către interior și către restul lumii. Toate lucrurile acestea se știu numai cînd pronunți cuvîntul: Otopeni. Dar sînt foarte multe lucruri care nu se cunosc. Care-s acelea?

— Chiar aceasta-i întrebarea? Dacă așa stau lucrurile, aflați că s-ar putea scrie un roman.

— Nici timpul și nici spațiul nu ne permit s-o facem. Poate cu un alt prilej. Noi dorim să scriem doar un articol.

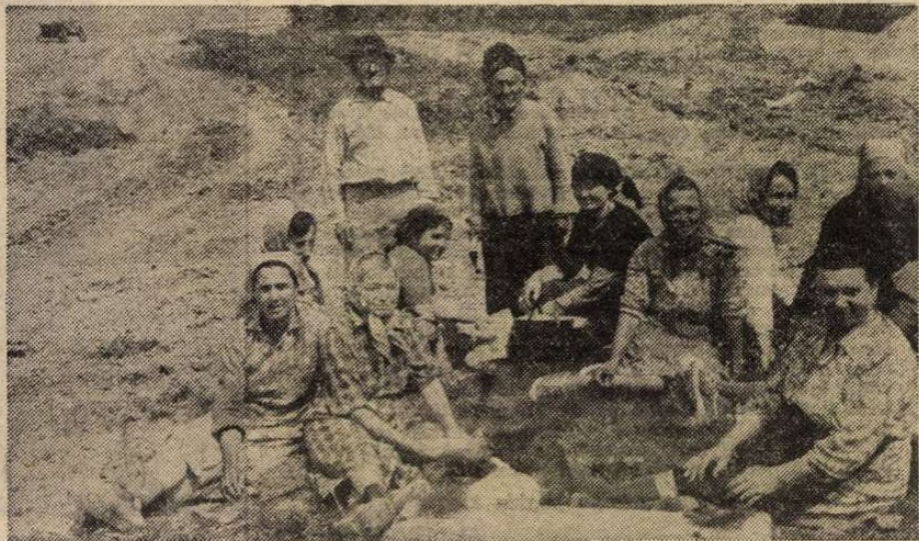
— De foarte mult timp, otopenarii se consideră, și pe bună dreptate, bucureșteni. Și să fim sinceri, acest lucru a avut și aspecte bune și frumoase, dar și neplăcute. Care-s? Au uitat că sînt și țărani. Cu alte cuvinte, au devenit din mari furnizori de alimente către Capitală, mari consumatori. Doar în ultimul timp, prin noua împărțire teritorială, Otopeniul, după cum se știe, face parte din sectorul agricol al Capitalei. Se pare că această măsură și, de ce să n-o spunem, această denumire i-a trezit la realitate pe cei din Otopeni. Le-a adus aminte că pe lîngă muncitori sînt și țărani și că trebuie să

lucreze pămîntul, că pămîntul din Otopeni trebuie să și producă. Așa că, în ciuda faptului că pe teritoriul comunei sînt foarte multe întreprinderi, și aici, în agricultură se sînt noile transformări. Acest fapt se face menținînd un echilibru perfect între industrie și agricultură. Întreprinderile care își desfășoară activitatea pe teritoriul comunei, muncitorii, nu numai că au înțeles acest lucru, dar dau un ajutor substanțial agriculturii locale.

— Haideti să facem o mică paranteză. Care-s cele mai importante întreprinderi care își desfășoară activitatea aici?

— Să le luăm pe rînd. I.U.D.P. (Întreprinderea de utilaj, drumuri și poduri) este o întreprindere cu caracter republican, o alta cunoscută, atît în țară cît și peste hotare, este Institutul de proiectări a mașinilor pentru agricultură. Mai dispunem și de o întreprindere textilă. O alta cu caracter republican este I.A.M.C.-ul (Întreprinderea de aparate de măsură și control) care, în ultimii ani, a cunoscut o mare dezvoltare. Eu locuiesc alături de I.A.M.C. Am și lucrat aici. În urmă cu douăzeci de ani, era o mică întreprindere chimică. La ora actuală, faima produselor de la I.A.M.C. a trecut de mult granițele țării. De asemenea, pe teritoriul comunei Otopeni își desfășoară activitatea și sanatoriul de geriatrie, care nu mai are nevoie de prezentări, ca și aeroportul internațional. Din ceea ce v-am spus pînă acum se deduce de la sine că foarte mulți bucureșteni lucrează în Otopeni. Dar și foarte mulți locuitori ai Otopeniului muncesc în Capitală. Cîndva făcusem și un calcul: în 118 întreprinderi din București muncesc otopenarii. Dintr-o comună suburbană a Capitalei, în timp, Otopeniul a devenit un cartier al Bucureștiului.

— Să revenim la lucruri concrete. Cu

ce ajută comuna pe cei care vin în Otopeni, ce sprijin le dau cei care locuiesc aici?

— În primăvară, peste 200 de solarii ale C.A.P.-ului erau într-o situație dezastruoasă. Erau stricate și nu aveau folie. Solariile au fost repartizate pe întreprinderi. În cel mai scurt timp, am ieșit din impas. Întreaga suprafață de solarii a fost recuperată. Totodată, întreprinderilor li s-au și repartizat suprafețe de teren pe care s-au cultivat legume și zarzavaturi. La sanatoriul de geriatrie s-a dat o mină de ajutor în cultivarea terenurilor din incintă, cu plante medicinale, iar peste 200 hectare de teren din incinta aeroportului au fost amenajate în ideea de a se recolta de pe ele fin. Pînă la ora actuală, locuitorii comunei au semnat citeva sute de contracte pentru livrarea legumelor către fondul de stat. Pe teritoriul comunei sînt 10 ciobani care au peste 1 400 de oi. Pentru anul acesta, cantitatea de lînă pe care o vor preda va depăși patru tone.

— Dar celebrii lăptarii din Otopeni?

— Aici este o problemă care trebuie rezolvată cit mai curînd. Lăptarii din Otopeni care invadau piața Capitalei au dispărut. Dar nu este un capitol închis. S-au luat măsuri urgente ca, în cel mai scurt timp, pe teritoriul comunei să se amenajeze un islaz de 20 de hectare, iar în satul Odăi un altul de 10 hectare. Creдем că aceste măsuri reprezintă un punct de plecare în stimularea crescătorilor de animale. De asemenea, în cadrul cooperativei de consum s-a inițiat crearea unei crescătorii de porci. Au fost cumpărate de la crescătoria din Periș 50 de scroafe. Chiar de anul acesta se vor contracta cu statul citeva sute de porci. Pe viitor ne gîndim ca lîngă fabrica de vată, unde există o baltă, s-o amenajăm și să facem un laz pentru peste. Răchita pe care o vom planta pe marginea bălții, prin secția care se va înființa în cadrul cooperativei, va lua forma diferitelor obiecte de care noi avem mare nevoie în agricultură.

— Tovarășe primar, oamenii din Otopeni spun că sînteți un om al locului. Este adevărat?

— De fel sînt din Urziceni. Am venit în urmă cu patruzeci de ani în comună. Am fost muncitor. Apoi strungar și mai tirziu maistru. Am lucrat la I.A.M.C. — Otopeni. În cadrul întreprinderii am făcut peste 20 de inovații. De multe ori, cînd primesc cite o cerere, oamenii nu mi se adresează cu „Tovarășe primar”, ci imi spun „Tovarășe maistru”. Acest lucru mă bucură, fiindcă mă sînt mai aproape de inima și sufletul lor. Și sper ca oamenii să mă ajute. Se anunță un an bun în agricultură, așa că și noi, cei din Otopeni, trebuie să facem totul ca să smulgem recolte cit mai bogate pămîntului.

SORIN POSTOLACHE

Lumea în care trăim

Răspundere pentru prezent și viitor...

(Urmare din pagina 1)

Partidul Comunist Român, România socialistă au subliniat și subliniază cu fermitate că în condițiile complexității actualei situații internaționale, soluționarea tuturor problemelor majore implică imperios participarea pe deplin egală a tuturor statelor, indiferent de dimensiunile lor, de potențialul militar, de gradul de dezvoltare economică, ca și de orînduirea socială. Nici una din marile probleme ale prezentului, și cu atît mai mult cele care decurg din situațiile conflictuale nu-și pot găsi o soluționare durabilă decît în măsura în care această reglementare este produsul efortului colectiv, al tuturor statelor și, în primul rînd, al celor în cauză.

Nu negăm importanța statelor mai mari, responsabilitatea ce rezultă din rolul lor în viața internațională. Dar imensa majoritate a țărilor lumii o constituie statele mici și mijlocii, țări în curs de dezvoltare și nealiniate. Nesocotirea lor, ignorarea intereselor lor pot să provoace daune serioase păcii mondiale. A trecut timpul cînd marile decizii erau adoptate în cluburi restrînse, în care statele reprezentate puteau fi numărate pe degetele mîinii. Astăzi nu se mai pot concepe asemenea formule pe care timpul și evenimentele le-au contrazis. Ceea ce, cum se constată dealtfel, nu înseamnă că au dispărut și încercările de a reinvia politica de dictat, de a promova o reîmpărțire a sferelor de influență și dominație. Această politică, anacronică în esența ei, o politică ce nu ține seama de realitățile contemporane, se lovește de rezistența popoarelor ce refuză să fie limitate la un rol de spectatori pe scena mondială.

Indiferent că este vorba de problema dezarmării, de înfăptuirea securității europene, de înlăturarea decalajelor dintre state sau de stingerea focarelor de criză din diferite puncte ale lumii, statele mici și mijlocii, adică cele care reprezintă marea majoritate a populației planetei și care

sînt, în același timp, țări în curs de dezvoltare, aparținînd mișcării nealiniatelor, consideră necesar să-și afirme punctele de vedere și să-și facă auzite glasurile. Ideea democratizării vieții internaționale este esențială pentru viitorul umanității. România socialistă consideră că realizarea unor raporturi bazate pe egalitate și echitate, pe respectul independenței și suveranității naționale, pe avantaj reciproc, implică eliminarea forței și a amenințării cu forța din relațiile internaționale, implică o democratizare în substanță a relațiilor la scară mondială. Stabilitatea mondială, securitatea comunității internaționale în ansamblul ei de pînd de modul în care se va și să se dea răspuns acestei probleme fundamentale. În viziunea României un rol deosebit revine în această direcție Organizației Națiunilor Unite, forum cu caracter universal deschis tuturor statelor și în care toate țărilor pot să-și afirme cu putere punctele lor de vedere. Ceea ce explică dealtfel preocuparea perseverentă a României pentru creșterea rolului organizației mondiale, preocupare exprimată într-o multitudine de propuneri, de o amplă rezonanță.

România reprezintă un exemplu concludent de afirmare puternică a unei țări conștientă de răspunderile ce-i revin în viața internațională. Participarea ei activă la dialogul internațional, audiența pe care o găsesc inițiativele sale, înalta considerație de care se bucură președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, vădese justetea orientării promovate cu consecvență de partidul nostru. În amplul efort desfășurat la scară internațională pentru a se obține progrese reale în direcția democratizării vieții internaționale, a făuririi unei noi ordini economice și politice, România și-a cîștigat merite deosebite. Ea a demonstrat nu numai justetea conceptului pe care-l promovează, ci a arătat în practică eficiența unei atitudini marcate puternic de spiritul înalt al marilor răspunderi față de soarta propriului popor și față de soarta umanității. Al răspunderilor pentru prezent, ca și pentru viitor...

**Întîmpinat cu vibrante sentimente de dragoste, stimă și prețuire
de către oamenii muncii din industria Capitalei,**

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

**a efectuat, ieri, împreună cu lucrătorii, specialiștii și conducerea
a 7 unități economice, o amplă analiză asupra modului cum se îndeplinesc
prevederile de plan din primul an al cincinalului calității și eficienței**

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a efectuat ieri o vizită de lucru în unități ale industriei constructoare de mașini din Capitală. Au fost vizitate întreprinderile Automecanica, 23 August, Intreprinderea de mașini-unelte și agregate, Electronica, Intreprinderea de cinescoape, Intreprinderea de piese radio și semiconductori Băneasa, Centrul de cercetări științifice și inginerie tehnologică pentru semiconductoare.

În această vizită, secretarul general al partidului a fost însoțit de tovarășii Gheorghe Oprea, Gheorghe Pană și Nicu Ceaușescu, secretar al C.C. al U.T.C.

Desfășurată în atmosfera de entuziasm, de angajare plenară în care oamenii muncii din țara noastră au sărbătorit gloriosul jubileu al partidului, într-o perioadă în care întregul nostru popor muncește cu entuziasm și abnegație pentru transpunerea în viață a prevederilor planului pe anul 1981, primul an al cincinalului actual, noul dialog al secretarului general cu fauritorii bunurilor materiale a evidențiat încă o dată preocuparea constantă a tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru examinarea la fața locului a modului cum se îndeplinesc programele complexe de dezvoltare și optimizare a economiei naționale, elaborate de cel de-al XII-lea Congres al partidului, programe care au menirea de a plasa țara noastră pe orbita unei civilizații superioare.

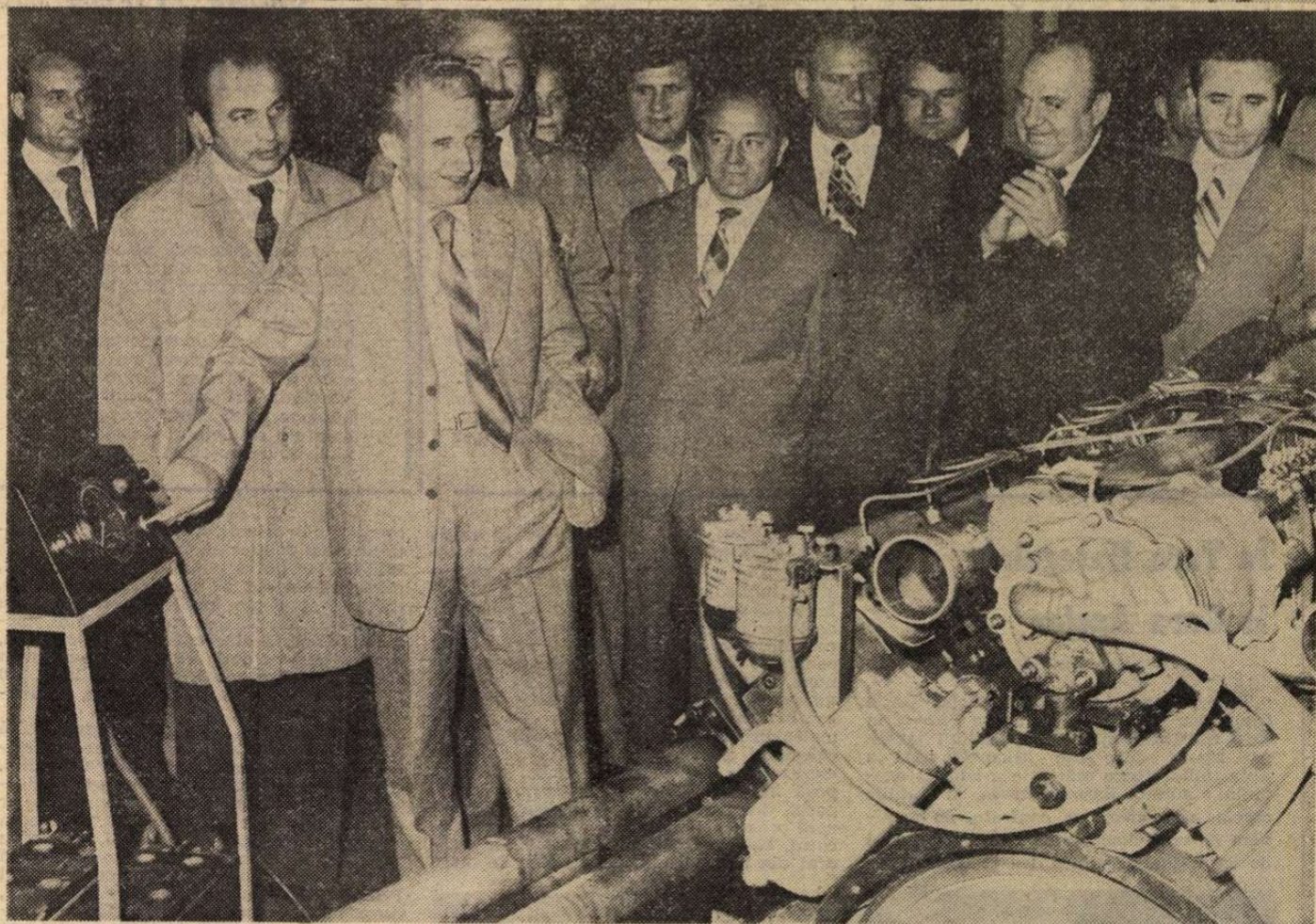
Sînt edificatoare în acest sens atît problematica abordată, cit și indicațiile, soluțiile, sarcinile date cu deosebită competență, la fața locului, de către secretarul general al partidului. Împreună cu muncitorii, inginerii și tehnicienii unităților vizitate, cu cadre de conducere și specialiștii centralelor și ministerului de resort, au fost examinate temeinic probleme privind modernizarea și diversificarea producției, întărirea disciplinei în muncă și utilizarea cit mai rațională a spațiilor de producție, mai buna colaborare între furnizori și beneficiari, creșterea continuă a productivității muncii și reducerea consumurilor materiale și de energie, onorarea contractelor la export în condiții sporite de calitate. În cadrul dialogului, un accent deosebit s-a pus pe necesitatea ca toate întreprinderile vizitate, unitățile productive din întreaga țară să-și îmbunătățească și să-și adapteze fluxurile tehnologice, activitatea proprie de cercetare și organizare a muncii pentru a asigura realizarea integrală, ritmică a producției fizice și a producției nete, să permită extinderea tipizării și introducerea pe scară largă a cuceririlor științei și tehnicii.

La întreprinderile „Automecanica” și „23 August” s-a acordat o atenție specială modernizării continue a producției de motoare, creșterii performanțelor acestora. Secretarul general al partidului a indicat mecanizarea operațiunilor de asamblare a motoarelor, generalizarea unor tehnologii de mare eficiență, continuă îmbunătățire a parametrilor constructivi și de consum, modernizarea tehnologiilor, înnoirea producției și lărgirea continuă a gamei de motoare.

Între chestiunile de mare importanță abordate a fost și eficiența maximă a investițiilor. La „Automecanica”, vizitînd spațiile și halele ce vor adăposti noile linii tehnologice prevăzute în planul de dezvoltare a întreprinderii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat să se ia măsuri pentru grăbirea finalizării investiției, urmărindu-se cu cea mai mare atenție evitarea soluțiilor costisitoare, cu consumuri de materiale exagerate, insistînd asupra cerinței asigurării iluminatului natural corespunzător.

În toate unitățile vizitate a fost abordată problema ridicării necontenite a calității producției. Astfel, la „Electronica”, secretarul general al partidului a cerut specialiștilor să-și mobilizeze eforturile în vederea îmbunătățirii în continuare a calității televizorului, indicînd ca în acest scop să se studieze punct cu punct, fază cu fază, fiecare operație în parte, în scopul înlăturării tuturor defectelor de fabricație și montaj, astfel încît pe poarta fabricii să iasă numai produse de cea mai bună calitate, comparabile cu receptoarele similare realizate în alte țări. Se impune, a arătat conducătorul partidului și statului nostru, ca întregul proces de fabricație să se desfășoare sub grija pentru o cit mai înaltă calitate și eficiență.

S-a pus accentul, de asemenea, pe reducerea consumurilor specifice. Legat de aceasta, la Intreprinderea de piese de radio și semiconductori Băneasa, secretarul general al partidului a indicat să se acționeze pentru asimilarea în producție de circuite integrate și componente electronice care să asigure obținerea unor economii cit mai mari de energie electrică la bene-

ficiari. În acest scop s-a indicat o înnoire ritmică a producției, în special pe baza miniaturizării componentelor, care poate asigura o reducere importantă a consumurilor de materii prime, concomitent cu creșterea productivității muncii, a performanțelor tehnice și a fiabilității produselor. În același timp s-a cerut specialiștilor să se preocupe în continuare de reducerea consumurilor specifice de metale prețioase și valorificarea superioară a materiilor prime indigene și de import.

Legat de îndeplinirea obiectivelor privind exportul, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat — în cadrul vizitei la Centrul de cercetări științifice și inginerie tehnologică pentru semiconductoare — că se impune orientarea cercetării spre producția de mare eficiență pentru piața internă și pentru export. Totodată, secretarul general al partidului a indicat să se acționeze pentru diminuarea importurilor de materiale scumpe și înlocuirea acestora cu materii prime indigene.

Pe întregul traseu al vizitei, oamenii muncii l-au întîmpinat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu cu neînmurită dragoste, cu profundă bucurie. Mii de muncitori au ținut să ureze secretarului general al partidului bun venit. Ei scandeau cu entuziasm „Ceaușescu — P.C.R.”, „Ceaușescu și poporul”, dînd astfel expresie simțămîntelor lor de înaltă prețuire față de conducătorul iubit al partidului și statului, față de neobosită sa activitate pusă în slujba înfloririi continue a nivelului de trai material și spiritual al poporului.

În toate unitățile vizitate, în halele de producție, în ateliere și laboratoare, muncitori, ingineri, cercetători și tehnicieni l-au ovaționat îndelung pe cel mai iubit fiu al națiunii noastre, într-o emoționantă manifestare a unității de nezdruccinat a clasei noastre muncitoare, a întregului popor în jurul partidului, al secretarului său general. Dragostea și entuziasmul cu care oamenii muncii au dat glas și cu

acest prilej simțămîntelor de recunoștință și adînc respect pe care întregul popor le nutrește față de conducătorul partidului și statului nostru s-au constituit, de asemenea, în dovezi grăitoare ale hotărîrii colectivelor din unitățile vizitate de a da viață indicațiilor și recomandărilor secretarului general al partidului, care reprezintă un însuflețitor și mobilizator program de acțiune în vederea îndeplinirii exemplare a sarcinilor de plan. În același timp, indicațiile și recomandările date de secretarul general al partidului în timpul vizitei efectuate miercuri în întreprinderi bucureștene, reprezintă un îndreptar în activitatea tuturor oamenilor muncii din țara noastră pentru îndeplinirea obiectivelor Congresului al XII-lea al P.C.R., pentru realizarea sarcinilor cincinalului, care sînt menite să înalțe România pe noi culmi de progres și civilizație.

„Nu e totul să ți se deschidă o poartă Trebuie să nu rămii la intrare“

Viața de muncă a lui Vasile Miclea s-a petrecut în perimetrul citorva sute de metri: patru decenii în același loc — Fabrica de geamuri din Mediaș. Pe cartea lui de muncă nu figurează, așadar, decât numele unei singure întreprinderi și sint toate șansele ca în respectiva rubrică să nu apară vreo modificare până la ieșirea la pensie. În 1942 a pășit pe poarta vechii fabrici al cărei director este azi.

Cum au început toate? Cu un vis: Vasile Miclea visa să devină mecanic de locomotivă. „Tatăl meu era ceferist la Teiuș, iar eu mă duceam în fiecare zi la gară să văd locomotivele. Aș putea spune că prima mea dragoste de puștan a fost o locomotivă cu aburi. Tata a murit însă când aveam 12 ani și a trebuit să muncesc, ca să mă întrețin. Am nimerit, mai mult printr-o întâmplare, la Mediaș, la fabrica de geamuri, unde m-am angajat ca lăcătuș-mecanic. Imi ziceam: ciștiș și eu un ban aici, că prea sint siriman, pun un papuc pe mine și apoi, la C.F.R. ! Dar n-a fost să fie. Am rămas la Mediaș, la fabrică, și în același timp m-am pus pe carte. Mie socialismul mi-a deschis larg porțile, însă nu e totul să ți se deschidă o poartă, trebuie să știi să mergi pe drumul ales, și asta nu depinde decât de muncă ta, altfel rămii, ca să spun așa, la intrare“.

Trăgind din greu, ca atîți colegi de generație, muncind ziua și învățînd seara, Miclea a urmat diverse școli tehnice, a absolvit și politehnica din Cluj, pentru ca în 1956 să fie numit director. În același birou unde l-am găsit deunăzi.

În 1956, cînd a venit și răspunderea mai mare, ca director, și-a zis: „Să pui tu cel dintîi mină, să chemi oamenii lingă tine, nu să stai în spatele lor“. În scurtă vreme producția fabricii s-a dublat prin creșterea eficienței tehnice și economice, nu prin hei-rup, dar Miclea tot nu era mulțumit. A mers peste hotare, a văzut, a învățat. A hotărît să se orienteze și spre producția de geamuri securizate. Și fiindcă nici o firmă străină nu era dispusă să ne vîndă instalații de acest gen, din

nou și-a zis: dacă trebuie, să punem mină noi. Și împreună cu doi colaboratori, Onofir Podaru și Carol Rômer, a proiectat și realizat, chiar în atelierele fabricii, prima instalație românească pentru geamuri securizate, grație căreia s-a mărit producția de la 40 000—50 000 metri pătrați (în toată țara) la 1 600 000 metri pătrați numai la Mediaș. Ba au început să vîndă asemenea instalații „made in Mediaș“ și la alte fabrici din țară. Unii s-au mirat: cum o fabrică de geamuri produce utilaje complexe cu un înalt grad de automatizare? Iată că s-a putut.

În prezent, Vasile Miclea și fabrica al cărei director este se confruntă cu o problemă grea: energia, știut fiind că producerea de geamuri este prin definiție energofagă. Și fiindcă își știau mai bine nevoile, nu au cerut nimic de la alții, au pus mină și au făcut, concepiind, realizînd și punînd în funcțiune, cu forțe proprii, recuperatoare de căldură. Centrala termică au oprit-o și — promit — în veci nu va mai fi folosită. Dacă legile ar permite, ar vinde-o și miine... De pe acum, prin aceste procedee elaborate chiar la fața locului, dispun de atîta căldură încît pot acoperi toate nevoile tehnologice și sociale ale fabricii și, în plus, încălzi cvartalele Vitrometan I și II, cu 4 500 apartamente, precum și centrul Mediașului. Vasile Miclea se gîndește și la un recuperator mai perfecționat, cu care să se obțină nu apă caldă, ci electricitate, mai valoroasă și mai lesne de immagazinat. Împreună cu specialiștii de la ISPET, el a pus mină și a făcut proiectul turbinei, cazanelor și generatorului, deși, formal, nu era treaba unui „fabricant“ de geamuri. Dar era o treabă a colectivului, a țării, și atunci, cum poți sta deoparte? Tot așa gîndea și acum patru decenii tînărul ucenic care visa locomotive... Și atunci, și acum, și totdeauna cel mai important și mai greu lucru rămîne însă să pui tu cel dintîi mină și să faci.

L. NICULESCU

La Tălmăciu, vîntul bate de două ori pe an. De fiecare dată cîte șase luni

În zona de confluență a Cîbinului, Oltului și Sadului, la Tălmăciu, vîntul bate afit de viguros, încît și-a pus o statornică amprentă asupra vieții cotidiene a locuitorilor acestei pitorești așezări sibiene. Fabrica de cherestea din comună poartă numele (neoficial) de Trei Vînturi și se mai vorbește încă de o circumă mai veche „La Trei Vînturi“. Circuima a dispărut, dar vînturile au rămas: unul de fiecare riu, și au fost puse la treabă la una din cele mai mari stații eoliene din țară, aflată în prezent în probe. Este sigur că noua centrală nu va duce lipsă de energie, din moment ce din bătrîni a rămas zicala: „La Tălmăciu vîntul bate de două ori pe an, de fiecare dată cîte șase luni“.

Iată caracteristicile centralei, prezentate nouă de directorul Întreprinderii forestiere de exploatare și transport Sibiu, inginerul Cornel Han: se produce curent continuu cu un generator de 6 kVA și astfel se iluminează secția de lăzi a fabricii de cherestea. Deoarece chiar și la Tălmăciu vîntul își acordă scurte perioade de repaus (era să spunem: de respirație), centrala este înzestrată cu un acumulator pentru immagazinarea energiei și asigurarea unui flux constant de electricitate, independent de capriciile meteorologice. Turația maximă: 70 pe minut, un amplificator realizînd „acordul“ cu turația normală a generatorului.

S-a calculat că s-ar obține suficientă electricitate pentru iluminatul secției (în care lucrează două schimburi) dacă paleta de vînt ar funcționa doar două ore pe zi, ceea ce la Tălmăciu maica Natură realizează fără nici o sforțare deosebită. Se

preconizează și alte utilizări locale ale energiei eoliene: pentru o instalație de uscarea a cherestelei și extinderea iluminatului, pe această cale, și la alte secții ale fabricii.

Această realizare este rodul colaborării dintre Institutul de cercetări și proiectări pentru industria lemnului, filiala Brașov, și Institutul politehnic Brașov. Urmează omologarea...

Poate a fost de bun augur faptul că în zilele de aprilie în care se aflau la Tălmăciu reprezentanții celor două instituții sus-menționate pentru a verifica funcționarea instalațiilor, s-a dezlănțuit un vînt atît de năprasnic — ne spune inginerul Han — încît a descoperit stive de cherestea și a smuls panourile, iar stația a trebuit oprită temporar. Firește, de asemenea posibile situații au ținut cont proiectanții, care au prevăzut elemente de autofrînare — turbina lucrînd în sens invers la anumite turații.

Stația eoliană de la Tălmăciu depășește ca interes sfera strict locală: este vorba de un experiment menit să adauge noi date la dosarul energiei eoliene în țara noastră, să contribuie la utilizări tot mai largi nu numai în zonele unde vîntul suflă de două ori pe an, de fiecare dată cîte șase luni.

LIONEL NIȚESCU

Semnalăm

Cotidianul România liberă publică în numărul său din 28 mai a.c., pe o pagină întreagă, sub semnătura a doi prestigioși ziariști, Anton Uncu și Marius Georgescu, o amplă anchetă intitulată Totul despre apa care se risipește.

Prelucrînd un imens volum de date oferite de Consiliul Național al Apelor, cei doi colegi de breaslă fac o impunătoare și necruțătoare radiografie a situației apei în lume și la noi în țară, în condițiile unui consum aflat pretutindeni în continuă creștere.

Cît de justificat și cît de nejustificat este acest consum, iată întrebarea la care se străduie să răspundă ancheta în cauză. Și — să recunoaștem și să ne îngrijorăm — în ceea ce ne privește, consumul de apă potabilă și industrială, sau tehnologică, depășește cu mult cota medie necesară. Mai mult, autorii anchetei, cu o mare bogăție de date dintre cele mai ferme, demonstrează că nu sîntem nici pe departe, așa cum se crede, o țară dintre cele mai bogate în rezerve de apă. Dimpotrivă, sîntem chiar o țară săracă, drept pentru care se impun o serie de măsuri dintre cele mai urgente pentru a se pune capăt risipei.

Este inadmisibil ca 12 la sută din apa utilizată prin rețelele orașenești ale țării să se piardă datorită unor defecțiuni (tevi sparte, garnituri defecte), așa cum este inadmisibil ca 50 la sută din apa potabilă a Capitalei să fie preluată de industrie (și nu ne referim doar la industria alimentară). Sau iată două cifre care ar trebui să-l pună pe gînduri pe specialiștii noștri: în R. P. Ungară, pentru o tonă de celuloză, se folosesc 230 metri cubi de apă, iar la noi, la Combinatul de celuloză și hîrtie din Piatra Neamț se folosesc pentru aceeași tonă de celuloză, 1500 metri cubi de apă.

Am transcris aceste doar cîteva date ale anchetei nu numai pentru a sublinia acuitatea semnalului de alarmă tras de cotidianul România liberă, unul din ziarele de referință ale presei noastre, ci și pentru a declara deschis că așteptăm din partea specialiștilor măsurile cele mai adecvate pentru a se pune capăt risipei de apă.

În Țara Hațegului, la Gura Apelor

(Urmare din pagina 1)

Țara Hațegului e, se știe, veche. De la Clopotiva, sat atestat încă din 1360 și în care constructorii au fixat primii țărîși, mai rămîn doar șase kilometri pînă la acea tulburătoare mărturie a istoriei neamului numită Sarmizegetusa, la statuile căreia, cum zicea un confrate, ne închinăm de vreo două milenii. Comuna însăși de care ține Clopotiva (ca și Gura Ape-

lor, dealtfel), Riul de Mori, vine și ea de demult, hrisoavele vorbind despre întemeierea ei în 1351. Nu-i de mirare că, așa stînd lucrurile, ținutul acesta al Hațegului a păstrat, pînă mai mult decît altele, acel aer inconfundabil de fostă provincie română. Aer și, în același timp, urme concrete, drumuri și apeducte pe care noua construcție le-a scos la iveală, ca o mărturie fără putință de contrazicere a continuității poporului român pe aceste meleaguri. Altfel zis, peste cei dintîi descălecători au venit, iată, alții, aducînd o civilizație a muncii și aspirațiilor comune, pusă în slujba binelui colectiv. Scoală parcă din amorțeală și întoarsă cu fața spre prezent și viitor, fără însă a uita trecutul, bătrîna Țară a Hațegului s-a încadrat din mersul autocamioanelor de mare

tonaj noilor rigori, transformîndu-se într-un vast șantier și, mai mult decît atît, într-un teritoriu pe care noul e căutat, găsit și apoi dat de exemplu. Numai așa, credem, se poate explica faptul că fiica morarului din Clopotiva s-a înrolat, prima, în familia hidroenergeticilor și că, recent, minerii de la Riul Mare au fost în stare să realizeze, într-o singură lună, 340 de metri de galerie de aducțiune, un ade-vărat record.

Gura Apelor e, cum ziceam, sus, adică șantierul în sine ca și colonia ce-l mărginește, una din cele patru ale Grupului, celelalte fiind localizate la Brazi, la Riușor și la Brădătel. E la Gura Apelor această colonie a Șantierului 3, în sarcina căruia cade ridicarea barajului, dar ea se numește, dacă nu greșim, Tomeasa, după virful din apropiere, ținînd de masivul Țarcu. Oricum s-ar chema locul acesta, Gura Apelor, Tomeasa sau, cine știe, poate altfel — din cauza izolării de altădată fiecare munte are aici 2—3 nume, fiecare vale la fel — munca e la fel de susținută în toate punctele lui.

Barajul a prins să se înalțe și s-au depus pînă azi, după calculele inginerului șef Radu Ioan, 1,5 din cele 9 milioane de metri cubi cîți va cuprinde. Baza o constituie, în continuare, excavațiile și lucrul în cariera Netiș, nu departe de care s-ar afla, zicea careva, ruinele Cetății de Colți, nu alta decît celebrul „Castel din Carpați“ al lui Jules Verne. Acolo însă șantierii de la Riul Mare ajung rar, dacă ajung. Locul lor preferat de distracție e cabana Rotunda, pe Valea Lăpușnicului Mare, iar Radu Ioan n-o știe, avînd dînsul destule treburi la fața locului. E aici, la Gura Apelor, de patru ani și nu-i pare rău c-a venit, lăsînd un apartament în Deva și un post de profesor la Institutul de subingineri. Crede că s-a maturizat în acest răstimp și mai crede, e mîndru s-o

spună, că șantierul l-a învățat trei lucruri de bază. Să nu se uite la ceas decît cînd treaba e încheiată; să poarte cască de protecție și pe arșită; în sfîrșit, să doarmă cînd e obosit, indiferent de zgomot.

Barajul va fi așezat, desigur, între doi versanți. Șeful șantierului, inginerul Dan Aurel, de fel din Timișoara, călăt la școala muncii de la Porțile de Fier, susține că da, fiecare versant are un nume. Versantul stîng și cel drept? ! Între ei, pe locul pe care altădată curgea Riul Mare, deviat acum pe sub munte, se depun arcamente și Elena Baghici face treaba asta cu bulldozerul și cu indeminare. S-a calificat la locul de muncă, și Gura Apelor e, pentru ea, primul șantier, dar se descurcă. „Nu-i de mirare, intervine Dan Aurel, fata asta a avut un dascăl de toată isprava, pe Dumitru, care i-a dat meserie și, totodată, nume de familie, el dobîndind experiență la Vilcea și în Călimani“.

Lăsăm șantierul și revenim în colonie. E ora prînzului și copiii se înflore de la școală, căci aici, la exact 920 de metri altitudine, funcționează patru clase, primele. Lucrul cunoaște o scurtă pauză și lumea se imbulzește la cantină. Dan Aurel, a cărui biografie o vom povesti cu altă ocazie, nu se laudă, ci spune adevărul afirmînd că la cantina de pe Riul Mare se mîncă la fel de bine ca la mama acasă. Adică, azi, ciorbă de vîcută, friptură cu cartofi și prăjitură. După muncă, glumește Andrei Istrate — om la injecții, cum se recomandă — e bun un dulce. Aici însă, dulcele e la mijloc, căci lucrul urmează să-și reia cursul, după o scurtă respirație.

Un curs firesc, descărcat de orice neliniște, o muncă asiduă, perseverentă, practică de oameni stăpîni pe meserie și pe situație.

Oameni și mașini pe Valea Riului Mare, pregătind cel mai înalt baraj de hidrocentrală din țară

Fintinile noastre, sufletele noastre

Fusese zi de vară la Roșiori, în Bărăgan. Aerul — pastă fierbinte, cleioasă, irespirabilă. Umbra salcilor, puțină. Pământul — zgură cosmică, parcă abia revărsată din oțelăriile cerului. Fusese și sete. Alături, o fintină. Am scos apă și am băut. Limpede, bună. Am citit pe inelul de beton al ghizdului: „Săpat de Pascu Bordei cu soția sa, din tot sufletul”. Mi-am amintit atunci că omul s-a încoronat OM lângă o fintină. O confirmă epopeea lui Ghilgames, regele Urukului, cel dintîi erou tragic al tuturor timpurilor știute; o confirmă în texte mai vechi chiar decît Iliada și Odissea. Mi-am amintit că de atunci, de la kilometrul zero al istoriei, și pînă astăzi omul și culturile de apă ale pământului și-au împietrit destinele ca să străbată împreună arșița vremurilor. Mi-am amintit de fintini devenite celebre: ale Versaillesului și Alcazarului, ale Atenei și Teheranului, ale Operei din Sydney și cele din Trafalgar Square, pe aceea care străjuie pe One Shell Plaza Building din Houston... Mi-am amintit că Cetatea eternă, Roma, are cele mai numeroase și splendide fintini dintre toate orașele lumii: Fontana di Trevi, Fintina Tritonului, Fintina celor patru fluvii (simbolizînd Nilul, Rio de la Plata,

Gangele și Dunărea), Fintina Naiadelor, Fintina Paolina... Așa se spune. Eu nu le-am văzut decît cu ochii altora, în descrieri și albume. Știu însă că sînt ornate cu grupuri statuare întruchipînd eroi de mit, alegorii și flori, cu animale turnate în bronz, ori sculptate în marmură.

Mai știu însă și fintinile noastre românești. Le știu fiindcă le-am văzut și le-am băut apa. Înseamnă că le-am aflat și gîndurile. Le știu cu cumpănă sau cu roată, cu ghizduri de piatră, de scinduri, ori din inele de beton. Le știu apele răcoroase și limpezi, adînci și enigmatice, blînde, catifelate, prietenoase, melancolice, resemnate, îndurătoare, rivnite, bogate ori sărace, dulci ori sălcii, anonime ori faimoase... Fintinile noastre sînt ca sufletele celor care le-au durat. Nu se sfîșie s-o recunoască: „Săpată de Pascu Bordei cu soția sa, din tot sufletul”. Așa-i de în vîldică pînă la opincă, cum suna zicala. Și încă, Fintinile noastre sînt loc de cînstire și de pomenire. În București, lângă zidul Operei se poate vedea și citi: „Fintina G. Em. Lahovary, 1903, donațiune făcută de principesa Zoe al Soutzu în memoria lui George Emanuel Lahovary”; iar în satul Frumușelu aparținător de Glăvănești aflători pe malul Zeletinului, inscripția pe zidul fintinii sună exact așa: „Cînstie celor cu spirit gospodăresc” și „Lucrată de V. Păncescu în amintirea Mariei V. Păncescu”. Chiar cînd se ceartă românul nu uită să măsoare apa și cu sufletul: „Și am mersu... și am socotit cu sufletele noastre și cu bună măsură de

apă, tot cu cumpănă.” (Din «cartea» dată de «mestieri morari» care au cercetat diferendul dintre Radu căpitanul Dudesco și minăstirea Radu-Vodă, la 12 august 1678). Cîndva, aprobările pentru a trage apă în casă erau condiționate: „să facă o cîșmea și afară spre drum, pentru călătorii drumăși, și să fie atît cîșmeaua cît și drumul aceștii ape totdeauna în bună ființă, cu a domniei sale cheltuială”. Fintinile noastre sînt și reperele zilelor noastre... de fiecare zi. Amintiți-vă: „puțul turcului”, „puțul cu zale”, „puțul calicilor”, „puțul cu plopi”, „puțul de piatră”, „puțul cu tei”, „puțul lui Popa Soare”, „puțul babei Ioana”... — din București de altădată... Și sînt și cîntecele noastre fintinile noastre. Cîleștarul lichid de sub gardul nordic al grădinii Cîșmigiu i s-a spus „Isvorul M. Eminescu”. Și tot așa se explică de ce la poale de Piatra Craiului, dincolo de Fundata, în centrul localității Șirnea, tot la fintină s-au dăltuit stihuri din Legenda Branului: „La noi pietrele vorbesc / Și pădurile șoptesc / La noi stîncile gîndesc / Iar izvoarele doinesc / Florile sînt cîntătoare / Și cu vorbe chemătoare.” Și încă...

Tărani își așază fintinile jumătate în propria curte și jumătate în uliță, ori chiar la răspîntii, ori chiar pe cîmp. Deci nu numai pentru ei, ci și pentru alții. Iar asta pentru că și apa înseamnă viață. Viață care — mai ales între Carpați și Dunăre — înseamnă suflet. Fintinile noastre sînt ca sufletele noastre.

MIRCEA BUNEA

O realitate

Societatea Filarmonică LYRA

În anul 1883, la 1 octombrie, lăsa flintă la Brăila o „Societate Filarmonică” a cărei istorie este, de la un capăt la altul, exemplară în aceeași măsură în care e și paradoxală. Un paradox, prin urmare, ar fi acela că Brăila este un oraș cu muzică și încă unul de prim rang deși puțini s-ar încumeta să susțină neted această. Înființarea unei societăți muzicale, în urmă cu aproape un secol, s-a putut realiza nu atît din orgoliul unor comercianți, învățînd să dea banului și alt sunet decît acela al profitului, cît dintr-o sensibilitate aparte a omului de pe aici. Brăila a născut mari oameni de cultură — și n-umizică în chip deosebit — dar nu prea a știut să se mîndrească la vreme cu ei. Un soi de boierie ce-o costă, fiindcă puțini socotesc numele unor George Cavadia, Hariclea Darclee, Ionel Perlea, Olimpia Mărculescu Georgiadă (Gitana D'Olmă, pe scenele Europei), Petre Ștefănescu-Goangă, Jean Rinzeșcu, Nicu Apostolescu, Alma Glück, Romulus Vrăbescu, Aurel Eliade, George Niculescu Basu, Aurel Bobescu, Lola Bobescu, Alexandru Enăceanu, Elisabeta Neculce Carțig, Alexandru Brailowschi și al altora de

mărimea lor în trecutul spiritual al locului. Se întîmplă chiar lucrul ciudat că s-a socotim pe cîțiva dintre cei numiți artiști ai lumii, uitînd că, pentru a ajunge ai lumii, trebuiau să crească și să se scoalească muzical undeva. Brăila nu a avut și nu are un conservator dar are o activitate riguroasă organizată, echivalentă, în multe privințe, cerințelor unui conservator. În cei aproape o sută de ani de existență Societatea Filarmonică „LYRA” a patronat și a dat concerte, a pregătit copii la clasele de pian, vioară, flaut, violoncel și alte instrumente, a înființat și promovat pe scene mari un cor de operă. Treburi firești, am fi tentați să gîndim, dacă n-am ști că în cazul LYREI firescul a pornit nu printr-un statut profesional hotărît de lege ci, pur și simplu, din străduințele unor amatori. La Brăila s-a petrecut faptul rar, dacă nu cumva unic la noi, ca o filarmonie de amatori să-și dobîndească un prestigiu complex și la înălțimea unuia profesionist. Dacă la Brăila, în cadrul Societății LYRA, au concertat un George Enescu, un Șaliapin, dacă au venit să se producă la Brăila Sarah Bernhardt, Titta Ruffo, Adeline Patti, Fritz Kreisler, Jan Kubelik, Leopold Godowschi, Margareta Nuovina ori Elena Teodorini este pentru că au avut motive. O celebritate nu-și pierde timpul făcînd operă de bunăvoință cu orice intrunire de amatori. Dacă acești maestri cîntăreți au venit să concerteze în cadrul și

cu orchestra Societății LYRA este deosebit — și aici intervine încă un paradox — invitația îi onora. În vremea din urmă, sub bagheta doctorului Nicu Teodorescu au concertat Mihai Constantinescu și Ștefan Ruha, pe scena Clubului Întreprinderii „Progresul” au cîntat Ludovic Spiess, cvartetele „Napoca” și „Philharmonia”, au dirijat Ilarion Ionescu Galați și Ury Schmidt, la Brăila, urmare a invitației Societății, a cîntat orchestra simfonică a Radioteleviziunii, sub bagheta lui Iosif Conta.

Deși Societatea brăileană nu și-a întrerupt nicodată lucrul de bine, anii de după război i-au tulburat întrucîtva rosturile astfel că, începînd cu anul 1974, se poate vorbi de o primenire și, deopotrivă, de o reînnoire.

Ultimul și cel mai uimitor paradox din viața Societății Filarmonice LYRA este acela că, nefiind — în fapt — nicodată desființată ea trebuie să lupte acum pentru recunoașterea realității ce este. Să-și capete, adică, personalitatea juridică în circumstanțele în care are totuși un sediu și o organizare pilduitoare. Societatea se autofinanțează din concerte, cotizații de membri susținători și lecții, e laureată de două ori a Festivalului național „Cîntarea României”, într-un cuvînt există! Or, existînd prin operă și nefiind sub semnul dubiului nicodată, statutul juridic este, după opinia noastră, un drept de mult dovedit.

TUDOR OCTAVIAN

„Tata Leone”

E seară la Bals. E seară deopotrivă de malul drept al Oltului, în orașul vechi, ca și dincoace de pod, pe malul stîng, în orașul nou unde oamenii au coborît din blocuri și au pornit de-a lungul Drumului European 94, evident, nu cu gînduri continentale, ci doar ca să bea o bere, să mîncească o prăjitură ori să-și plimbe copiii. Pe vremea cînd părinții copiilor de azi erau și ei tot copii, Iamandi Linoiu era un tînar cu cîteva calificări în buzunar și dornic să arate că nu fusese o greșală la mijloc atunci cînd a fost numit să lucreze direct cu oamenii, zice, fiindcă după ce obținuse cartea de muncă într-o fabrică la Craiova, sustinîndu-și examenul de turnătorie în fontă cu o roată dintată, se opri la București, unde-și împărțea timpul între atelierul Malaxa și camera pe care i-o închiriasse pe lângă cîmîturul Bellu o babă, iar apoi, după cîteva ani petrecuți ca mecanic de locomotivă la depoul Piatra-Olt, s-a reîntors de unde plecase, la Bals, pe creasta unui val de istorie pe care o înțelegea, dar mai ales abia urma să o înțeleagă, pe măsură ce avea s-o trăiască. Fusese numit primar.

Cîteva vreme după aceea a crezut nu numai că n-o să mai fie primar, dar poate că nici turnător în fontă sau mecanic de locomotivă. Își pusese în gînd să scoată drumurile Balsului la lumină, trimisese un delegat permanent la cariera Babadag, de unde acela îi trimitea vagoane întregi cu piatră bună, lucrată, piatră cubică, și atunci, zice, tovarășul Moangă de la regiune i-a spus să se prezinte imediat la Craiova. S-a dus acolo ca la judecată și s-a trezit în mîna cu un plic în care se afla o primă de 2.000 de lei, bani ce i-au fost dați odată cu sfatul nu de a nu mai face treabă, ci pur și simplu de a deschide mai bine ochii, fiindcă, adaugă, „adevărul este că nu stiam contabilitate și că

depășisem bugetul, nu procedasem corect, or, chestiunea asta putea fi, la o adică, cine știe în ce fel interpretată”. Încît, e limpede, ca primar avea să învețe să fie primar chiar muncind, cum s-ar zice astăzi, la locul de muncă. Așa cum, mai tîrziu, cînd la Bals avea să prindă flîntă o mare investiție, Întreprinderea de osii și boghiuri, se povesteste că portarul de la primărie, vrînd el să se califice într-o meserie din noua întreprindere, s-a întîmplat să vrea să oprească odată strungul cu umărul, ceea ce, firește, astăzi, cînd e muncitor de categoria a cincea, rămîne o întîmplare de care n-ar prea mai discuta nici măcar cu prietenii. Multe a învățat între timp Iamandi Linoiu, de-a lungul anilor peste care ar mai fi de numărat numai vreo doi-trei ca să lăsa la pensie din munca pe care o face acum, ca vice-primar, cînd Balsul nu mai e nicidecum ceea ce gurile rele spuneau altădată despre el, adică numai „un pod și-o gară”, ci un oraș cu 22.000 de locuitori și a cărui muncă se măsoară în patru miliarde și jumătate de lei anual.

Fără îndoială, prin îndeplinirea sarcinilor pe care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, le-a trasat cu prilejul recente vizite la Bals, la Întreprinderea de osii și boghiuri (I.O.B.), printre care aceea de a se produce aici osii tubulare, prestigiul întreprinderii va spori, odată cu funcția ei, vitală pentru destinul orașului cărăuia i-a grăbit pulsul vieții și i-a dat configurația unui important centru muncitoresc, ale cărui probleme n-au fost și nu sînt simple ca linia dreaptă a drumului ce-l străbate de la un capăt la altul.

O etapă a istoriei noi a orașului s-a încheiat. La Bals s-a potolit și foamea de locuințe, ceea ce nu vrea să însemne că peste cele 3.000 de apartamente cîte există, nu se vor mai construi altele, ci doar că ele se vor construi în ritmul, mai lent, al afirmării unei cerințe naturale, și acest fapt dă de înțeles că orașul intră în altă

viață, spre satisfacția lui Iamandi Linoiu cărăuia constructorii, pentru dirzenia lui, i-au spus, cu simpatie, „Tata Leone”. „Și sînt foarte mulțumit, zice el însuși, că primarul de azi al Balsului, Dumitru Zamfir, e și el om aprig și fără preget la muncă. Mai avem să facem Casa de cultură a tineretului, un cinematograful nou, atîtea altele. În astfel de lămuriri ale muncii, aflat lângă primarul mai tînar cu 20 de ani, dar „calificat” ca primar din moment ce e un bun cunosător al dreptului administrativ și, printre altele, al contabilității, „Tata Leone” simte că întinereste, că uită de boala de inimă care-l cam apasă cîteodată și zice, împrumutînd uimirea nepotului său de opt ani, că trebuie să se fi întîmplat ceva extraordinar cu viața asta a lui și-a altora din moment ce, ca să luăm un exemplu, acum la Bals există chiar și un hotel unde sînt găzduiți oameni care vin aici pentru că au ce să vadă — numai cei aflați în delegații pentru I.O.B. cîți sînt! — iar mai în urmă cu atîtia și atîtia ani, cînd el a pornit să pietruiască drumurile ori să planteze parcul ai cărui castani acum și-au împreunat crengile, ca un tunel, pe deasupra aleilor astălate, păreau unii localnici să spună că nici chiar ei nu prea au ce vedea între „un pod și-o gară” sau dincolo de linia dreaptă a unei sosele pe laturile căreia, firește, cînd oamenii ies astăzi să-și plimbe copiii, n-au gînduri continentale, dar cînd pleacă la muncă, la I.O.B., chiar au astfel de gînduri planetare, stîtînd fiind că întreprinderea exportă produsele sale în cîteva zeci de țări de pe cîteva continente.

Ce să se fi întîmplat? Desigur, scrierea, semn cu semn, a unei istorii în care oamenii și-au găsit locul ce li se cuvenea, tot astfel cum, geografic, ottenii Balsului își cunosc exact poziția în lume, știînd că orașul lor se află la întretăierea meridianului 24.1 cu paralela 44.5.

DUMITRU CONSTANTINESCU

O sută de zile, o sută de idei

Am descins la Jegălia, în județul Călărași, cînd Asociația economică de stat și cooperatistă din localitate, profilată pe legumicultură, rotunjea o sută de zile de existență, o sută de zile în cap. Decretul înființării ei poartă data de 1 februarie 1981, însă, practic, oamenii destinați s-o pună pe roate s-au întrunit aici la 11 februarie: iag, Gabriel Traian, directorul, ing. Valeriu Dumitru, directorul tehnic, și 11 șefi de fermă, printre care inginerii Viorel Negreanu, Mihail Iatan, Boris Braga sau tehnicianul Dima Ispas. Este adevărat, numai primii trei bărbați din enumerarea noastră cumulează peste trei decenii de experiență în legumicultură, dar nu este mai puțin adevărat că stau înaintea lor 1.500 ha. Îndeobște, legumicultura se practică pe suprafețe mult mai restrînse. Extinsă la 1.500 ha, legumicultura îl aruncă pe om într-o aventură. Am constatat pe viu, la fața locului, că aventura de la Jegălia nu decurge în sensul hazardat al cuvîntului, ci în sensul lui constructiv, ca aventură a spiritului întreprinzător și decise, ca act de pionierat.

Prima sută de zile a asociației din Jegălia a fost o sută de zile de căutări, combinații și puneri la punct ale unor tactici și strategii adecvate, desfășurate în marginea muncilor propriu-zise, care nu puteau fi amînate. La o sută de zile se adaugă o sută de nopți și de spus că multe din ele vor fi fost nopți nedormite. Și este de înțeles că nu e timp de dormit cînd 1.500 ha, înmulțite cu peste 30 de culturi simultane sau succesive, din care să rezulte, la sfîrșitul anului agricol, peste 30.000 tone legume, echivalează ca volum de lucrări cu 15.000 ha porumb. Și atenția „aventurierilor” de la Jegălia s-a concentrat, înainte de toate, asupra restrîngerii drastice a cheltuielilor materiale inițiale și de rutină. „Poate nu știți cum devine cazul cu banca... — precizează Gabriel Traian. Pornind de la zero, noi sîpmăm în depozitul ei o groapă. Groapa aceasta poate fi foarte mare sau poate fi foarte mică. Cert este că la ceasul socotelilor explicațiile devin de prisos. Producția contează. Noi am optat pentru varianta unei gropi foarte mici, deși nu ne-ar fi împiedicat nimeni să scoatem picioarele de sub plapumă. Cu cei ce încep, toată lumea e milostivă...”

În consecință, deși ar fi putut cumpăra răsăduri valorînd cîteva milioane, cei de la Jegălia au preferat să și le pregătească singuri, în solarii improvizate, și au cumpărat numai de 800.000. Mai exact spus, și-au produs vreo 44 milioane fire de răsăd. Apoi, a fost înfrînată sever tendința „naturală” a magazinelor de a se spăla pe mîini repede de gestiunea ierbicidelor și a pesticidelor, îndrumîndu-le prematur către ferme. Aici și acum, acestea sînt eliberate din depozite doar la timpul administrării lor și în cantități corespunzătoare necesităților reale. Prin specializarea tractoriștilor și prin dirijarea mașinilor spre fermele aflate în virf de lucrări, pentru o cultură anume și într-o zi dată, s-a realizat cu numai 11 tractoare ceea ce ar fi implinit în alte împrejurări 25.

Și înainte de a porni mai departe, să procedăm la o succintă recapitulare: aceste 1.500 ha trebuie să producă anual 30.000 tone legume în valoare de 30 milioane lei. În medie, ca muncă pretinsă, un hectar de legume este egal cu zece hectare de porumb. Dar sînt legume printre legume și, de pildă, un hectar de bame, tot ca muncă pretinsă, echivalează cu zece hectare de legume obișnuite, deci cu o sută hectare porumb. Succesiunea culturilor și, în acest context, eliminarea virfurilor, a momentelor în care se întîmplă să nu ai nevoie azi de nici un om iar mine de 3.000 de oameni, devine o problemă cheie. „Banca nu acceptă să-și umpli groapa săptămîna cu perspective”. Și tot succesiunea judicioasă a culturilor poate astîmpăra înclinația ei de a-și recupera grabnic sumele investite într-o „aventură” de genul celei de la Jegălia. Dar lucrurile au fost ordonate aici și din punctul acesta de vedere și e de domeniul certitudinii perspectiva livrării unor cantități masive de legume începînd chiar de la 15 iunie a.c.

MIHAI PELIN

În cadrul Anului Internațional al Handicapaților

Luni, 1 iunie, ora 18, la Casa de cultură a studenților „Grigore Preoteasa” din București a avut loc un spectacol de dans și pantomimă organizat de Consiliul central al Asociației surzilor din România. Spectacolul a fost susținut în cadrul Anului Internațional al Handicapaților și în cinstea Zilei internaționale de apărare a copilului.

În cadrul acestei manifestări artistice au participat ansamblurile de dans popular, de dans modern și pantomimă ale filialelor din țară premiate în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”. Din programul atît de bogat al spectacolului am reținut numărul de pantomimă susținut de Vasile Costică de la Filiala surzilor din București, intitulat *Să rămîna doar un vis*.

FILTRU TOTAL

Concediile de vară în avanpremieră

1981 — Anul calității în turismul românesc?

● În „Ghidul unităților de cazare din R.S.R. existente în 1981”, editat de Ministerul Turismului (care posedă circa 80 la sută din baza materială a țării), sunt cuprinse, în afară de hoteluri cu 64 347 de camere, 5 436 hanuri, 8 130 vile, 49 369 case de odihnă și 5 572 căsuțe. În total, rețeaua turistică a României cuprinde 197 142 locuri de cazare, în 94 160 camere. ● Aceste dotări, realizate în marea lor majoritate în ultimii 15 ani și pentru care statul a investit în total 11 miliarde lei, sunt folosite desigur atât pentru turismul internațional, cât și pentru cel intern. Dar dacă în 1975 numai 800 000 de cetățeni ro-

mâni au fost la odihnă și tratament în stațiunile balneoclimaterice, anul trecut cifra înregistrată de birourile de cazare s-a ridicat la 1 300 000, iar previziunile pentru anul 1981 sînt de peste 1,5 milioane de oameni ai muncii. ● Un lucru a devenit evident: cînd pleacă în concediu, turistul este tot mai dornic de confort, el nu se mai mulțumește cu un loc într-o cameră de patru paturi și cu masa la o cantină. Psihologia sa s-a schimbat mult în ultimii ani: nimeni nu mai pleacă într-o stațiune cît mai mare numai pentru a fi văzut acolo, tot mai mulți doresc o stațiune mică, în care să se simtă bine, să aibă liniște și cit mai multe posibilități de agrement. Se cere, în primul rînd, CALITATE! ● La o recentă conferință de presă, tovarășul Costache Zmeu, ministru adjunct la Ministerul Turismului, declara că anul 1981 va

trebui să însemne mai mult decît oricînd „anul calității în turismul românesc”. Cînd i s-a precizat, tovarășul ministru a subliniat că este vorba mai ales de o creștere însemnată a calității serviciilor și de o grijă mai mare pentru asigurarea agrementului în stațiuni, nu atât de o creștere... absolută a calității, lucru de altfel greu de realizat într-un singur sezon. ● Vorbînd despre agrement, va trebui să arătăm că stațiunile noastre nu oferă pe deplin acea paletă de activități în aer liber, de distracții și atracții de tot felul care creează de multe ori însuși renumele unei stațiuni sau al altuia, lipsesc sau sînt insuficiente deocamdată programele artistice și reuniunile culturale, restaurantele cu specific culinar bine stabilit, magazinele care „să iasă” singure în fața turistului, jocurile pentru copii și așa mai departe. Pe ici,

pe colo cite o discotecă, o piscină, cîteva terenuri de sport. Sălile de jocuri mecanice sînt puține și unele din ele atît de pline de fum încît oricare cadru sanitar ar trebui să decidă pe loc închiderea lor dacă și-ar lua meseria în serios! ● Lipsesc uneori curajul de a spune lucrurilor pe nume! Numai astfel ne explicăm că există încă spații pe care nimeni nu îndrăznește să le propună eliminate din rețeaua turistică națională. ● De investiții turismul beneficiază deplin, ca una din ramurile cu un ritm de dezvoltare dintre cele mai ridicate din întreaga economie românească! Ele trebuie însă mai bine orientate, rentabilitatea lor fiind de acum bine stabilită.

DUMITRU GRAUR

La Amara

Oamenii vin, de regulă, vinerea și pleacă mulțumiți

Ne instalăm, camera 12, pavilionul 1. E curat și găsim, la baie, pină și săpun. Vîzavi de ușa noastră atîrnă un dosar gros, pe coperta cărui serie „Registru de defecțiuni”, la 12, citim, a fost dușul defect, dar s-a reparat. Stațiunea are, numărăm, 4 pavilioane și tot atîtea vile, ultimele sezoniere, după cum vom afla. Ele însumează 501 locuri, din care 349 încălzite, dar capacitatea Amarei va crește, cît de curînd, cu alte 300 de locuri, un hotel modern, 6 etaje, piscină etc., găsindu-se în curs de construcție. Ieșim la aer, însoțiți de administratorul Virgil Dumitru, la da-

mul e de acord. Cînd Tita Bărbulescu amuțeste, dealtfel e și ora închiderii, descoperim că din bufet n-a mai rămas decît numele, căci pista de popice din apropiere nu-i încă dată în folosință, la zidăria ei fiind de lucru alte 2-3 zile. Cam asta e situația, zice Virgil Dumitru, și cu bărcile, săptămîna asta le vom cobori pe lac. La capitolul acesta, al recreării, aici, la Amara, rămîne destul loc pentru mai bine. Se dau, la club, filme, ultimele au fost „Nen Mărin miliardar” și „Impușcături sub clar de lună”, mai vine și cite un ansamblu, pe 21 mai s-a produs „Rapsodia Dunării” din Galați, se mai ține și cîte-o gală de box, cunoscuții pugiliști de la Voința Urziceni vor evolua în data de 31, e ceva, dar parcă mai lipsește. Sigur însă că, venind vorba despre asta, administratorul, om energic și de ispravă, are dreptate cînd afirmă că trebuie să fim atenți, media de vîrstă a oaspeților noștri fiind în jur de 50 de ani. Asta le și cerem bunilor gospodari din Amara, să fie mai atenți.

A doua zi, dimineață, vizităm strandul, pe care cei din stațiune îl numesc „plajă

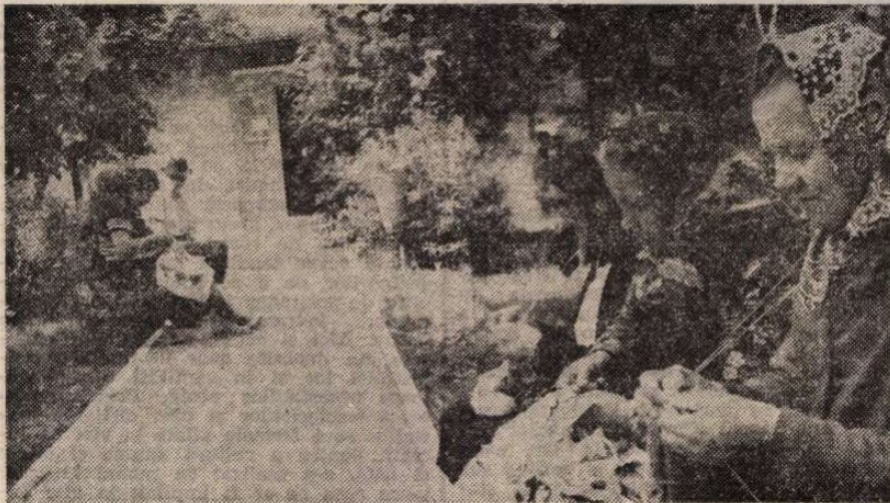
Florile de lămiță dintr-un vas par să fi impregnate cu parfumul lor pină și smaltul unor ceramici de Horezu; asta la concurență cu ghirlandele de flori și frunze de pe o splendidă carpetă oltească în roșu, verde, albastru, alb și galben. Pe lîngă peretele din stînga intrării — coșuri din nulele împletite. Afîșul „Expoziție cu vinzare” te edifică asupra destinației exponatelor. Trece alte zece minute. Nimic și nimeni! Privirea-mi cade pe panoul cu chei: „Ce-ar fi dacă...?” Iau cheile de la camerele 2, 3, 4 și 22. Urc. Nu mă oprește nimeni. La 2 și la 3 constat că nu stă nimeni, la 4 o haină uitată pe spătarul unui scaun mă avertizează că locatarul va fi fiind pe undeva, aproape. La fel, răvășitele lucruri din camera 22... Mă infioară gîndul că un ins cu gînduri și obiceiuri de pradă ar putea... Încui, cobor și pun cheile la loc. Este ora 15 și zece minute cînd plec, ațanșit și nederanjat de nimeni pînă la sfîrșit.

După o întreagă teavatură — tovarășul Tudose, contabilul șef al stațiunii, făcînd tot ce poate ca să mă ajute întru obținerea unei camere bune — înțeleg că disciplina nu este punctul forte al personalului hotelier din Govora. (Ca exemplu puteți afla că există obiceiul ca unele cameriste să plece acasă cu cheile încăperilor pe care le au în custodie! Iar asta chiar și acolo unde nu lipsește persoanele de la recepție...) Acestea au fost, dealtfel, singurele intîmplări dezastrabile din timpul sejurului meu govorean. „Stațiunea-i de o chietudine absolută” — îmi spusese dr. Ninon Rogojinoiu Sandu, medicul șef al policlinicii. Dar nu numai Govora se carac-

terizează printr-un climat de cruțare deosebit. 192 de zile de calm atmosferic absolut, la care se adaugă 173 cu zile de vînt a cărui viteză medie nu trece dincolo de 1-2 metri pe secundă. Despre efectul tuturor acestora mi-au vorbit în termeni extraordinari profesorul Ghîță Moraru din Suceava, fost paralizat, iar după tratament — om ca toți oamenii, precum și pensionarul Ion Șerbănescu din Cluj-Napoca, pe care Govora l-a scăpat de o afecțiune respiratorie. Tot la Govora se fac și testări de alergizante cutanate, după care se aplică tratamentele de desensibilizare. Dr. Benone Colgiu: „Stațiunea este pregătită să-și primească sezonisții. Anual se tratează la noi peste 45 000 de oameni și foarte-foarte mulți copii (N.B. — În ultimii ani numărul copiilor cu afecțiuni ale căilor respiratorii a sporit îngrijorător. Atenție la poluare!).

În pofida vechimii sale stațiunea pare bine pregătită să traverseze perioada de suprasolicitare a verii lui '81. Mai puțin inspirată ni s-a părut inițiativa cuiva care simbată, 30 mai, a invitat corul din Govora la Rîmnicu Vilcea, pentru un spectacol al TV. De ce? Marea majoritate a celor 160 de coriști și coriste sînt cadre sanitare plătite de stațiune ca să ofere asistență și tratament, iar absența acestora în numita zi a provocat în pavilioanele de tratament serioase perturbații, bolnavii fiind nevoiți să suporte cozi alintimieri fără nici o justificare. De ce activitatea culturală nu se desfășoară efectiv și exclusiv în afara orelor de producție?

MIRCEA BUNEA

La Amara, după orele de tratament, bărbații se indelectnesc cu tablele și femeile cu andrelele

torie în ciuda orei care începe să îmbeie la somn. Parcul, face omul prezentările de rigoare, se întinde pe 34 de hectare și el reprezintă, alături de tratamentul cu nămol, punctul de atracție al stațiunii în sensul că vara, cînd în Bărgan abia mai poți respira din cauza arșitei, la noi e ca la munte și asta din cauza parcului. De-aia, înțelegem, Dumitru și cei pe care-i are în subordine îngrijesc parcul cu atenție. Arbustii sînt tunși, iarba la fel, iar bordurile văruite în alb ca vizitatorii să priceapă, o dată în plus, că mai departe n-au voie să calce. Cu bordurile, adaugă administratorul, e simplu, le vopsim în fiecare săptămîna, cu iarba-i mai complicat. Așteptăm, de la Cooperativa „Metalica” din Capitală, o motociclositoare, avem repartite pentru ea și promisiuni, dar parcă putem cîștiga pajiștea cu vorbe?! În zona centrală a stațiunii se mai găsesc o poștă, o agenție de voiaj, firește filiale, un club, un bufet, o cofetărie și o frizerie. Primele sînt închise, bufetul și cofetăria se numesc „Parc”, iar frizeria, nici nu se putea altfel, „Salon”. Trecătorii sînt rari, liniștea însă nu-i deplină, căci răzbate, dinspre intrare, zvon de muzică populară. Cîntă, dacă nu gresim, Tita Bărbulescu, dar nu pe viu, ci pe una din plăcile celui-lalt bufet, botezat „Popice”, cîntă însă cam tare și cam gîjfit, observație cu care administra-

terapeutică”. Totul e frumos rînduit, e ordine și curățenie.

Mai aflăm, la strand, că „biletele de dimineață” nu sînt valabile și după-amiaza și că „inotatorii” n-au voie să depășească geamandurile”, sfatul acesta fiind cam inutil, căci geamandurile n-au fost încă montate. Asistăm cum Petre Macaria și Lache Dragomir scot, cu canciocul și pluta, vestitul nămol sapropelic de Amara. De pe plută nămolul merge, prin intermediul unui electropalan, în baia de tratament. Aici, de asemenea, în ordine și curățenie, se execută tot felul de proceduri, împachetări, masaje, aerosoli, ionizări, băi galvanice și așa mai departe, toate sub ochiul vigilant al doctorului Gheorghe Atanasie, medic șef. Așteptîndu-și rîndul, Ion Crîngus citește „Amintiri despre viitor” și zice că suferă de reumatism și de auz. Parcă durerile din umăr l-au mai lăsat și, în ansamblu, n-ar avea nimănui nimic de reproșat.

Înainte de plecare, facem un popas la cantină. Nu-i găsim nici un defect și bucatele sînt gustoase. Astăzi, fiind vineri, e și profilată pe zarzavat.

Responsabilul Vasile Gheorghe, deși de 50 de zile la Amara, a învățat că prima lui obligație e să stea printre oameni și asta și face, gata oricînd să schimbe o farfurie sau să încălzească o alta.

OVIDIU IOANIȚOIA

Govora

Psihologia omului cu valiza și încă altele

Printre persoane ecocilite în fulare mă strecoar pe ușa dispeceratului din Govora. Tinerelul cu mustață pandurească din spatele sîmezei, deci omul pe care-l rog să-mi dea o cameră confort I, se uită la mine de parcă i-aș fi cerut să

rezolve cvadratura cercului. „N-am decît un loc confort trei”. Ce înseamnă asta? „Fără grup sanitar”. Dar vreau confort I! „Duceți-vă la hotel și dacă nu găsiți, vă întoarceți la mine.” Plec, mă cațăr vreo sută de metri pe o stradă în pantă pînă-n dreptul vilei pe care scrie Hotel, salut pe cele două femei care, în stînga scîrilor, răsădesc panselute pe taluz. La recepție nu-i nimeni. Aștept timp de zece minute. Nimeni! Ies și discut cu cele două: „Nu cumva știți...?” Răspuns: „Una s-a dus să depună banii, cealaltă vine la trei”. Din nou în holul recepției, la 14 și douăzeci și cinci de minute. Aștept, mă plictisesc, mă uit, miros...

Sinaia

Psihoterapia e bună, dar ar trebui să înceapă de la cazare

Perla Văii Prahovei capătă în prezent o nouă dimensiune: rampa de lansare pe orbita Bucegilor, loc preferat al multor bucureșteni gata oricînd să „dea o fugă pînă la Sinaia”, devine o importantă bază de tratament balnear cu un profil nou, neașteptat: pentru afecțiuni renale, digestive (ulcer gastroduodenal, gastrite cronice cu hiperaciditate), afecțiuni hepatobiliare, diabet zaharat și, în general, afecțiuni metabolice. Așadar, în afară de profilul tradițional (nevroze etc.), un „Olănești” la doi pași de Capitală. Nu e doar o metaforă. Doctorul Aurel Dinu, medicul-șef al Policlinicii balneare Sinaia, ne spune:

— Izvorul de apă minerală de pe Valea Cînelui rivalizează pe plan medical cu izvorul 24 de la Olănești. Se află în pădure, cu o zonă de protecție bună și are calități terapeutice cert testate. Eu însumi am tratat numeroși pacienți, cu rezultate foarte satisfăcătoare. Fără să mai punem la socoteală debitul excepțional. Există un bazin, dar actualmente nu e folosit. S-au alocat fondurile necesare și lucrările de amenajare vor începe curînd, astfel încît la sfîrșitul anului viitor izvorul să se încadreze în noul peisaj balneoclimatic al Sinaiei.

— Dar vechiul profil? — Stațiunea e foarte căutată pentru tratamentul unor boli endocrinometabolice, al unor afecțiuni reumatismale, nevroze astenice. Crește continuu ponderea tratamentului, acesta e viitorul stațiunii! Nu în sensul că ea se va transforma într-un uriaș spital, ci în sensul că aici se va putea combina tratamentul medical pentru cei în suferință cu odihna și recreația. Aceasta va asigura și ocuparea mai rațională a locurilor existente, căci o stațiune care nu beneficiază și de servicii medicale nu poate spera să fie frecventată și folosită 100% în tot cursul anului.

La policlinică, orice vizitator, chiar fără nici o „trimiteră” de acasă, poate fi consultat, plătind o sumă extrem de modestă, mai mult simbolică, și beneficiază, la nevoie, de felurite proceduri de hidro și electroterapie: băi cu plante medicinale, cu apă carbogazoasă, esență de brad, dușuri subacvate, masaj, cultură fizică medicală. Ne buizim nu atît pe medicamente, ci pe agenții fizici naturali și pe psiho-

terapie. Ii sfătuim pe bolnavi să se confeseze, să încerce să rezolve împreună cu medicul problemele lor emoționale, fiindcă, se știe, componenta psihică intră într-o sumedenie de boli.

În adevăr, mai mulți cetățeni veniți să-și îngrijească sănătatea la Sinaia și cu care am discutat ne-au relevat înțelegerea, tactul și competența cu care au fost tratați de doctorul Aurel Dinu. Dar... „Eu mi-s bolnavă de inimă. Mă înțepă. Sînt femeie bătrînă. Am venit la Sinaia cu soțul meu, și el bolnav. A lucrat mai mult la colectivă; în ultimii 20 de ani a înțepat și descărcat camioane la I.C.R.A.-Timișoara. Apoi a avut un accident de muncă, i-au fost retezate degetele de la o mîină și acum lucrează ca om de serviciu. În toată viața noastră nu am fost decît de două ori în stațiune: o dată la Izvoare, altă dată la Tușnad. Acum ne aflăm la Sinaia. Deși aglomerația nu e mare și am plătit pentru confort I, am fost cazați la o vilă depărtată și zgometoasă, „Aries” spre... Poiana Tapului. Pentru noi e mult de mers. Am cerut să ne-o schimbe și ne-au propus vila „Scărișoara”. Curat „Scărișoara”: urci atîtea trepte că nu ne-au ținut picioarele. În fine, ni s-a oferit vila „Crinul”, dar cineva ne-a spus că și acolo e mult de urcat și ne-am lăsat păgubași. Cînd la cazare le-am spus că sînt bolnavă de inimă, mi-au replicat: „Dacă ești bolnavă de inimă, de ce ai mai venit la Sinaia?” (Ana și Ion Blaj, Timișoara).

Constantin Bazavan de la „Dacia-Serviciu” Rîmnicu-Vilcea, asistentul medical Dumitru Roșu de la dispensarul Coțușca, Botoșani, muncitorul Viorel Hăteganu de la Combinatul siderurgic Hunedoara — toți bolnavi de nevroză — se plîng de calitatea mîncării la principalul restaurant-pensiune al orașului, chiar peste drum de sediul O.J.T.: bunăoară, spun că rinchiile servite la prînzul din 30 mai nu au fost bine spălate, iar rinchiile „știi dv. ce conțin”; de asemenea, regretă că baza de tratament de la „Păltiniș” s-a restrîns și că în locul ei s-a deschis, spun ei, „o circumscripție ordinară” (dar aveam să aflăm a doua zi că e vorba de o eramă de lux, ceea ce, firește, nu-i încălzește prea mult pe bolnavi). Contabila Niculina Vlad de la Întreprinderea de construcții industriale Pitești arată că în camera nr. 5 ce i s-a repartizat la vila „Carpați” este atîta igrasie încît îi pare bine că se termină concediul.

De la sine înțeles că nu am vrut să pescuim cu tot dinadinsul păreri critice și că cei chestionați au fost aleși absolut la întîmplare. Deși poate există unele exagerări, ce pot fi puse și pe seama irascibilității cauzate de boală, totuși răspunsurile atestă că la capitolul „solicitudine” mai avem lipsuri, tovarăși.

LIONEL NIȚESCU

Tușnad

Radiografie minut cu minut

Anul acesta, în mai, Tușnadul a fost mai plin decât anul trecut în august. Nimic nefiresc dacă ne gândim la renumele de care s-a bucurat această stațiune balneoclimaterică până acum, turiștii fiind foarte mulțumiți atât de tratament cât și de cazare. Ce s-a întâmplat însă acum, în mai? Conducerea stațiunii a fost luată prin surprindere: o circulație a O.J.T.-ului a provocat această afliuență, tocmai pentru a valorifica întreaga capacitate a locurilor de categoria I din modernele hoteluri Tușnad, Olt și

Ciucăș. Surprize și chiar nemulțumiri au apărut în momentul în care cetățeanul care a plătit un bilet de categoria I a fost obligat să mănince la restaurantul hotelului respectiv nu cu bonuri, ci cu tichete valorice de 35 de lei pe zi, pentru trei mese. Printre cei care au încercat să facă față tentației de a servi masa la restaurant, ce e drept foarte bine aprovizionat cu specialități de porc și vacă, a fost și pensionarul Marin Ciobanu cu soția, venit al treilea an la Tușnad, la tratament. Dar numai micul dejun a costat 12 lei din cei 35. Și de atunci a suprimat masa de dimineață, iar pentru prinz și seară au cheltuit încă 700 de lei în 20 de zile.

Ca bază de tratament, Tușnadul rămâne însă o stațiune de prestigiu, reușind să facă față tuturor solicitărilor cu maximă eficiență. Despre medicii de aici am auzit în câteva rânduri următoarea afirmație: „te vindeci de dragul lor”.

Ceea ce nu s-a putut realiza încă în materie de tratament, și care a ajuns să fie o problemă, sînt mofetele. Aici, la Tușnad, oriunde sapi, dai de apă minerală și de bioxid de carbon; apa simplă, potabilă, este adusă de la 18 kilometri, iar cea carbogazoasă curge în Olt. Prospectări se fac de zece ani și tot de zece ani oamenii se îngheșuie zilnic în singura mofetă amenajată la 2 kilometri de stațiune. Or, pentru cei cu arterită și hipertensiune, drumul acesta e cam greu de făcut.

Zilnic se perindă peste 500 de bolnavi, unii vin de la șase dimineață pentru că, mai târziu, presiunea scade. Iată pentru ce

mulți bolnavi se duc, ceva mai sus, la o groapă, neamenajată, și în condiții cu totul neigienice fac mofete complet nesupravegheate.

Altă problemă la ordinea zilei este cea a alimentației. La restaurantele cantină există două și chiar trei feluri de regim. Oamenii s-au plins că de multe ori doar cantitatea de sare le diferențiază, că orezul și carnea de pui nu sînt totdeauna suficient fierți, iar Dumitru Florea nu poate uita cum, la masa de seară, a primit doar o jumătate de fir de ceapă verde. Tot el ni s-a plins că deși a plătit bilete confort I, în cameră erau două scaune rupte și igrasie. În aceeași vilă, „Bradul”, într-una din camere, dulapul stă de la începutul sezonului cu ușile căzute și alte 10 scaune așteaptă la atelier să fie reparate. La vilă se găsea și un tovarăș de la atelier care nici nu a vrut să stea de vorbă cu noi, nici să-și spună numele. Întrebat de ce nu se poate repara dulapul de la camera nr. 9, ne-a spus doar atât: „ce să fac? să-l iau de nevastă?” De la ingrijitorul Maria Jocu am aflat că se numește Denes, că are balamale pentru dulap dar nu are șuruburi. Despre serviciul tehnic discută toată lumea că nu te poți atinge de el.

Sigur că am dorit să aflăm adevărul și în cazul firului de ceapă tăiat în două. La cantina cu pricina, șefa unității, Elisabeta Miklos, a recunoscut că în luna mai și chiar și acum zarzavaturile sînt tot trufandale. Așa se explică de ce într-un depozit de alimente am găsit ceapă verde crescută care nu mai avea bulb, dar totuși era cîntărită și predată la bucatărie.

De ce sînt legumele și zarzavaturile trufandale la Tușnad, poate că înțelegem, dar de ce trebuie să ajungă stricate la

bucătărie, nu mai e de înțeles. Este de-a dreptul neglijență! Am depistat chiar și una din cauze: Atila Daniel, șeful biroului de producție culinară al O.J.T.-ului, filiala Tușnad, se plînge degeaba C.L.F.-ului din Miercurea Ciuc de starea în care ajung legumele în depozitul stațiunii. Marfa vine de la furnizorii din Prahova și Ialomița. Vin cu mașini de mare tonaj 30 de kilometri, trec pe lângă Tușnad și se duc la Miercurea Ciuc. Acolo sînt descărcate, cîntărite și depozitate. Abia după 4-5 zile marfa ajunge la consumator, dar e o marfă oboșită, iar în farfuria turistului în loc de o ceapă sau două ajunge o jumătate de fir.

Iată câteva defecțiuni de organizare care umbresc renumele stațiunii Tușnad. Cetățeanul vine sau la odihnă sau la tratament. Vine să se refacă, să se odihnească. Nu trebuie contat doar pe tratamentul medical; nervii sînt fragili și cele mai mici nemulțumiri îi atacă la temele.

ELENA GHERA

Slănic Prahova

Un loc mai puțin iubit după-amiezile

Valențele terapeutice și turistice ale stațiunii de pe Valea Slănicului sînt mai mult sau mai puțin cunoscute. Deși e vizitată anual de circa 180.000 de turiști — dintre care 12.000—14.000 de peste hotare, dirijați vara în excursii de către O.N.T. Litoral — iar 11.000 de oameni ai muncii din țară își petrec aici concediul de odihnă, e totuși puțin fața de potențialul ei nativ, ca să spunem așa; ar putea fi o stațiune de mare circuit național și internațional. La Congresul mondial de balneologie din 1974, două lucrări științifice deosebite care au reținut interesul participanților, prezentate de specialiști ai Institutului de balneo-fizioterapie și recuperare de la București, s-au referit tocmai la Slănic Prahova, la valoarea extraordinară, unică aproape, a climatului din această stațiune în tratarea nevrozelor fără un alt medicament și a nămolului sapropelic din lacurile salin pentru afecțiunile reumatismale. Dar stațiunea are destul de puține locuri de cazare, iar dintre acestea doar cele 304 din Complexul balnear al O.J.T. Dimbovița pot primi non-stop, în cele patru anotimpuri. Două pavilioane nu pot fi utilizate pe întreg sezonul rece, aproape din octombrie și pînă la 15 mai, deoarece... nu s-a rezolvat încălzirea centrală, nu s-a creat posibilitatea de a se asigura temperatura necesară unor oameni suferinzi, care urmează tratament! E greu de presupus că nu e posibilă o rezolvare în așa fel încît stațiunea să poată funcționa la întreaga capacitate, pe întreg cursul anului spre binele oamenilor și spre folosul ei economic! Anumite eforturi locale pentru o mai bună valorificare a potențialului terapeutic al locului se fac. Curînd, chiar în primele zile ale lunii iunie — precum ne asigură tovarășul director Ion Saulea — se va da în beneficiul bolnavilor în celebra

Salină veche încă un sanatoriu pentru suferinzi de astm bronșic și alte afecțiuni ale aparatului respirator. Va poseda — pe lângă sala clasică de cură, cu paturi și mese cu scaune — două săli de gimnastică medicală (una pentru adulți, alta pentru copii), un cabinet medical, două terenuri de tenis de cîmp, unul de handbal și unul de baschet. Tratatamentul zilnic durînd între 4 și 8 ceasuri, iar efectele lui fiind condiționate de mișcare, de educarea respirației, asemenea dotări nu sînt o excentricitate, ci o condiție sine qua non. De asemenea, tot în sezonul de vîrf, care a debutat la 1 iunie, reumaticii vor putea beneficia din nou de impachetările cu nămol sapropelic, după o cam lungă absență. S-au adus îmbunătățirile și corectivele necesare instalației de circulare și recirculare a nămolului între lac și baza de tratament. Mai sîntem informați că, începînd cu anul viitor, posibilitățile de cazare ale orașului vor crește. Curînd — în sfîrșit! — vor începe lucrările de restaurare și amenajare ale clădirii în care a funcționat moara de sare aflată la gura Salinei. Construcția solidă, nu lipsită de frumusețe și originalitate arhitectonică, lăsată însă în părăsire și degradare de multă vreme, urmează să devină un hotel de confort superior.

Ca orice posesor al unui bilet de odihnă și tratament în stațiunea Slănic Prahova, ne-am permis să pătrundem în clubul aflat în Pavilionul salin, la doi pași de biroul tovarășului director. Cu program afișat: de la orele 7 la 23. Sala de remi și table — închisă, sala de sah — aidoma. Funcționează doar sala TV. Popicăriile a devenit magazia restaurantului din apropiere. La Biblioteca orașenească se pretinde solicitanților să depună o sumă de bani egală cu de trei ori prețul cărții pe care vor s-o împrumute (!!!), cum ne-au spus la cunoștință Gligor Giurgiu și Gheorghe Simnicu. Ștrandurile — amenajări destul de aproximative ale celor 6 lacuri salin — fac inaccesibile vizitatorilor, turiștilor de-o zi în stațiune, tocmai lacurile, deosebite monumente ale naturii, de un pitoresc inegalabil.

CICI IORDACHE

1821. Complotul eterist și asasinarea mișlească a lui Tudor Vladimirescu (II)

Poate Tudor nici n-a gîndit, pur și simplu, că eteriștii, puțini cîți îl însoțeau, ar putea pune ceva la cale împotriva sa. Cu acei „războinici” ai lui Iordache, care se retrăseseră deja la Pitești, știa că se împacăse. Dar se „împăcase” în fața tunurilor în poziție de tragere. Hagi Prodan îi datora viața, din zilele încercării nereușite de asasinat de la Tînjăreni. Dar Hagi Prodan era un om „fotos și viclean”, fără scrupule. Cu D. Macedonschi, Tudor nu avusese vreo „cîciorie”, iar Alexandru Pavlovici, „îarul” bulgarilor care însoțeau „Adunarea”, nu prea ieșise din anonim. După M. Cioranu — care, e drept, cam încearcă să se dezvinovățească —, știm că în acea noapte fatală s-ar fi adunat căpitani de-al lui Tudor, „revoltați de moartea Urdăreanu”. Între ei a apărut D. Macedonschi, continuînd a-i deruta. Acei căpitani i-ar fi jurat lui Macedonschi credință și, cu acest „răspuns hotărîtor”, D. Macedonschi a pornit, în goana calului, spre Pitești, la Iordache Olimpiu. Relatarea este curioasă, căci după regulile ostășești ale taberei, pazele cu străznicie pînă aici, fiecare căpitan trebuia să se afle la locul lui. În relatarea lui M. Cioranu nu apare nici garda personală a lui Tudor; apare în schimb mențiunea că santinelele de la ușa acestuia primise „porunca” (de la cine?) „că de va ieși Tudor afară din chioșc pînă a nu se face ziuă, să dea să-l omoare”. După M. Cioranu, ar reieși că s-a pus la cale un fel de „conjuratie” a căpitanelor. Dar M. Cioranu își avea patul lângă foisor, iar explicațiile lui, scuzele lui, pentru acest moment, că n-ar fi putut comunica cu Tudor, îl acuză.

Ilie Fotino, în măsură să cunoască mai bine unele „detalii” din relatările eteriștilor, ne vine în ajutor. Dacă, la M. Cioranu, D. Macedonschi a apărut, în acea noapte, subit, printre căpitani lui Tudor strînși în jurul foisorului, I. Fotino scrie că, la un „consiliu” al căpitanelor (omite să ne spună unde s-a ținut) s-a redactat o „adresă”, semnată — N. B. ! — de „toți căpitani serbo-bulgarilor, cum și cîțiva subcăpitani de panduri” (s.n.). Adresa, sigilată, a fost apoi trimisă „cu într-adins om” (deci, nu prin D. Macedonschi), pe ascuns, de la Golești la Pitești, lui Iordache Olimpiu, care „demult eugeta” să-l prindă pe Tudor și „pînă să găsească ocaziunea” (s.n.). Apreciînd „ocaziunea”, și asumîndu-și un risc mare, Iordache „unelți o stratagemă disperată”; căci, în adevăr, nu era ușor să încerci a-l lua pe Tudor din propria lui tabără.

În ziua de 21 V/2 VI, Iordache luă 30 de călăreți „aleși”, plus alți 200 „de rînd”, îi împărți în grupe și le ordonă să-l urmeze la Golești, la un sfert de oră fiecare grup. La intrarea în Golești, au fost opriri, „după regula ostășească, de străjile lui Tudor”. Dar — continuă I. Fotino — acesta l-ar fi recunoscut pe Iordache și ar fi pîrînit să-l lase intrarea liberă. Iordache l-ar fi găsit de Tudor „împreună cu toți capi oastei sale”. Și Fotino pune în gura lui Iordache un discurs „zdrobitor” la adresa lui Tudor, ceea ce iarăși ni se pare o imposibilitate: în asemenea împrejurări, numai de discursuri nu era timp. Delinim, în schimb, o relatare la fața locului, de la unul din cei mai credincioși căpitani ai lui Tudor, e drept, transmisă nouă de fiul acestuia, George Căcalețeanu (tatăl său, Ianache, fusese comandantul tunarilor lui Tudor). Astfel, ni se relatează că „într-o dimineață, prea de dimineață, cum s-ar zice acum pe la 5 ore”, s-au zărit venind spre Golești căruțe de poștă „pline cu oameni”. Un căpitan l-a anunțat pe Tudor. Acesta a ordonat să le oprească și să le cerceteze. I s-a răspuns că este un căpitan eterist, Farmache (poate, o confuzie pentru Iordache). „Trimis de Ipsilanti, dorind a-i vorbi ceva în secret” (s.n.). Tudor era „neîmbrăcat bine”, nu era încă înarmat, de ciudă înjură pe căpitanul eterist, dar ordonă apoi să-l introducă. Sulta căpitanului eterist a rămas afară, „subt arme, ținîndu-le cam ascunse”. „Oamenii lui Tudor, între care era și Căcalețeanu bătrînul, erau înarmuți”. Deci, abia trezit, încă neîmbrăcat, Tudor ținea, poate, sîfat, cu ai săi. Căpitanul eterist „esprimă dorința să cîntre Tudor — continuă relatarea — d-a fi singuri, ca să poată vorbi între 4 ochi”.

„Ieșiră căpitani lui Tudor” — continuă relatarea. Peste cîteva momente, căpitanul eterist „crăpă ușa, bagă capul și, făcîndu-se ca cum s-ar adresa către oamenii d-afară, le zice: «Domnul Tudor poruncește să plecați, ca să ne lăsați singuri, avînd taină».”

Deci, studiînd rapid numărul și tăria celor abia ieșiți, căpitani ai lui Tudor, într-o clipă de neabăgere de seamă a celui găsit în „tinuta” prea matinală, pe care și-o permitea cu ai săi, poate chiar cînd acesta se echipa grăbit, căpitanul eterist, poate cu vorbă șoptită, ca de taină — dar suficient de tare ca să fie auzit în afară — a pronunțat un consenm, menit să ajungă și la ai săi. Așa relatează și Căcalețeanu: „Acesta (frază scurtă a eteristului — n.n.) era un cuvînt d-ordine (mot d'ordre); și oamenii lui Farmachi (iarăși confuzia — n.n.), care erau afară, la ușa, se adresează către păzitori (santinelele lui Tudor) și le spune că nu mai este trebuință să stea acolo — și să plece”. Locul santinelor lui Tudor, l-au luat oamenii sau neferii” căpitanului eterist.

Așa a ajuns Tudor izolat de ai săi și bine păzit.

Cînd șeful tunarilor a revenit să-l vadă pe Tudor, acesta „era arestat, dar nu pornise”. Totul se petrecuse rapid. Era încă de dimineață. Lagărul pandurilor nu se trezise bine. Nu se putea bănuie că se petrece la foisor, unde garda lui Hagi Prodan și neferii aduși de căpetenia eteristă izolaseră locuința lui Tudor. Tudor nu putea să fie scos afară din foisor (cum apare la M. Cioranu); sau, dacă a fost, scoaterea nu s-a putut face decît către curte, curte în care erau cantonați eteriștii. După I. Fotino, discuția cu Tudor, inclusiv arestarea și pregătirea pentru plecare au avut loc într-o încăpăre închisă, într-o „sală de sedință” (după Raybaud). Aici — după I. Fotino, care putea să știe mai bine aceste amănunte — Iordache Olimpiu, terminîndu-și discuta-bilul discurs, „se prefăcu a se adresa și către căpitani prezenți” (s.n.), spre a le lua asentimentul pentru întîlnirea lui Tudor cu Ipsilanti. Reținem că I. Fotino nu dă, pentru „căpitani prezenți” nici un nume și, în mod greșit, îi considera drept căpitani ai lui Tudor pe D. Macedonschi și pe Hagi Prodan. Și autorul filoteist mai „scapă” un „detaliu” într-o notă înfrapaginală. „Nu începe indioială — scrie el — că Olimbie, temîndu-se de vreun măcel din partea gardiei și întîlnirilor lui Tudor, se ferea de verice asprime și întrebuintă această stratagemă diplomatică, sigur fiind și de consumămintul subalternilor săi, după înștiințarea ce aceștia îi trimiseră...” „Înștiințarea” de care vorbește Fotino este cea „adresă”, amintită mai sus, trimisă lui Iordache la Pitești și semnată de „toți căpitani serbo-bulgarilor, cum și cîțiva subcăpitani de panduri”. Iar subalternii lui Iordache, prezenți în sala arestării lui Tudor, nu puteau fi căpitani acestuia din urmă. Chiar dacă au fost de față cîțiva căpitani de ai lui Tudor (precum I. Căcalețeanu, revenit între timp), lăsați să intre pentru a nu trezi bănuiele — erau, oricum, în vîdită minoritate și puteau provoca, cel mult, un măcel, în care ar fi pierit cu toții, inclusiv Tudor, după „regulile” dure ale comploturilor din toate timpurile.

Așa, fără a fi trădat de pandurii și de căpitani lui, ci cîzînd victima unui complot aproape perfect, urzit îndelung și finalizat de eteriștii din Principate, Tudor Vladimirescu a fost ridicat în mare grabă din foisorul de la Golești, dus la Tirgoviște, unde, din ordinul lui Alexandru Ipsilanti, eforul suprem al Eteriei, a fost asasinat mișlește de cîțiva călăi puși sub comanda lui Vasile Caravia. Detaliile merita a fi memorate de toți românii. După Nicolae Popescu din Mușetești, ultimele cuvinte ale lui Tudor către asasini ar fi fost acestea: „Hoților și tilharilor, dacă sînteți oameni vrednici, duceți-vă și vă bateți cu turcii și-i scoateți din țară, dară nu cu mine, un om desarmat. Și să știți că trupurile voastre o să le mănînce cîinii Țării Românești și paserile prin munți”. După două zile și nopți de chin, dar mai ales de coșmar — comparabil, în istoria de pînă atunci a martirilor români, cu chinul și coșmarul lui Vodă Brancoveanu —, Tudor Vladimirescu era, desigur, istovit cu totul. Călaul l-a întîmpinat „cu un sațir în mină”. Tudor a mai putut — și a mai dorit, poate — să rostească în fața asasinilor — „cu voce tremurătoare”, notează I. Fotino — o replică scurtă, din acelea pe care i le cunoaștem, ieșită din străfunduri, dintr-un ecou lăuntric, ca pentru sine: „Omoară-mă, să scap!” „Și punîndu-și minile pe obraz, îndată fu decapitat de călaș”. Corpul lui fu aruncat în groapa ce era deja pregătită și acoperit cu pămînt și cu pietre”. După alte surse, trupul i-a fost aruncat într-un puț părăsit. „Astfel a fost curmată, prin trădare, viața lui Tudor, fără nici o cercetare și fără nici o umbră de formă «de judecată»” — notează I. P. Liprandi.

G. D. ISCRU

Un muzeu deschizător de drumuri

Muzeul de artă din Rîmnicu Vilcea a fost gazda unei acțiuni care subliniază, o dată în plus, rădăcinile adînci ale precupărilor culturale din acest colț de țară, încărcat de istorie. Mai bine spus, amintita acțiune — întîlnirea vilcenilor cu 25 de critici de artă și 25 de artiști plastici și sculptori din București (întîlnire organizată în curtea interioară a splendidului locaș, parcă anume construit pentru o instituție de această factură) — s-a desfășurat sub semnul momentului inaugural al acestui muzeu, în formula sa actuală: Muzeul de artă contemporană comparată. Girul criticilor consfințește un adevăr pe care cei din partea locului îl descoperiseră încă în urmă cu un an, pe vremea cînd o mină de entuziaști o porneau la drum cu noua secție de artă contemporană comparată: muzeul din Rîmnicu Vilcea se constituie ca un deschizător de drumuri în muzeografia de artă contemporană românească.

Cercetări românești anticipează o cale revoluționară în combaterea diabetului:

TRANSPLANTUL DE CELULE BETA

Diabetul și-a cucerit și el în ultimele decenii trista faimă de boală a civilizației moderne. Așa cum o dovedesc statisticile internaționale, el se află într-o sensibilă creștere în toate țările dezvoltate din punct de vedere economic, deci acolo unde se constată într-o măsură mai mare efectele negative ale sedentarismului și exceselor alimentare.

La ora actuală, terapia mondială izbuștește prin variate tratamente, medicamente și procedee de tehnică medicală să limiteze expansiunea acestui flagel, și mai cu seamă să mențină în viață milioane de bolnavi insulino-dependenți, deci acele victime ale maladiei care, în urmă cu numai câteva decenii, erau condamnate la moarte prin comă hiper sau hipoglicemică.

În România, așa cum avea să ne declare un expert în materie, prof. dr. docent Iulian Mincu, diabetul constituie o maladie mai mult sau mai puțin gravă pentru 3,1% din totalul populației, incidența fiind mult mai ridicată în orașe decât în mediul rural. Important de reținut este apoi faptul că maladia este mult mai frecventă în zonele unde interperanța alimentară face să crească numărul persoanelor supraponderale, obezitatea favorizând între altele și perturbarea funcțiilor pancreatice. Se poate afirma, astfel, că 90% din totalul diabeticilor suferă deopotrivă și de obezitate.

În combaterea diabetului, școala națională de medicină se bucură de o bogată și valoroasă tradiție, precum și de utilizarea unor procedee și medicamente originale, prioritare pe plan mondial. O demonstrează între altele și câteva cercetări de dată relativ recentă, efectuate sub conducerea eminentului om de știință prof. dr. Iulian Mincu, și care vizează în mod special combaterea diabetului insulino-dependent prin transplant de celule beta.

Pentru a face explicită noutatea și tehnica procedurii, ne permitem să amintim cititorilor noștri că diabetul zaharat, specific persoanelor tinere, este provocat de proasta funcționare a pancreasului, ale cărui celule beta aflate în interiorul așa-numitelor insule Langerhans, nu mai secretă suficient insulină, fiind distruse în cea mai mare parte. Mai amintim, totodată, că insulina reprezintă principalul factor care mijlocește pătrunderea glucozei prin peretele celular, lipsa hormonului pancreatic împiedicând acest proces și declanșând apariția sau exacerbarea diabetului zaharat.

În mod obișnuit, metoda de tratament clasică se reduce la administrarea de insulină, produs extras din organe de animale. Prin acest procedeu se reechilibrează necesarul de insulină din organism, dar se constată în continuare unele oscilații glicemice, iar în alte cazuri diverse și nedorite reacții secundare. Printre metodele și tehnicile medicale mai recente, amintim transplantul de pancreas, operație extrem de dificilă și, până în prezent, cu rezultate descurajatoare, și folosirea unor tipuri de pancreas artificiale, aparate prevăzute cu senzori și rezervoare de insulină dar care sînt departe de a prelua cu exactitate funcțiile organului natural. În sfîrșit, în numeroase clinici și institute de cercetări ale globului se lucrează intens la un nou procedeu: transplantul de insule Langerhans sau de celule beta. Metoda a fost testată și în țara noastră prin cercetări de laborator efectuate în comun de specialiști ai Institutului „Victor Babes” și ai Clinicii de nutriție și boli metabolice din cadrul Spitalului dr. I.

Cantacuzino. Procedul reclamă câteva condiții sine qua non: celulele beta sau insulele Langerhans, ce urmează a fi transplantate, trebuie să fie recoltate numai din pancreas de făt uman în vîrstă de 3-5 luni, singurul organism în care aceste formațiuni celulare nu dovedesc proprietăți imunogenice, izbutind să se grezeze organic pe țesuturile receptoare. Evident, recoltarea trebuie să aibă loc în condiții de aseptie totală, iar celulele extrase să fie cultivate și menținute în viață.

Experimentele efectuate pînă în prezent numai pe animale au demonstrat că specialiștii români au pus la punct o tehnică chirurgicală prin care dețin un important avans față de alți cercetători din alte centre medicale ale lumii. Un avans pe care îl vom pierde ușor și în scurt timp dacă nu vor fi luate măsurile necesare pentru experimentarea transplantului și în cadrul unor spitale clinice. Sau ceea ce nu este nici simplu, dar nici imposibil. Pentru ca un bolnav de diabet zaharat să beneficieze de transplant de celule beta — ne-a explicat profesorul dr. Iulian Mincu — este nevoie ca acestea să fie recoltate din 20 de pancreasuri, deci de la 20 de fete și rezultați în urma unor intervenții legale de sarcină. Nu cunoaștem media zilnică a avorturilor spontane și a întreruperilor de sarcină care au loc în maternitățile din țară, dar ele sînt în număr suficient pentru a asigura material biologic pentru efectuarea unor numeroase transplanturi de celule beta. Potrivit unui calcul estimativ, în București, întreruperile legale de sarcină pot furniza în curs de 2-3 zile material biologic pentru realizarea unei singure intervenții de acest gen.

Cercetările de laborator au demonstrat că celulele grefate încep să secrete insulină, că în fapt organismul receptor beneficiază de un nou pancreas, că altfel spus se anticipează o cale revoluționară în tratamentul diabetului zaharat. Iată de ce relatarea noastră se constituie și într-un apel adresat forurilor în drept și în primul rînd Ministerului Sănătății și secțiilor de obstetrică și ginecologie din țară, pentru ca printr-un efort conjugat să se întreprindă toate măsurile pentru continuarea experimentelor și să se procedeze cât mai curînd posibil la transplantarea de celule beta în organisme umane. Totul spre binele și folosul miilor de suferinzi, spre cinstea și prestigiul școlii naționale de medicină.

LIVIU TIMBUS

Ideile la dispoziția dumneavoastră

Microhidrogeneratoare în funcțiune fără baraje și lacuri de acumulare (III)

Prin publicarea articolului cu acest titlu, în numărul 21 al revistei din acest an, am primit mai multe telefoane și scrisori de la oameni cu preocupări asemănătoare, care nu contrazic ideile inventatorului Ion Cotenescu, ba mai mult consideră soluția propusă ca fiind viabilă și eficientă, cu investiții minime. Doi dintre cei care ne-au vizitat la redacție, fizicianul V. Stratulat și ing. Al. Forje fac parte dintr-un colectiv împreună cu dr. ing. Florin Predan, ing. Ion Bogdan și ing. Ionel Ionescu, cu toții fiind cercetători științifici principali la ICEMENERG București. Ei au depus la O.S.I.M. dosarul nr. 94.913 cu documentația necesară brevetării cererii de brevet de invenție înregistrată sub nr. 0065570 la data de 08.08.1978 cu titlul „Procedeu și instalație pentru conversia energiei hidrolice a apelor curgătoare”. Comisia de invenții formată din președinte dr. ing. Al. Lorent și membri ing. C. Ofmansk și ing. R. Forgaci le-a expediat cite o hotărîre în 03.01.1980 prin care respinge acordarea brevetului de invenție solicitat pentru motivele: „Propunerea de invenție se referă la un procedeu și o instalație pentru recuperarea energiei hidrolice a apelor curgătoare fără utilizarea nici unui baraj. Avizul întocmit de I.C.P.E.H. cu nr. 0060 din 8.10.1979 este net negativ, principalele motive fiind următoarele: randament deosebit de scăzut în comparație cu turbinele cu acțiune cunoscute, acesta scăzînd odată cu creșterea unghiului de amplasare în raport cu direcția de curgere a apei...” Dar să vedem ce spun autorii.

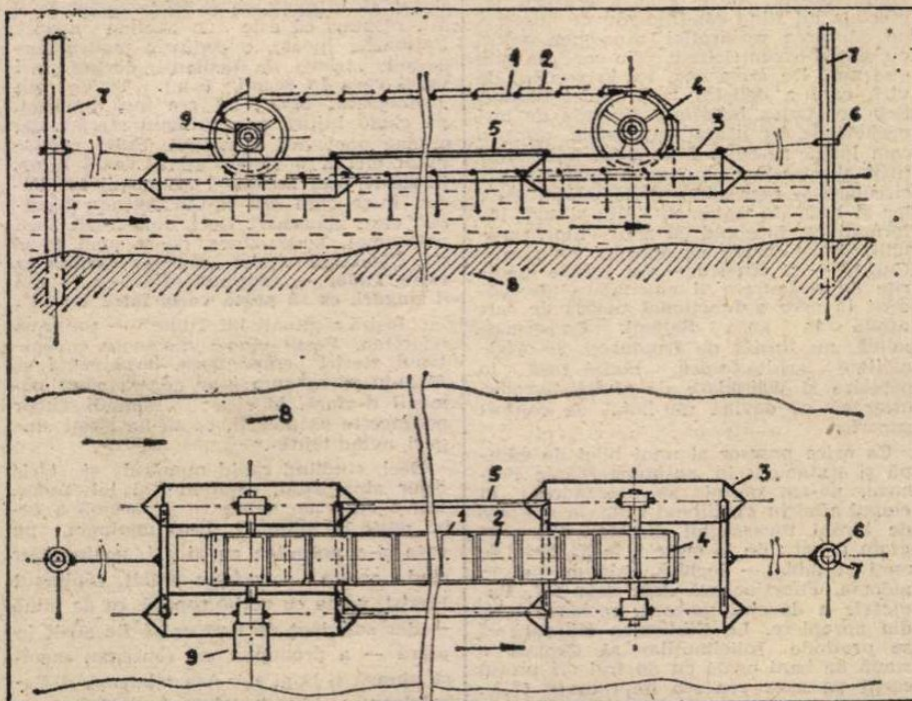
Lucrarea cu pricina face parte dintr-un complex de invenții ale mai multor colegi. Din 1975 pînă astăzi, au propus spre brevetare 24 de invenții ce se vor o parte din preocupările lor pentru găsirea unor soluții tehnice care să asigure valorificarea completă a potențialului hidroenergetic de care dispune România. Toate invențiile acestor colective pluridisciplinare au la bază o nouă concepție a energiei, respectiv a transferului de energie. Spre exemplu, un vehicul nu face altceva decît să transfere energie solului. Tot așa, un rîu transferă energie unui dispozitiv. Alte exemple care ajută înțelegerea fenomenelor aflate la originea ideii ce o susțin ar fi: în anumite situații roata n-a fost suficientă și s-a inventat șenila; la anumite ambarcațiuni n-au fost destule două visle și s-a ajuns la mai mulți vislași cum este cazul galelor. În genere, transformarea de energie de la un mediu în mișcare se poate face în unele situații prin roată și prin șenilă atunci cînd aceasta se dovedește avantajoasă. În mai toate cărțile de fizică o mașinărie se discută sub așa-zisa schemă cinematică. Se au în vedere, între altele, forțele și felul în care se transmit ele, în realitate, forțele neexistînd decît ca imagine abstractă. Forțele acționînd în timp și spațiu dau ceea ce numim energie. Mașinile ar trebui calculate nu numai la forțe,

ci și la lanțul dinamic și lanțul de energie. După un asemenea calcul, simplu din punct de vedere dinamic, colectivul de cercetători de la ICEMENERG a ajuns la concluzia că o „șenilă” de o lungime nedefinită este preferabilă unei turbine circulare. Curgerea unui lichid într-o albie se face datorită gravitației, fiecare strop purtînd cu el și o cantitate de energie. Față de soluția Cotenescu ei înlocuiesc turbina dintre cele două pontoane ancorate la mal cu o „șenilă”. Există și de data aceasta posibilitatea inserierii, iar lungimea optimă a unui modul sau „șenile” depinde de viteza apei și materialele utilizate. Interlocutorii susțin că în această situație însăși noțiunea de randament cunoscută în teoria mașinilor trebuie schimbată sau înlocuită cu aceea de eficiență energetică. Cei cinci au realizat și un mic prototip pus la dinam

de mașină Dacia 1100, adică de 40 wați și respectiv 12 volți. Totul a funcționat conform așteptărilor. Studiind brevetoteca, au găsit ceva similar în Franța, invenția franceză fiind montată pe Sena. Deosebirile între propunerea românească și invenția prezentată în bibliografia dosarului depus la O.S.I.M. sînt evidente. Soluția franceză pierde în apă o parte din energie prin frecare intrucît este introdusă pe fundul apei. Soluția românească, cu partea mobilă la suprafață, nu pierde energie reactivă. În urma unui calcul, privind eficiența energetică a celor două feluri de instalații, se dovedește că amplasarea pe fundul apei nu se justifică.

Mihnirea celor de la ICEMENERG este aceea că la O.S.I.M. sînt luați drept niște amatori, fiind tratați cu dispreț deși lucrează în cercetare, cu bune rezultate de altfel. Propunerea lor introduce elemente de noutate, prototipul a dat rezultate și invenția ar putea avea prioritate mondială. Nu se miră de ce Ion Cotenescu nu insistă atît pentru a obține paternitatea ideii sale, cît pentru realizarea ei în practică. Sînt dispuși să colaboreze și credem că nimic nu-i împiedică. Este interesant de văzut cine-i sprijină?

ION PREDOȘANU

Hidrogeneratorul este construit modular, dintr-o șenilă alcătuită din suportul 1 și paletele 2, întinsă pe doi tamburi 4 și montată pe patru plutitoare 3 ce sînt rigidizate de un cadru tubular 5. Modulul este ancorat pe firul apei prin intermediul unor inele 6 de doi stâlpi 7, ce sînt fixați în albia rîului 8. Pe axul tamburului 4 din amonte se montează multiplicatorul de turație și generatorul 9. Lungimea optimă a unui modul pentru riuri de tipul Dimboviței este de 10 m. Pentru riurile de munte, care sînt rezepe, se pot utiliza, în funcție de condițiile locale, module mai mici sau roata lui Cotenescu. Se pot realiza în acest mod salbe de module hidrogeneratoare, pe toate lungimea unui rîu, cărora li se pot da diferite utilizări. Dacă la un modul se montează un difuzor, în fața hidrogeneratorului poate fi utilizat la conversia energiei valurilor, ca spîrgător de val.

Din nou despre

Longevitatea apicultorilor

Ipozeza doctorului Alexandru Partheniu privind longevitatea apicultorilor și combaterea cancerului prin venin de albine (Flacăra nr. 18) mi se pare deosebit de interesantă și merită toată considerația și atenția specialiștilor. În legătură cu această imi amintesc că în cadrul unor cercetări întreprinse la Centrul pentru studii asupra sănătății și mediului înconjurător de la BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY din Utah — Statele Unite, privind incidența cancerului pe profesioni, directorul acestei instituții, dr. Vernon J. Tipton, s-a interesat dacă afirmația că „apicultorii nu se îmbolnăvesc de cancer” are sau nu o bază reală și dacă organizațiile profesionale apicole dispun de un material documentar statistic care ar permite o adîncire a cercetării în această direcție. În acest context și-a exprimat părerea că „dacă există vreo legătură reală între incidența cancerului și creșterea albinelor, atunci este necesar să se determine dacă miera pe care o consumă apicultorii este aceea care îi apără, sau dacă una din substanțele complexe din veninul de albine (sau din alte produse apicole — ne permitem să adăugăm noi) are valoare profilactică”.

Pentru respectul adevărului, recunoaștem, de la început, că nu știm să existe, la ora actuală, publicat sau elaborat, un material statistic documentar — oficial sau numai strict informativ — care să confirme sau să infirme afirmația potrivit căreia „apicultorii nu se îmbolnăvesc de cancer”.

Știm în schimb că apicultorii sînt consumatori de miere în faguri, de miere extrasă, de lăptișor de matcă, de păstură, de larve (apilarni) și în general de produse apicole (inclusiv derivatele lor) recoltate și consumate direct, nemijlocit, în condițiile naturale din stupină. Ei trăiesc, profesional, o bună parte din timpul lor într-un microclimat specific stupinei în care influența bacteriostatică a propolisului nu este neglijabilă. Traiul într-un mediu ambiant mai puțin poluat, în mijlocul naturii, care influențează și ea starea psihică a apicultorului, contribuie la dezvoltarea rezistenței organismului. La toate acestea trebuie adăugat aportul înțepăturilor albinelor de care stuparii nu se feresc și datorită cărora complexa compoziție a veninului de albine intervine atît de eficient în metabolismul general al organismului, cu influențe pozitive asupra sistemului nervos, dar mai ales în reglarea întregului sistem endocrin.

Regretăm că nu dispunem de date documentare bazate pe cercetări științifice privind incidența cancerului pe profesioni în care, bineînțeles în ceea ce ne privește, este inclusă și apicultura. De aceea, considerăm utilă acțiunea întreprinsă de Ministerul Sănătății de instituire a anchetelor epidemiologice și introducerea Registrului național de cancer, privind și incidența acestei boli pe profesioni, deci și în rîndul apicultorilor.

S-ar putea ca această anchetă și cercetare documentară să permită constatări revelatoare, cu indicarea eventualelor direcții de orientare a cercetării științifice în acest domeniu, spre binele și satisfacția omenirii. Într-un sondaj făcut într-o singură comună din Țara Moșilor, în Bistra de lângă Cîmpeni, 80 la sută din sătenii longevivi trecuți de 95 ani — unii au ajuns și suta — din fragedă tinerețe au fost sau sînt încă posesori de stupi, cum sînt cei din neamul Rogozilor, prîsăcari încă din vremea „buduroaielor”. Sînt incredințat că mulți apicultori vor avea de semnalat, din experiențele proprii sau din informațiile demne de încredere pe care le dețin de la alții, aspecte și constatări utile pentru clarificarea problemei.

NICOLAE V. ILIEȘIU

Sesiune științifică

Între 28 și 30 mai, Spitalul „Filantropia” din București a fost gazda celei de-a XII-a sesiuni științifice anuale a Academiei de științe medicale. S-a pus în discuție „Contribuția cercetării științifice la fundamentarea și dezvoltarea medicinei naturiste”, lucrările prezentate axîndu-se pe cercetările românești în domeniul factorilor naturali de cură, și cel al plantelor medicinale; ultima zi a însemnat dezbaterile a două controversate metode medicale de tratament: Homeopatia și acupunctura. Consemnăm cîteva opinii: **Radu Păun**, vicepreședintele Academiei de științe medicale: „Sesiunea a fost, într-un fel, repararea unei nedreptăți care s-a făcut cercetării plantelor medicinale, mai ales că s-a dovedit că ele au contribuit major la realizarea a 120 de medicamente care există în practica medicală, în timp ce altele sînt în curs de apariție.” **Academician Ștefan Mîlcu**, președintele sesiunii: „Homeopatia este o realitate clinică, terapeutică și practică de care trebuie să înțelegem seama. Ca endocrinolog sînt sensibil la „dozele mici” ale homeopatiilor și cred că cele două ramuri ale farmacologiei, homeopatia și alopatia, nu se exclud, dimpotrivă, se completează.” **C. Ionescu-Tirgoviste**: „În privința acupuncturii, s-a insistat pentru crearea unui cadru mai adecvat în vederea aplicării acestei metode de tratament”. Mai bine mai tîrziu decît niciodată.

VIATA PE AUTOSTRADA

Autostrada pare tutalată de un for abstract. Ea înaintează prin cimpie ca o pistă de aterizare pentru avioane supersonice. Nu ca o pistă carosabilă de uz comun. Autostrada e o șosea modernă, cu mai multe benzi de circulație, cu mai multe poduri suspendate, cu stație „service” și cu două restaurante pe post de hanuri cu orar redus. În rest, păduri de o parte și de alta, păduri splendide, cimpuri cultivate frumos, ordonat, încărcate de clorofilă și un riu (Argeșul) curgând sinuos ca o invitație la plajă. E o bucurie să rulezi pe o astfel de panglică albastră. Dar dacă ți se întâmplă să rămii în pană și dacă se mai întâmplă să intri (vai!) într-o coliziune, chiar nevinovat fiind, te-a uitat Dumnezeu pe drum și îți poți cronometra singur ultimele clipe de viață ferm convins că nu-ți poate veni nimeni în ajutor pentru că telefoanele, rare, nu funcționează bine sau de la celălalt capăt al firului îți răspunde un glas somnoros care promite orice în afară de un ajutor util și eficient.

Pe de altă parte dacă ți se face foame sau sete după orele 21, la volan, nu mai găsești nimic de mâncare sau de băut cale de peste o sută de kilometri și trebuie să te mulțumești cu fum de țigară sau cu o gură de aer curat. Pentru că restaurantele sunt închise! Și astfel în loc ca șoseaua să devină o prelungire civilizată a orașului spre alt oras, un istm de asfalt care leagă două așezări urbane lăcărind în noapte, devine o trambulină în gol.

De ce a fost abandonată oare autostrada? Ne amintim că imediat după rumoarea intrării ei în circuit rutier, autostrada promitea să devină o zonă benefică pentru servicii de tot felul. Dar treptat-treptat șoseaua a fost abandonată, a fost uitată, a intrat în anonimat, într-un anonimat atât de profund încât până și semnalele de SOS venite de pe parcurs, de pe drum, nu mai ajung în timp util la destinație, și nimeni nu se deplasează ca să depăneze un autoturism defect pentru că, evident, un telefon dat din cimp nu prezintă nici o garanție! Și oamenii se descurcă cum pot, ajutându-se singuri în caz de pericol și de nevoie, bucurându-se doar de frumoasa solidaritate a conducătorilor auto, de un sfat prietenesc sau de o țigară care se aprinde în noapte cu imprumut și în semn de „răbdare”. Până când se va hotărî cineva, poate A.C.R.-ul, poate întreprinderile de alimentație publică sau de hoteluri și restaurante, să modifice orarul ravelor unități de pe parcurs și să repare telefoanele care vor trebui să funcționeze cu efect imediat în caz de urgență. Până atunci vă transmitem un SOS de pe autostrada București - Pitești.

„Nu mai e nimeni. Sînt paznicul de serviciu”

Neîndoios, o asemenea arteră majoră de circulație, autostrada, presupune numeroase funcții ce derivă... automat din rolul ei principal. De a ne oferi posibilitatea să străbatem în cit mai bune condiții, mai repede și fără impedimente, nu un simplu drum, ci o poartă spre numeroase alte localități și zone ale țării - spre Oltenia, Banat, Transilvania.

Luni, 1 iunie, la orele 19.00, din fața postului de control al Miliției, situat la intrarea pe Magistrală, pornim. Ne secondează, cu automobilul său, Dan Birlădeanu.

Orele 19.10 - km 16. Autoturismul 2-AG-1506 în pană. Omul mărește ceva la motor. Oprim și ne oferim să-l ajutăm. Pare absolut surprins. Ne mărturisește că e prima dată în viața sa de automobilist - 80 mii km la bord - când, rămânând în pană, oprește cineva din proprie inițiativă, oferindu-i ajutorul. Cînd pleci pe șosele, la drumuri lungi, e bine să te înarmezi - ne oferă sfatul - cu ideea că ești singur în univers. I s-a rupt curea de la ventilator. Are, din fericire, o rezervă. Dacă nu avea? Nu știe ce s-ar fi făcut! Ori ar fi dormit sub cerul liber, ori ar fi cumpărat una, la suprapreț, de la bișnițarii șoselelor (aflăm că există și așa ceva!). Meditam îndelung la ideea însingurării omului pe șosele în timp ce în jurul tău „zboară” în toate sensurile ația oameni.

Orele 19.50 - km 35. Simulăm o pană. Izolăm un contact de la bobina de inducție. Colegul Dan Birlădeanu pleacă să ne anunțe - pentru a ne trimite de urgență la Service-ul de la kilometrul 36. Așteptăm. Între timp, testăm politetea rutieră și omenia confrăților noștri automobilisti. În primele 5 minute trec pe firul de sens în care ne aflăm 25 de mașini. Într-un sfert de oră ajungem cu număratoarea la 50. Am făcut cu mina semn pentru a opri, la vreo 15. Au oprit 3. Conducătorului de pe 15-B-7999 îi cerem o bobină. „N-am nici o piesă!” - răspunde prompt. Foarte grăbit dispare după portieră. Ambreiază și ia viteză. Poate că n-avea într-adevăr nici o piesă de rezervă cu sine, dar cită indiferență față de necazul unui om! Conducătorului de pe 1-DB-5038 îi solicităm un litru de benzină, cu care să putem ajunge pînă la stația din apropiere. Aveți furtun, aveți un vas? „Aveți!” Trage omul pe dreapta, fiind gata să ne ajute. Ne dezvăluim identitatea, îi mulțumim și ne cerem scuze pentru deranj. Aveam rezervor plin. Pe 31-DJ-1479 îl rugăm să

PAUL VASILESCU - Bălcescu

ne tracteze pînă la Service, adică mai puțin de un kilometru. Deși ora era înaintată pentru soferul profesionist Vasile Dragomir de la I.C.I.L. Craiova - în aceeași noapte trebuia să ajungă neapărat acasă, deoarece dis-de-dimineață lua iarăși drumul Capitalei, să aducă lapte, 4500 litri lapte în cisterna camionului său - e gata totuși să ne remorcheze. Ride cu poftă cînd îi spunem că doar l-am încercat. „Cum să nu vă ajut dom'le, oameni sintem! Oho, să fiți dumneavoastră sănătoși pe cîți am ajutat eu în 20 de ani de soferie. Mai acum vreo 10 zile, tot pe șoseaua asta am salvat soția și copilul unui om de sub flăcări. Îi luase mașina foc.” Starea noastră de spirit se tonifiază, iată că nu sintem singuri în universul dur al șoselei!

Orele 20.30 - tot km 35. Dan Birlădeanu revine trist, ba chiar indignat. „Dați-i drumul mai departe. Nu există nici o posibilitate de depanare. Ne reparăm defecțiunea și pornim”.

Între kilometrul 36 și 49 nu mai există nici un telefon. Ni se face sete. Prevăzător, luasem o sticlă cu apă de-acasă, dar s-a sfîrșit. De unde luăm apă? Privim cu atenție încordată în dreapta și-n stînga, căutînd o cîșmea ori o fîntînă. Pînă la kilometrul 30, la Popasul turistic „Neajlovel”, nimic. Poți muri de sete, poți muri de-a binelea dacă, de pildă, leșini, dacă ai un atac de cord ori rău de mașină, nu găsești un strop de apă ca să-ți răcorești măcar fruntea. Ca să nu ne mai gîndim la un incendiu! Satele sînt departe de șosea, iar singura fîntînă de pe traseu, de la kilometrul 63, una țărănească, superbă, cu cumpănă, n-are cîntură. Așa amputată cum este, se profilează bizar pe cerul plumburiu, de inserare, al orizontului. O tradiție uitată? Tăranul român sapa fîntini la marginea drumului pentru a potoli setea călătorului.

Orele 21.00 - km 70. În sfîrșit, apare încă un telefon. Să reținem: între București și km 36, patru posturi telefonice, apoi din ce în ce mai rare. Adică, exact acolo unde ar fi mai necesare. (În cazul unui accident grav, în așteptarea unei mașini care să preia accidentatul și să-l transporte la spital, ori misiunea de a anunța Miliția, omul poate să moară, iar făptuitorul să fugă de la locul crimei.) Sîntem la intersecția cu drumul județean ce duce la Ghimpați și Găești. Repetăm și noi testul lui Dan Birlădeanu. Ridicăm receptorul. Răspunde Oficiul Găești. Spunem telefonistei că avem o pană de motor și că sîntem disperati deoarece avem doi copii mici cu noi. Se oferă să ne facă legătura cu stația Service din localitate. Deci, telefoniste pot găsi o soluție cînd există înțelegere și omenie. Bunele sale intenții (pentru care-i mulțumim) nu ne folosesc însă. „N-am ce să vă fac, auzim de la capătul celălalt al firului. Nu mai e nimeni. Sînt paznicul de serviciu”. Dacă ar fi reală pana noastră? Dacă ar fi reali și copiii mici și dacă ar fi iarnă, cu viscol și minus 20 de grade? Chiar nu e posibil să funcționeze în stațiile autoservice un sistem de salvare, cu o mașină de urgență pentru depanările de noapte? Civilizația rutieră și traficul circulației auto ridică necesitatea absolută a unui asemenea serviciu.

Orele 21.30 - km 80 Ca să ne potolim setea, oprim la Popasul turistic „Neajlovel”, situat la poarta de intrare în județul Argeș și aparținînd cooperăției de consum din Pitești. Ne prezentăm în postura unor drumeți de cursă lungă - ne îndreptăm spre Oradea - și am vrea, eventual, să mîncăm ceva. Ne-am făcut speranțe deșarte. Peste tot - în grădina ca și în local - scaunele sînt întoarse pe mese. Se face curățenie. Personalul a precipitat, se pregătește de plecare. Sîntem poțitiți afară deoarece „s-a închis la ora 21”. Tablita de metal, cu orele de program, atîrnată pe ușa de intrare e întoarsă pe dos. O înfocăm și noi pe față și vedem că ora de închidere este, în realitate, 22.00. Comentăm, iar barmanul se infurie. Spune că e programul de iarnă! Curios, un local la drum deschis,

care ar trebui să funcționeze tocmai noaptea pentru a veni în sprijinul drumeților, se închide în cursul serii mai devreme decît iarna? Cerem, în schimb, o căsuță din camping, unde să poposim peste noapte. „N-a început sezonul!”, ni se replică scurt, tăios. La 1 iunie? Ne legitimăm și, curios, devenim tot noi, cei chestionați, „intervistați” de barmanul Ion Popescu și ospătarul Vasile Barbu: „În fond, ce vreți?”

Afară, de o parte și de alta o șoselei, refugilele sînt ocupate de camioane. Soferii acestora, călători ai nopții, au sperat, ca și noi, să doarmă într-o căsuță, cu pături și lenjerie curată, dar au fost, ca și noi, refuzați. S-au ghemuit pe pernele cabinelor incomode, iar în zori vor porni, anonimi, să străbată iarăși șoselele spre întele de ei știute. Drum bun, oameni buni, și ne pare rău că n-am putut să vă ajutăm!

CICI IORDACHE

Pe cine să ne supărăm?

De la volanul mașinii viața pe autostradă pare roză. Pasionații vitezei își pot permite excese atunci cînd de-a lungul zecilor de kilometri nu întîlnesc nici un agent de circulație. Dar autostrada mai înseamnă și viață, iar viața are legile ei de la care nu te poți abate. Cu aceste gînduri am pornit luni după-amiază pe autostrada care leagă Capitala de Pitești. Se circula civilizată, rotund, fără excese. Dacă ai pană de automobil? Tragi pe dreapta și aștepti un binevoitor. Dar dacă nu oprește nimeni? Atunci te îndrepti spre acele telefoane plantate de-a lungul șoselei, la un anumit număr de kilometri unul față de celălalt. Iată, la km 18 un asemenea post telefonic. Geamul pe care scrie: „În caz de accident chemați Miliția” este spart, iar telefonul nu există. Nu disperi deoarece de partea cealaltă a șoselei se află un alt telefon. Ridicăm receptorul. După puțin timp telefonista de la Ciorogirla ne întreabă ce dorim?

Am rămas în pană, sintem membri ACR și vă rog să-mi facilitați o legătură telefonică cu cel de la km 36 sau cu Bucureștiul. Din păcate, avea să vină răspunsul telefonistei, nu putem face acest lucru deoarece convorbirea nu poate fi onorată. Insistențele sînt zadarnice. Rulăm în continuare și repetăm rugămintea telefonică, de data aceasta la km 30. După o tăcere nepermisă auzim vocea telefonistei de la oficiul din Bolintin. Spunem ce dorim dar sintem refuzați pe aceleași considerente.

Pe cine să ne supărăm? În nici un caz pe telefoniste de pe traseul București - Pitești care nu și-au făcut decît datoria (cu un dram în plus de grijă față de semenii lor, ar fi putut rezolva situația. Menționăm că în ambele ipostaze am spus cine sintem, ce număr de înmatriculare are mașina, asigurînd telefonistele de la celălalt cap al telefonului că imediat ce vom putea demara vom achita costul convorbirilor). Cei care se ocupă de exploatarea acestor autostrăzi ar trebui să reflecteze mai serios pentru a găsi și a introduce de urgență posibilitatea unei legături eficiente cu acele unități absolute necesare celor care, din motive independente de voința lor, au nevoie de ajutor.

Iată-ne ajunși la cunoscutul km 36. Sînt orele 19.50. Ne reținem în a descrie cum arată baraca unde funcționează Service-ul. Ideile preconcepute nu și-au loc, acolo serviciul poate fi impecabil. Dorim să solicităm ajutor. Dorința rămîne dorință deoarece baraca era închisă. Mergem la complex în căutarea unui reprezentant al A.C.R.-ului dar la km 36 nu există nici un reprezentant.

Acest punct așezat pe o autostradă de mare trafic, atunci cînd a fost proiectat, zicem noi, s-a făcut pentru a veni în sprijinul automobilistilor cu piese de schimb și carburanți. Din păcate, aici, la km 36, piramida este răsturnată. Cel mai supărător lucru este acela că la Stația PECO nu există nici un fel de ulei necesar motocicletistilor și trabantistilor, lucru aproape de neînțeles. Pe această cale trimitem gîndurile noastre spre acei care se ocupă de aprovizionarea stațiilor PECO, aflate mai ales pe șosele, pentru a-i întreba ce trebuie să facă un om rămas în pană de carburanți tocmai pe o autostradă; pentru că una este să nu găsești ulei în București ori în oricare alt oras, și alta este să te trezești pe o șosea fără puțința de a-ți continua drumul. Nu așteptăm explicații ci rezolvarea acestei anomalii.

Facem cale întoarsă. Șoseaua goală. În față, un biciclist care departe pare un om normal, cu toate că nu prea înțelegem ce caută biciclistii pe autostradă! Numai o minune ne-a scăpat și l-a scăpat pe biciclist de un groaznic accident. Căci la numai cîțiva metri înaintea noastră biciclistul turmentat se face covrig cu bicicletă cu tot. Pînă reușește să stabilească care-i sint picioarele și care sint roțile bicicletei, oprim o mașină în ideea unui martor ocular. Proprietarul mașinii se lasă greu convins pe motiv că nu e treaba lui, că e mai bine să ne vedem de drum, dar pînă la urmă ne însoțește. Biciclistul turmentat, pe numele său Petre Petre (ne trimite de la început cu gîndul la un personaj celebru din literatură, ce-i drept total opus lui), nu este în stare de prea multe explicații. Aflăm că lucrează la Bolintinul din Deal și crede despre sine că este un om cumsecade. Dialogul este imposibil, așa că ne continuăm drumul. Rulăm liniștiți spre Capitală.

DAN BIRLADEANU

Opinia unui alegător

CIVILIZAȚIA RAPORTURILOR

O chestiune care mă preocupă de mai multă vreme s-ar putea numi **civilizația raporturilor**. Mai simplu spus, dacă cineva îți dă bună ziua, firese ar fi - **auziți cum am ajuns să spunem!** - firese ar fi să-i răspunzi pe loc. La școala primară pe care am făcut-o pe timpuri, înainte de a ne fi învățat literele învățătorul ne-a învățat să dăm bună ziua și mi-aduc aminte că de atunci, la venirea sau la plecarea de la școală, făceam tot satul să cînte, cincizeci-șaizeci de copii cîntă eram, dînd bună ziua în cor sau pe rînd și nu era țaran care să nu se bucure auzindu-ne. Se crease, adică, o adevărată plăcere a salutului și dacă cumva unul din noi, mai stingher, venea singur la școală și trecea de cite ceva fără să-l salute, uitat dimineața de somn și de grijile ascultării la cine știe ce materie, atunci se întorcea repede înapoi și mai trecea o dată prin fața omului ca să-l dea neapărat bună ziua. Sigur, eu nu mă refer acum numai la salutul propriu-zis, dar cu el am învățat să răspund la toate împrejurările care privesc **civilizația raporturilor**. Îmi spune cineva că observă o anumită dezinteresare față de această civilizație și drept argumente îmi dă greutățile cu care se răspunde la petiții, la întîmpinări, la cereri cu caracter așa-zis personal, la întrebări care par, datorită francheții lor, mai spinoase și mai adăugă și o anumită iritare în fața tuturor acestora.

Există la noi, ilustrare a faptului că problema preocupă societatea care, la rîndul ei, caută discutabil soluții, există chiar o lege privind scrisorile oamenilor muncii, vreau să spun că s-a creat cadrul oficial al răspunsului la bună ziua. Însă răspunsul îl dăm noi, oamenii, care, adesea, uităm că, oficial fiind, întîi sintem oameni și că nimic din ce are caracter oficial, oricîte intenții bune ar cuprinde acest oficial, nu devine automat și uman dacă oamenii nu-l fac uman. Ba am sesizat și eu o împrejurare cînd, pe treapta oficială ajuns, un om anume se simțea dezlețat de elementarele reacții care pînă mai ieri îi țineau la rînd cu toată lumea, foarte om și foarte omenos și gata să dea bună ziua, adică să sară în întîmpinarea semenilor săi.

Brusc, pe cite unii îi apucă o îmbătoșenie uscată și cînd vorbești cu ei e limpede că ei s-au topit în lemnul scaunului sau al fotoliului, că între telefoane și tablă biroului ei se simt ca și cînd li s-ar fi cerut să uite complet că acasă îi așteaptă și pe ei o nevastă, un socru, un copil care a căzut de pe bicicletă, un părinte reumatic, o soră pentru care cel mai mare eveniment ar fi să vină cineva să o ceară, în sfîrșit, de nevastă etc., etc. Li se îmbătoșează și cravata, li se întepenește degetele pe creionul cu care pun o apostofă, calcă pe drum mai întepenit, și pe mulți eu i-am văzut cum își țin capul de parcă în jurul lor ar fi o aureolă apărută odată cu funcția și ei se îngrijesc cu mare teamă să nu clatine capul la o durere a cuiva sau la o neînțelegere sau la o încurcătură, sau la o nedreptate, ca nu cumva să se clatine și aureola și să alunece de pe fruntea lor.

Ei bine, acești tovarăși ai noștri au devenit străini față de civilizația raporturilor. Și te poți duce la ei cum te duci la un automat care scoate pahare de apă, dar goale, exact cînd ți-e lumea mai dragă, pentru că apa s-a terminat de mult însă mecanismul, de ochii lumii, paharele le scoate cînd bagi moneda. Civilizația raporturilor nu cuprinde însă numai simplul mecanism al acestor raporturi care poate funcționa ca mecanism chiar foarte bine, dar în gol, adică fără singele solidarității umane, fără sufletul generozității și înțelegerii comuniste, fără ca cineva să vadă, în spatele semnăturii de pe o cerere sau o întîmpinare, omul cu ale lui.

Toată povestea asta cu OMUL nu poate fi înțeleasă exclusiv prin globalitatea ei; omul e singur un univers, omul e singur o lume, și cine dacă nu chiar noi, oamenii, trebuie să avem răbdarea și respectul și superioara înțelegere față de universul acestui om? **Civilizația raporturilor** e o treaptă într-un proces foarte complicat pe care avem datoria să-l umanizăm, să-l aducem la bucuria copiilor care dădeau bună ziua, cîntînd aproape, unui sat întreg și satul se simțea mai curat.

DINU SARARU

ADA MEDREA - Joc de șah

Chestiunea autodepășirii se pune, îndeobște, la oamenii respectabili. O prejudecată, desigur, pentru că tind să se depășească și oamenii mai puțin respectabili. Spre exemplu, hoții.

Destinul lui Costin Ion era de coțcar oarecare la bufetul din Liești. Acum, vă imaginați ce-i bufetul din Liești și până unde poate să meargă inițiativa unui găinar de gestionar într-o circumă comună, fie ea și nouă. Costin Ion primea, bunăoară, bere la butoaie. Un pungaș cu ștaif ar fi procedat — ca să folosim un limbaj conceptual — la nivelul halbei și al cetățeanului ce-a prins să turmenteze. Neîntind prea deștept, Costin Ion se-nclua noaptea în local și, acolo, conspira cu frică la turnat butoiu-n sticle. Să fi fost el mai istet, ar fi socotit că munca pe care o punea, nădușind să îndese spuma în butelci, nu se plătea deloc cu supraprețul agonisit la vinzare. Născut să fie hoț păgubos, Costin Ion a simțit că se autodepășește într-o joi, pe la ceasurile patru, după-amiază cind, calculându-și cu scrisul lui cam potient, de comerciant cu opt clase primare, stocul de marfă a aflat în acte (!) un plus de 56 631 lei. Nu-i greu de presupus ce-a simțit gestionarul realizând că, în afaceri, subconștientul său izbutea ceea ce conștientul încă nu reușise: marea lovitură. Costin Ion a scos banii din casă și i-a ascuns — unde altundeva putea să-i pună un potlogor de mină a doua! — într-un televizor. După care a așteptat inventarul de rutină. Inventarul scootea la iveală faptul că, în realitate, gestionarul nu se autodepășise. El înregistrase din greșeală de două ori niște bonuri și chitanțe și plusul se chema, deși încă n-o știa, furt. Mai apoi, cu un tur de forță ce avea să facă din delapidare o treabă mult mai complicată, sancționată printr-un cumul de articole ale codului penal, gestionarul îi reușese perfect trei lucruri: să scoată banii din televizor și să-i trimită unde le era locul, în mărfurile gestiunii, să bage niște persoane cumsecade în bucluc și să ajungă pe banca judecății, la o condamnare grea, pentru o pagubă care, de fapt, n-a avut vreme să se producă efectiv.

Până în acest punct, povestea e amuzantă și are qui pro quo-ul unui scenariu comice. Cu o astfel de istorie a ieșit în lume cinematograful. Ea se numea „Stropitorul stropit” și ducea cu ideea la proverbul românului și al minții de pe urmă: cine sapă groapa altuia, cade singur în ea.

La încheierea primului inventar — pentru că urma să fie și un al doilea, de confirmare a situației — președinta cooperativei de consum din comună, Pavel Geta — văzind cum se murdărește truda gospodărilor locului, care au clasat — în acel an, 1979 — cooperatia din Liești pe locul al patrulea în țară, îl somează pe Costin Ion să pună, de unde o ști, banii la loc în casă. Asta, se înțelege, nu ca să-l scoată din cauză, întrucât constatarea lipsei odată făcută, era treaba procuraturii să lămuiească în detaliu ce și cum. Interesul, firesc, al președintei era să se recupereze urgent banii statului. Costin Ion măsluiește spusa Getei Pavel și-i cere lui Scarlat Marcel, gestionar la bufetul din Șerbănești (al cooperativei din Liești), să opereze, fără acte, un transfer de mărfuri într-un chioșc

de băuturi ce n-apucase să fie sigilat, iar pentru ele să-i dea, în schimb, bani. Până a fi gestionar la Șerbănești, Marcel Scarlat lucrase ca barman. Nu avea cazier iar recomandările celor ce-l numiseră aici sunau, de drept, foarte convingător. Numai că, fiind și el gestionar, devine — aflind de inventar — foarte sensibil, îl ia un soi de fierbinteală frățească și înțelege din dispoziția președintei că totul altceva decît se cuvenea. Chestiunea nu-l privea și, dacă era mai prudent ar fi trebuit s-o întrebe chiar el pe Pavel Geta ce urma să facă. Sau, mai bine-zis, ce nu trebuia în nici un chip să facă.

Paragraf de lege sau viață de om

E util să precizăm că transferurile de marfă se petrec, în mod legal, numai cu înștiințarea și aprobarea președintelui cooperativei și cu acte. Că unui gestionar tocmește întii transferul și apoi actele, e un lucru frecvent. Nu și legal. Este iarăși util de spus că Scarlat Marcel nu a avut din transferul acesta ilegal de marfă contra bani nici un câștig, fiindcă banii îi lua ca să-i depună imediat. Va fi al doilea om din proces, dar condamnat pentru o faptă în care a picat, cum se spune, ca musca în lapte și fără a prejudicia, în realitate, statul.

Sigur că, în amănunt, povestea e nițel mai complicată. Complicațiile ei sînt sarcina justiției. Sarcina noastră e să băgăm de seamă cum se poate întîmpla ca un om, în esență, inocent, vinovat doar cu vinovăția aceea de mangafa, a celui ce-i e milă de hoț, să primească trei ani și șase luni de închisoare tocmai cînd îi era lumea mai dragă și se simțea mai curat la suflet. Scarlat Marcel era gestionar abia de douăzeci de zile și nu avea absolut nici o pricină să se certe cu legea.

Ca în parabola bolovanului care se rostogolește și rupe totul în cale, Scarlat Marcel vede cum se alege praful de tot ce realizase pînă aici și e condamnat „pentru comiterea infracțiunii de delapidare cu consecințe grave”, „pentru infracțiunea de complicitate la introducerea ilegală de mărfuri în scopul vânzării lor” și „pentru introducerea ilegală a mărfurilor în scopul vânzării lor în unitățile comerciale de stat”. „Sentința penală a judecătoriei Galați — scrie Scarlat Marcel într-un memoriu adresat redacției — dosar 3189/1980 și Decizia Penală nr. 870/22.XI.1980 — dosar 1926/1980 a Tribunalului Galați nu mă vor convinge niciodată că sînt un criminal, un element rău al societății, care trebuie pedepsit cu 3 ani și 6 luni închisoare pentru faptul că am făcut operațiune gestionare — neurmăte de prejudicii în dauna avu-

tului obștesc — din dispoziția superiorilor și în cadrul unor uzanțe obișnuite”. Dacă Scarlat Marcel are dreptate în ce privește încadrarea în lege a actelor sale, nu-i mai puțin adevărat că imprudentele se plătesc. Una e ce-ti cere să întreprinzi un Costin Ion — indiferent ce pretinde el că i se va fi spus —, alta ce te lasă meseria și locul tău de muncă să faci.

Un recurs al lui Costin Ion îi aduce un spor de nedeapsă de doi ani, ceea ce pune încă o dată sub semnul paradoxului procesul gestionarului din Liești. Recursul lui Scarlat Marcel lasă însă prima decizie nemodificată. Cercetînd în detaliu elementele procesului, punînd în balanță întîmplările, cursul lor real și felul omului, nu prea reușim să descoperim care sînt acele „consecințe grave” de natură a justifica numărul anilor de închisoare ce i-a fost hotărît. Dacă este exagerat să-l socotim pe Scarlat Marcel un naiv, e o exagerare și mai mare să fie pedepsit ca un hoț din cei mari. Opinia noastră este că Scarlat Marcel are îndreptățire nu la o reducere de pedeapsă ci, pur și simplu, la un proces nuanțat al circumstanțelor și al cauzelor ce l-au determinat să ajungă atît de prosteste într-o daravă din care oricum nu se alegea cu un câștig. În definitiv, omul nu venise în sat decît de 21 de zile și gestionar era de tot atîtea. Iar dacă această dreptate nu-i de folos nimănui, poate că nu de dreptate era nevoie.

TUDOR OCTAVIAN

Desen de RODICA MIREA

Cine are nevoie de un tenor dramatic?

Absolvent al Conservatorului „Ciprian Porumbescu” din București încă din 1976, clasa de canto a profesoarei Emilia Petrescu, **Mihai Popescu Guinea** e pînă azi un necunoscut.

A fost repartizat la Teatrul muzical din Brașov, unde a cîntat ca solist pînă în 1978, apoi, prin transfer, în urma unui concurs, a fost încadrat pe o perioadă limitată la Teatrul liric din Constanța, stațiunea 1978—1979. De atunci nu mai este niciăieri încadrat, dar a rămas colaborator al teatrului brașovean. Opera de stat din București l-a solicitat o singură dată, pentru un rol de mică amolare, în spectacolul cu **Ion Vodă cel Cumplit**, cînd un interpret s-a îmbolnăvit. Pentru a-și asigura existența a funcționat, timp de un an, ca metodist la Tehnic-Club din Capitală, continuîndu-și studiile vocale. A cerut în repetate rînduri să fie audiat de comisia de specialiști, a bătut la porțile Operei bucureștene, a participat la concursuri. Prezentîndu-se la o audiere la Filarmonica de Stat și s-a încredințat susținerea unui concert cu pagini celebre din opere, care va avea loc în cursul acestei luni.

Televiziunea și radioul nu i-au făcut nici o ofertă. „Nimeni nu mă cunoaște. Nimeni nu-mi cunoaște vocea...”, ne mărturisește Mihai Popescu Guinea. Doar ARIA îl menține pe lista colaboratorilor săi...

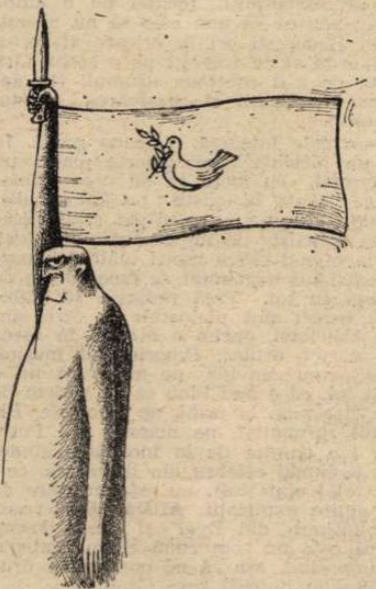
A interpretat, de la absolvire pînă în prezent, roluri din următoarele opere: **Montana** de Puccini, **Tiefland** de Eugen d'Albert, **Tosca** de Puccini (rolul lui Mario Cavaradosi), **Vremuri de vitejie** de Teodor Bratu, **O noapte furtunoasă** de Paul Constantinescu. S-a pregătit singur pentru **Othello** de Verdi și **Paiațe** de Leoncavallo, roluri pe care n-a avut ocazia să le interpreteze încă.

Muzicologul și directorul Operei române Petre Codreanu ne-a declarat: „Lăsînd la o parte funcția mea vă pot spune

că Mihai Popescu Guinea are o voce foarte bună, însă, pînă la această oră, nu este și posesorul unei tehnici interpretative de nivelului unei scene de primă mărime. Este dramatic că tocmai un material vocal nativ nu poate fi valorificat de însuși Mihai Popescu Guinea. Altminteri, de ce l-am sta în cale? Sîntem copleșiți de lipsa de tenori dramatici. Dacă el ar fi bun l-am lua fără rezerve. În final permiteți-mi o comparație: Știm cu toții să scriem, dar nu toți sîntem scriitori”.

O opinie similară ne-a oferit și directorul adjunct al Operei române, **Cornel Finăteanu**.

Caricatura săptămînii

ANTON DRAGOȘ

Pentru a afla și alte opinii referitoare la calitățile vocale ale lui Mihai Popescu Guinea ne-am adresat și altor specialiști. Baritonul **Dan Iordăchescu**: „Mihai Popescu Guinea are vocea cea mai importantă din generația sa, adică din generația care ne urmează pe marea scenă lirică. O voce cu un timbru aparte, bogat în armonice și cu un glas deosebit de incisiv, puternic, care pătrunde o sală de spectacol, cu un volum și cu o prezentă extraordinară. Desigur că e la începutul activității sale artistice, dar calitățile vocale sale cu totul excepționale ne dovelesc că merită tot sprijinul, cu atît mai mult cu cît de o vreme marea noastră scenă lirică duce lipsa unui tenor dramatic. Păcat că e ținut departe de ea. Asta nu face decît să-l dezavantajeze. Trebuie neapărat ca omul acesta să iasă din anonimat. În această penurie de tenori un asemenea glas se va impune cu siguranță, lăsînd în urmă mulți soliști”. Criticul muzical **Grigore Constantinescu**: „Tenorul Mihai Popescu Guinea are o voce cu perspective de durată. Este un tenor rezistent, făcut din aliajul de tenor dramatic de care avem mare nevoie. Cred că oricînd poate fi un cap de afiș, nu să lipească afiș... Lui îi trebuie un singur lucru: un om de teatru care să aibă încredere în el. Dacă nu se iau măsuri de urgență am impresia că se va pierde un mare talent”. Pianistul, dirijorul și directorul orchestrei muzicale din Salonic, Grecia, **Nicolas Astrinidis**, aflat în țară pentru susținerea citorva concerte, a avut ocazia să-l asculte cîntînd: „Am avut o adevărată surpriză cînd l-am acompaniat. O voce excepțională, care trebuie încurajată, folosită. O voce care, din toate punctele de vedere, are toate datele pentru a face carieră. Mi-am dat seama de acest devăr imediat. Dealfel, intenționez să-l invit să cînte și la noi. Pînă atunci îi urez succes”.

Ne raliem acestor păreri din urmă și cerem cu toată hotărîrea să se facă dreptate acestui excepțional talent care nu trebuie lăsat să se lrosească neștiut de nimeni: **Mihai Popescu Guinea**.

CORNELIA BARBU
GEORGE CUȘNARENCO

Cronica șoselei

„Nu e treaba mea, n-a băut cu mine”

Îl cheamă Alexandru Koszta și este de profesie șofer. A lucrat la numeroase întreprinderi. La fiecare din ele nu a rezistat mai mult de 4—5 luni, pînă cînd era „ghicit” ca element anarhic și bețiv notoriu și i s-a desfacea contractul de muncă. Ultima unitate pe care a „fericit-o” a fost întreprinderea de cimentări și operații speciale Ploiești, punctul de lucru Suplacu de Barcău — Bihor. Aici se simțea ca „pestele în apă”. Nimeni nu-l întreba ce face, unde se duce și cînd îl vedeau mergînd pe două cărări, sefii se întorceau doar jenați cu spatele și nu luau nici un fel de măsuri. O mențiune specială „tranzit” făcută în dreptul rubricii „locu de parcare” pe foaia de parcurs, îi dădea dreptul să înnopteze unde îi poftea inima. În duminica cu pricina, împreună cu maistrul I. Rădulescu au început efectuarea unei intervenții la o sondă, dar s-au plictisit repede. În timp ce își ștergea mințile, șoferul se adresează maistrului: „Măi Ioane, nu simți că ți s-a uscat gîtul?” „Alexandre, chiar voiam să-ți propun o pauză. Hai la bufetul din Abrămuți”. Aici, cei doi sorbîute cite 200 de grame de vodcă. „Nimeni nu poate să ne reproșeze că am încălcat vreo regulă, zice la un moment dat șoferul. Uite, ajutorul meu nu bea nimic și în plus păzește și mașina. Am dreptate, mestere, ori nu?” „Ai, cum să nu, dar nu înțeleg de ce-ți faci griji. Nu conduc eu activitatea ta, nu te controlez?” Cei doi mai dau pe gît încă cite 100 de Bitter și se pregătesc de plecare.

La volan, ajutorul (posesor al permisului de conducere) pilotează corect, cu viteză ponderată mașina. Maistrului îi vine chef de vorbă și mai ales de băut în continuare. Dă dispoziție celui de la volan să o ia pe un drum lateral. „Mergem la un cunoscut al meu. Are vin bun și nu m-a refuzat niciodată, chiar dacă l-am trezit din somn la două noaptea”. Aici, în decurs de o oră, au băut nici mai mult nici mai puțin de 4 litri de vin. Ajutorul aștepta cîminte la poartă. Nu s-a atins de băutură. Călătoria a fost reluată și spre prînz au ajuns la Marghita. Aici, autoagregatul colos a fost parcat în centrul orașului și cei trei au plecat în direcții diferite. Deși mersul șoferului era sinuos de-a binelea, simțea totuși că „nu și-a făcut plinul”. Pornit inițial spre casă, își schimbă brusc traseul spre bufetul strandului. Și aici capacitatea de ingerare a șoferului s-a dovedit uimitoare. N-au trecut nici 20 de minute și 6 halbe golite de șofer se aflau în repaus, pe masa din fața lui Alexandru K. „Mai greu e cu ridicatul de la masă, de băut e simplu”, își zice Alexandru în timp ce face eforturi vizibile să ajungă în poziție verticală. Nici de data aceasta pașii nu îl duc spre locuința din Marghita. „După cite știu, socrii mai au încă din vinul făcut în toamna trecută. Nu sînt ei prea darnici, dar fiind duminică n-o să-mi refuze un pahar”. S-a urcat cu chiu cu vai la volanul mastodontului și a pornit spre Buduslău. Pe drum, patru fete care fuseseră la strand îi fac zîmbitoare semn să oprească. „Pot să refuz eu niște fete așa frumoase. Urați sus, domnișoarelor”, le invită șoferul pe autostopiste. După parcurgerea a 2—3 km șoferul oprește mașina, intră într-un bufet și cere printre sughituri un pachet de țigări. Ulterior, bufetierul avea să declare: „L-am văzut coborînd din mașină și că era beat, dar mi-am zis că nu e treaba mea, că doar n-a băut cu mine”. „Conducea ca un nebun, cu viteză mare și mergea șerpuit, spunea una din fete după accident. Ne-am dat toate seama că e beat, dar ne-a fost rușine și frică să-i spunem ceva. Erau momente cînd cred că nu-și dădea seama ce face, deoarece mașina o lua tot mai des spre pomii de pe marginea drumului. Reușea, totuși, în cele din urmă să rămînă pe drum”. În apropierea localității unde locuiau socrii, mașina condusă de bețiv șterge un autoturism staționat pe marginea drumului, după care șoferul pierde controlul volanului și intră în plin în alt autoturism. Intră în plin e impropriu spus, deoarece colosul trece cu roțile peste micul autoturism și dăună cel strîvește, îl proiectează într-un plop. În accident își pierde viața Ana A., în vîrstă de 29 de ani, gravidă în luna 7-a, soția pilotului și mama unei fetițe de 3 ani. Brațul sectionat al victimei este găsit pe șosea la 15 metri de locul impactului. Pilotul autoturismului este rănit grav. Suferă vătămări ușoare 2 din cele 4 fete care se aflau în autoagregat. După lovirea autoturismului, colosul mai parcurge circa 60 de metri după care, parca molipsit de beția șoferului, părăsește șoseaua, se răstoarnă și ia foc, arzînd complet. În cîteva secunde, un om este trimis în mormînt, alți trei la spital, iar două autovehicule în valoare de aproape 1/2 de milion se transformă în resturi calcinate.

VICTOR BEDA

„Mă simt dator să trimit această scrisoare, mai întâi de toate, pentru a mulțumi Revisiei „Flacăra”. Sint electrician de scenă la Radiodifuziune. Am 41 de ani și, în urmă cu ceva timp, m-am îmbolnăvit de o nevralgie a nervului trigemen sting. M-am adresat serviciilor medicale din București. Boala a fost confirmată, mi s-au dat diferite indicații, dar durerile erau atât de îngrozitoare, neomenite, încât am ajuns să spun unui medic O.R.L. că nu mai pot suporta... Mi-a răspuns că nu are cum să mă vindece: „Nici la noi, nici în străinătate, mi-a explicat, nu există altă modalitate, nu s-a vindecat nimeni...” M-am adresat dumneavoastră, stimați tovarăși de la „Flacăra”, pentru a putea ajunge să fiu consultat de doctorul în științe medicale Dinu Florea, cercetător din Cimpina. Mi-ați facilitat accesul la dr. Dinu. M-a ajutat cu abnegație și pricepere, acest om, care nu precupește nimic pentru sănătatea semenilor săi. Și a reușit să mă ajute, după ce alții mă socoteau condamnat, un caz fără speranță! Îi mulțumesc doctorului Dinu Florea din adâncul inimii, lui și puținilor colaboratori, precum și revisiei „Flacăra”, colegilor mei de muncă, de asemenea. Dar... acum câteva zile am ascultat, mai mult din întâmplare, o emisiune din cadrul rubricii radiofonice „Răspundem ascultătorilor”, era pe la orele 9 dimineața. Răspunsul — dat de un medic, probabil un specialist cu înaltă calificare, se referea la o întrebare pusă de un ascultător care suferă de dureri cauzate de nervul trigemen. Celui interesat i s-a dat câteva sfaturi, i s-a indicat numele unui medic — cred că din Cluj-Napoca. Am așteptat să se spună măcar un cuvânt despre cercetările, despre eforturile, despre ce a făcut până acum doctorul Dinu Florea. Doar sint fapte concrete, acte de omenie, realizări medicale... Nimic nu s-a spus, nici un singur cuvânt! De ce oare? Nu mai sint și alți oameni, ca mine, care ar putea fi redai muncii productive, vieții normale? Nu e în folosul țării și al oamenilor, ca doctorul Dinu Florea să fie incurajat, cunoscut, sprijinit? Sint că am această datorie, de recunoștință, față de cei care nu m-au părăsit în momente grele; cred că, la rîndul meu, trebuie să-i ajut pe cei care suferă, așa cum am suferit eu. Și să spun simplu: la ora actuală pot din nou să muncesc, sint în mijlocul familiei”. (Gheorghe Gușă, București)

P.S. Din cele pe care le cunoaștem, la ora de față, Ministerul Sănătății acordă tot sprijinul dr. Florea Dinu și cercetărilor sale. Cercetătorul însuși ne-a comunicat acestea. Publicăm scrisoarea pentru că este îmbucurător că un om vindecat se gîndește la cei bolnavi.

Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale, C.M.B. Urmare scrisorii tovarășei Ileana Șerg Brănoiu, vă comunicăm: Vasiliu Emilia, mama petiționarului, este în vîrstă de 77 ani, nepensionară, internată la cerere în căminul de bătrîni nr. 5 din șos. Vitan nr. 265. Prin sentința civilă nr. 6074/1 oct. 1980, judecătoria sectorului 3 a hotărît ca fiica să plătească pensie de întreținere, adică 300 lei lunar, sumă ce se virează unității de asistență socială, în contul contribuției de întreținere a Emiliiei Vasiliu. Cuantumul de mai sus este corect și legal stabilit, neputînd fi modificat, deoarece, conform decretului 253/1971, copiii sînt obligați să contribuie la întreținerea și îngrijirea părinților în unitățile de ocrotire socială.

Municipiul București. Consiliul popular al sectorului 6. La scrisoarea lui Nicolae Cazan vă comunicăm următoarele: Potrivit prevederilor punctului 13 litera „c” din normele aprobate prin Hotărîrea nr. 2/1973 a Comitetului local pentru Problemele Consiliilor Populare, persoanele care lipsesc din imobil una sau mai multe luni și au încununat în scris despre aceasta comitetul asociației locatarilor nu participă în lunile respective la plata cheltuielilor aferente consumului de apă, a taxei de canalizare, consumului energiei electrice necesare funcționării crematorului, combustibilului necesar preparării apei calde, ridicării gunoaielor menajere și a vidanjării. Actul normativ menționat face apel la absențele cu caracter temporar, situație în care se găsesc și copiii dumneavoastră.

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Urmare articolului „Scrisoare comentată”

Scrisoare comentată

Vampirului Spuk nu-i place pocherul

De cîțiva ani există în București, dar și în țară, „săli de jocuri mecanice”, patronate, după cite am aflat, de I.A.P.T., adică întreprinderea care se ocupă cu... agrementul. Probabil, în intenția de a nu-și plictisi clientela, aceasta oferă amatorilor tot felul de surprize. Un exemplu de acest gen îl reprezintă coșmella din tablă ridicată în Parcul Tineretului din Capitală, chipurile pentru distracția copiilor. Cit este de distractiv, oricine poate constata. Pe pereții exteriori, vampirul Spuk este înfățișat de un artist grafic înzestrat, sugrumind un copil pentru a-i bea sîngele; alături, alt copil atîrnă spinzurat de o funie. Și așa mai departe. În interior o imaginație debordantă a făcut loc unor schelete și chiar vampirului Spuk în persoană. Este inutil să spunem că niște copii pînă atunci sănătoși și fericiți ies din locul cu pricina traumatizați, în lacrimi și dornici de a ajunge mai repede acasă.

Dar să ne întoarcem la amintirile săli de jocuri mecanice. Deși inițial lăcașurile au fost dotate cu jocuri care stimulau atenția și îndemnarea, astăzi s-a ajuns în situația în care aproape toată dotarea este defectă, cu excepția unui singur aparat: pocherul mecanic. Aceasta sint singurele jocuri care merg de la deschiderea pînă la închiderea „sălii”. Gestionarii au toate motivele de bucurie: planul se face, ba chiar le iese și ceva pe deasupra. În buzunarul cui intră surplusul să spunem că nu ne interesează deocamdată. Dar bucuria sint și „clienții”, fiindcă pot practica jocurile de noroc fără să intre sub incidența legii. Jocurile de noroc practicate în orice loc sint pedepsite de lege, în schimb pocherul mecanic se desfașoară fără probleme în aceste săli de jocuri, de parcă acolo și-ar desfășura activitatea un club de navo-modele. Și pentru a nu lăsa impresia că sintem impotriva „distracțiilor”, spicim cîteva rînduri din scrisoarea unui tînar de 17 ani, din Pitești, împătimit de acest aparent inofensiv joc mecanic. „În Pitești, pe strada Horea, Cloșca și Crișan există un așa-zis cinema de vară „Suporter”. Că ar fi rulat vreun film acolo este indoielnic. Cert e că cei care pătrund acolo o fac pentru a juca la jocuri mecanice. Accesul ele-

vilor este interzis dar numai pe afis. Eu am intrat de multe ori acolo, pierzînd în total o sumă de ordinul sutelor de lei. Eram conștient că nu e bine să intru acolo, că cei ce frecventează locurile de genul acesta sint în general oameni fără căpătii, dar tentația era superioară voinței mele. Intr-una din zile, norocul a părut să-mi suridă. Jucînd la o mașină am cîștigat, sau ar fi trebuit să cîștig, conform formației ce imi iese, 120 lei. Imediat și-au făcut apariția lîngă mine cîțiva indivizi care pînă atunci stăteau și se uitau cum joc și au pretins să le dau banii. Pentru că nu am vrut, m-au scos afară imbrîncindu-mă și unul dintre ei mi-a propus să împart eu el suma pe jumătate. Am acceptat, ce era să fac? Pînă la urmă mi-au dat douăzeci de lei, după care „gașca” a intrat din nou în sala de jocuri mecanice. Vă mărturisesc că această întîmplare m-a făcut să renunț la jocurile mecanice. Însă imi pun întrebarea: de ce este necesar ca ele să existe? Sint ele aite de importante încît să justifice existența unor lăcașuri unde să se strîngă drojdia societății, printre care și eu m-am amestecat un timp? Dumneavoastră ce credeți?

B.C. este numele semnatarului acestei scrisori, și folosirea inițialelor este lesne de explicat. Impresionant la această scrisoare nu este atît recunoașterea fătășă a unui viciu care face încă multe victime, ci tonul categoric cu care un tînar de 17 ani infierează o stare anormală de lucruri, din care, pînă nu demult, a făcut și el parte. Sînceri sîm fim, nu dorim soiiul acesta de „incident”, relatat de B.C., ca metodă „curativă” pentru toți vizitatorii mai mult sau mai puțin „prinși” de pasiunea pocherului mecanic. Credem însă că cel ce se ocupă de educarea tineretului, și aici nu ne referim la școală, ar putea să-și pună, cel puțin la fel de categoric ca B.C., cîteva întrebări radicale. Iar răspunsurile să nu fie citite pe hîrtie, ci să se poată vedea cu ochiul liber de oricine.

Cît despre vampirul Spuk, ce să spunem? Lui, nu numai că nu-i plac copiii, dar nu se dă în vînt nici după pocher, fie el chiar mecanic.

GEORGE CUȘNARENCO

apărut în revista Flacăra din 7 mai 1981 (N.R. este vorba de borcanele cu icre negre confiscate pe aeroportul Otopeni), vă trimitem în original scrisoarea tov. Lucia Hristu, adresată redacției dumneavoastră. Menționăm că M.A.I.A. a trimis un singur răspuns, nr. 75616/27.III. 1981, fără scrisoare, pentru care vă cerem scuze. N.R. Noi așteptăm în locul scuzelor, răspunsuri la obiect, limpede și pertinente.

Hoții de bucurii își intitulează scrisoarea dr. Antonescu Romeo din București, din care spicim: „De 1 ianuarie este la noi obiceiul de a trimite celor dragi o felicitare și o urare de mulți ani. Cu cit sint mai multe cu atît am mai din plin senzația că o mulțime de fire nevăzute mă leagă de semenii mei, într-un indestructibil laț al solidarității, afecțiunii și gîndului bun, omenesc. Ei bine, dacă și în anii trecuți nu au ajuns unele felicitări, în anul acesta în București nu au ajuns majoritatea. Un cunoscut mi-a mărturisit că văzuse într-un coș de gunoi o mulțime de felicitări aruncate. Întelegem că tovarășii de la poșta au fost sufocați de numărul mare de felicitări, dar de aici pînă la a le arunca este o distanță ca de la cer la pămînt. Rîndurile de față se vor în atenția acelor care au procedat astfel și este în același timp un avertisment ca simțăm să nu se mai repete și anul ce vine”.

Consiliul popular al municipiului Sibiu. În urma verificărilor celor sesizate de Nicolae Cărăuș din Sibiu s-a constatat că cele reclamate sint parțial întemeiate, fapt pentru care s-a intervenit la I.C.M.J. Sibiu, șantierul 2 și 4 pentru terminarea lucrărilor de finisaj la camera de serviciu și a lucrărilor de instalații în subsolul clădirii. Racordarea blocului la rețeaua de gaze și terminarea

De la Ministerul Muncii i se comunică lui Petre Cărcior, următoarele: Potrivit prevederilor art. 20, alineat 2, litera „a” din Legea nr. 3/1977, constituie vechime în muncă timpul în care o persoană încadrată în muncă a întrerupt activitatea pentru a îndeplini serviciul militar în termen, a fost concentrată, mobilizată sau în prizonierat. Cum în cerere susțineți că înainte de încorporare erați în cîmpul muncii, trebuie să dovedeți acest lucru pentru a se lua în calcul vechimea în muncă pe baza căreia se stabilește pensia.

O mare rugăminte are o micuță cititoare a revistei Flacăra. Redăm mai jos rîndurile Luminiței Boroghină din Pitești: „Părinții mi-au făcut cadou o mașină de cusut jucărie marca „Oana”. Bucuria a fost mare pînă mi s-a rupt acul de cusut. De trei luni de zile întreb pe la diferite magazine, dar vinzătorii imi spun că nu au auzit de un asemenea ac, sistem 16x73 nr. 90 finețe 80. Mașina este construită la I.I.S. Metaloglobus-București și, dacă găseam adresa exactă, mă adresam direct întreprinderii, dar așa vă rog pe dumneavoastră să mă ajutați să afl de unde pot cumpăra asemenea ac, sau dacă nu se găsește în magazine să imi trimiță și mie 2-3 ace”. N. R. Poate I.I.S. Metaloglobus-București refuza unui copil de 10 ani o atît de înfrîmă dorință? Să sperăm că nu.

D.P.M.O.S. Vrancea. Se face cunoscut lui Dan Sătaru din comuna Jitia că, din verificarea efectuată la Cooperativa de consum Jitia a cărei persoană încadrată în muncă sinteți, rezultă că pentru anul 1980 unitatea nu v-a acordat concediul de odihnă în natură. În această situație, conducerea unității este obligată să ia măsuri în vederea efectuării concediului de odihnă cuvenit pe 1980, în cursul anului 1981, împreună sau separat de concediul cuvenit pe anul în curs.

Tovarășului Ion Purcărea îi răspunde **Trustul pentru mecanizarea agriculturii, Constanța.** S-a reanalizat situația dumneavoastră de către conducerea ITSAIA Constanța și, avînd motive bine justificate, ați fost reînscris la întreprinderea amintită, Autobaza nr. 1, unde lucrați pe funcția avută anterior, beneficiînd de toate drepturile ce le-ați avut.

În municipiul Timișoara, fosta stradă Gheorghe Lazăr a căpăt o nouă înfățișare. Dovadă stă imaginea alăturată care pre-

zintă o parte din toaleta de ultimă oră a acestei zone centrale. (Nicolae Tokacek, București)

Comitetul municipal Giurgiu al P.C.R. Vă comunicăm următoarele, ca răspuns la scrisoarea tovarășei Maria Nedelcu din municipiul Giurgiu: Solicitarea este întemeiată, deoarece Maria Nedelcu are calificarea de soră pediatră și domiciliază în Giurgiu împreună cu soțul său. S-a discutat cu conducerea Spitalului unificat Giurgiu care a confirmat că a primit cererea tov. Maria Nedelcu și, avînd în vedere că

unitatea are nevoie de cadre sanitare, solicitarea sa va fi rezolvată favorabil cel mai tirziu pînă la finele lunii mai 1981.

Îl rugăm pe corespondentul S.I. care ne-a scris că a găsit procedee originale privind dirijarea sănătății, în scopul prelungerii duratei vieții, să ne viziteze la redacție. Îl așteptăm cu interes.

Procuratura Generală. La scrisoarea lui Dumitru Sina, din Cîmpulung, comuna Mîlăiești, județul Argeș, vă facem cunoscut că sustinerile acestuia au fost examinate și, constatîndu-se întemeiate, s-a declarat recurs extraordinar împotriva hotărîrilor judecătorești la care se referă și care a fost trimis Tribunalului Suprem.

Pagină realizată de
GEORGE CUȘNARENCO

SOCIAL

Ungureanu P. — Bacău: în perioada 1976-1979 ați cîștigat la CEC patru autoturisme. Cetățeanul M.I. vă donează bunuri în valoare de 22.000 și la întocmirea contractului vă remite și suma de 22.643 lei. Posibil. Nelămurirea abia acum urmează: părinții vă mai donează și ei bunuri în valoare de 34.247 lei. ● **Hristea Petre** — Neamț: „În columna timpului, adevărul vieții (dv.) va triumfa”. Nu e exclus: timpul șterge multe... ● **Stere Aura** — București: Cu precizarea că rar un copil refuză să-și vadă mama. În rest, poate aveți dreptate. ● **Plăieșu Alexandrina** — București: chiar și această scrisoare este o vicienie. Adresa este greșită. ● **Pasciulea Ion** — Galați: „Suspendarea” este apanajul Procuraturii Generale ● **Ciorbă Iulia** — Botoșani: „Ticăloșia” ei, în cazul dv., constă exclusiv în faptul că nu vă împărtășește credința că ceea ce cîștigați, cu toate că dați totul în casă, vă asigură dreptul de a lovi ● **Ilie P. Urdea** — București: Poluarea cînd este repetată și deliberată (mai ales) constituie delict penal.

NICOLAE CRISTACHE

ÎNVĂȚĂMÎNT

Margareta Antoni — Pitești: Condițiile stabilite pentru înscrierea în învățămîntul superior agronomic sint cele precizate în comunicatul publicat în presa din 5 martie 1981, de la care nu se fac derogări ● **Doina C. Nistor** — Oradea: Revedeți cu mai multă atenție broșura „Admiterea în învățămîntul superior” apărută în primăvara acestui an ● **Paul Doroftei** — Suceava: Deoarece majorarea retribuiției, etapa a II-a, a avut loc pentru învățămînt la 1 decembrie 1980, cadrele didactice nu vor putea fi trecute în gradații superioare decît după trecerea celor 6 luni de la majorarea ultimă, adică numai după 1 iunie 1981 ● **Anton Noroceanu** — Iași: După felul în care ați redactat scrisoarea trimisă redacției, vă sfătuiesc să renunțați a vă prezenta la examen; cel puțin în acest an ● **Boris Crișan** — Lugoj: a. — Trimiteți copii, chiar și nelegalizate, pentru noi sint valabile. b. — Poeziile le-am înaintat secției de cultură a redacției ● **Virgil Roman** — Satu Mare: După schimbarea unității școlare, nu mai îndepliniți condițiile de funcționare ca maistru-întreținător; în această situație puteți fi trecut ca profesor de fizică sau ca maistru-întreținător la o școală cu clasele V-VIII ● **Doina Drumeș** — Pitești: Am înaintat propunerile dumneavoastră către M.E.I.

HORIA PATRAȘCU

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.